JON
FOSSE

Numele celălalt

Septologie I-II

Roman nominalizat
la International
Booker Prize 2020

PANDORA M

Anansi
CONTEMPORAN

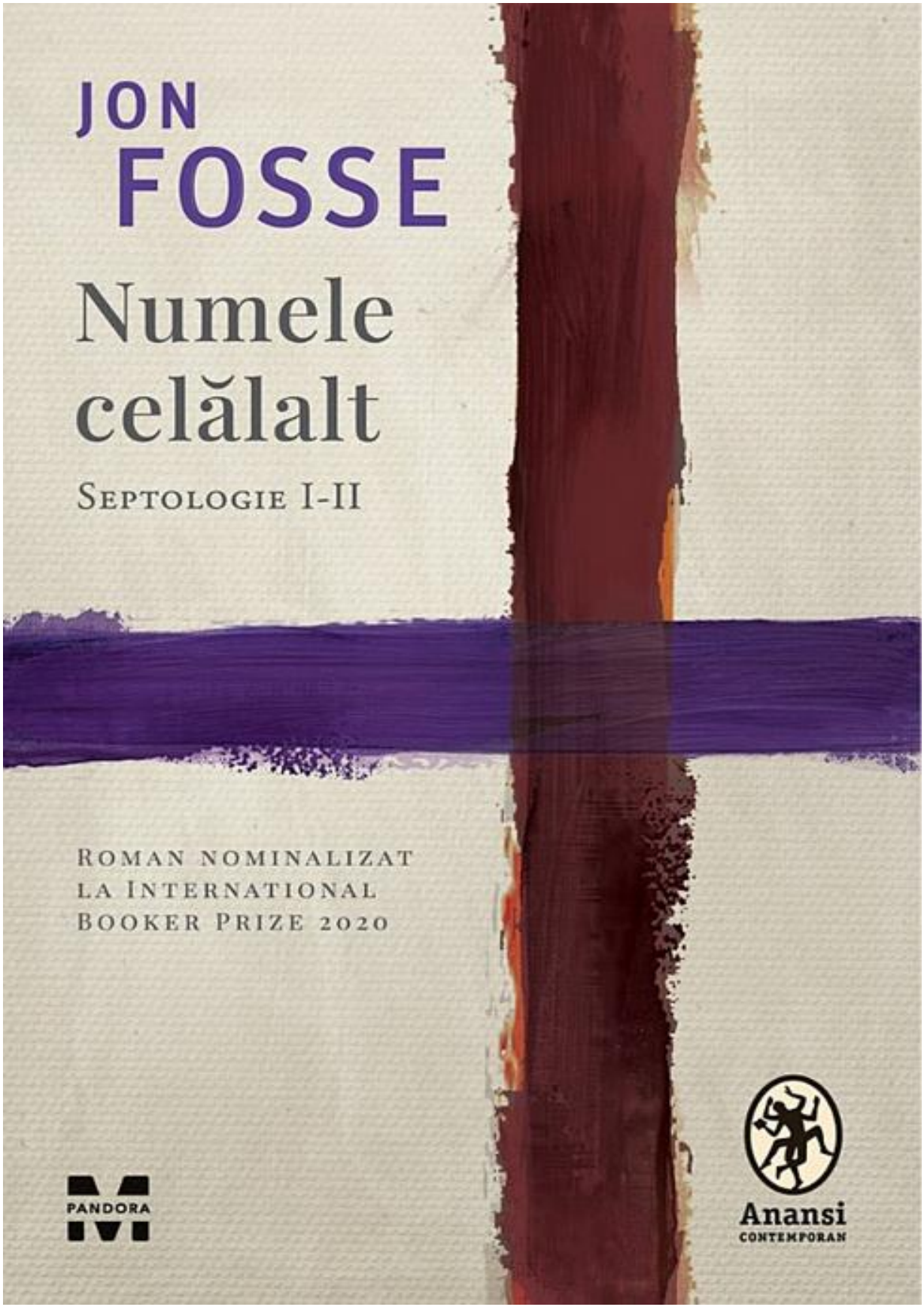
JON
FOSSE
Numele celălalt
Septologie I-II
Roman nominalizat
la International
Booker Prize 2020
PANDORA
Anansi
CONTEMPORAN

COLECȚIE COORDONATĂ DE
BOGDAN-ALEXANDRU STĂNESCU

Anansi
CONTEMPORAN

Această carte a fost publicată cu sprijinul financiar al NORLA,
Norwegian Literature Abroad

JON

FOSSE

Numele celălalt

Septologie I-II

Traducere din limba norvegiană și note de
Ovio Olaru

PANDORA

EDITORI:
Magdalena Mărculescu
Silviu Dragomir

FONDATOR:
Ion Mărculescu, 1994

DIRECTOR EDITORIAL:
Bogdan-Alexandru Stănescu

REDACTARE
Irinel Antoniu

DESIGN:
Andrei Gamarț

DIRECTOR PRODUCȚIE:
Cristian Claudiu Coban

DTP:
Mirela Voicu

Conținutul acestei lucrări electronice este protejat prin copyright (drepturi de autor), iar cartea este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sub orice formă sau prin orice mijloc, fără consimțământul editorului, sunt interzise. Dreptul de folosință al lucrării nu este transferabil.
Drepturile de autor pentru versiunea electronică în formatele existente ale acestei lucrări aparțin persoanei juridice Pandora Publishing SRL.

Copyright 2019 Det andre namnet. Septologien I-II, Det Norske Samlaget
Published by permission of Winje Agency A/S, Skiensgate 12, 3912 Porsgrunn, Norway

Titlul original: *Det andre namnet. Septologien I-II*
Autor: Jon Fosse

Copyright © Pandora M, 2022 pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București

Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20

e-mail: comenzi@edituratrei.ro

www.pandoram.ro

ISBN (print): 978-606-978-450-1

ISBN (epub): 9786069785478

„Și-i voi da o piatră albă; și pe piatra aceasta este scris un nume nou pe care nu-l știe nimeni decât acela care-l primește.“

Apocalipsa

„Dona nobis pacem.“

Agnus Dei

Annei

I

Și mă văd uitându-mă la tabloul cu cele două linii, una violet și una maro, încrucișându-se la mijloc, un tablou pe lățime, și văd că am pictat cele două linii încet, în culori groase pe bază de ulei, care au curs, iar în punctul unde liniile se întâlnesc, culorile se amestecă atât de frumos și curg în jos și mă gândesc că ăsta nu e încă un tablou, dar e deja un tablou, cumva, totuși, e terminat, nu mai e nimic de adăugat, mă gândesc și îl dau la o parte, nu mai vreau să-l văd pe șevalet, nu mai vreau să-l privesc, îmi zic și mă gândesc că azi e luni și că trebuie să pun tabloul lângă celelalte la care încă lucrez și care nu sunt gata, cele care stau stivuite între ușa camerei și ușa holului, sub cuierul unde stă agățată geanta de piele maro în care îmi țin caietul de schițe și creionul, apoi privesc spre cele două stive de tablouri finalizate care se sprijină de peretele de lângă ușa bucătăriei, am deja zece tablouri mari terminate și încă vreo patru-cinci de dimensiuni mici, ceva de genul, în total sunt paisprezece tablouri așezate pe două rânduri lângă ușa bucătăriei, căci în curând o să am o expoziție, cele mai multe dintre ele sunt pătrate, cum s-ar zice, dar uneori mai pictez și tablouri lungi și înguste, și tabloul cu cele două linii care se încrucișează e tot pătrat, cumva, dar pe ăsta nu vreau să-l includ în următoarea expoziție, fiindcă nu-mi place deloc, de fapt, și poate nici măcar nu e un tablou în toată regula, ci doar două linii, sau poate vreau să-l păstrez pentru mine și să nu-l vând? există tablouri pe care le vreau pentru mine și pe care nu le vând, și poate că ăsta e unul dintre ele, cu toate că poate nu-mi place deloc, în definitiv, cu toate că se poate spune că e un tablou nereușit, poate vreau să-l păstrez și să nu-l vând, fără să știu de ce vreau să-l țin, împreună cu alte câteva pe care le țin într-o cămară din pod și de care nu vreau să mă despart, sau poate, poate vrea Åsleik tabloul? să i-l dăruiască Surorii de Crăciun? căci în fiecare an, în timpul Adventului, îi fac cadou câte un tablou pe care i-l dăruiește apoi Surorii lui, iar el îmi dă carne și pește și lemne de foc și alte lucruri, și, da, să nu uit că îmi curăță zăpada de pe alee în timpul iernii, cum obișnuiește Åsleik să zică, da, face și asta și, când îi zic cu cât se vinde un asemenea tablou în Bjørgvin[1], Åsleik zice că pentru el e de neînțeles că oamenii ar da atâția bani pe un tablou, cei care plătesc trebuie să aibă o groază de bani, zice, la care eu zic că înțeleg de ce i se par o grămadă, fiindcă și mie mi se par o grămadă, la care Åsleik zice că, dacă așa stau lucrurile, el iese bine din afacerea asta, și în orice caz îi face Surorii lui cadouri mult prea scumpe în fiecare an, zice el, la care eu încuviințez, apoi tăcem amândoi și eu zic că trebuie să-i dau câțiva

bani pentru costițele de miel și pastrama de vită și peștele uscat și lemnele de foc și pentru curățat aleea de zăpadă, și poate să-i dau și o plasă de cumpărături de când am fost la Bjørgvin să fac cumpărături pentru mine, zic, și el acceptă cu oarecare jenă, zicând că, da, așa se cade, zice, și mă gândesc că poate n-ar fi trebuit să-i spun de bani, fiindcă Åsleik nu vrea să primească bani sau alte lucruri, dar când mă gândesc că am destul cât să mă descurc, iar el e sărac lipit, îi întind rapid și discret câteva bancnote, apoi ne prefacem amândoi că nu s-a întâmplat, și e la fel și când mă duc la Bjørgvin, întotdeauna îi cumpăr câte ceva și lui, mă gândesc, fiindcă dacă eu câștig puțin, ei bine, el nu câștigă aproape nimic în comparație cu ce câștig eu, îmi zic și mă uit la stivele de tablouri terminate sprijinite de perete, cu pânzele întinse în niște rame pe care le-am făcut cu mâna mea și pe spatele fiecăreia am scris titlul cu pensula folosind vopsea neagră și groasă, tabloul de la capătul teancului la care mă uit se numește *Și valurile lovesc ceva,* da, titlurile sunt importante pentru mine, fac cumva parte din tablou și mereu le scriu cu vopsea neagră în ulei pe cadrul de lemn, ramele mi le meșteresc singur, așa am făcut mereu și-o s-o fac cât timp voi picta, îmi zic, și mi se pare că, de fapt, sunt prea multe tablouri pentru o expoziție, dar o să le iau pe toate cu mine la Galeria Beyer și atunci Beyer o să pună câteva deoparte într-o cameră alăturată galeriei, la Bancă, așa cum a botezat încăperea unde depozitează tablourile care nu sunt incluse în expoziție, îmi amintesc și mă duc să privesc din nou tabloul cu cele două linii care se încrucișează, ambele sunt tușe groase, impasto, cum li se zice, și vopseaua în ulei a curs puțin, iar în locul unde cele două linii se întâlnesc s-a creat o culoare atât de neobișnuită, o culoare superbă și fără nume, cum sunt adesea culorile, fiindcă bineînțeles că nu există un nume pentru nenumăratele culori care există, mă gândesc și mă îndepărtez la câțiva metri de tablou și mă opresc și-l privesc și sting apoi lumina și stau și privesc tabloul pe întuneric, fiindcă e întuneric afară, în perioada asta a anului e întuneric sau aproape întuneric toată ziua, îmi zic și mă uit la tablou în timp ce ochii mi se obișnuiesc cu întunericul și disting liniile, le văd încrucișându-se și văd cât de multă lumină e de fapt în tablou, da, multă lumină imperceptibilă, așa că, da, e de fapt un tablou frumos, totuși, poate, mă gândesc și nu mai vreau să-l privesc, îmi zic, dar stau în continuare și mă uit la el, și gata, trebuie să termin, îmi zic, așa că mă întorc spre masa rotundă de lângă geam, în jurul mesei sunt două scaune, iar pe unul dintre ele, cel din stânga, pe el

ședeam și continui să șed, iar pe cel din dreapta obișnuia să stea Ales cât trăia, dar a murit mult prea tânără și nu vreau să mă gândesc la asta, și sora mea Alida, și ea a murit mult prea tânără și nu vreau să mă gândesc la asta, îmi zic și mă văd stând din nou în scaunul meu și privind într-un punct fix spre Marea Sygne, spre reperul meu, acolo unde ajunge vârful pinilor care îmi cresc sub fereastră, în pătratul din mijloc al ferestrei, în partea dreaptă, pentru că ferestrele sunt împărțite în două laturi identice, iar fiecare dintre ele e împărțită în trei ochiuri dispuse vertical, iar în ochiul din mijloc al laturii drepte se văd vârfurile pinilor și mă uit la pini și în linia mea de ochire apar valurile mării în întuneric și mă văd așezat acolo privind valurile și mă văd mergând spre mașina parcată în fața Galeriei Beyer, îmbrăcat în paltonul meu negru și cu geanta mea de piele maro pe umăr, tocmai am fost la Cafenea, dar azi n-am prea avut poftă de mâncare, așa că nu am mâncat de seară, cum n-am mâncat de atâtea ori, ci mi-am comandat doar un sandviș cu carne de vită[2] și ceapă și deja e târziu și am făcut toate cumpărăturile necesare din Bjørgvin și e timpul să mă întorc la Dylgja, e totuși destul de mult de condus înapoi, îmi zic și mă așez la volan și-mi pun geanta pe scaunul din dreapta și pornesc mașina și plec din Bjørgvin pe drumul pe care Beyer m-a învățat cândva să conduc, pentru că el m-a învățat să intru și să ies din Bjørgvin, să-mi conduc mașina spre Galeria Beyer dintr-o direcție și să plec de acolo pe același drum în direcția opusă, îmi zic și plec din Bjørgvin și cad în moleșeala plăcută pe care ți-o dă condusul și-mi dau seama c-o să trec imediat pe lângă blocul lui Asle, cel din Skutevika[3], care se află chiar lângă mare și în fața căruia a fost construit un mic debarcader, îmi zic și îl văd pe Asle stând pe canapea și tremurând, tot corpul îi tremură și Asle își dorește să-l lase tremuratul odată și-și amintește că ieri seară a adormit direct pe canapea fără să mai aibă puterea să se ridice, să se dezbrace și să se bage în pat sau să-și scoată câinele, pe Brage, la plimbare, așa că probabil are nevoie urgent afară să-și facă nevoile, își zice, dar acum trebuie să se oprească din tremurat, tremură din tot corpul, și nu numai mâinile, își dă seama și trebuie să se ridice și să meargă la bucătărie și să bea niște tărie să scape de tremurat, fiindcă ieri nici măcar nu s-a dezbrăcat ca să se culce, nu, numai s-a întins pe canapea și a adormit buștean așteptând să-i treacă beția, iar acum zace doar privind în gol în timp ce corpul îi tremură încontinuu, și totul e, totul e ce? gol? absent? îndepărtat? da, da, poate, da, îndepărtat, poate, își zice, iar acum trebuie să bea puțină tărie ca să nu mai

tremure așa rău, își zice, apoi, apoi o să meargă și-o să iasă pe mare, da, singurul lucru pe care și-l dorește, singurul lucru pe care îl vrea e să plece, să dispară cum a dispărut, pe când era abia o fetiță, Alida, și zăcea moartă în pat, Sora mea, și cum a dispărut băiatul din vecini, pe care-l chema Bård și care a căzut din barca lui taică-său în mare și nu știa să înoate și n-a reușit să urce la loc și nici să ajungă la mal, își zice că trebuie să se scoale, să meargă la bucătărie și să-și toarne un pahar zdravăn de tărie să scape puțin de tremur, apoi să umble prin toate camerele și să stingă luminile, prin toată casa trebuie să umble să verifice că-i totul în regulă, apoi să iasă din casă, să încuie ușa și apoi să coboare la mare și să iasă pe mare, să tot meargă în larg, e un gând pe care-l întoarce pe toate părțile, e singurul gând pe care reușește să-l formuleze, gândul că va ieși pe mare și va dispărea în mare, în nimicul valurilor, iar gândul i se învârte în cercuri în cap, nu se lasă dus, ci continuă să revină, fiindcă numai gândul ăsta, acest singur gând e palpabil, tot restul e distanță goală, prezență goală, pentru că nimic nu e gol, dar cu toate astea e gol acolo în întunecimile lui, și toate gândurile pe care se chinuie să le gândească nu reușește să le gândească, sunt mult prea grele, chiar și gândul de a ridica un braț e prea greu, și observă că tremură, tremură chiar dacă nu se mișcă deloc, și de ce nu poate suporta gândul de a se ridica de acolo? de a ridica un braț? și de ce singurul gând pe care îl poate gândi e acela de a ieși pe mare? vrea să bea cât să-i dispară tremurul, apoi să stingă luminile din casă, eventual să facă puțină ordine, dacă e nevoie, fiindcă totul trebuie să rămână în ordine în urma lui, apoi se gândește că poate ar trebui să-i scrie Băiețelului, indiferent cât de mare a crescut, da, e mare de mult și locuiește în Oslo, sau poate ar trebui mai degrabă să-l sune? deși niciunuia nu-i face plăcere să vorbească la telefon, își zice, sau poate să-i scrie o scrisoare lui Liv, cu care a fost căsătorit mai mulți ani, dar a trecut atâta de când au divorțat, încât între ei n-a mai rămas urmă de ranchiună și nu poate dispărea fără să-și ia rămas-bun de la cineva, pur și simplu nu se face, dar cealaltă femeie cu care a fost căsătorit, Siv, la ea nici măcar nu îndrăznește să se gândească, ea doar i-a luat pe Fiu și pe Fiică și l-a părăsit, a dispărut pur și simplu, da, nici nu-i trecuse prin minte vreodată c-ar putea divorța când ea i-a spus că s-a umplut paharul, așa că i-a luat pe Fiu și pe Fiică și l-a părăsit, deja găsise un loc unde să stea, îi spusese, iar el nu și-a dat seama de nimic, își amintește, apoi Fiul și Fiica l-au vizitat un weekend din două, își amintește, dar apoi Siv și-a găsit pe altul și i-a luat cu ea pe

Fiu și pe Fiică și s-au mutat cu toții pe undeva prin Trøndelag, s-a mutat cu noul ei soț acolo, luând copiii și lăsându-l singur și scriindu-i să trimită bani pentru asta și ailaltă, și el a trimis bani pentru orice i-a cerut și cât timp a avut bani de trimis, se gândește, dar de ce se gândește la asta? e numai ceva ce-a fost odată, fiindcă acum totul e rezolvat, totul e gata, toate instrumentele de pictură sunt așezate la locul lor pe masă, iar tablourile se sprijină cu fața la perete, pensulele sunt aliniate în ordinea mărimii, spălate bine cu terebentină și curate de tot, iar tuburile cu vopsea sunt și ele ordonate în funcție de câtă vopsea mai e în fiecare, fiecare capac e bine înfiletat, șevaletul e gol, totul e lună și bec, totul e la locul lui și în cea mai bună ordine, iar el doar stă și tremură gândindu-se la nimic, doar tremură și se gândește cum o să se ridice și-o să iasă încuind ușa și coborând la mare și-o să iasă pe mare, o să intre în mare, o să meargă în larg până valurile îi trec peste cap și dispare, se gândește la asta iar și iar, e tot ce există, restul e doar întuneric și nimic, ca atunci, uneori, când îl lovește dintr-odată un soi de iluminare și atunci, atunci se umple de un soi de fericire și se gândește că trebuie să existe undeva un loc gol, o lumină goală, cum ar fi ca totul să fie așa? își zice, totul să fie o lumină goală, cum ar fi să existe un asemenea loc? în toată goliciunea, în toată luminoasa lui goliciune? în nimicnicia lui? și în timp ce se gândește la un asemenea loc, care firește că nu există, cade într-un soi de somn care nu e somn, ci mai degrabă o mișcare în care nu se mișcă de fapt, cu tot tremuratul lui, ba chiar, în ciuda faptului că tremură întruna, totul e greu, dar acolo, în toată greutatea aia, se zărește lumina aia incredibil de ușoară, precum credința, își zice Asle, și îl văd în sufragerie sau atelier sau cum s-o fi chemând, zace pe o canapea în spatele căreia e fereastra care dă spre mare, și în fața canapelei e o măsuță pe care stau împrăștiate câteva caiete cu schițe și creioane, toate aliniate, e camera lui, camera lui Asle, doar atât, îmi zic, și totul în cameră e la locul lui, și sprijinit de un perete stă un tablou cu rama în afară și pânza lipită de perete și văd că Asle a pictat Întuneric luminos cu vopsea neagră pe scheletul de lemn, așa se numește tabloul, îmi zic și văd că într-un colț de cameră stau suluri de pânză, în altul se află șipci subțiri de lemn pentru rame și îl văd pe Asle zăcând pe canapea, tremurând și gândindu-se că trebuie neapărat să bea niște tărie să-i treacă tremuratul, și se ridică și se așază la loc și se gândește că are poftă să-și facă o țigară, dar tremură așa tare că nici măcar nu reușește să îndoaie foița, așa că scoate o țigară normală din pachetul de pe

măsuța de cafea, o scoate din pachet și și-o pune între buze și scoate cutia de chibrituri din buzunarul pantalonilor și aprinde un chibrit și reușește cumva s-o aprindă și trage câteva fumuri zdravene și se gândește că nu va scoate țigara din gură, scrumul poate să cadă unde se nimerește, dar chiar trebuie să bea ceva, își zice tremurând încontinuu și reușind într-un final să-și pună chibriturile înapoi în buzunar și se apleacă deasupra scrumierei de pe măsuță și lasă țigara să cadă în ea și eu conduc spre nord și mă gândesc că poate n-ar fi trebuit să trec pe lângă blocul lui din Skutevika fără să-i fac o vizită, dar, dacă chiar își dorește asta cu tot dinadinsul, nu-l pot opri să iasă pe mare, să dispară în mare, dacă vrea asta cu adevărat, o s-o facă, mă gândesc în timp ce înaintez spre nord și mă văd privind tabloul cu cele două linii care se încrucișează și mă văd intrând în bucătăria casei mele vechi, fiindcă e o casă veche cu o bucătărie veche, și văd că totul e la locul lui și că blatul și masa sunt șterse, că totul strălucește de curățenie, exact așa cum trebuie, și mă văd intrând în baie, aprinzând lumina și constatând că și aici totul e ordonat și curat, exact așa cum trebuie, chiuveta e curată, vasul de toaletă e curat și el, mă văd oprindu-mă în fața oglinzii și privindu-mi părul rar și cărunt, peticele cărunte de barbă, și-mi trec mâna prin păr și trag de elasticul care-mi strânge părul într-o coadă la ceafă, lăsându-l să-mi cadă în șuvițe lungi și subțiri și albe pe umeri, pe piept, îmi trec degetele prin ele, trag părul după urechi și iau elasticul negru și-l adun la ceafă și ies apoi în hol și dau cu ochii de paltonul meu negru, de câți ani îl am? încerc să mă gândesc, nimeni nu poate spune că mi-am irosit banii pe haine, îmi zic și văd o mulțime de fulare atârnând în cuier și-mi dau seama că am multe fulare, fiindcă Ales îmi făcea adesea cadou câte un fular de Crăciun sau de ziua mea, din moment ce asta îmi doream, mă întreba ce cadou vreau și cel mai adesea răspundeam că vreau un fular, așa că asta primeam, îmi amintesc și mă întorc în sufragerie sau atelier sau cum s-o fi numind, mai degrabă amândouă odată, dar eu îi spun sufragerie și văd geanta de piele maro atârnând în cuierul de deasupra tablourilor pe care le-am pus deoparte, tablourile de care nu sunt complet mulțumit, cele care se sprijină între ușa de la cameră și ușa holului, și de fiecare dată când ies din casă iau geanta de piele maro în care țin caietul de schițe și creioanele, îmi zic și văd geanta pe scaunul din dreapta în timp ce conduc spre nord și abia aștept să ajung acasă, la casa mea veche din Dylgja, și mă văd stând și uitându-mă la masa rotundă de la fereastră și la scaunele goale din fața mesei și pe

spătarul unuia dintre scaune e agățată o jachetă de catifea, aceeași pe care o port acum, și acolo, pe scaunul aflat cel mai aproape de băncuță, acolo obișnuiesc eu să stau, și pe scaunul de lângă ședea Ales, era scaunul ei, îmi amintesc și mă văd ridicându-mă la loc și privind tabloul cu cele două linii încrucișate, nu-mi face plăcere să mă uit la el, dar trebuie să o fac, îmi zic și conduc mai departe spre nord în întuneric și îl văd pe Asle stând pe canapea și privind în față și parcă privind spre nimic și tremurând, scuturându-se, da, tremură încontinuu, se scutură încontinuu, și e îmbrăcat la fel ca mine, pantaloni negri și pulovăr, și pe spătarul scaunului de lângă măsuța de cafea e agățată o jachetă neagră de catifea identică cu cea pe care o port acum și care obișnuia să atârne pe scaunul de la masa rotundă, și părul îi e cărunt și seamănă cu al meu, adunat cu un elastic negru într-o coadă la spate, și barba lui e căruntă și inegală, și eu am petice albe de barbă pe care le scurtez o dată pe săptămână, îmi zic și îl văd pe Asle zăcând pe canapea și tremurând din tot corpul, ridicând apoi o mână în față și puțin într-o parte și brațul îi tremură și îmi închipui că îi e puțin mai bine acum și că ar vrea să mănânce ceva, dar încă tremură atât de tare, încât trebuie să se ridice mai întâi și să bea ceva, își zice în timp ce zace pe canapea și mă gândesc că nu pot să-l las pe Asle singur în halul ăsta, n-ar fi trebuit să trec pur și simplu pe lângă blocul lui din Skutevika, ci ar fi trebuit să-i fac o vizită, are nevoie de mine acum, îmi zic, dar am trecut de blocul lui și n-ar fi trebuit s-o fac, poate ar trebui să întorc și s-o iau înapoi? dar mă simt atât de obosit și continui să conduc spre nord și la marginea drumului zăresc o casă vopsită în maro, foarte veche, abia mai stă în picioare, și observ cum deja i s-au dus câteva țigle, aici am trăit la un moment dat cu Ales, mă gândesc, și mi se pare că a trecut atât de mult timp de atunci, da, parcă e dintr-o altă viață, îmi zic și trec pe lângă casă și mai conduc o bucată înainte să văd refugiul și ies de pe drum și opresc mașina și stau nemișcat, stau pur și simplu în mașină fără să mă gândesc la nimic, fără să fac nimic, doar stau și mă gândesc de ce Dumnezeu am oprit mașina în refugiul ăsta? niciodată n-am oprit în el înainte, cu toate că am trecut pe lângă el de multe ori, nu, acum ar trebui să mă întorc acasă, ar fi trebuit să-l vizitez pe Asle, dar acum e prea târziu, îmi zic și continui să stau nemișcat în mașină și vreau să spun o rugăciune și mă gândesc la cei care-și spun creștini și sunt de părere, sau în orice caz erau de părere, că botezul e absolut necesar pentru mântuirea unui copil, dar susțin totodată că Dumnezeu e

atotputernic, și atunci de ce mai e absolut necesar botezul? nu poate Dumnezeu să facă cum vrea? căci, dacă e atotputernic, atunci e în puterea lui să facă astfel încât unii să fie botezați și alții să rămână nebotezați, nu? și atunci e o prostie să crezi că botezul e o condiție a mântuirii, e pur și simplu trasă de păr, mă gândesc și îmi dau seama că gândul ăsta mă liniștește, prostia pe care o cred unii creștini cum că botezul e crucial pentru mântuire, ce mai e și asta, atât de stupidă e ideea, atât de vădit prostească încât nici nu e amuzantă, o prostie ca asta nu e ceva de care să râzi, și nici prostia celor care își spun creștini, prostia multora dintre ei, nu a tuturor, desigur, mă gândesc și-mi dau seama că oamenii care gândesc așa probabil nu se prea gândesc la Dumnezeu, apoi mă gândesc la Iisus, la cât de dragi îi erau copiii, la faptul că a spus că sunt ai lui Dumnezeu, că aparțin Împărăției Domnului, și e un gând frumos și adevărat, îmi zic, așa că de ce trebuie să aștepte să fie botezați, dacă tot aparțin Împărăției Domnului? mă întreb și mă gândesc că botezul, botezul copiilor, oricât de bun și frumos, e totuși făcut pentru oameni, nu pentru Dumnezeu, poate să fie sau să devină important pentru oameni sau mai degrabă pentru Biserică, da, mai mult pentru Biserică, dar sigur nu pentru Dumnezeu, fiindcă ei, copiii, adică, aparțin deja Împărăției Domnului și trebuie să devenim cu toții ca ei, ca niște copii mici, ca niște prunci, ca să fim primiți acolo, așa cum e scris în Biblie, îmi zic și îmi dau seama că e timpul să mă opresc, fiindcă am început la rândul meu să gândesc ca un prostovan, să mă gândesc la prostia altora în vreme ce gândurile meu sunt într-o dezordine totală și nimic nu mai are sens, fiindcă evident că nu trebuie să fii botezat cu apă ca să fii botezat de fapt, poți la fel de bine să te botezi în tine însuți, în acea persoană pe care o porți în tine, în acea persoană pe care o ai și pe care o reprezinți, de fapt, tu însuți, cel pe care îl ai în tine de când te-ai născut, mă gândesc, și majoritatea oamenilor, toți oamenii, atât cei care au trăit cândva, cât și cei care încă trăiesc, sunt botezați în ei înșiși, nu în apă, în vreo biserică, nu de către un preot, sunt botezați în acea persoană pe care o poartă în sine și care sunt, de fapt, ei înșiși, și poate sunt botezați și prin legătura cu alți oameni, o legătură născută din înțelegere reciprocă, da, o înțelegere ca aceea pe care ți-o oferă limba, îmi zic și mă gândesc că unii oameni se lasă botezați când sunt copii sau ca adulți, da, unii se lasă spălați de apa botezului, apă binecuvântată, mă gândesc, și asta e bine și frumos, dar cam atât, și fiecare botez în sine, eu așa cred, fiecare botez e un botez pentru toți

simultan, pentru toată umanitatea, fiindcă toți oamenii sunt uniți, cei vii și cei morți deopotrivă cu cei care încă nu s-au născut și cumva nu e nicio distincție între ce face unul și ce face altul, mă gândesc, și la fel și Cristos, care a trăit, a murit și a înviat și era una cu Dumnezeu ca om, da, așa sunt toți oamenii, tocmai pentru că sunt născuți întru Cristos, fie că vor sau nu, legați de Dumnezeu prin Iisus Cristos, prin Fiul Omului, fie că sunt conștienți sau nu de asta, fie că o cred sau nu, e adevărat, fiindcă mă gândesc că și creștinismul are habar de ceva, așa că m-am convertit eu însumi la catolicism, ceva ce n-aș fi făcut niciodată dacă nu era Ales, de vreme ce nu sunt de acord cu Biserica Catolică nici măcar în principiu cu privire la botezul copiilor, dar nu am regretat niciodată că m-am convertit, chiar deloc, din moment ce credința catolică mi-a oferit atâtea, și mă consider eu însumi creștin, da, cam la fel cum mă consider comunist sau, în orice caz, socialist, și spun în fiecare zi o rugăciune cu rozariul, da, spun chiar mai multe rugăciuni în fiecare zi și merg la slujbă de câte ori pot, fiindcă și slujba are adevărul ei, la fel cum și botezul are adevărul lui, ba chiar botezul face parte din adevăr și poate să ne călăuzească înainte, ba chiar să ne călăuzească spre Dumnezeu, așa cred, sau cel puțin spre Dumnezeu cum pot eu să mi-l închipui, dar asta pot face și celelalte moduri de a gândi și de a crede în adevăr, alte căi de a te îndrepta spre Dumnezeu cu adevărat, fie că folosești Numele Lui sau ești îndeajuns de inteligent sau de timid în fața misterioasei divinități încât nu o faci, totul duce spre Dumnezeu, astfel încât toate religiile sunt una, așa mă gândesc, și asta înseamnă și că religia și arta sunt una, pentru că Biblia și liturghia sunt ficțiune și poezie și imagine, sunt literatură și teatru și pictură și conțin prin asta un adevăr, căci bineînțeles că și arta are adevărul ei, mă gândesc, dar ar trebui să nu-mi mai las gândurile să rătăcească aiurea, să nu mă pierd în gânduri neclare, nu, trebuie să pornesc mai departe spre nord și să ajung la casa din Dylgja, la bătrâna mea casă din Dylgja, nu mai trebuie să stau nemișcat în mașină și să-nghețț, trebuie să pornesc motorul și să conduc spre Dylgja, fiindcă-mi place să conduc, îmi oferă un soi de liniște, mă face să intru într-un soi de hipnoză, ba chiar îmi dă un soi de fericire, iar gândul de-a mă întoarce la Dylgja și la bătrâna mea casă îmi dă și el fericire, îmi zic, chiar dacă mă așteaptă o casă goală, acum, după ce Ales a murit, dar nu, nu e adevărat, fiindcă, chiar dacă Ales a murit acum mult timp, ea e în continuare acolo și mă gândesc că poate ar trebui să-mi iau un câine, mi-au plăcut dintotdeauna câinii, și pisicile mi-

au plăcut, dar mai degrabă vreau un câine, mi se pare că prietenia cu un câine e mai trainică, m-am gândit adesea la asta, dar nu s-a nimerit niciodată să mă duc să-mi iau unul, nu știu exact de ce, poate pentru că prefer să rămân singur cu Ales? căci, chiar dacă e moartă, ea încă se află acolo, așa simt, deci poate o să iau taurul de coarne și-o să-mi iau un câine? îmi zic, dar Asle are deja un câine, a avut câine dintotdeauna și mă gândesc că n-ar fi trebuit să trec pur și simplu pe lângă blocul lui, n-ar trebui lăsat singur în halul în care e acum, atât de îngreunat, atât de copleșit de propria lui povară, de o piatră tremurătoare, o piatră care o să ajungă să-l îngroape, așa cred, așa că trebuie să întorc și să merg înapoi spre Bjørgvin, să mă întorc și să-i fac o vizită lui Asle, îmi zic, trebuie să-l ajut să iasă din el însuși, îmi zic și-l văd zăcând pe canapea și tremurând încontinuu, ar fi trebuit să mă întorc, are nevoie de mine, dar sunt atât de obosit și vreau atât de mult să ajung odată acasă, să conduc în continuare spre nord, să ajung acasă mai repede, pentru că am fost în Bjørgvin și am cumpărat pânză de la magazinul cu materiale pentru pictură și șipci pentru cadre am cumpărat de la Magazinul de bricolaj, pe lângă asta am mai cumpărat și multă mâncare și acum vreau să ajung cât mai repede acasă, la Dylgja, îmi zic, și de fapt cumpănisem dacă să rămân în Bjørgvin și să ascult slujba de seară de la Biserica Sfântul Paul, dar eram prea obosit, poate o să vin până în oraș duminica viitoare să ascult slujba de dimineață, de mult nu am mai fost la slujbă, era și timpul să stau din nou în fața altarului, și atunci o să-l pot vizita și pe Asle, mă gândesc și îl văd zăcând acolo pe canapea și tremurând încontinuu, imediat ar trebui să iasă cu câinele la plimbare, nu? îmi zic și imediat mi-l închipui pe Brage stând în dreptul ușii și așteptând să iasă și îl văd ridicându-se și mergând încet spre canapea și sărind apoi pe canapea și lăsându-se în poala lui Asle și așteptând acolo, iar acum și câinele tremură, iar Asle nu e în stare să se miște, nici măcar nu-și poate ridica brațul, nu poate spune niciun cuvânt, să scoată un singur cuvânt i s-ar părea o povară, e ca și cum ar trebui să se forțeze s-o facă, se gândește, dar acum, dintr-un motiv sau altul, gândurile nu-i mai sunt așa fixe, nu se mai învârt în cerc, acum nu, fiindcă, atunci când câinele i se lasă în poală, gândurile încep să i se pună în mișcare, își zice

Bun băiat, Brage, zice Asle

Bun, bun băiat, Brage, zice

și Asle mângâie blana câinelui cu o mână tremurătoare și i-o ciufulește și se întreabă cum a fost în stare să se gândească să dispară pe mare, cine ar mai fi avut grijă de câine atunci? chiar vrusese să lase câinele singur, se gândește și începe să tremure mai puțin, totuși tremură în continuare, corpul i se scutură, îmi zic, dar nu mai vreau să mă gândesc la Asle, nu mai vreau să-l văd în fața ochilor, cu părul lui lung și cenușiu, barba căruntă, nu mai vreau să mă gândesc la el, e doar unul dintre mulți alții ca el, e singur, e unul dintre nenumărații oameni singuri, e doar unul dintre mulți alți artiști, unul dintre mulți alți pictori, e unul dintr-o mulțime de pictori pe care aproape nimeni nu-i știe, în afară de membrii cei mai apropiați ai familiei și câțiva cunoscuți din studenție sau alți câțiva colegi, nu e mai mult sau mai puțin decât orice alt pictor, e unul dintre miile de pictori, nu mai vreau să mă gândesc la el, dar ar fi trebuit să-l vizitez, totuși, de vreme ce e singur, de vreme ce s-a sălbăticit, ar fi trebuit să-l vizitez și să-l întreb dacă nu vrea să ieșim la un pahar împreună, ar fi putut să-și comande un pahar de bere și să-l bea lângă un pahar de tărie, și eu mi-aș fi luat o ceașcă de cafea cu lapte, fiindcă nu beau bere, nu mai beau nici bere, nici vin sau tărie nu mai beau de când am devenit abstinent, asta ar fi trebuit să fac, că, dacă Asle ar fi băut ceva, totul ar fi fost mult mai ușor pentru el, ar fi încetat să tremure și s-ar fi liniștit, dacă ar fi băut ceva, greutatea care-l apasă acum ar fi dispărut, piatra ar fi devenit mai ușoară, piatra s-ar fi mișcat, poate, lăsând să intre puțină lumină și aer, ar fi trebuit să-l vizitez și să-l duc într-un loc cu alți oameni, un loc cu alți oameni care beau, un loc unde și alții caută companie și alinare sufletească, asta ar fi trebuit să fac, n-ar fi trebuit să trec pur și simplu pe lângă blocul lui, ci să opresc, să-l iau cu mine, să-l scot la viața de afară astfel încât el însuși să se trezească la viață, dar am trecut pe lângă blocul lui și am mers mai departe spre nord, ca și cum nu mi-ar fi păsat deloc de el, ca și cum aș fi vrut să scap de el cât de repede cu putință, pentru că nu am fost în stare, nu am suportat să-l văd pe Asle zăcând acolo, așa că am trecut pur și simplu pe lângă blocul lui din Skutevika, ca și cum Asle ar fi fost prea greu, ca și cum durerile sau suferințele lui, poate ăsta e cuvântul mai bun, suferința, m-au îndemnat să conduc mai departe, nu fiindcă n-aș fi vrut să-mi petrec timpul cu el, ci de ele, de durerile și suferințe lui nu voiam să mă apropii, nu, nu știu, voiam să mă îndepărtez și poate credeam că într-un fel sau altul aș putea să iau durerea lui cu mine în mașină, să o trag cu mașina în urma mea, că aș putea să-i smulg suferința dacă aș

conduce destul de departe sau, în orice caz, invoc asta ca scuză fiindcă n-am oprit să-l vizitez, ci doar am condus mai departe, fiindcă, la urma urmei, de ce nu l-am vizitat? îmi era frică? nu îndrăzneam să împart cu el durerea? să împart suferința cu el? dar ce înseamnă asta, de fapt? astea sunt doar moduri de-a spune, de parcă ar fi posibil să împarți durerea, să împarți suferința, îmi zic și mă văd stând în mașină și privind spre locul de joacă de sub refugiu, nu e niciun copil acolo, dar tot acolo, în leagăn, șade o femeie tânără cu părul lung și negru și pe o bancă de lângă ea șade un bărbat tânăr cu părul șaten până la umeri, îmbrăcat într-un palton negru și cu fular, e după-amiaza târziu sau seara devreme și el șade acolo și o privește cum stă în leagăn și are o geantă de piele maro pe umăr, iar ea privește drept în față, e toamnă, unele frunze au început să-și schimbe culoarea, e cel mai bun și cel mai frumos anotimp, îmi zic, și cel mai frumos e când se înserează, când lumina e pe cale să se stingă, când întunericul a început să pătrundă ușor în lumină, dar e încă destulă lumină încât să poți vedea cum unele frunze și-au pierdut din verdeață, mă gândesc că ăsta e anotimpul meu, mereu a fost, de când mă știu, toamna mi-a plăcut cel mai mult, îmi zic și mă uit la bărbatul care șade nemișcat pe bancă și privește în față ca și cum n-ar privi la nimic și mă uit apoi la femeia tânără așezată în leagăn și privește și ea în față, ca și cum nici ea n-ar privi la nimic, de ce stau așa nemișcați? de ce nu fac nicio mișcare? mă întreb, el șade pe bancă, ea șade în leagăn, amândoi șed, de ce? de ce nu-și vorbesc? de ce stau complet nemișcați, ca într-un tablou? îmi dau seama, exact ca-ntr-un tablou, ca într-un tablou pe care l-aș putea picta eu, îmi zic, și știu că exact acest moment, exact această imagine, totul mi s-a imprimat în memorie și nu va dispărea niciodată, am atât de multe astfel de imagini în memorie, mii de imagini, la un simplu gând, la simpla vedere a ceva care îi seamănă, sau chiar din senin se poate ivi o astfel de imagine, și adesea în cele mai neașteptate momente și locuri, o imagine, un instantaneu care păstrează cu toate astea un soi de mișcare în sine, e ca și cum fiecare dintre aceste imagini, fiecare din miile de imagini pe care le păstrez în minte sau unde le-oi păstra, îmi transmite ceva, spune ceva aproape limpede, dar nu are rost să încerc să disting sensul din spatele ei, firește că pot să-mi închipui că imaginea spune una sau alta, desigur că pot și desigur că o și fac, și o parte din ceea ce imaginea transmite reușesc, într-adevăr, să-mi imaginez, dar niciodată ceea ce spune cu adevărat, pentru că imaginea nu poate fi deslușită

mereu în întregime, ci e ca și cum ar veni din altă lume, cum se zice, și e bizar, aproape nenatural cum sunt prinși amândoi în imaginea asta indescriptibilă pe care o port în mine, cu toate că îi văd aievea în față, el șade pe bancă, iar ea în leagăn, stau ca și cum n-ar putea să se miște, ca și cum ceva invizibil i-ar ține în loc, și stau de multă vreme așa, se pare, de parcă au stat așa dintotdeauna, tot timpul, pentru totdeauna, și ea poartă o fustă, o fustă violet care s-a întunecat în asfințitul timpuriu, violetul se mută încet spre negru, iar el stă acolo așezat, cu paltonul lui negru, cu geanta de piele atârnându-i pe umăr, cu părul șaten până la umeri, și pe fața lui nu se zărește nicio urmă de barbă, dar nu mai pot să stau degeaba așa, îmi zic și mă gândesc și că ei doi, el și ea, stau nemișcați, și asta fac și eu, stau nemișcat la fel ca ei, dar nu mai pot să stau așa cu motorul oprit în refugiu, fiindcă oricine trece pe drum se va întreba de ce stau în mașină fără să fac nimic, de ce nu merg mai departe, dar nu trece nimeni și dacă ar trece cineva sigur nu i s-ar părea ciudat că poposesc în refugiu, eventual numai celor doi din locul de joacă, dacă mi-ar remarca prezența, dar sigur nu m-au văzut, în orice caz, niciunul n-a ridicat privirea spre mine în timp ce stau în mașină în lumina care se estompează încet, e încă lumină, dar întunericul s-a infiltrat în aer domol, domol s-a difuzat întunericul în aer, mă gândesc în timp ce privesc spre bărbatul tânăr în palton care șade pe bancă cu o geantă de piele maro pe umăr și spre femeia tânără care stă pe leagăn într-o fustă violet, încă stau așezați, imobili, ca într-un tablou, chiar așa, dar când pictez e mereu ca și cum m-aș grăbi să termin mai repede cu imaginile astea care mă obsedează, imagini ca asta, cu el și cu ea șezând, cumva ca să scap de ei, să mă descotorosesc de ei, cred că de aceea am devenit pictor, fiindcă am toate imaginile astea în mine, atât de multe că mă dor, mă chinuie când apar și dispar aproape ca niște fantasme, și în tot felul de momente, și nu pot scăpa de ele nicicum, tot ce pot să fac e să pictez, să mă grăbesc să dau la o parte imaginile astea care mi s-au ancorat în minte, nimic altceva, să le pictez și să scap de ele una câte una, dar niciodată pictând exact lucrurile pe care le văd și care mi se fixează în minte, nu, fiindcă am făcut asta de atât de multe ori, am pictat doar ceea ce am văzut și nimic mai mult, am reprodus după natură, cum ar veni, și ieșea un tablou prost, în felul ăsta nu pot să scap de imaginea care mi s-a fixat în minte și pe care m-am chinuit să o pictez ca s-o îndepărtez de acolo, nu, trebuie să pictez astfel încât imaginea să se dizolve încet și să dispară, ca o parte invizibilă și uitată din

mine însumi, din imaginea mea cea mai intimă, din imaginea pe care o port în mine și care mă reprezintă, sunt sigur că am în mine o singură, unică imagine, una singură, și toate celelalte, chiar și cele pe care le văd și care mi se fixează în minte și nu reușesc să le uit, au ceva în sine care le apropie de acea unică imagine pe care o port în mine, și asta nu se vede cu ochiul liber, dar e ceva ascuns în ceea ce văd în afară, ceva care face ca imaginea să prindă rădăcini adânci în mine, ceva ascuns în imaginea pe care o văd în timp ce stau în mașină și privesc un bărbat tânăr și o femeie tânără care stau și se privesc în față fără să se vadă și fără să-și spună nimic, dar care par să fie împreună, ca și cum ar fi unul singur, fiindcă el e invizibil fără ea și ea e invizibilă fără el, părul ei negru, părul lui șaten până la umeri nu pot fi separate așa cum stau ei, iar nemișcarea lor nu e mai ciudată decât a mea, pentru că și eu stau liniștit în mașină, fără vreun motiv anume stau nemișcat în mașină, ce mai aștept? mă gândesc și mă bate gândul că aș putea coborî până la ei, aș putea să ies din mașină și să merg pur și simplu până la locul de joacă unde stau, dar așa ceva nu se face, nu? trebuie lăsați în pace, lăsați în pacea lor mare și liniștită și fragilă pe care n-am voie s-o stric, prezența mea acolo ar fi un deranj, fiindcă șed acolo și sunt atât de liniștiți, atât de pașnici, îmi zic, și eu, care stau în mașină de parcă nu îndrăznesc să mai fac nimic, ca și cum n-aș mai fi în stare de nimic, ca și cum aș fi prea ostenit după ce l-am văzut pe Asle în apartamentul lui cu vedere la mare din Skutevika, după ce l-am văzut tremurând, și ca și cum aș fi prea obosit după toate cumpărăturile din Bjørgvin, îmi zic că trebuie să ajung acasă, să ajung în vechea mea casă din Dylgja, bătrâna mea casă, mi-a ajuns, mă gândesc, privind spre femeia tânără care șade în leagăn și spre bărbatul tânăr care șade pe bancă și se gândește cum, atunci când erau tineri, stăteau câteva săptămâni la bunicii lui în fiecare vară, la bunicii din partea mamei, și casa lor era un loc de joacă asemeni celui în care stau acum, un loc de joacă mic, cu un leagăn, o bancă, un balansoar și o cutie de nisip, o clădire de cărămidă cenușie, nu foarte mare, și în holul de la intrare podeaua era de piatră, își amintește, și aveau toaleta afară, o construcție mică parțial ascunsă în spatele casei cenușii, înconjurată de câteva tufișuri, și în dreptul casei, la mică distanță de ea, era un loc de joacă unde obișnuia des să stea, își zice și poate îi va spune asta, dar pe ea nu o interesează astfel de lucruri, și oricum stau de atât de multă vreme fără să-și spună nimic că n-are rost să rupă tăcerea zicându-i că în copilărie locuia uneori lângă un loc de joacă la fel ca ăsta,

într-o casă din cărămidă cenușie, se gândește, ar putea la fel de bine să continue să stea așa la infinit fără să-și spună nimic, se gândește

Când eram mic, zice

și privește spre ea

Da, zice ea

și privește înspre el și în vocea ei e ceva ce aduce a ușurare și nerăbdare, dar el nu continuă și tace în continuare și ea îl întreabă ce avea de gând să spună

Când erai mic ce?

Când eram mic stăteam uneori într-o casă lângă un loc de joacă aproape ca ăsta, zice

Da, zice ea

E aproape ca și cum ar fi același loc de joacă, zice el

E doar puțin ciudat, zice el

Pentru mine e ca și cum ar fi același loc, zice el

Dar nu e nicio casă din cărămidă cenușie aici, lângă noi, nu? întreabă ea

Nu, nu e același loc de joacă, evident că nu, zice el

Doar pare, zice ea

Da, zice el

apoi nu-și mai zic nimic și ea privește fix în față și el privește fix în față

Era o casă mică, o căsuță din cărămidă cenușie, zice el

și ea stă în leagăn, el stă pe bancă, stau amândoi nemișcați fără să-și spună nimic și apoi ea spune că el a crescut la o mică fermă din fiordul Hardanger, o mică fermă cu pomi fructiferi, zice ea și el zice da, exact așa, și el zice că numai din când în când a stat în căsuța de cărămidă, numai când stăteau la părinții mamei lui, la bunicii lui, fiindcă ei locuiau într-o astfel de casă de cărămidă, lângă un astfel de loc de joacă, zice el, și știu că trebuie să pictez imaginea asta ca să scap de ea, următorul tablou pe care o să-l încep o să fie cu ei doi, o să mă descotorosesc de ei pictându-i, o să-i pictez ca să-i apropii de imaginea mea cea mai intimă, pentru că atunci când fac asta, dacă reușesc s-o fac, imaginea dispare și încetează să mă neliniștească, oferindu-mi în schimb pace, încetează să mă bântuie, iar dacă nu reușesc, știu sigur asta, imaginea îmi va veni în minte din nou și din nou, dar probabil am pictat-o deja, sau una care îi seamănă, una leită celei pe care o văd acum, dar în cazul ăsta trebuie să o mai pictez o dată și să scap de ea din nou,

trebuie s-o pictez și să mi-o șterg din minte din nou și din nou, mă gândesc, dar acum trebuie să plec, nu pot să stau pur și simplu în mașină și să mă uit la doi oameni care nu știu că stau și-i privesc, îmi zic și un soi de tristețe mă cuprinde, o suferință, da, o disperare care mă cuprinde violent de nicăieri, de oriunde, și se simte de parcă disperarea asta mă sufocă, de parcă aș inspira-o și n-aș reuși s-o expir la loc și îmi unesc palmele și trag aer adânc în piept și zic în gând Kyrie și expir încet și zic apoi eleison și trag aer adânc în piept și zic Christe și expir încet și zic eleison și o zic din nou și din nou și respirația și vorbele mă împiedică să mă umplu de disperare, de teamă, de teamă bruscă, de acea disperare înspăimântătoare care m-a cuprins și care mă domină și care a transformat nucleul meu cel mai intim, ce a rămas cu adevărat eu din mine, într-un nimic, dar într-un nimic care e totuși acolo în continuare, fix și de neînlăturat, și care devine din ce în ce mai vizibil în mișcarea lui nemișcată și trag aer adânc în piept și zic în mine Kyrie și expir încet și zic eleison și respir din locul cel mai adânc din mine, mă chinui să respir din adâncurile mele și trag aer adânc în piept și zic în mine Christe și expir încet și zic eleison și încerc să respir doar din locul acela cel mai adânc din mine, din imaginea care se află acolo și despre care nu pot spune nimic, mă chinui să respir din cea mai intimă și adâncă parte din mine, din ce sunt eu cu adevărat în mine, pentru a ține disperarea la distanță sau, în orice caz, sub control, ca teama să nu mă domine, să nu mă paralizeze, și îmi dau seama că disperarea asta subită, teama asta subită care m-au cuprins se fac din ce în ce mai mici, în vreme ce eu devin din ce în ce mai mare, și mă gândesc că am devenit de-a dreptul caraghios, dacă m-ar vedea cineva, s-ar prăpădi de râs văzându-mă stând de unul singur în mașina oprită în refugiu și repetând Kyrie eleison Christe eleison, e ridicol, nu altceva, dar pot să râdă în voie, fiindcă ajută! chiar ajută! m-am liniștit acum și privesc spre cei doi din locul de joacă și mă gândesc că e timpul să mă duc acasă la nevasta mea și la copilul nostru, sunt acasă și mă așteaptă, dar oare mai sunt pe drumul spre Dylgja, ăsta să fie drumul spre Dylgja? la Dylgja trebuie să ajung, firește, unde altundeva aș putea să mă duc dacă nu la nevastă-mea și la copilul nostru, cumva, la nevastă și copil, nu, la ce naiba mă gândesc? nu, trebuie să merg spre Dylgja, spre casa veche în care locuiesc, casa în care stau singur, așa e, da, și doar mă gândesc că urmează să merg la nevastă și copil, poate pentru că chiar mi-aș dori să fie așa, că mi-aș dori să fac asta, că mi-aș dori să mă întorc cu

adevărat la soția mea și la copilul nostru? că mi-aș dori să nu trebuiască să mă întorc la o casă goală, goală și rece? să nu trebuiască să mă întorc la propria mea singurătate? și de ce mă gândesc că voi merge acasă la soția mea și la copilul nostru, chiar dacă mă întorc la o casă goală și rece, sau poate am lăsat reșoul în priză? e bine să ajungi acasă, oricum ar fi, să ajung înapoi la bătrâna, draga mea casă, și sigur că nu mai pot să stau aici, în mașina oprită în refugiu, îmi zic și privesc spre locul de joacă, s-a întunecat destul de bine, dar văd că bărbatul s-a ridicat și stă în picioare în spatele femeii în paltonul lui lung și negru și apucă de sforile care susțin șezutul de scândură gri al leagănului pe care stă femeia și o trage încet în spate

Nu, zice ea

Nu vreau să mă legăn, zice

Nu sunt un copil, zice

și el dă drumul sforii și ea se leagănă în față

Termină, zice ea

și se leagănă înapoi

Termină odată, țipă ea

și el continuă să îi vină în întâmpinare și să o împingă în față și împinge de fiecare dată mai tare, dându-i un avânt mai mare de fiecare dată și ea se leagănă înainte și înapoi și el se gândește că, dacă chiar nu vrea să se legene, e de ajuns să-și pună picioarele pe pământ și să se oprească, e foarte ușor, de fapt, doar are pantofi în picioare, dar nu oprește leagănul

Nu vreau să mă legăn, zice ea

De ce mă legeni dacă nu vreau? zice

Nu te-am rugat să mă legeni, zice

N-am zis că vreau să mă dau în leagăn, zice

Nu vreau să mă legăn, zice

Ai început să mă împingi ca și cum eu n-aș avea nimic de spus în privința asta, zice ea

și el continuă să îi vină în întâmpinare și să o împingă și se întreabă de ce face asta, totuși, de ce îi face vânt din ce în ce mai tare, apucând-o din ce în ce mai târziu, și ea zboară în față, departe de el, și revine, iar el o împinge din nou, în față și în spate, din nou în spate și în față

Nu din răutate, zice el

și împinge cu toată forța și leagănul țâșnește în față și ea țipă și fusta îi flutură și părul ei negru rămâne drept în spate, da, țipă, țipă ca el să termine, nu îi place, acum chiar să termine, îi e frică, se teme foarte tare că o să cadă din leagăn, urlă, trebuie să termine, e de ajuns, nu mai vrea

Termină, țipă ea

Dar îți place? zice el

Nu, termină, zice ea

Îți place, zice el

Nu, deloc, zice ea

Ba da, zice el

Și ea zice nu, zice gândește-te că poate o să cad când sunt sus de tot și tu împingi, acum împinge cât de tare poate, cât îi stă în puteri, și ea țâșnește și părul rămâne drept în spatele ei când urcă, fusta îi flutură și țipă, un țipăt subțire îi iese printre buze când e sus de tot, strigă și mai tare decât înainte, și în timpul pendulării în față și în spate părul ei negru zboară în părți și îi vine în față și ea strigă nu, nu, nu, nu mai face asta, nu-mi place, mi-e frică, termină, termină odată

Ba-ți place

și când ajunge din nou în spate îi face vânt din nou, apucă de leagăn, o împinge cu putere și ea zboară în față, apoi în sus, de data asta nu strigă, dar a început să-și facă singură vânt, când e sus de tot își împinge genunchii în spate și-și aruncă partea de sus a corpului în spate și leagănul vine cu viteză mai mare înapoi și când ajunge în spate de tot și urcă, își ridică picioarele în față și în timp ce el o împinge din spate, ea se aruncă în față și accelerează, ajunge și mai în față, și mai sus, de fiecare dată mai în față, de fiecare dată mai sus

Mai tare, strigă ea

Împinge mai tare, strigă

Împinge cât de tare poți, strigă

și i se taie respirația și răgușește, iar el împinge cât de tare poate

Aaah, țipă ea

Așaaa, țipă

Așa, așa, cât de tare poți, țipă

și el se gândește că nu poate împinge mai tare, a ajuns la capătul puterilor, și-a epuizat toată forța, începe să-l ia oboseala, se gândește

Împinge mai tare, strigă ea

și el nu împinge mai tare, ci la fel, la fel de tare o împinge de fiecare dată, regulat, au atins o mișcare regulată, în sus și în jos, se leagănă în față și în spate în pendulări regulate și ea urlă că e grozav, e minunat, are fluturi în stomac, să nu se oprească, să continue să împingă, să o prindă și să îi dea vânt în față, acum e bine, în sus și în jos în mișcări egale, zice ea, încă puțin cu aceeași viteză, zice ea, iar el trebuie o dată sau de două ori să împingă cu toate forțele, s-o mai împingă de câteva ori cât de tare poate, urlă ea, dar urlă cumva cu o voce joasă, și urlă cu voce atât de joasă că o gâdilă, o gâdilă plăcut prin tot corpul, are fiori în tot corpul, dar e și înspăimântător, înfricoșător, groaznic de înspăimântător, dar se simte și bine, incredibil de bine, urlă ea cu o voce joasă și cu respirația tăiată

Pune mâna, împinge cât de tare poți, urlă ea

Haide, urlă,

Mai împinge de câteva ori și după aceea gata, urlă,

și el se gândește că deja e de-ajuns, te și plictisești la un moment dat să tot împingi, se întunecă din ce în ce mai mult și la început ea nu voia deloc să se legene, acum nu vrea să se oprească, așa se întâmplă, se gândește și se dă puțin în spate și leagănul vine spre el

Mai împinge, împinge-mă din spate, urlă ea

și el se trage și mai în spate

Nu mai poți? întreabă ea

și el împinge și ea își ia avânt cât de tare poate, se ține cu toată forța de sfoară și se azvârle în față și când ajunge sus de tot țipă ooh ooh ooh înainte să coboare înapoi în jos și în spate

Grozav, urlă ea

Mai mult, urlă

și el o privește și își ia viteză din spate spre leagăn și împinge cu toată forța

Daaa, țipă ea

și lungește vocala, strigă daaa încă o dată și apoi încă o dată, mai lent

La început nu voiai să te legeni, zice el

N-aveam curaj, zice ea

Și acum nu mai vrei să te oprești, zice el

Nu, chiar îmi place, zice ea

Dar te-ai dat destul, zice el

E așa plăcut, e minunat, zice ea

și leagănul pendulează în mișcări din ce în ce mai scurte înainte și înapoi, în sus și în jos, în față și în spate

La început mi-era frică, apoi nu mi-a mai fost frică, zice ea

Așa se întâmplă de obicei, zice el

Dar a fost frumos, zice ea

leagănul aproape s-a oprit, mai pendulează în față și în spate cu mișcări foarte mici și ea zice că atunci când era mică nu avea curaj să se legene, i se părea așa înfricoșător, sau avea curaj, dar se legăna doar puțin în față și puțin în spate, în mișcări mici, și el zice că poate n-ar fi trebuit s-o împingă așa tare și ea zice că a fost bine că a făcut-o, i-a plăcut, deși a zis că nu îi place, de fapt i-a plăcut, zice ea și el zice că așa se întâmplă adesea, cineva spune un lucru și vrea să spună altceva, uneori chiar opusul, zice el și ea zice că nu știe dacă se întâmplă așa des, dar așa a fost cu ea când s-a dat în leagăn, zice și leagănul abia se mai mișcă în față și în spate și el prinde de sfori și ține leagănul în loc și ea se oprește și bărbatul se postează în spatele leagănului și îl ține până nu se mai mișcă deloc, iar el doar stă în spatele ei și ea doar stă în leagăn, apoi întoarce privirea în sus spre el

A fost frumos, zice ea

Da, chiar dacă nu suntem copii, zice el

Aproape adulți, în orice caz, zice ea

Puțin adulți, în orice caz, zice el

Puțin, da, zice ea

și el împinge precaut leagănul, dă drumul sforii

Puțin adulți, zice el

Puțin de tot, zice ea

și leagănul se balansează de la sine în față și în spate în mișcări scurte, dar încă în sus și în jos, încet acum, încet, în față și în spate

În curând adulți, în orice caz, zice ea

Da, zice el

și apucă sforile din nou și leagănul se oprește

Dar se întunecă, zice el

Mai e încă puțină lumină, zice ea

Încă o dată? zice ea

și el apucă sforile și merge în spate și o trage cu sine cât de mult poate, apoi o trage în sus cât de mult poate și aleargă în față și dă drumul leagănului și ea chiuie, nu, nu mai, nu așa tare, nu așa de repede, nu mai pot, nu așa mult, urlă, oooh nu, nu, nu, strigă în timp ce el se îndepărtează de leagăn

Nu așa mult, strigă ea

E prea mult, strigă

Oooh, strigă

Și el se oprește și o privește și vede cum se leagănă în față și în spate, în sus și în jos, dar din ce în ce mai încet, apoi cum își ia singură puțin avânt, în față și în spate, în sus și în jos, apoi viteza scade și leagănul se mișcă înainte și înapoi și el se îndepărtează și mai mult

Ce faci? întreabă ea

Nimic, răspunde el

Dar mergi spre poartă, pleci? întreabă ea

Nu, nu, zice el

Nu te las aici, dar în curând se întunecă, nu vrei să mergem acasă? întreabă el

Așteaptă să mă opresc din legănat, zice ea

și își pune picioarele pe pământ și se proptește în ele și leagănul se oprește de tot și ea privește spre el și zâmbește și zice că a fost foarte frumos, nu s-a mai dat în leagăn de când era mică, zice, și atunci nu i-a plăcut foarte mult, era atât de fricoasă, îi era frică mereu și de toate lucrurile când era mică, pe când era o fetiță, zice

Aveai curaj să te dai în leagăn? întreabă el

Numai foarte puțin, zice ea

Da, zice el

Nu, de fapt nu îndrăzneam, și când o făceam puțin, totuși, era cumva numai ca să-mi fac curaj, zice ea

zice că așa era în copilărie și apoi se face liniște și ea îl întreabă dacă el avea curaj să se dea în leagăn când era mic

Aveai curaj?

și el dă din cap că da și ea se ridică din leagăn și merge spre el și el observă cum părul ei negru și lung îi atârnă drept în jos și ea își ridică fața spre a lui cu buzele pe jumătate deschise și el își mișcă gura spre gura ei și gurile deschise li se întâlnesc

Ce sărut precaut, zice ea

și el își așază mâna peste părul ei, deasupra lui, fără să-l atingă, apoi se prind în brațe și se țin strâns și el își așază palma pe părul ei și începe să-i mângâie părul lung și negru în sus și în jos, iar ea își odihnește capul pe umărul lui și eu îi văd stând acolo, nemișcați, par că stau acolo ca într-un tablou, ca într-o imagine pe care n-o s-o mai uit niciodată stau acolo îmbrățișați, ca într-o imagine pe care o voi picta, îi voi scoate la suprafață și îi voi picta și voi scăpa de ei, așa cum stau acum o să mi-i amintesc și-o să-i pictez și-o să mă descotorosesc de imaginea lor, îmi zic, fiindcă acum parcă emană o lumină din locul unde stau strâns îmbrățișați, de parcă ar fi unul singur stau acolo, ca și cum doi oameni ar fi unul, atât de lipiți stau acolo în înserare și întunericul se lasă peste ei ca zăpada, întunericul cade peste ei ca fulgii, unul după altul, cumva, dar simultan ca un singur întuneric, un întuneric unitar, nu ca fragmente de întuneric, ci ca un întuneric care ninge, și cu cât se întunecă mai mult, cu atât mai multă lumină emană ei doi, da, un soi de lumină iradiază dinspre ei, pot să o văd, și, chiar dacă lumina asta poate e invizibilă, se vede totuși, pentru că și oamenii iradiază lumină, în special din ochi, și cel mai adesea în licăriri scurte, ca o degajare de lumină insesizabilă, dar dinspre cei doi emană o lumină calmă și regulată care e mereu aceeași lumină și care nu se schimbă nicicând, ca și cum ei doi compun împreună o singură lumină, așa iradiază lumina din ei, ca o unică rază de lumină, îmi zic și văd cum ea s-a transformat aproape în întregime în lumină, așa arată pentru el, își zice în timp ce o strânge în brațe, dar cât de prost să fii? ține în brațe o femeie în carne și oase și i se năzărește că e făcută din lumină, nu e normal să gândești așa, își zice, nu c-ar fi fost vreodată normal la cap, dar așa i se pare, e ca și cum ar ține în brațe o lumină, foarte ciudat, se gândește, mai ales așa cum se țin în brațe, ea strânsă în jurul lui, el strâns în jurul ei, nu, e o prostie, se gândește, pur și simplu nu e bărbătesc, se gândește, fiindcă sigur că nu e nicio lumină, ci o femeie în carne și oase, cu formele unei femei în carne și oase, sigur nu e o lumină, e femeie, e iubita lui și nu o lumină, își zice, iar eu văd că își dau drumul din îmbrățișare și se îndepărtează puțin unul de celălalt și mai văd că întunericul se ridică de pe fiecare din ei, cum

stau ca două figuri decupate în întuneric, stau puțin depărtați unul de celălalt și par puțin obosiți și el își zice că ea n-are cum să fie lumină, ce gând stupid, se gândește, gândurile de genul ăsta sunt mari și goale, își repetă și o ia de mână și merg împreună la balansoar și își dau drumul la mâini și ea se așază într-un capăt, șade aproape de pământ, de pământul cenușiu cu smocuri de iarbă, iar el merge în celălalt capăt și trage balansoarul în jos și ea se împinge puțin în picioare să-l ajute și el ridică un picior peste scândură și o împinge cu greutatea lui spre pământ și încalecă balansoarul, care coboară în capătul lui la pământ și ea își trage picioarele și stă suspendată în aer

E foarte fain să plutești așa în aer, zice ea

Am dat în mintea copiilor, zice el

Suntem iar copii, zice ea

Mă simt iar ca o fetiță, fie că plutesc și mă mișc, ca în leagăn, sau atârn pur și simplu în aer, ca acum, zice ea

Tuturor copiilor le place să fie în aer, zice ea

Și tuturor copiilor adulți, zice el

Da, poate, zice ea

Nouă, în orice caz, zice el

În orice caz acum, zice el

Dar deja vorbim prostii, zice ea

Mi-e aproape jenă, zice ea

și el se împinge în picioare și țâșnește în aer și ea coboară brusc spre pământ și se împinge și ea în pământ și țâșnește în sus și el coboară din nou

Tuturor le place să plutească, zice el

și atinge pământul și se împinge înapoi

Și mișcările regulate, zice el

și ea coboară spre pământ și ajunge jos și se împinge în sus

Ca ritmul respirației, zice el

și coboară spre pământ și se împinge în sus

Și bătăile inimii, zice ea

și coboară spre pământ și se împinge în sus

Să fie în aceeași mișcare, zice el

și coboară spre pământ și se împinge în sus

Să fie împreună în mișcare, zice ea
și coboară spre pământ și se împinge în sus
Să fie aceeași mișcare, zice el
și coboară spre pământ și se împinge în sus
Ca valurile, zice ea
și coboară spre pământ și se împinge în sus
Ca valurile în aceeași mare, zice ea
și coboară spre pământ și se împinge în sus
Ca noi doi, zice ea
și coboară spre pământ și se împinge în sus
Ca mine și ca tine, zice el
și coboară spre pământ și se împinge în sus
Ca noi, zice ea
și coboară spre pământ și se împinge în sus și el nu mai împinge cu picioarele, ci își lasă greutatea să țină partea lui de balansoar pe pământ și stă călare pe șezut, cu picioarele odihnindu-i-se pe pământ în timp ce ea și picioarele ei atârnă libere în aer
Așa să fie, zice ea
Așa va fi, zice el
și se împinge în sus și ea coboară și picioarele ei lovesc pământul
Și așa, zice ea
și se împinge în sus
Și așa, zice el
și rămân așa, el jos, ea sus, în aer
Când erai mic, zice ea
Da, zice el
Stăteai vara, în vacanță, într-o căsuță de cărămidă, una cenușie, zice ea
Tocmai mi-ai povestit, zice ea
Da, zice el
Dar ai crescut la o mică fermă, unde aveai un debarcader și o barcă? zice ea
Da, zice el
Și părinții tăi încă locuiesc acolo? zice ea
Da, zice el

Și e și o livadă? zice ea
Da, ți-am povestit asta, zice el
Da, zice ea
De mai multe ori, zice el
și rămân nemișcați fără să-și spună nimic
De ce mă întrebi iar despre asta? întreabă el
Nu știu, zice ea
Nu, zice el
Dar nu vrei să mergem acolo în curând? zice ea
și el nu răspunde nimic
Să-i vizităm pe părinții tăi? zice ea
Nu ți-ai dori? zice ea
Ba da, zice el
și lungește cuvintele, de parcă n-ar vrea să vorbească despre asta
Nu ți-ai dori? zice ea
Dar putem să mergem, zice el
E frumos acolo, în Barmen, zice el
Și casa e chiar la Hardangerfjord și e frumos să ieși cu barca în fiord, zice el
Da, mi-ai povestit, zice ea
Și că îți face plăcere să ieși pe mare, zice ea
Da, da, mi-a plăcut dintotdeauna, zice el
apoi tac și stau nemișcați
Dar trebuie să mergem cândva, zice ea
Și ar fi frumos să-ți cunosc părinții, zice ea
Nu prea mai țin legătura cu ei, zice el
Tu și maică-ta, zice ea
apoi se întrerupe
Nu vorbim despre asta, zice el
și se face liniște iar și ei stau îndelung nemișcați și mă întreb de ce stau acolo degeaba, de ce stau așa, ca încremeniți, și pare că amândoi privesc în lături, ca și cum ar fi zărit brusc ceva ce se află chiar lângă ei, nu înțeleg cum reușesc să stea așa liniștiți, și așa îndelung, da, trebuie să fie posibil, îmi zic, iar ea privește spre el
Vrei să mergem? zice ea

și el nu zice nimic și ea întreabă dacă și mâine va picta și el răspunde că da, asta va face, mâine ca în fiecare zi, da, de când avea poate doisprezece ani sau cam așa n-a trecut o singură zi fără să schițeze sau să deseneze ceva, se întâmplă de la sine, e o parte din el, pur și simplu, cumva, ca și cum pictatul e o prelungire a lui, zice și se corectează imediat și zice nu, asta e cam mult spus, pictatul e doar ceva ce face în fiecare zi, aproape dintr-un obicei bine înrădăcinat, zice, și ea zice că așa e și vocea ei pare puțin ursuză, cred, ca și cum răspunsul lui i-ar displăcea, și el zice că tabloul la care lucrează acum are potențialul de-a ieși excelent, dar că e atât de dificil să-l facă așa cum trebuie și că trebuie să fie foarte atent, fiindcă orice mic gest poate avea repercusiuni foarte mari și tot tabloul poate fi distrus dintr-o singură tușă greșită și atunci ar fi imposibil să salveze părțile bune din tablou, ceea ce încerca tabloul să spună sau cum s-o fi exprimând asta, de fapt nu se poate exprima, pentru că o imagine spune ceva și în același timp nu spune nimic, vorbește fără să spună nimic, de fapt, mai degrabă arată ceea ce nu poate fi spus, zice el, iar eu mă gândesc că ar trebui să ajung acasă, s-a făcut deja târziu și e timpul să merg mai departe, îmi zic, și ea spune că s-a întunecat destul de mult, nu pleacă acasă curând? întreabă și el zice că da, ar trebui, și o întreabă dacă se simte bine acolo sus, în aer, și ea zice că da, are o priveliște frumoasă, cu toate că s-a întunecat, în orice caz, o priveliște mai frumoasă decât a lui, care stă jos, zice, și faptul că ea vede mai bine decât el nu e ceva nou, poate să picteze el cât vrea, da, ea vede mai bine indiferent că e lumină sau întuneric, ea vede lucrurile așa cum sunt, el izolează doar o imagine sau alta, cumva, sau lucrurile care-i cad sub ochi, zice ea și el se împinge brusc cu picioarele în pământ, ca și cum s-ar fi enervat, cumva, îmi zic, și ea se împinge cu picioarele în pământ țipând, un țipăt lung și jos, iar el ridică un picior de pe pământ și se ridică și descalecă de pe balansoar în timp ce coboară balansoarul lent cu brațele în capătul ei astfel încât ea să coboare în siguranță la pământ și merge spre ea și îi întinde mâna și ea îl ia de mână și se ridică și stau așa amândoi privindu-se și eu mă gândesc că trebuie să merg acasă, în curând e beznă și eu stau și privesc înspre un loc de joacă unde o femeie tânără și un bărbat tânăr stau și se joacă ca niște copii, și s-a făcut atât de întuneric că abia îi mai zăresc, sau doar îmi închipui? sunt acolo cu adevărat? doar îmi închipui că sunt acolo? nu, sigur că nu, doar i-am văzut, continui să-i văd, mă gândesc, sigur că da, și poate o să ies puțin la aer? să respir niște aer curat? să cobor și eu până la

locul de joacă? îmi zic, dar nu se face, nu? și, dacă vreau să cobor la ei, trebuie s-o fac înainte să se întunece prea mult, mă gândesc, și nu e ciudat să iasă cineva din mașină și să se plimbe? e o cărare care coboară până la locul de joacă și îl ocolește, duce de la drum în jos și continuă până după locul de joacă și apoi o ia în sus pe un deal, din ce văd, și nici nu e nevoie să intru în locul de joacă, pot să trec doar pe lângă el, da, ori plec acum acasă, ori, dacă nu, trebuie neapărat să ies să mă plimb, îmi zic coborând din mașină, mă opresc și mă uit în jur, pe latura opusă a drumului, muntele se ridică lin înainte de a se îndrepta brusc și de a țâșni vertical în sus, și acolo, în vârf, se vede cerul cu stelele lui clipind vag, și aici, jos, se întinde drumul, un drum îngust sub munte, un deal lin coboară spre locul de joacă și pe el se desenează cărarea care coboară spre locul de joacă și îl ocolește și continuă peste un deal și dispare deasupra unui dâmb în spatele locului de joacă, și e ciudat, n-am observat niciodată cărarea care coboară spre locul de joacă și se continuă apoi peste un dâmb în spatele locului de joacă, îmi zic și stau și privesc în jos spre locul de joacă și văd cum el și ea stau acolo în întuneric, abia se mai văd, dar văd că stau nemișcați ținându-se de mână, și a fost o idee bună să ies din mașină și să respir puțin aer curat, îmi zic și simt cât de bun e aerul ăsta răcoros, îmi vin puțin în fire cumva, sigur că pot, ca oricine altcineva, să mă plimb pe cărare fără să dau socoteală nimănui, îmi zic, sigur că da, dar uneori mă gândesc că nu am voie să fac nimic și de aceea fac același lucru din nou și din nou, mă gândesc și încep să merg spre cărare și încep să cobor pe cărare în dreptul locului de joacă și mă uit spre cei doi din locul de joacă și nu pare că mi-au observat prezența cum stau acolo și se țin în brațe de parcă ar fi unul singur, el o ține pe ea, ea îl ține pe el și nu pot fi separați unul de celălalt, apoi fiecare își eliberează strânsoarea și eu cobor pe cărare cu pași mici

S-a cam întunecat, zice ea

Da, e toamnă, zice el

E aproape iarnă, zice ea

Dar mai e puțin până atunci, zice el

Da, zice ea

Numai în groapa cu nisip n-am fost, zice el

Vrei să spui că ar trebui să ne jucăm în groapa cu nisip? zice ea

și vocea ei e puțin surprinsă

Da, de ce nu? zice ea

Dar ne murdărim de nisip, zice el

Contează? zice ea

Nu, poate că nu, zice el

Numai hainele ni se murdăresc, zice el

și ea zice că ar putea să se dezbrace și își dă jos geaca și își trage pulovărul peste cap și rămâne în sutien și în fusta ei violet, îți vine să crezi, să stai aproape gol afară pe vremea asta, la cât e de frig, îmi zic, și ea îl trage spre groapa cu nisip și eu merg precaut, pas după pas, în jos pe cărare și mă gândesc cât de incredibil e totul, și voi trece în liniște pe lângă locul de joacă și în sus pe dâmb, înspre culmea dâmbului, să văd ce e de cealaltă parte, și mă voi întoarce, e timpul să merg acasă, fiindcă în curând va fi beznă totală, îmi zic și încerc să mă abțin să privesc spre cei doi, dar îi văd conducându-se unul pe altul spre groapa cu nisip și oprindu-se în dreptul gropii cu nisip și ea întinzându-și geaca și pulovărul pe nisip

Acum suntem din nou copii, zice ea

Acum facem tot ce vrem, zice ea

Da, suntem copii, zice el

Copii neascultători care fac exact ce vor, zice ea

și se întinde pe nisip, peste geacă și pulovăr, și stă acolo întinsă în sutienul ei și în fusta ei violet, și părul ei negru se răsfiră peste tot și zice că și el trebuie, la rândul lui, să se dezbrace

Nu, nu putem să facem așa ceva, zice el

Ba cum să nu, zice ea

Ne-ar putea vedea cineva, zice el

E aproape beznă, zice ea

Haide, zice ea

și își trage fustița în sus și zice că trebuie să vină, trebuie să vină la ea, îi e frig și trebuie să o încălzească, zice ea și el zice că exact asta a zis și el, că e prea frig să te dezbraci și ea zice hai acum, hai, și el zice nu, nu putem face așa ceva, ar putea să ne vadă cineva, zice el, hai, îmbracă-te la loc, zice el și ea zice că imediat e beznă, n-o să-i vadă nimeni, așa că hai, hai odată, hai, zice ea și el zice că, din moment ce l-a rugat, e obligat să o facă, zice el aruncându-și geanta de piele maro lângă groapa cu nisip și se dezbracă de paltonul negru și se întinde peste ea și își acoperă

corpurile cu paltonul, astfel că numai paltonul se mai vede, dar la asta nu mai pot să fiu martor, la asta nu mai pot să mă uit, îmi zic, chiar se întâmplă așa ceva? sau doar îmi închipui? sau e o întâmplare la care eu însumi am participat la un moment dat? nu sunt de fapt eu însumi cel care stă în groapa cu nisip peste ea în timp ce paltonul meu ne acoperă pe amândoi? nu s-a întâmplat asta cândva cu adevărat? mă întreb, dar, indiferent ce se întâmplă, n-am niciun drept să fiu martor la asta, n-am niciun drept să asist, mă gândesc, dar chiar se întâmplă? nu e totul o închipuire? sau e ceva în care am fost eu însumi implicat cândva? nu sunt cumva chiar eu cel care stă în groapa de nisip peste ea, în timp ce paltonul negru ne acoperă pe amândoi? nu s-a întâmplat asta cu adevărat cândva? îmi zic, dar, chiar și așa, nu am niciun drept să mă uit la ce se întâmplă, îmi repet și merg mai departe în liniște, cât de încet posibil merg mai departe cu pași mici în jos pe cărare și nu vreau ca ei să mă observe, nu vreau să-i deranjez, vreau să rămână singuri acolo, în lumea lor, nu pot să disting decât paltonul în groapa cu nisip, sau nici măcar paltonul nu-l văd? poate e doar ceva ce-mi închipui? nu, mă gândesc, nu trebuie să mă uit, nu am voie să văd asta, trebuie să mă întorc, îmi zic, trebuie să mă întorc la mașină, fiindcă asta, asta chiar se întâmplă cu adevărat? sau e doar o închipuire? ceva ce-mi amintesc că s-a întâmplat? ceva din care am făcut și eu cândva parte? trebuie să fi fost acum mult timp, pentru că nu-mi amintesc, dar oare nu sunt chiar eu cel care stă acolo în groapa cu nisip sub paltonul negru, și nu e cumva același palton pe care îl am acum pe mine, vechi și lung și negru și bun, și ea e întinsă sub mine și paltonul lung și negru ne acoperă? nu sunt eu? nu suntem noi? mă întreb, nu sunt eu într-un moment din trecut? se întâmplă ceva cu adevărat în fața ochilor mei, în locul de joacă? mă gândesc oprindu-mă, e deja beznă, beznă totală, și, cu o privire care îmi permite să văd în întuneric, îi văd pe cei doi în groapa cu nisip și dinspre groapă se aud distinct o respirație întretăiată și două mișcări regulate ca niște valuri lovindu-se de țărm, aud valurile lovind cu mișcări regulate, înainte și înapoi, din nou și din nou, și totul e o mișcare, o respirație, afară și înăuntru, și inimi care bat, două inimi care se lovesc una de cealaltă în groapa cu nisip, și propria mea inimă care bate și bate, și, cu mișcări regulate, ca mișcările valurilor, urc pe cărare înapoi spre drum și spre mașină, auzind din urma mea, din groapa cu nisip, mișcările, valurile, înainte și înapoi, și eu merg cu aceeași mișcare, pas cu pas, și trebuie să mă abțin să mă întorc și să

privesc spre cei doi, îmi zic și continui să merg și nu mai aud nicio mișcare din direcția gropii cu nisip și privesc spre el, bărbatul tânăr se află acum în groapa cu nisip cu pantalonii în vine, dar paltonul negru încă o acoperă și el are o găleată într-o mână și umple găleata cu nisip și aruncă nisipul peste palton, peste ea, umple și golește găleata, acoperă paltonul și pe ea cu nisip, nu se poate, e incredibil, chiar aruncă nisip peste ea, cum stă acolo sub paltonul lui, cu o găletușă uitată acolo de vreun copil, și nu, nu trebuie să mă uit, trebuie să mă întorc acasă, la Dylgja, acum, nu pot să mă plimb pur și simplu prin întuneric uitându-mă cum un bărbat tânăr stă lângă o femeie tânără întinsă sub paltonul lui negru și lung și golește găleată după găleată cu nisip peste palton, peste ea, îmi zic, dar nu reușesc să-mi desprind ochii de la cei doi din groapa cu nisip și de la el golind găleată după găleată cu nisip peste ea și el își trage în sfârșit pantalonii și îi încheie și ia apoi paltonul de pe ea și nisipul se scurge de pe palton și ea se ridică și își aranjează hainele, își ridică puloverul și geaca de pe jos, își scutură hainele de nisip și el își șterge paltonul negru lung de nisip și se îmbracă și își pune geanta de piele maro pe umăr și pare că se pregătește să plece

Vino înapoi, zice ea

și privește spre el

Nu pleca, zice ea

Nu pleca așa brusc, zice ea

Vino încoace, zice ea

și îi întinde mâna și el se îndreaptă spre ea și o ia de mână și rămân așa o vreme

Mergem? zice el

Da, zice ea

apoi își deschide brațele și îl cuprinde și îl ține strâns și eu mă întorc și merg mai departe în sus spre drum și ea zice tu, tu, dragul meu, zice ea și el zice tu, draga mea scumpă, tu, iubito, zice el și apoi ea zice că s-a făcut destul de frig și el zice că are dreptate, e foarte frig, a înghețat tot, cu toate că are paltonul pe el, zice în timp ce eu merg încet și cât de în liniște pot și mă întorc și privesc spre locul de joacă și îi văd părul lung și negru, părul lung care-i coboară mult pe spate și îi ajunge aproape până la coapse, și el stă nemișcat și părul șaten până la umeri îi e ciufulit și împrăștiat în toate direcțiile în timp ce al ei atârnă direct în jos, ea își

pune fața pe a lui și gura ei o acoperă pe a lui și îl sărută pe gură și îi zice cât de mult nisip i-a rămas pe palton

Da, zice el

și râde puțin

Pe amândoi, zice el

Pentru că ai golit gălețile alea cu nisip pe mine, zice ea

Da, zice el

Aproape m-ai îngropat de tot, zice ea

Aproape, zice el

și se opresc, părând că nu mai știu ce să facă sau să spună

S-a întunecat de tot, zice el

Și s-a făcut și frig, zice ea

Cum ziceai înainte, zice ea

Da, zice el

Trebuie să mergem acasă, zice el

și ea încuviințează din cap, se îndepărtează puțin unul de celălalt, ea privește spre el, el privește spre ea

Pentru că tu ești Asle, zice ea

Și tu ești Ales, zice el

și își zâmbesc, își zâmbesc timid și ea zice îți dai seama că ne-am dezbrăcat pe întuneric pe frigul ăsta, zice ea, îți dai seama că ne-am dezbrăcat acum, la sfârșitul toamnei, la cât e de întuneric și de frig, și că ne-am întins goi într-o groapă cu nisip, zice ea și el zice da, dar acum trebuie să se îndrepte spre casă, adică să meargă acasă, la casa lor, zice ea și râde, măcar au un loc unde să stea, zice ea, deși casa e în paragină, zice el, aproape o colibă, zice ea, da, e aproape imposibil s-o încălzești, zice el, dar măcar au un loc unde să stea, zice ea și el zice că trebuie să-și curețe bine hainele de nisip, apoi se opresc ținându-se de mână

Ar trebui să spălăm hainele astea, zice ea

Trebuie să luăm foarte bine cu peria nisipul de pe ele, zice ea

Suntem complet țicniți, zice ea

Ai dreptate, a fost o nebunie, zice el

Dacă ne vedea cineva, zice ea

Da, zice el

Cred că e o mașină sus, în refugiu, zice el
Nu, zice ea
Ba da, zice el
E frig și trebuie să mergem acasă, zice ea
Da, la casa pe care o avem deocamdată, zice el
Acolo e puțin mai cald măcar, zice ea
Puțin, poate, zice el
Dar e, în orice caz, casa pe care o avem, zice ea
Și e bine că avem unde să stăm, zice el
Și suntem împreună, ne avem unul pe celălalt, zice ea
Asta așa e, zice el
și ea își ridică fața spre a lui și se sărută scurt
Ne avem unul pe celălalt, zice ea
În cea mai neagră beznă ne avem unul pe celălalt, zice el
Și vom fi mereu împreună, zice ea
La bine și la rău, zice el
Vom fi mereu numai noi doi, zice ea
Eu și cu tine pentru totdeauna, zice el
Asle și Ales, zice ea
Ales și Asle, zice el
Întotdeauna noi doi, mereu numai noi, tu și cu mine, zice ea
Așa va fi, zice el

și acum e deja beznă și eu am ajuns deja la mașină și mă așez în mașină și stau și privesc fix în față și mă întind pe spate în scaun și-mi las capul pe tetieră și privesc fix în față și nu văd decât întuneric, în față nu e decât întuneric negru, numai negru, și mă gândesc cum stau parcat în refugiu lângă casa maro unde am locuit pe vremuri cu Ales, și fac o pauză pentru că sunt obosit și pentru că vreau să spun o rugăciune, pentru că aproape în fiecare zi spun o rugăciune pe care am inventat-o singur, o spun dimineața, la un moment dat în timpul zilei și seara, laudes, sau matutinalis, cum i se mai zice, apoi sexta, sau ceasul al șaselea, apoi vespera sau vecernia, și pentru rugăciune folosesc un rozariu cu mărgele de lemn maro cu cinci rânduri de câte zece mărgele fiecare și cu un spațiu liber între fiecare rând de mărgele, și la capăt atârnă un șnur și pe el e o porțiune liberă, apoi o mărgea, apoi

încă un spațiu liber, trei mărgele, încă un spațiu și încă o mărgea, încă un spațiu, iar la capăt de tot o cruce, am tot timpul rozariul ăsta la gât, Ales mi l-a dat și ea m-a învățat despre rozarii, abia dacă auzisem cuvântul „rozariu“ înainte s-o întâlnesc, mă gândesc, sau ba da, îmi amintesc că-l auzisem o dată și mă întrebasem ce poate să însemne, dar acum îl port tot timpul la gât ca pe o bijuterie și spun tot timpul în gând Pater Noster, sau Tatăl Nostru, o dată, de două sau de trei ori, și fiecare rugăciune mi se proiectează în fața ochilor ca o imagine, și nu am învățat niciuna dintre rugăciuni pe de rost, dar mi le amintesc proiectându-mi-le în fața ochilor, fiindcă îmi vine foarte ușor să vizualizez ceva scris, dar evit să fac asta, așa că rămân foarte puține lucruri scrise pe care le văd în fața ochilor, spre deosebire de imagini, pot să aleg dacă vreau să-mi amintesc ceva scris sau nu, îmi zic, și mă gândesc și că obișnuiesc să spun Ave Maria de trei ori și Gloria Patri o dată, și spun rugăciunile ori în latină, ori în traducerea mea în nynorsk[4], apoi depinde ce rugăciuni mai zic, dar poate fi Crezul scurt, apostolic, despre care se zice că îl rosteau apostolii, sau în orice caz ceva ce seamănă, eu îl spun în gând înainte de orice rugăciune, înainte de Tatăl Nostru, iar Crezul lung, cel Niceean, îl vizualizez numai pe bucăți, Lumină din Lumină, cele văzute și nevăzute, visibilium omnium et invisibilium, și uneori mai zic Bucură-te, Regină până la capăt și uneori mă străduiesc să rămân perfect liniștit, să nu mă gândesc la nimic în timp ce mă rog și să mă las pradă liniștii, și atunci mă pot ruga pentru ceva, dar aproape mereu zic rugăciuni de mijlocire, mă rog pentru alții, aproape niciodată pentru mine, trebuie să existe ceva ce pot face pentru venirea Împărăției lui Dumnezeu pe pământ, de pildă, să pictez tablouri care, în măsura în care se poate, au legătură cu Împărăția lui Dumnezeu, pe lângă asta mai fac tot timpul semnul crucii atât înainte de a începe să mă rog, cât și când termin rugăciunea și zic În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, Amin sau In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti Amen, dimineața mă rog scurt, adesea doar făcând semnul crucii, peste zi mă rog cel mai îndelung, iar seara cel mai adesea mă rog până adorm, spunând Rugăciunea lui Iisus, când zic în gând Doamne Isuse Cristoase, rostind fiecare silabă ori în timp ce inspir adânc, ori în timp ce expir prelung, la fel și când zic Miluieşte-mă pe mine păcătosul, rostesc cuvintele astea din nou și din nou, sau zic în gând Domine Iesu Christe, Fili Dei, Miserere mei peccatoris din nou și din nou trag adânc aer în piept, expir apoi încet, dar rugăciunea asta o zic

aproape mereu în nynorsk, dintr-un motiv sau altul, apoi dispar încet în somn, îmi zic, și adorm ori până la rugăciunea inimii, ori până la Ave Maria, îmi zic, în toate rugăciunile caut liniște și smerenie, mă gândesc, da, pacea lui Dumnezeu, mă gândesc și apuc rozariul cu ambele mâini și îl scot de sub pulover și peste cap și stau așa cu rozariul în mâini, ținând crucea între degetul mare și arătător și mă gândesc că trebuie să fi adormit și să fi visat, dar nu am adormit și nu am visat, îmi dau seama, fiindcă totul e ireal și în același timp aievea, da, toate astea s-au petrecut atât în vis, cât și în realitate, și eu stau în mașină și privesc în fața mea în întuneric, care nu mai e întuneric, e negru pur și simplu, mă holbez în întuneric și mă gândesc că trebuie cumva să ajung acasă, dar de câte ori nu m-am gândit la asta și totuși am rămas nemișcat în mașină? mă întreb și mă uit în față și îi văd pe cei doi, clar ca în lumina zilei, venind spre mine, un bărbat tânăr cu păr șaten până la umeri și o femeie tânără cu păr negru lung evidențiindu-se în întuneric, ca și cum ar emana lumină în întuneric, da, se mișcă în fața ochilor mei ca străluminați, iar fețele lor sunt pașnice și liniștite, se țin de mână și sunt ca unul singur, ca o singură ființă se mișcă, fără să acorde vreo atenție mie sau mașinii, prea preocupați unul de celălalt, prea întrepătrunși, prea prezenți unul în celălalt, într-o lume a lor, paralelă, și trec pe lângă mașină și eu întorc capul după ei în întuneric și deslușesc părul lui șaten până la umeri și părul ei negru și lung care-i cade pe spate și îi văd dispărând încet în întuneric și dispărând de tot și dau drumul crucii și îmi pun rozariul la loc la gât și îl trec peste gulerul pulovărului și îmi fac semnul crucii și zic în gând În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh Amin și pornesc mașina și îmi zic că asta nu s-a întâmplat cu adevărat, trebuie să ajung acasă, să merg acasă la nevasta mea și la copilul nostru, mă gândesc și ies din refugiu pe drum și mă gândesc c-ar fi trebuit să-i fac o vizită lui Asle, era atât de deznădăjduit, ar fi trebuit să-l invit în oraș, ar fi trebuit, ca de atâtea ori înainte, să-l fi dus la Crâșmă, să-l las să-și bea berea și paharul de tărie și eu să-mi beau cafeaua cu lapte, și mâncare, da, am fi putut să ne luăm de mâncare de acolo, mâncare și bere pentru el și mâncare și apă pentru mine, fiindcă eu m-am lăsat de băut, beam mult prea mult și lui Ales nu-i plăcea, nu-i plăcea când mă îmbătam sau îi plăcea mai mult de mine treaz și de aceea m-am lăsat de băut, dar m-am lăsat și pentru că începusem să beau prea mult, la urmă ajunsesem să nu mai fiu niciodată treaz, sincer să fiu, și pictez foarte prost când nu sunt treaz, nu mi-au

lipsit niciodată nici berea, nici tăria, dar asta i se datorează și ei, lui Ales, fără ea n-aș fi reușit niciodată să scap de nevoia de a bea, mă gândesc, acum probabil că mă așteaptă, ea și copilul nostru, așa că trebuie să ajung acasă la ei, la soția mea, la copilul nostru, dar stai, la ce Dumnezeu mă gândesc? doar eu locuiesc singur, mă duc spre vechea mea casă din Dylgja, acolo unde am locuit la un moment dat cu Ales, care nu mai este, care acum se odihnește întru Domnul, precum pot să simt atât de clar, în interiorul meu, fiindcă ea odihnește și acolo, adânc în mine, ea, care nu mai pășește pe pământ, dar cu care încă pot vorbi când doresc, ciudat, fiindcă diferența nu e așa mare, adică distanța dintre viață și moarte, dintre cei vii și cei morți, și, chiar dacă pare astfel, despărțirea nu este insurmontabilă, fiindcă, și asta e adevărat, vorbesc cu Ales în fiecare zi, ba chiar aproape tot timpul, și vorbim adesea fără cuvinte, aproape tot timpul, și sigur că mi-e dor de ea, dar, de vreme ce încă suntem atât de aproape unul de celălalt și de vreme ce nu mai este atât de mult până când eu însumi voi face pasul spre locul unde se află ea, mă descurc bine, dar e dureros, da, să o pierd a fost ca a pierde totul în viață, aproape m-a sfârșit, copii n-am avut niciodată, eram doar noi doi, așa că de ce mă gândesc că trebuie să ajung acasă la nevastă și copil? probabil e din cauză că mereu cad într-un soi de transă când conduc, și în transa asta poate apărea și gândul ăsta, dar știu bine, doar nu sunt nebun, că voi merge acasă, la bătrâna mea casă, voi merge acasă, la Dylgja, la casa mea din micuțul cătun Dylgja, îmi zic, în casa unde am locuit cu ea în toți anii ăștia, nu eram boșorogul care sunt acum când ne-am mutat și Ales era încă și mai tânără, și am locuit acolo, mai întâi toți anii pe care i-am petrecut cu Ales și apoi toți anii cât am locuit singur în bătrâna casă, și e bine, e bine că am casa mea, că am un loc stabil unde să stau, o casă unde mă simt în siguranță, fiindcă am o casă veche și bine construită, de care am avut grijă, și chiar dacă lemnul a putrezit în vreun loc, am pus repede scânduri noi în locul celor vechi, am schimbat toate ferestrele, dar am avut grijă ca cele noi să semene cât mai mult cu cele vechi, doar că le-am comandat cu geam dublu, unul în interior și unul în exterior, astfel încât curentul să nu mai tragă așa tare, și acum fiecare geam are două straturi, unul spre exterior și unul spre interior, ce ușor a devenit să încălzești casa după ce au fost instalate noile ferestre, le-am comandat la un tâmplar care face ferestre după măsurători, care face ferestre ca pe vremuri și care le-a făcut pe cele noi să semene leit cu cele vechi, și le-am montat de unul singur, dar nu chiar

singur-singur, pentru că m-a ajutat și Åsleik, fără ajutorul lui n-aș fi reușit niciodată să le montez, clar trebuia să fim doi, dar împreună am reușit, chiar dacă am montat strâmb prima fereastră și a trebuit să refacem totul, să scoatem fereastra din perete și s-o montăm iar, dar după ce-am pus-o a doua oară a stat cum trebuie, cu celelalte ferestre a mers șnur, cred, așa e, Åsleik m-a ajutat mult, atât el pe mine, cât și eu pe el, dacă stau să mă gândesc, îmi zic, acum ar fi bine să ajung odată acasă, să fac focul în sobă, să pregătesc ceva de mâncare, sunt flămând, va fi minunat să ajung din nou acasă, la bătrâna mea casă din micuțul cătun Dylgja, unde trăiesc numai o mână de oameni, oameni buni, și nimeni nu încuie ușa când pleacă de-acasă sau când merge în vacanță, majoritatea celor care trăiesc acolo au trăit acolo toată viața, numai eu m-am mutat de altundeva, adică noi, soția mea și cu mine, da, Ales și cu mine ne-am mutat acolo pentru că Ales a moștenit casa la moartea mătușii ei, pentru că sora tatălui ei, bătrâna Alise, n-a avut copii și nici alți moștenitori, și, cum nu aveam niciun loc unde să stăm și stăteam în casa maro și dărăpănată, cea pe lângă care tocmai am trecut, ne-am mutat în casa cea veche din Dylgja, da, acum mulți ani, îmi amintesc, și am rămas să locuim acolo, Ales și cu mine, și apoi, dar nu, nu vreau să mă gândesc la asta, nu acum, mă gândesc și conduc mai departe spre nord și mă gândesc că îmi place să conduc, cel puțin dacă nu conduc prin oraș, fiindcă nu-mi place prin oraș, mă neliniștește și mă dezorientează și, dacă pot să evit să conduc prin oraș, evit întotdeauna s-o fac, dar Beyer, proprietarul galeriei, el m-a învățat să vin și să plec de la Galeria Beyer, aflată chiar în centrul orașului Bjørgvin, în fața galeriei e o parcare mare unde parchez întotdeauna, așa că acolo, în Bjørgvin, acolo mă descurc fără probleme, îmi zic, și am intrat în Instefjord și o iau de-a lungul fiordului Sygne și sunt atât de obosit, dar când o ajung acasă, mă gândesc, nu durează mult și-l am pe Åsleik la ușă, Åsleik, care de fapt nu mi-a plăcut niciodată prea mult, dar, într-un fel ciudat, tocmai de aia îmi place, îmi zic, chestiile astea sunt uneori inexplicabile, mă gândesc, dar acum o să fie așa bine să ajung acasă, dar n-ar fi trebuit să trec pur și simplu pe lângă blocul lui Asle din Bjørgvin, din Skutevika, tremură permanent, ar fi trebuit, ca de atâtea ori înainte, să fi mers cu el la Crâșmă înainte să plec spre Dylgja și sigur s-ar fi descurcat singur la Crâșmă, sigur ar fi apărut vreun cunoscut de-al lui nu după multă vreme, astfel că n-aș fi fost nevoit să rămân singur cu el, sau ar fi trebuit, de fapt, să-l duc direct la

Urgențe, dar acolo nu s-ar fi lăsat dus cu niciun preț, indiferent ce i-aș fi zis, așa că am fi ajuns la Crâșmă oricum, el cu părul lui lung și cărunt și barba neîngrijită și eu cu părul meu lung și cărunt și barba neîngrijită, în paltoanele noastre lungi și negre, ambii cu părul prins în coadă la spate, mă gândesc

Arăți ca o fetiță, zice Åsleik

Mai degrabă ca o babă, zice el

iar eu nu știu ce să-i răspund

Nu, nu sunt nicio babă, zic într-o doară

Dar aproape o babă, zice Åsleik

sau poate că sunt puțin ca o babă, ce știu eu, mă gândesc, poate puțin? nu greșește în totalitate, îmi zic, în orice caz, asta zice Åsleik de obicei, ori asta, ori că arăt ca un preot rus

Semeni cu un preot rus, zice el

De ce? zic eu

Pur și simplu semeni, semeni cu un preot rus, zice el

cum a ajuns la ideea asta? mă gândesc, conduc spre casă și farurile luminează drumul din fața mea și eu mă uit în față și îl văd pe Asle zăcând pe canapeaua lui cu Brage în poală și se gândește să se ridice și să iasă din casă și să meargă pe mare și că toate tablourile pe care le va expune la următoarea expoziție în Galeria Beyer sunt deja gata, își zice, și se mai gândește și că nu mai poate sta așa degeaba, trebuie să meargă la bucătărie să bea ceva, ca să scape de tremuratul ăsta, se gândește Asle și se uită la Brage, care stă acolo în poala lui, și se gândește că trebuie să scoată câinele la plimbare, n-a mai fost de mult afară, se gândește și eu îmi zic că ar trebui mai degrabă să mă concentrez la condus, fiindcă drumul până la Dylgja e îngust și plin de curbe și, chiar dacă am condus pe aici de nenumărate ori, tot trebuie să conduc cu atenție, mă gândesc, va fi minunat să ajung din nou acasă, pentru că acolo e locul meu, așa a devenit cu timpul, mulți ani a trăit și Ales acolo, da, dar apoi, ei bine, ea pur și simplu a murit, și încă atât de brusc, și acum nu mai este, nu mai e nimic de spus despre asta, mă gândesc și trebuie doar să conduc, să înaintez încet privind în conurile de lumină proiectate de faruri pe drum, care luminează și o bucată din peisajul care încadrează drumul, conduc încet de-a lungul fiordului Sygne și mă gândesc că nu de puține ori au trecut un cerb sau mai mulți pe drum sau pur și simplu s-au oprit brusc pe asfalt sau doar au

țâșnit peste drum, ca și cum sunetul motorului sau luminile farurilor n-ar fi existat, ca și cum nu le-ar fi dat atenție, ca și cum cerbii se obișnuiseră deja cu sunetul motoarelor de mașină și cu luminile farurilor și nu le mai păsa, dar în același timp nu-și dădeau seama cât de grav ar fi fost dacă îi lovea vreo mașină, mă gândesc și ies de pe drum și o iau în sus pe aleea care duce până în fața casei, bun, bun, mă gândesc, era și timpul să ajung, aleea asta până în fața casei am făcut-o singur, nu cu mulți ani în urmă, și a fost o cheltuială destul de mare, dar tot a fost bine să fac o alee până la casă, astfel încât să nu mai trebuiască să-mi las mașina la marginea drumului, mă gândesc, și, chiar dacă aleea e abruptă, tot se conduce bine pe ea, îmi zic, și nu vreau să-mi amintesc cum era pe vremuri când veneam acasă și ea mă aștepta, când Ales era acasă și mă aștepta, când era acolo cu părul ei lung și negru, cât de bine, nu-i așa? dar nu vreau să mă gândesc la asta, și nu am de ce să mă plâng, îmi zic și virez după colțul casei și acolo, în fața casei, în curte, nu e chiar Åsleik care stă și așteaptă? ba da, nimeni altcineva decât Åsleik, prieten și vecin, stă în curte ca și cum ar vrea să îmi vină în întâmpinare, ce coincidență că vrea să-mi facă o vizită exact când ajung acasă, mă gândesc și opresc mașina lângă ușa casei și îmi dau seama că mă bucur că Åsleik stă și mă așteaptă, dar totodată n-are cum să fie o coincidență, nu e prima oară când stă întâmplător în curte când mă întorc de la Bjørgvin, e clar că Åsleik mă așteaptă în curte de ceva vreme deja, sunt sigur de asta, s-a așezat pe banca lipită de zidul casei, s-a mai ridicat puțin să-și dezmorțească picioarele, apoi s-a așezat la loc, pentru că și de data asta, ca întotdeauna, i-am cumpărat și lui câte ceva din Bjørgvin și el așteaptă să-i dau plasa cu cumpărături, chiar dacă niciodată nu vrea să accepte ce i-am cumpărat, dar o face mereu oricum, cumva pe nevăzute și din greșeală, îmi zic, și când îl întreb, înainte să plec la Bjørgvin, dacă are nevoie să-i cumpăr ceva de acolo, de vreme ce toate sunt mai ieftine la Bjørgvin decât la Magazinul din Vik, zice mereu hotărât că nu are nevoie de nimic, puținul de care are nevoie, obișnuiește să zică, îl găsește și la Magazinul din Vik, magazinașul, dacă poți să-i spui așa, cel mai aproape de Dylgja, dar e bine că avem și magazinul ăsta mic prin preajmă, altfel ar fi trebuit să mergem mult mai departe pentru a cumpăra chiar și cel mai mărunt lucru, și nu toată lumea are mașină sau mai e în stare să conducă, unii sunt prea bătrâni, alții nu au carnet, iar alții nu sunt niciodată îndeajuns de treji să conducă și de aceea nu o fac, dar nu toți cei care beau evită să conducă, unii conduc

indiferent cât de mult au băut, dar încet și cu grijă, și mă gândesc și la cum Åsleik va zice că am zăbovit mult în Bjørgvin, dar că, odată ajuns acolo, sigur or fi fost atâtea de făcut încât nu mi-a rămas decât să le termin pe toate înainte să mă întorc și, când nu a mai rămas nimic de făcut, să pierd vremea sau să umblu după femei, ce știe el, ceva de genul ăsta va zice Åsleik și va izbucni într-un râs sănătos, mă gândesc și deschid portiera mașinii

Poftiți, poftiți, zice Åsleik

Nu eu ar trebui să zic asta? zic eu

Sau ai luat în stăpânire și casa mea? zic eu

Da! zice Åsleik

Da? zic eu

Da, se poate zice și așa, zice el

Ce vrei să spui? zic eu

Ce-i al tău e-al tău și ce-i al meu e-al meu, zic eu

Da, tu cu al tău și eu cu al meu, zic eu

Așa trebuie să fie, zic eu

Eu am casa mea, ba chiar și gospodăria mea, așa că nu e nimic de discutat, zice el

Asta ziceam și eu, zic eu

Dar atunci de ce zici poftiți, ca la tine acasă? zic

De ce nu? zice Åsleik

E ceva greșit în a zice asta? zice el

Nu așa se zice? zice

Nu așa se obișnuiește? zice

Așa se zice când ești la tine acasă sau în curte, atunci zici cuiva că-l poftești, zic eu

și într-un fel chiar e ca și cum aș avea o gospodărie, chiar dacă e doar o casă veche cu câteva stânci ieșind din pământul gras și puțină iarbă neagră și câțiva pini pitici în jur

O gospodărie, cumva, zice Åsleik

În orice caz, o casă, casa mea, zic eu

Casa ta, da, zice el

Da, e casa ta, nu era vorba de altceva, zice

Asta voiam să zic, zice

Într-un fel, da, zic eu

și se face liniște și Åsleik zice că sigur că e casa mea, a cui altcuiva poate să fie? fiindcă, chiar dacă nu m-am născut și nu am crescut în casa aia, tot e casa mea, nimeni nu poate nega asta, chiar dacă încă și-o amintește pe bătrâna Alise, care locuia aici pe vremuri, zice el

Da, zic eu

și se lasă liniștea

Era un om bun bătrâna Alise, zice Åsleik

Da, chiar era, zice el

și se lasă iar liniștea și el zice că după ea a fost botezată soția mea, Ales, și poate de aceea a vrut bătrâna Alise ca Ales să moștenească casa, zic eu

Da, da, știu

Dar oricum nu era niciun alt moștenitor, din moment ce bărbatul ei murise de mult și fratele ei, tatăl lui Ales, și el era mort, zice el

se face iar liniște și apoi Åsleik zice că încă își aduce vag aminte de părinții bătrânei Alise, nici el nu mai e tinerel, zice, dar ei erau deja bătrâni din câte își amintește, da, preistorici, și casa lor era mai degrabă mică, dar tatăl, cât era de bătrân, și era, într-adevăr, foarte bătrân, a vâslit până la Magazinul din Vik până în ultima lui zi, mergea jos la mare, oricât de greu se mai ținea pe picioare, și vâslea până la magazin, și asta chiar era ceva pentru un moș atât de prăpădit ca el, zice Åsleik

Da, zic eu

Altfel erau croiți oamenii pe vremuri, zice Åsleik

Sigur că era muncă grea, era o corvoadă pentru el, dar cine altcineva să aducă mâncare în casă? și cum? zice el

Așa că era nevoit s-o facă, zice

și se lasă o liniște prelungă

Da, da, îmi amintesc, zice Åsleik

Și pe vremea aia nu erau mașini prin zonele astea, să știi, se făcuse un soi de drum, dar numai în sat, între gospodării, nu exista niciun drum afară din sat, nu, zice el

și zice că deja crescuse pe când au făcut un drum afară din sat, da, își amintește, și bătrânii satului, mai ales cei bisericoși, ziceau că mai bine nu-l construiau, doar ce putea să aducă un drum decât păcat și răutate, acum, că toată lumea putea să intre în sat? ziceau unii din ei, așa că era mai bine ca drumul să nu fi fost construit, dar a fost construit și, cu asta, Dylgja a devenit o parte din lume și astfel am ajuns și eu în sat, ca o consecință a construirii drumului, așa că poate bătrânii superstițioși ai satului aveau totuși dreptate când ziceau că odată cu drumul vor ajunge în sat tot felul de oameni, și cine ar fi putut să știe dacă nu cumva unul din ei va vrea să rămână să locuiască acolo? zice Åsleik și mă gândesc că mereu, dar mereu va fi așa, începe vorbind despre ceva și apoi despre altceva și îi dă înainte și vorbește fără oprire, e din cauza faptului că e atât de mult timp singur și nu are cu cine să vorbească, uneori poate vorbi la nesfârșit, fără oprire, despre una sau alta, trecut, viitor și prezent deopotrivă, și tot ce spune am mai auzit de multe ori înainte, mă gândesc

Da, ai o memorie proastă, zice el

Am o memorie proastă? întreb eu

și nu-mi dau seama de ce a simțit nevoia să spună asta, și atât brusc, ca și cum, dintre toate lucrurile, memoria mea ar fi ceva care merită discutat, și așa, de nicăieri, Åsleik începe să spună cum că aș avea o memorie proastă, nu înțeleg cum am putut să-l suport atâția ani și cum de accept să trăiesc în continuare în locul ăsta rupt de lume și uitat de Dumnezeu, unde nimeni nu și-ar putea dori să trăiască de bună voie? mă întreb, iar Åsleik zice că apropo, poate totuși nu mai sunt proprietarul de drept al casei, nu mai țin minte, nu? ce am zis atunci, cândva, că dacă reușește să mute barca aia îi dau lui casa? întreabă el

Dar lucruri de genul ăsta le zici doar așa, în glumă, zic eu

Doar așa, în glumă? zice Åsleik

Am reușit să mut barca sau n-am reușit? zice

Cu ajutorul meu, da, sigur că ai reușit, zic eu

Cu ajutorul tău! zice el

Da, cu ajutorul meu! zic eu

Am mutat barca singur, zice el

Nu, barca nu s-a urnit până n-am pus și eu mâna, zic eu

Deci așa vrei să te eschivezi din a-ți ține promisiunea, printr-o minciună, zice el

Nu mint ca să scap de nimic, de vreme ce nu mint, zic doar adevărul curat, zic eu

Tu spui adevărul, zice

Doar adevărul, zice

Da, e adevărat, zic eu

și brusc se face liniște, tăcem amândoi și stăm așa fără să mai spunem nimic

A fost vreme liniștită și frumoasă azi, zice Åsleik brusc

Da, zic eu

Marea a fost liniștită toată dimineața, dar acum, după-masa, a început să bată puțin vântul, ca de obicei, zice el

Și la ce să te aștepți, e deja toamnă târziu, ce să mai, e deja Adventul, te poți aștepta mai degrabă la furtuni decât la mare liniștită, zice el

apoi zice că nu mai e mult, că înainte să ne dezmeticim o să izbucnească și prima furtună din an, e ciudat că n-a venit încă, zice, apoi se lasă iar liniștea și nu mai zicem nimic

Și în Bjørgvin a fost totul ca de obicei? zice el

Da, zic eu

și iar se lasă liniștea

E bine să mai dai prin oraș din când în când, zic eu

Da, mă gândesc că da, zice Åsleik

și mă gândesc să-l întreb când a fost ultima oară în Bjørgvin, dar l-am întrebat de atâtea ori înainte, și de fiecare dată l-a deranjat, s-a fâstâcit, a dat din cap, fiindcă adevărul e că abia dacă a fost în Bjørgvin vreodată, sau ba da, de câteva ori, dar cu mulți ani în urmă, atâta tot, așa că mai bine nu aduc vorba, nu acum, ar fi urât din partea mea, îmi zic, așa că nu mai zicem nimic

Mă bucur că mai pot să pescuiesc, îmi mai trec zilele cu pescuitul, zice Åsleik din senin

Da, și eu pot să-mi trec zilele cu ale mele, zic eu

Da, tu cu pictatul, zice el

Toată ziua numai asta faci, pictezi, zice

și mă gândesc că tot ce zice Åsleik acum a zis de multe ori înainte, reluând replicile mereu și mereu, de fiecare dată, dar și răspunsurile mele au fost aceleași mereu și mereu, de fiecare dată l-am întrebat dacă a prins ceva astăzi și de fiecare

dată mi-a răspuns ori că a scos năvodul gol, ori că abia a reușit să-l urce în barcă de plin ce era, ori că a prins câte ceva, dar nu mult, ceva de genul ăsta mi-a răspuns mereu, și s-a mai întâmplat să-i arăt vreun tablou de-al meu și el să zică ceva sau să nu zică nimic, dar ce zice, dacă zice ceva, are întotdeauna ceva surprinzător de perspicace, vede mereu lucruri care mie însumi îmi scapă, și mai sunt și ciorovăielile astea dintre noi, cumva ne certăm pentru orice chichiță ca să avem ceva de vorbit, mă gândesc și îl aud pe Åsleik întrebându-mă din nou, cum a făcut de nenumărate ori înainte, de ce pictez, nu mă satur niciodată să tot pictez? nu m-am săturat, de vreme ce m-am ocupat cu pictura aproape întreaga viață? el nu poate să înțeleagă, pentru el e de neînțeles, el n-a putut niciodată să picteze nici cel mai simplu lucru și, în afară de zugrăvit, n-a îndrăznit să pună mâna pe pensulă pentru altceva, da, pentru zugrăvit și pentru unsul bărcii cu ceară, da, la asta se pricepe, nu-i vorbă, dar să zugrăvești și să ceruiești bărci nu se compară cu pictatul, nu, zice el și eu zic, ca întotdeauna, că nu știu de ce pictez tablourile astea ale mele, ba da, o fac ca să-mi câștig traiul, zic și Åsleik zice că m-am ocupat cu pictatul de când eram mic, și atunci știu ce vrea, vrea să-i povestesc cum nu mă pricepeam la socotit când eram la școală și, în loc să fac calcule, stăteam și desenam în caietul de matematică, i-am desenat pe învățător și pe colegul de lângă mine, l-am desenat apoi pe un coleg sau altul, și de ce făceam asta? pentru că asta puteam! pur și simplu! o făceam pentru că numerele nu-mi spuneau nimic, dar puteam să desenez, sau ba da, știam să adun și să scad, asta puteam să bag la cap, dacă nu era vorba de numere prea mari sau prea grele, dar tot ce avea de-a face cu înmulțirea și împărțirea, cu procente și lucruri de genul ăsta, nu, pe alea nu le puteam nicicum înțelege, dar înțelegeam diferența dintre numerele mari și mici, dintre adunare și scădere, și asta mi-a ajuns să mă descurc în viață, de mai mult nici nu aveam nevoie, dar în rest nu înțelegeam nimic, absolut nimic! pur și simplu nu se lipea de mine, săracul învățător, cum încerca și tot încerca, era întruchiparea răbdării, chiar era, a încercat să-mi explice înmulțirea din nou și din nou, și zicea că n-am cum să n-o învăț, trebuia s-o învăț, toată lumea trebuie să învețe înmulțirea, zicea, altfel n-ai cum să te descurci în viață, și zicea că dacă iei doi și-l înmulțești cu doi ai patru, zicea, doi plus doi e patru, zicea și eu ziceam că înțeleg și el zicea că doi ori doi e patru și de două ori doi e patru, zicea, dar dacă ai șapte și-l înmulțești cu șapte, cât ai? întreba învățătorul și zicea că pot obține

rezultatul adunând șapte cu șapte o dată, apoi încă o dată și tot așa, până când am adunat șapte cu șapte de șapte ori, și făceam asta obținând mereu suma greșită, indiferent cum făceam, mereu greșit, dar numărul propriu-zis, cât era șapte ori șapte, asta se învață pe de rost, dar eu nu reușeam, nu, nu reușeam nici măcar să vizualizez cifrele cum vizualizam imaginile, în fața ochilor, fiindcă la asta mă pricepeam, chiar și asta era imposibil, și nici până acum n-am învățat înmulțirea cu șapte, chiar nu o știu, și nu înțeleg de ce mi-a fost mereu atât de greu, era ca și cum numerele făceau schimb între ele, o dată îmi ieșea prea mult, o dată prea puțin, efectiv nu-mi ieșea niciodată cum trebuie și de aceea desenam, în schimb, pentru că aia îmi ieșea, puteam să desenez pe oricine, fie doar fața, sau mai degrabă pe cineva în mișcare, ori una, ori alta, cel mai mult îmi plăcea să desenez mișcări, ceva sau pe cineva în mișcare, sau linii, într-un fel, e greu de înțeles, și nici până acum nu înțeleg pe deplin, nu înțeleg de ce mi-a plăcut și nu înțeleg nici cum am învățat, dar m-am gândit îndelung la asta și tot nu am ajuns la o concluzie, mă gândesc, dar știu că Åsleik vrea ca eu să-i mai povestesc asta o dată, îi place foarte mult să-i povestesc, să-i spun cum n-am putut să învăț să socotesc, așa că am învățat să desenez, nimeni din clasă nu putea desena ca mine, absolut nimeni, dar n-am chef să mai povestesc asta o dată, nu acum, și de fapt nici nu cred că își dorește să audă, nu acum, își dorește doar să vorbim despre ceva, și de multă vreme nu mai avem noi foarte multe lucruri să ne spunem, de vreme ce ne cunoaștem de atâta timp și am povestit atât de des, așa că îi spun numai că nu știu de ce pictez și că nu știu nici de ce o fac de când eram mic, și mă gândesc că o să-i povestesc totul încă o dată cândva, cum desenam în caietul de matematică în loc să fac socoteli în el, dar nu acum, la care Åsleik va spune că el niciodată n-a fost bun la vreo materie la școală, nici să socotească, nici să citească, nici să scrie, dar mai ales nu să deseneze, dar, va spune, nu era din cauza faptului că n-ar fi putut să se priceapă la toate astea, ci pentru că îi era atât de frică de învățător, îi era atât de frică de el că nu reușea să învețe nimic, încremenea cumva de tot și nu mai reușea să priceapă nimic, când îl vedea pe învățător încremenea oriunde era și nu mai putea reține nimic, va spune, cum spune întotdeauna, îmi zic, și-i zic că pictez din același motiv pentru care el pescuiește

Să treacă timpul, zice el

Da, și ca să fac niscaiva bani, zic eu

Da, și asta, zice el

apoi se lasă o liniște prelungă

Da, e cam același lucru, zice Åsleik apoi

Da, zic eu

și îl întreb pe Åsleik dacă nu vrea să intre și el zice că da, poate că da, de ce nu? zice și eu merg și deschid portbagajul mașinii și Åsleik zice, ca de fiecare dată, că am o mașină încăpătoare și practică, oricât de mică pare din exterior, e mult mai mult spațiu înăuntru decât pare, zice și îi întind sulul de pânză și el îl ia sub braț și se îndreaptă spre ușa casei și o deschide, pentru că eu nu încui niciodată, dar absolut niciodată, nimeni din Dylgja nu încuie ușa la casă, așa a fost mereu și așa va fi mereu, și dezleg de pe portbagajul de pe plafon un snop de șipci de pin de vreo trei metri lungime pe care le folosesc pentru cadrele și ramele tablourilor și îl urmez în casă pe Åsleik, care deja a aprins lumina în hol și a așezat sulul de pânză în colțul de lângă ușa de la Sufragerie și eu așez șipcile lângă pânză, mai târziu voi duce sulul de pânză și șipcile în pod, unde depozitez tot ce-mi trebuie pentru pictat, mă gândesc și intru în Sufragerie și aprind lumina și mă lovește frigul

Ce frig e aici, zic eu

și Åsleik intră în cameră

Da, zice el

Să fac foc în sobă? zice el

și eu zic că da, ar fi bine, și atunci eu pot între timp să aduc cumpărăturile înăuntru, zic și îl văd pe Åsleik mergând spre sobă și așezându-se pe vine și cu niște așchii de lemn în mână ridică privirea și zice știi de unde sunt așchiile astea? și eu zic că da, știu prea bine, și îi mulțumesc pentru așchii și pentru toate lemnele pe care mi le-a adus, zic și îl văd punând așchii și surcele împreună cu bucăți de lemn în sobă, toate așchiile, surcelele și lemnul de foc le am de la Åsleik, pentru că îi place să lucreze cu lemnul, cu lemnăria, cum zice el, și îl plătesc pentru el, zice mereu că nu vrea să primească nimic pentru lemn, deși are nevoie de coroanele pe care i le dau, însă trebuie să i le dau cumva pe ascuns, cu toate că mă descurc destul de bine cu banii, cum s-ar spune, în mod ciudat, sunt destui oameni care vor să-mi cumpere tablourile, da, nici eu nu-mi explic de ce, dar așa e, am făcut bani din pictură de când eram copil, primele tablouri pe care le-am pictat au fost cu casele vecinilor din cătunul unde am crescut, din Barmen, și în toate era mereu o zi

frumoasă de vară cu pomi înfloriți și cu soarele strălucind peste case și curți, și cu albastrul fiordului, da, de fapt pictam lumina, nu casele, care cel mai adesea erau și singure destul de frumoase, nu pe ele, fiindcă era destul de monoton să le pictez, de aceea mă chinuiam, în schimb, să surprind lumina, dar în bătaia puternică a soarelui lumina devenea cumva cel mai vizibilă în umbre, cu cât e mai întuneric, cu atât e mai multă lumină, cel mai mult îmi plăcea să pictez în lumina tomnatică, dar oamenii întotdeauna voiau să-și vadă casele redate în lumina soarelui și voiam, firește, să-mi vând tablourile, de aceea le și pictam, sigur, și de aceea trebuia să le pictez cum voiau oamenii, dar ceea ce pictam, de fapt, nu ajungeau să vadă, nu vedea nimeni în afară de mine și poate alți câțiva oameni, pentru că ceea ce pictam, de fapt, erau umbrele, întunericul din toată lumina, adevărata lumină, lumina nevăzută, dar vedea cineva asta? observa cineva asta? nu, probabil că nu, sau poate câțiva o vedeau, totuși? da, sunt sigur că da, au fost câțiva care au văzut-o, de pildă Åsleik, care trebuie să recunosc că are un anume simț pentru pictură, dar eu pictam case și interioare și oamenii cumpărau tablourile mele și astfel am putut să-mi cumpăr pânze și vopsele în ulei, pentru că mereu mi-a plăcut vopseaua în ulei pe pânză, numai asta, vopsea în ulei pe pânză, așa a fost din prima secundă când am văzut un tablou în ulei pe pânză, și primul astfel de tablou pe care l-am văzut a fost la școală, unde atârna pe peretele uneia dintre clase și ar fi trebuit să-l arate pe Isus mergând pe apă, era un tablou execrabil, sincer să fiu, dar culorile, fiecare culoare de una singură, cum arătau culorile în diferite părți din tablou, cum arătau pe pânză și se fixaseră de ea, erau inseparabile de pânză, se potriveau cu ea, erau una cu pânza și simultan separate de ea, era incredibil pentru mine, m-am uitat la tablou din nou și din nou, nu la imaginea în sine, care era pictată mult prea prost, ci la vopseaua în ulei de pe pânză, care s-a înrădăcinat în mine din prima secundă și până acum, pur și simplu a devenit un reper pentru mine în viață, așa cum vopseaua în ulei se fixează în pânză, așa m-am fixat și eu de vopseaua în ulei fixată în pânză, nu pot să-mi explic de ce, dar de ceva tot trebuia să mă agăț, nu? în ceva tot trebuia să mă fixez? și asta a observat-o și Învățătorul, anume că stăteam și mă holbam încontinuu la acel tablou, și le-a spus părinților mei că am talent la desen, și probabil și la pictură, dacă aveam ocazia să mă desfășor, și, chiar dacă se dovedea imposibil să învăț să socotesc, poate reușeam să ajung să pictez, cam așa era situația, și atunci părinții mi-au făcut rost de o trusă

cu tuburi de vopsea, pensule și o paletă, o sculă cu care să amesteci culorile și alta cu care să răzuiești vopseaua de pe pânză dacă ai greșit ceva, cuțit pentru pictură se numește, da, trusa avea și un cuțit din ăsta, și eram topit de fascinație și știam exact ce voi picta, fiindcă în camera mare de acasă atârna pe perete un tablou primit de Tata sau de Mama drept cadou, cred că Tata l-a primit cadou când a împlinit patruzeci de ani, și tabloul se numea *Alai de nuntă în Hardanger*[5], dar era ceea ce se numește reproducere, un cuvânt care îmi plăcea mult, mai puțin îmi plăcea, însă, că atât vopseaua în ulei, cât și pânza lipseau, așa că pictura era plată, fără vopsea în ulei fixată de pânză, totuși în fața acelei picturi și nu în fața alteia m-am așezat să o copiez după puterile mele, le spusesem părinților că vreau să fie primul tablou pe care îl pictez, la care atât Mama, cât și Tata au răspuns că nu am cum să reușesc, și-i spusesem asta și Învățătorului, care și el era sigur că nu voi reuși să o fac, dar îmi propusesem asta deja, nu aveam să mă ating de pensulă până nu întindeam o pânză pe o ramă cu dimensiunile exacte ale *Alaiului de nuntă în Hardanger*, așa că tatăl meu a cumpărat un cadru cu pânză pe dimensiunile tabloului și mi-a dăruit-o, țin minte că a fost cadou de Crăciun și cred că aveam vreo doisprezece ani, cam așa, și au coborât tabloul de pe perete și l-am pus pe podea lângă pânza albă neatinsă, în podul casei, și așa am început să pictez, încet și cu grijă, căci culoarea trebuia să fie potrivită perfect și să se afle la locul ei cuvenit, pictam încet, aproape punct după punct, și fiecare punct era menit să devină o tușă de pensulă, mergea încet și zilele treceau, toată perioada dintre Crăciun și Anul Nou mi-am petrecut-o sus, în pod, pictând la tablou și părinții mei erau din ce în ce mai uimiți, fiindcă, minune! tabloul meu semăna, ba chiar era leit! ba chiar era mai frumos decât tabloul după care era făcut! trebuia să recunoască, n-ar fi crezut niciodată, ziceau, era impecabil, de necrezut, și Tata nu s-a putut abține și s-a dus și i-a povestit asta Învățătorului și el a venit să se uite la tablou și m-a întrebat dacă nu vreau să i-l vând, iar Tata a intervenit zicând că mai degrabă ar cumpăra reproducerea după care l-am pictat, mai degrabă așa, zicea Tata, dar Învățătorul nu era interesat să-l cumpere pe acela, eu am zis că am nevoie de bani atât pentru mai multe tuburi de vopsea, cât și pentru mai multă pânză și am fost de acord să-l vând și, de vreme ce eu eram cel care-l pictase, Tata a trebuit să se conformeze, iar Învățătorul a cumpărat tabloul și a plătit, și bine pe deasupra, și încă îl văd în fața ochilor, cum coboară pe aleea din curtea casei într-o

duminică după Anul Nou cu tabloul meu sub braț și eu stau acolo cu bancnota în mână, nu-mi mai amintesc cât mi-a dat, dar îmi amintesc că am luat cândva după aceea autobuzul din Barmen până la Stranda, pentru că acolo erau magazinele, erau multe magazine pe acolo și la Magazinul de Vopsele din Stranda vindeau atât vopsea pentru vopsit case, cât și pentru pictură, acolo m-am dus și am cumpărat tuburi de vopsea în ulei și un sul de pânză și lemn pentru cadre și rame, și fiindcă atunci am lucrat cu vopsea în ulei pe pânză, n-am mai trăit din altceva decât din vopsea în ulei pe pânză, nu mi-am câștigat niciodată traiul altcumva, de când eram copil, pentru că de când eram copil am câștigat bani din pictura mea și asta îi place lui Åsleik cel mai mult să audă, cum pictam tablouri înfățișând casele vecinilor și le vindeam chiar lor și cum cheltuiam banii obținuți pentru a-mi cumpăra alte tuburi de vopsea și mai multă pânză, dar acum n-am chef să vorbesc despre asta

Da, toată viața ai trăit bine din pictură, zice Åsleik

Da, așa-i, zic eu

Binișor, zic

Te-ai descurcat, în orice caz, zice el

Da, m-am descurcat, zic eu

Da, tot timpul te-ai descurcat, zice el

și n-am chef să povestesc încă o dată despre cum eram copil și pictam tablouri pe care apoi le vindeam, fiindcă de fapt erau niște tablouri groaznice, înșelător de frumoase, dar de fapt urâte cum numai tablourile pot fi, doar umbrele erau pictate bine, și cea mai urâtă dintre toate era, firește, copia după reproducerea *Alaiului de nuntă în Hardanger*, de aceea n-am chef să povestesc despre asta, nu acum, poate să aștepte, o să-i povestesc lui Åsleik despre asta cândva mai târziu, îmi zic și mă gândesc că mi-e atât de rușine de tablourile pe care le-am pictat în copilărie, și de ce? pur și simplu pentru că degradam ceva acolo, distrugeam ceva, imaginile însorite pe care le pictam erau pură minciună, cu excepția umbrelor, a întunericului, a luminii din el, se întâmpla să mă apropii de ceva, dar încercam să pictez peste acel ceva, să îl ascund, pentru că ceea ce avea potențialul să facă din tablou unul bun era adesea considerat de cel care cumpăra tabloul o greșeală, o iluzie de percepție, așa că pictam peste el, cel mai bun lucru din tablou eu îl acopeream! și e trist când mă gândesc, dar tablourile păreau reale, totul semăna,

pomii înfloreau și soarele strălucea pe casele albe și îngrijite și fiordul era albastru cristalin și singurul lucru de care aveam nevoie ca să pictez un asemenea tablou era o fotografie cu casa sau gospodăria pe care le doreau pictate și cât de mare doreau să fie tabloul, și după ce îmi spuneau totul puteam să mă și apuc, cât de bine semăna și cât de rușine mi-era de tabloul gata pictat, deși n-ar fi trebuit să fie ceva de care să-mi fie rușine, ci mai degrabă ceva cu care să mă mândresc, nu era deloc rău ca un copilandru să poată picta atât de bine, cât de bine semăna! ziceau cu toții plătind, iar eu pictam în continuare, e adevărat, nu era rău deloc ca un copil să picteze astfel de tablouri, și totuși mi-era atât de rușine de tablourile mele, era ca și cum îmi băteam joc, ca și cum comiteam un sacrilegiu pictându-le, cum mi-aș dori ca toate acele tablouri să dispară! să dispară pentru totdeauna! dacă aș fi putut să le ard pe toate, unul după altul, aș fi făcut-o, și mă gândeam la asta cu mult înainte să încep Liceul și să continui să pictez astfel de tablouri doar împotriva voinței mele, și spre marele meu noroc omiteam să mă semnez pe lucrări, dar se întâmpla ca unii sau alții să mă roage să o fac și atunci mă semnam cu prenumele în colțul din dreapta jos, dar numai cu prenumele, atât, și puteau să fie cât de nemulțumiți voiau, mai mult nu scriam, era de ajuns, dar unii scriau pe verso că eu fusesem autorul tabloului în anul cutare sau cutare, și portretele urâte pe care le-am făcut părinților mei! ce mi-aș dori să dispară ireversibil, să nu mai existe pe fața pământului! o înșelătorie totală, chiar dacă semănau leit și erau pictați atât de frumos, era un sacrilegiu total, o adevărată pângărire a artei, dacă e să fiu sincer, și despre tablourile astea, dar exact despre astea îi plăcea lui Åsleik cel mai mult să audă, și nu putea în ruptul capului să înțeleagă de ce mi-era atât de rușine de ele, văzuse câteva, pentru că avea ceva rude în Barmen, mama lui era de acolo și fusese acolo de câteva ori și văzuse acolo câteva dintre tablourile mele, sunt cele mai bune tablouri ale mele, asta e părerea lui, nimic din ce am pictat mai târziu nu e la fel de bun ca picturile mele de atunci, zicea el și mă gândeam că nu are mai mult habar decât un dos de vacă despre ce anume face un tablou să fie bun, cu el îmi petreceam eu timpul, un prost, omul ăsta cu care eram constant împreună era un prost, mă gândesc și văd că Åsleik a făcut un foc ca lumea în sobă și că mai pune un lemn de mesteacăn peste iar eu ies și iau din mașină două plase de cumpărături și intru în hol și deschid ușa bucătăriei și aprind lumina și intru apoi cu cumpărăturile și le pun pe masa din bucătărie, merg apoi în Camera Mare

și îl văd pe Åsleik în fața sobei cu ușița deschisă și zice că acum, că a început să ardă bine, mă poate ajuta să car restul de lucruri în casă, închide ușița sobei și mergem împreună afară și eu îi întind două plase și el le ia și zice că le poate așeza pe masă și eu iau ultimele două plase, le las jos, prind de ușa portbagajului și-o cobor și ea se trântește și îl văd pe Åsleik mergând spre ușa casei mele și zic că ce bine e că trăim în așa fel încât nici nu trebuie să încuiem ușile la casă

Da, nu-i așa? zice Åsleik

Niciodată n-a fost vorba să încui ușa la casă aici, în Dylgja, zice el

Niciodată, zice

și accentuează cuvântul ca și cum a spus ceva plin de însemnătate, și chiar e plin de însemnătate, de fapt, pentru că puține sunt locurile unde oamenii nu încuie ușile la case când nu sunt acasă

E bine că putem avea încredere unii în ceilalți aici, în Dylgja, zic eu

Toată lumea se poate încrede în toată lumea, da, zice Åsleik

și îl văd pe Åsleik din spate, stând în ușă cu două dintre plase și știu, în străfundul meu, că niciodată nu voi uita acest moment, exact această clipă, doar o străfulgerare, pentru că are o anumită lumină în sine, care vine spre ea sau emană din ea, din imaginea cu Åsleik stând în pragul ușii cu spatele spre mine, umerii lui strâmbi, capul lui aproape pleșuv, cu chelia încadrată de o coroană de păr cărunt, și îi văd barba lungă și încărunțită și ea, nu cred că și-a tăiat din barbă de când a început să-i crească, mă gândesc, și cele două plase care îl îngreunează de fiecare parte și îi fac umerii să pară rotunzi, e ca înrămat de cadrul ușii și, chiar dacă e întuneric afară și abia dacă răzbate puțină lumină pe el din hol, îl văd ca pe o siluetă desenată în lumină, ca pe o ființă cu propria-i lumină îl văd, și lumina care-l încadrează e îngerul lui, mă gândesc, dar dacă aș fi așa prost încât să-i spun asta ar râde cu poftă și ar zice că sunt ca muzicanții din vechime, care vedeau duhul apelor[6] și învățau de la el tot felul de cântece, ca ei ar zice că sunt, doar că în felul meu creștinesc, ceva de genul ăsta ar spune, și mereu a fost așa, mereu aceste străfulgerări care mi se imprimă în minte și pe care niciodată nu le mai pot șterge, niciodată, se imprimă ca imagine și devin de neșters și nu mai pot scăpa de ele, așa că trebuie pictate, așa e, așa sunt eu, mă gândesc, dar acea lumină, acea străfulgerare îi aparține și ea lui Åsleik, mă gândesc, dar de ce nu intră? de ce s-a oprit acolo în ușă? sau e doar ca și cum timpul s-a oprit pentru mine? mă gândesc

Mergi până la bucătărie, zic eu

Da, zice Åsleik

Nu înțeleg de ce te-ai oprit în ușă, zic eu

Dar nu m-am oprit, zice el

Păi, atunci intră, zic eu

Da, da, intru acum, zice Åsleik

și intră, iar eu ridic de jos cele două plase rămase și intru și îl văd pe Åsleik intrând pe ușa deschisă a bucătăriei și îl urmez și el așază plasele pe masa din bucătărie și vin și le așez tot acolo

Ai făcut cumpărături serioase, zice Åsleik

Șase plase, zice el

Da, s-au tot adunat, sunt întotdeauna mai multe decât cred, zic eu

și ies pe hol și închid ușa casei și intru din nou în bucătărie și închid ușa bucătăriei în urma mea

Dar chiar ai nevoie de așa mult, tu, care ești singur? zice Åsleik

Nu chiar, zic eu

Ai cumpărat mult, totuși, zice Åsleik

Și ceva de băut? zice el

și îmi face cu ochiul

Nu, nimic, zic eu

și știam că va întreba asta, pentru că e ca și cum vrea să-mi amintească de fiecare dată că nu mai beau, că m-am lăsat de băut în urmă cu mulți ani, nu, nici nu vreau să mă gândesc la asta

Nici bere, nici tărie, zice el

Se apropie Crăciunul deja, așa că obiceiul cere ca oamenii să aibă ceva bere și tărie în casă, zice Åsleik

Dar n-ai cumpărat nimic? zice el

Nu, hai să nu vorbim despre asta, zic eu

Nici de Crăciun? zice el

Nu, zic eu

Nu-ți place Crăciunul? întreabă Åsleik

Nu, sau nu știu cum să spun, zic eu

Nu-ți place să stai singur de Crăciun? zice el

Nu, nu pot să zic că-mi place asta, nu, zic eu

Înțeleg, zice Åsleik

și rămânem în bucătărie fără să ne zicem nimic

Și de Crăciun te duci la sora ta din Instefjord, ca de obicei? întreb eu

Da, zice Åsleik

apoi zice, cum obișnuiește să zică și cum mi-a zis de multe ori, că după ce Sora, Guro o cheamă, dar el îi spune Sora, a rămas singură, după ce bărbatul ei a plecat și și-a văzut de drum și nu s-a mai întors niciodată, ticălosul, l-a rugat tot timpul să vină să-și petreacă Crăciunul cu ea, aproape l-a implorat, de fapt, să vină, și el nu are nimic împotrivă, nimic împotrivă să-și petreacă Crăciunul la Sora lui, pentru că știe să gătească cele mai bune costițe de miel pe care le-a mâncat vreodată, și nu știe cum reușește să nimerească gustul ăla mereu, gustul specific pe care-l au costițele ei, și Sora nu vrea să-i spună, dar el are câteva bănuieli, zice, și numai ca să-și râdă de el, sau poate ca să-l irite, Sora încă refuză să-i spună cum nimerește mereu gustul, e sigur că are de-a face cu felul în care afumă carnea înainte, dar nu poate, totuși, să fie doar asta, fiindcă ea afumă carnea în pivniță și nu are o afumătoare separată, ca el, zice Åsleik, din cauza asta trebuie să fie ceva în felul în care afumă carnea, cam până aici a ajuns cu ghicitul, zice el

E carnea de la tine? întreb eu

Da, zice Åsleik

Tai mielul și îl jupoi și îl ciopârțesc cu mâna mea, doar știi, zice el

Da, da, numai eu, zice

În fiecare an îi dau un miel curățat, zice

și zice apoi că în fiecare an ia mielul proaspăt tăiat și curățat în Barcă și o ia peste Sygnefjord, spre Øygna, unde locuiește Sora, lângă Instefjord, i-am văzut casa de atâtea ori, pentru că trec pe lângă ea de fiecare dată când merg și când mă întorc de la Bjørgvin, zice el, o casă mică și cenușie, căreia i-ar trebui o nouă zugrăveală, vopseaua de pe ea s-a scorojit aproape toată, zice el, și, cu toate că el sărează și afumă carnea singur, după tradiția veche, nu știe nimeni cât de veche, zice Åsleik, ceea ce știu oricum foarte bine, pentru că îmi dă din carnea pregătită de el în fiecare an, și chiar și el știe că face niște costițe afumate destul de bune, și pastramă uscată la fel, sau păstrămioară, cum se zice, Sora vrea întotdeauna să-și săreze și să-și afume singură carnea, ar fi putut la fel de bine s-o facă el pentru ea,

dar există un motiv pentru care vrea s-o facă de una singură, fiindcă face costițele să capete un gust atât de unic și de gustos, încât, fie că-i place sau nu, costițele ies mai bune ca ale lui, nu îi e ușor să recunoască, să accepte, dar e adevărat, și ce-i al ei e al ei, zice Åsleik, costițele pregătite de Soră sunt absolut delicioase, nu există nimic asemănător, zice el, și, în orice caz, acum, că bărbatul cu care obișnuia să trăiască, Scripcarul, și-a luat tălpășița, urcă în fiecare an de Crăciun în Barcă și parcurge fiordul Sygne spre Soră, pentru că apa din fiord nu îngheață niciodată, curenții sunt prea puternici și, chiar dacă Sora trăiește adânc în interiorul fiordului, înainte de Instefjord, în Øygna, unde e un golf, și el locuiește cel mai aproape de mare, unde se termină fiordul Sygne și începe Marea Sygne, există un motiv întemeiat pentru care locul puțin mai în interiorul fiordului decât unde locuiește Sora se numește Instefjord[7], pentru că e cel mai departe în țărm, știu asta, sigur că da, vorbește numai să se afle-n treabă, zice Åsleik, dar, în fine, în fiecare an ia Barca și merge până la Sora lui pe 24 decembrie, și vâslitul în sine îi ia câteva ore, aproape toată ziua, scurtă cum e la vremea aia, și până acum a prins tot timpul vreme bună sau destul de bună, chiar dacă vremea poate fi aspră în perioada aceea, marea e uneori atât de agitată că numai un netot s-ar avânta pe ea, numai unul care nu-i obișnuit cu apa s-ar urca în barcă, un nepriceput, dar el nu e un nepriceput, nu, el știe când să stea pe uscat și când să iasă pe mare, dar, și asta e inevitabil, vremea poate fi capricioasă și, din experiența lui, e aproape imposibil să-i prevezi schimbările bruște, nimeni nu poate avea atâta siguranță, dar, dacă începe vreo furtună, cel mai bine e să tragi la mal cât de repede poți, deși asta poate fi destul de greu când ești departe în larg, dar până acum a reușit mereu să ajungă în siguranță înapoi la mal, dar nu e o certitudine că toată lumea ajunge, mulți pescari n-au mai ajuns înapoi la țărm, sunt multe bărci pe fundul Mării Sygne și în Sygnefjord la fel, se știe, mulți bărbați și-au găsit acolo sfârșitul, marea, apa e, dacă tragi linie, cel mai mare mormânt prin părțile astea de lume, e sigur, acum lumea are bărci cu motor, dar înainte, când vâsleau sau navigau, era cu totul altceva, singurul lucru care contează acum e ca motorul să nu se oprească, și asta nu se întâmplă câtă vreme îți amintești să mai schimbi filtrele din când în când, preferabil o dată pe an, și el, personal, are tot timpul la bord un filtru în cazul în care motorul se oprește, adevărul e că are mereu două filtre la bord, în cazul în care e ceva în neregulă cu unul dintre ele sau în caz că l-ar strica pe primul când ar

vrea să-l monteze, nu știi niciodată ce se poate întâmpla, e ca un făcut, filtrul se strică întotdeauna când marea e agitată, da, adesea când e cel mai năprasnică, și atunci nu e tot timpul așa ușor să te pui în patru labe ca să scoți vechiul filtru, chiar dacă are un clește special pentru asta, ai nevoie de așa ceva, și, chiar dacă a schimbat de multe ori filtrul, a trebuit să o facă o singură dată pe mare agitată, motorul i s-a oprit și a început să bată un vânt moderat, ba chiar cam puternic, iar furtuna s-a abătut pe neașteptate, cum se întâmplă uneori, și motorul pac, s-a oprit pe nepusă masă și n-a reușit să-l repornească și atunci și-a dat seama că filtrul se înfundase, s-a căit că fusese trândav și nu-l schimbase înainte, nu mai știa de cât timp nu-l mai schimbase, dar nu-l mai schimbase de prea multă vreme, dar acum asta e, în timp barca se legăna dintr-o parte în alta și se ridica și cobora pe valuri și apa se lovea de laturile ei, să mai și deschidă trapa motorului și s-o țină deschisă în condițiile astea, zice Åsleik și dă din cap, dar a mers bine, da, faptul că stă și povestește despre asta și se plânge e o dovadă, zice el, dar a fost o adevărată bătaie de cap, nu-și poate aminti să fi trăit ceva mai rău, dar din fericire s-a terminat cu bine, pentru că motorul a pornit și a putut naviga pe marea agitată, se pricepea la asta, cât timp îi pornea motorul, avea să se descurce întotdeauna, aproape întotdeauna, zice, dar numai aproape, și Åsleik rămâne tăcut o vreme, da, da, zice apoi, dar un lucru e sigur, anume că nu e tocmai plăcut să fii pe mare când e vreme rea, în vânt puternic, în furtună, nici pomeneală, cât timp poate să evite, evită așa ceva, desigur că nu iese pe mare dacă vremea e rea, că doar nu e idiot, dar cum am zis, nu poți ști niciodată sigur, se schimbă așa iute marea, e schimbătoare, nu poți ști niciodată sigur cum va fi, nu, dar măcar ceva e cât de cât sigur, dacă vremea e bună și cerul senin, poți să presupui că marea nu va fi agitată, zice Åsleik și eu zic Red sky at morning Sailor's warning Red sky at night Sailor's delight și Åsleik zice să nu-mi bat capul, nu-și mai amintește mare lucru din engleza învățată la școală, fiindcă nici profesorul de engleză nu știa engleză, zice Åsleik, și de aceea, pentru că e atât de greu să știi dinainte cum va fi marea, deci nu e chiar așa înțelept din partea lui să aștepte în fiecare an până în Ajunul Crăciunului înainte să urce în Barcă și să meargă la Sora, cum face dintotdeauna, zice Åsleik, ar fi trebuit să pornească într-una din zilele cu vreme bună din timpul Adventului, când vremea nu era așa schimbătoare, când se apropia Crăciunul și Marea Sygne era suficient de liniștită și fiordul era și el liniștit sau îndeajuns de liniștit încât să nu fie

nesocotit să ieși pe apă și nimic nu arăta că ar fi putut izbucni vremea rea pe neașteptate, atunci ar fi trebuit să plece, chiar dacă era cu mai multe zile înainte de Crăciun, dar vrea să stea la Soră cât de puțin se poate, așa că pornește înapoi de îndată ce trece Ajunul, în prima zi de Crăciun, așa a făcut mereu și, în mod surprinzător, în prima zi de Crăciun marea a fost întotdeauna liniștită, poți să devii superstițios de-a dreptul, pentru că exact în aceste două zile, Ajunul și prima zi de Crăciun, a fost vreme bună în fiecare an până acum, dar adevărul e că Åsleik se simte cel mai bine acasă, da, aici e locul lui, aici e cel mai fericit, zice el, dar vizitele astea la Sora lui din Øygna au devenit un obicei și, dacă e să fie sincer, nici lui nu-i place să fie singur de Crăciun, sunt atâtea amintiri, de când era copil, de când el și Sora trăiau acasă, despre părinți, despre Tata și Mama, morți de mult, dar erau oameni buni amândoi, și Tata, și Mama, și la înmormântarea Tatei preotul a zis că a mers într-un loc bun și același lucru l-a spus și la înmormântarea Mamei, a mers într-un loc bun, a zis el, la asta stă și se gândește când rămâne singur de Crăciun, la înmormântarea Tatei și înmormântarea Mamei, și mâncarea își pierde orice gust, indiferent cât de bune sunt costițele, pentru el nu mai au niciun gust dacă e singur, și în privința asta seamănă cu Sora, pentru că nici ei nu-i place să rămână singură de Crăciun, dar când trăia cu bărbatul ăla, cu Scripcarul, nu i-a spus nicicum altfel, nu era nimic festiv în a sta la ei de Crăciun, nu voia în ruptul capului să meargă, în ciuda faptului că Sora îl invita și atunci la ea, la ei, și într-un an i-a făcut concesia să se ducă, dar nu a fost un Crăciun fericit atunci, nu, s-a lăsat cu scandal în seara aia, da, dar despre asta sigur nu mi-a povestit încă, dar cândva o s-o facă, cândva o să-mi povestească, dar mai durează, o să-mi povestească altădată, fiindcă nu e ceva care trebuie ținut secret, departe de asta, dar nici nu e ceva la care să te gândești cu plăcere, Scripcarului cu care trăia Sora îi cam plăcea să tragă la măsea, da, da, cât el și Sora au trăit împreună, a preferat să-și petreacă Crăciunul singur, dar cu câțiva ani în urmă Scripcarul și-a luat tălpășița, nu putea să-și găsească un bărbat mai bun? da, adevărul e că Scripcarului îi plăcea să bea cam mult, bea tot ce-i cădea în mână, așa că Sora nu și-a găsit un bărbat mai bun, n-a înțeles niciodată de ce, pentru că nu arăta deloc rău și nu-și arăta vârsta, și de când își poate aminti, ea își purtase părul blond în același fel, părul blond până la umeri, niciun fir încărunțit, în timp ce puținul lui păr rămas era încărunțit tot, să nu vorbim de barbă, care era toată căruntă, așa că era greu să crezi că ea și

Åsleik erau frați, mai ales pentru că între ei nu era o diferență semnificativă de vârstă, chiar dacă el era puțin mai mare, dar da, cât timp Sora a trăit cu Scripcarul ăla al ei, Åsleik a rămas, cu excepția acelei singure dăți, singur de Crăciun, după moartea părinților, și nu, mai bine să nu mă gândesc la asta, să nu vorbesc despre asta, zice, e o prostie cum vorbește, cum tot vorbește și vorbește ca o moară stricată, zice Åsleik, își petrece prea mult timp singur, de aceea vorbește mereu atât de mult când ne întâlnim, zice el, dar oricum, anul ăsta își va petrece din nou Crăciunul cu Sora, ca de obicei, adaugă, ea a moștenit casa din Øygna de la unchiul ei și soția lui, care n-aveau copii, în timp ce el, care era mai mare, a primit casa din Dylgja, zice, și ea a primit casa ieftin, aproape gratis chiar, o nimica toată, adevărul fie spus, dar nici el n-a trebuit s-o despăgubească pe Sora cu prea mult când a preluat casa din Dylgja, zice el, iar ea oricum n-ar fi avut bani să cumpere partea lui, că nu câștigă așa mult cu broderiile ei de Hardanger, ștergar după ștergar, mai mari și mai mici, prețuri după prețuri, mai lungi și mai scurte, și, sigur, pieptarele brodate în cruce ale costumelor tradiționale[8], puțini bani ieșeau și din asta, dar nu destule coroane, doar atât cât să trăiască, timp de câțiva ani, imediat ce a terminat cu școala a lucrat la un magazin din Bjørgvin, se numea Produse din Hardanger sau ceva asemănător, dar magazinul a dat faliment și ea s-a mutat înapoi acasă, iar casa din Øygna era goală, așa că s-a mutat acolo și și-a dat silința să aibă grijă de casă, o vopsea când trebuia să fie vopsită, s-a întâmplat cel puțin o dată, a vopsit-o Scripcarul, adevărul fie spus, înainte să plece în treaba lui, și sigur Sora a fost cea care s-a săturat de el și i-a spus să plece, i-a sugerat mai mult să plece și i-a spus că îi pare rău, i-a spus că ar trebui să plece și, chiar dacă era mândru, tot a plecat, și încă imediat, dar cât timp a trăit împreună cu Sora a avut grijă de casă, și ceva bani câștiga și el cu cântatul lui, dacă se întorcea acasă cu câteva coroane și nu-și bea toți banii până să ajungă, și avea aproape tot timpul mai multe sticle de tărie la el, povestea Sora, cu toate astea vopsea casa, cel puțin o dată a făcut-o, trebuie recunoscut și apreciat, zice Åsleik, și nu o vizitează pe Soră prea des, zice el, dar în Ajun, mai ales acum, după ce a rămas singură, e mult mai bine să meargă la ea decât să rămână singur, iar costițele pe care le face sunt, cum ziceam, absolut delicioase, zice Åsleik și se oprește ca și cum ar cântări ceva, apoi mă privește și mă întreabă dacă nu vreau să vin cu el anul ăsta, să văd cum e, zice el, și să petrec Crăciunul cu el și Sora, ar fi foarte frumos, mereu s-au simțit bine

împreună, el și Sora, chiar a fost întotdeauna plăcut, dar nu ar strica să fie mai mulți la masă, așa i se ivesc tot felul de amintiri, despre Mama și Tata, iar Surorii, despre fostul ei bărbat, Scripcarul, care și-a luat tălpășița și, după cum umblă vorba, și-a găsit o femeie și s-a stabilit pe coasta de est, deci de ce nu ai putea să vii și tu? zice Åsleik, dar, zice el, dar nu-și face prea mari speranțe invitându-mă, fiindcă m-a invitat de multe ori înainte și știe că ar putea la fel de bine să renunțe, zice el, pentru că niciodată, niciodată nu am vrut să-l însoțesc, zice el, și nu obișnuiește el de fiecare Crăciun să-i dăruiască Surorii un tablou de-al meu? unul mic, mereu unul din cele mici, și, la fiecare Crăciun de când e singură, Sora i-a zis să mă invite să-mi petrec Crăciunul cu ei anul viitor, trebuie să recunoască, zice Åsleik, că s-a întrebat de câteva ori de ce tot insistă, pentru că n-am venit niciodată, și îi zice Surorii că m-a întrebat de multe ori dacă vreau și nu am venit niciodată, zice el și da, s-a gândit că poate Sora are planurile ei cu invitația asta, fiindcă ea și eu suntem cam de aceeași vârstă, și amândoi suntem singuri, și mulți oameni, dar mai ales muieri, nu, de fapt nu e nicio deosebire între bărbați și femei în privința asta, nu mai vor să trăiască singuri și, după ce Scripcarul s-a dus în plata Domnului, da, numai s-a dus și nu s-a mai întors niciodată, ticălosul, nu și-a luat nici măcar rămas-bun de la Soră și s-a și stabilit undeva prin Norvegia de Est cu vreo muiere, probabil s-a dus până hăt în Telemark și trăiește acolo, dar drept e că era bun la scripcă, nu zic nu, dar, dacă-i cinstit, ar admite că de-aia a și vrut Sora să trăiască cu el, fiindcă cânta așa bine, era un virtuoz, nu altceva, zice Åsleik

Da, mi-ai spus, zic eu

Dar mai e ceva ce nu ți-am spus? zice el

S-ar putea, zic eu

și se lasă liniștea și stăm amândoi privind în jos

Așadar, nici anul ăsta nu vrei să vii? zice Åsleik

Nu, cred că o să rămân mai degrabă acasă, zic eu

Pictezi și de Crăciun? zice Åsleik

Da, zic eu

și iar se face liniște

Chiar și în seara de Crăciun? zice Åsleik

Da, zic eu

Dar măcar mănânci costițe de miel la masa de Crăciun, nu? zice Åsleik

și eu zic că nu și ezit puțin și Åsleik zice ba da, sigur că da, doar îți dau coaste de miel și *lutefisk*[9] și lemn de foc și tot felul de alte lucruri de la mine în schimbul tabloului pe care i l-am dăruit Surorii, pe lângă asta și pastramă uscată, așa că Sora are acum o colecție întreagă, aproape tot peretele din camera mare îi e acoperit cu tablourile tale, deasupra canapelei sunt trei tablouri, apoi mai sunt în hol, peste tot, cum ziceam, așa că de fapt e bine că mi-ai dat tot timpul tablouri mici, zice Åsleik, chiar dacă știu că numai din zgârcenie mi-ai dat tot timpul numai tablouri mici, zice el

Anul ăsta o să primești unul mare, zic eu

Îți mulțumesc, zice Åsleik

apoi zice că ce frumos e că atunci când pulpa de miel pe care mi-a dat-o e aproape gata și fac găluște de cartofi pe care le fierb laolaltă cu osul curățat de carne și îl invit și pe el la cină, zice el, da, mereu abia așteaptă să mănânce, trebuie să recunoască, da, iar pe lângă și cârnați de Voss[10], carne friptă cu morcovi și napi, i se face foame numai când se gândește, zice Åsleik și eu îi zic că ba da, mănânc și costițe, și pește în saramură de Crăciun, dar nu chiar în seara de Crăciun, doar știi, că ți-am zis, Åsleik, zic eu, și sigur că o să-l invit la găluște de cartofi când o să fie timpul, când o să fie așa puțină carne pe oase că o să trebuiască să tai osul și să-l gătesc, zic eu și Åsleik zice că sigur că știe și, pe lângă asta, vine în fiecare an la mine de Advent să mâncăm costițe de miel sau *lutefisk*, alternăm între noi, și anul ăsta e rândul meu? zice Åsleik și eu încuviințez, în fiecare an merg și eu la el să mâncăm pește sau costițe, anul ăsta o să pregătească costițe, și mâncarea pe care o fac iese mereu foarte bună, pentru că, se știe, mâncarea e mult mai gustoasă când nu mănânci singur, zice el, de aceea luăm masa împreună de nu mai puțin de trei ori în apropierea Crăciunului, de două ori în timpul Adventului și mereu în ajunul Anului Nou, când ori merg eu la el, ori vine el la mine acasă, într-un an la unul, în următorul la celălalt, și atunci mâncăm întotdeauna costițe, zice Åsleik, dar el e cel care a preparat dintotdeauna atât costițele, cât și peștele, evident, zice Åsleik, el a pescuit și a curățat peștele și l-a uscat și l-a spălat în leșie și l-a rehidratat și a crescut oaia și a tăiat-o și a jupuit-o și a sărat carnea și a afumat-o, zice el și eu zic că nu mi-a plăcut niciodată Crăciunul, e un timp urât, cea mai urâtă perioadă din an, și Ajunul e cea mai rea dintre zile, zic eu și merg în Sufragerie și Åsleik mă urmează și ne oprim în mijlocul camerei și mă gândesc că

singurul lucru pe care îl vreau de Ajun e ca ziua să se termine mai repede, să mi-o petrec pictând, și exact asta și fac, și în seara de Ajun nu mănânc nimic, țin post, cum se zice, și pictez de dimineața până mă culc, până seara pictez, cu o pauză în timpul zilei, când dorm un ceas, și din fericire obosesc repede, astfel că obișnuiesc să mă culc încă de pe la nouă, și da, oricât de ciudat ar părea, și de fapt nici nu e pe deplin adevărat, dar puțin adevăr e totuși în asta, singurul lucru care face Crăciunul suportabil, pe lângă Slujba la care asist în Biserica Sfântul Paul din Bjørgvin în prima zi de Crăciun și pe lângă, sigur, pictat, singurul lucru, deci, care-mi face Crăciunul suportabil e gândul că un bărbat tânăr și o femeie tânără se iubesc, da, cam cum ne iubeam cândva Ales și cu mine, numai că noi nu am avut niciodată copii, nu s-a întâmplat, pur și simplu, dar nu, ar trebui să nu mă mai gândesc la Ales, mă gândesc, doare prea tare, vreau mai degrabă să mă gândesc cum o femeie tânără e însărcinată și, chiar dacă e însărcinată cu copilul altui bărbat, un alt bărbat tânăr o va iubi, ei doi sunt singuri pe lume, și el, bărbatul cel tânăr, își spune că o iubește atât de mult pe femeie, încât, chiar dacă nu e tatăl copilului pe care ea îl poartă, trebuie să o ajute, trebuie să găsească un loc unde să nască, gândește bărbatul cel tânăr, așa că pornesc amândoi, bărbatul cel tânăr și femeia cea tânără, în căutarea unui loc și a cuiva care să-i ajute, dar în timp ce merg corpul femeii începe să freamăte și să doară, iar când ajung la o gospodărie merg și bat la ușă, dar nimeni nu le deschide, ori nu e nimeni acasă, ori nu vrea să le deschidă, dar geamurile sunt toate întunecate, deci cel mai probabil nu e nimeni acasă, așa că merg direct în staul, unde stau câteva vaci legate, într-un țarc sunt câteva oi și căldura dobitoacelor face ca înăuntru să nu fie atât de frig ca afară, așa că tânăra femeie se întinde în fânul uscat și dă naștere unui băiat și zice că un înger i-a spus că are să nască un băiat, așa că naște un băiat, zice ea și mai zice că îngerul i-a spus să nu-i fie frică, fiindcă Dumnezeu e cu ea, și bărbatul cel tânăr vede cum copilul emană lumină, o lumină incredibil de frumoasă, apoi femeia își scoate un sân și-i dă să sugă și el se oprește din plâns și suge și suge, gândește bărbatul cel tânăr, și totul e de necrezut, fiindcă copilul luminează atât de minunat și de straniu de la pieptul femeii, care ridică privirea spre bărbat și îi zâmbește și bărbatul se gândește că asta, lumina asta, nu, nu poate înțelege, fiindcă o lumină iradiază din copil în întuneric, acolo, în întunericul staulului, nu, asta nu se poate explica, se gândește și iese, pentru că, oricât ar fi de frig în perioada asta a

anului, a transpirat tot, și stă acolo în bătaia vântului, în răcoarea vântului, și lasă aerul răcoros să-i treacă peste față și privește în sus și vede o stea luminând puternic, mult mai puternic și mai clar decât toate celelalte stele luminează steaua, și lumina ei cade direct pe staul și e exact ca aceea care emană din copil, gândește el, și vede cum steaua trimite o rază de lumină direct în staul, o rază atât de clară de lumină, și lumina stelei e exact aceeași lumină ca aceea a copilului, nu, nu se poate așa ceva, gândește bărbatul și stă acolo privind raza de lumină, urmărește raza puternică de lumină coborând de la stea pe cer și intrând direct în staul, nu se poate așa ceva, gândește și trebuie să se întoarcă s-o ajute pe femeie, gândește, se aud pași și zărește trei bărbați neobișnuiți, trei bărbați pe care nu i-a mai văzut niciodată, trei bărbați care nu seamănă cu niciun alt bărbat pe care l-a văzut vreodată, au părul și bărbile lungi și poartă haine ponosite în multe culori și se îndreaptă spre el și el vede că au brațele pline cu pături și haine și de-ale gurii și podoabe și vin și nu mai știe ce, și când îl văd pe bărbatul cel tânăr îi zic că stau în fiecare noapte și privesc spre stele și încearcă să descifreze mesajul lor, iar în noaptea asta au văzut ceva ce nu au văzut până acum și ceva ce nu vor mai vedea vreodată, au văzut o stea strălucind atât de puternic și mai deslușit decât toate celelalte și au văzut un fascicul de lumină emanând dinspre stea, o lumină inexplicabilă, o lumină frumoasă și caldă la care să te minunezi și în care să vrei să te topești, cum se zice, și raza asta de lumină arăta înspre un loc anume, și atunci și-au dat seama, au zis, că lumina însemna că Dumnezeu îl trimisese pe Fiul Omului pe pământ, erau încredințați de asta, se întâmpla în sfârșit, așa că au urmat pur și simplu raza de lumină și au pornit în călătorie și au ajuns miraculos în locul indicat de lumină, iar acum așteaptă în fața staulului, peste care lumina stelei cade direct, zic ei și acum vor să-i ofere daruri nou-născutului, zic și mă gândesc că lumina aceasta, exact această lumină e singurul lucru care mă face să suport Ajunul și mă ajută să nu mă gândesc la toate lucrurile la care mă doare atât de mult să mă gândesc, și când pictez, pentru că pictez și în Ajun, ca în orice altă zi din an, în tabloul pe care-l pictez trebuie să fie și o lumină, o rază insesizabilă de lumină, mă gândesc, și poate lumina pe care mă străduiesc să o pictez are vreo legătură cu lumina pe care o emană nou-născutul din staul? și lumina stelei? mă gândesc, dar nu are cum, nu, și, în chip ciudat, cel mai ușor mod de a face lumina să iasă în evidență e să faci totul cât mai întunecat, cât mai negru cu putință, cu

cât sunt mai negre și mai întunecate culorile, cu atât strălucesc mai tare, și cel mai ușor să-mi dau seama dacă tabloul emană lumină, și cât de puternică sau de slabă e această lumină, și de unde anume provine e să sting toate luminile din casă, când e întuneric beznă ca în cea mai neagră noapte, și cel mai ușor se zărește când afară e cel mai întuneric, ca acum, în timpul Adventului, dar și vara încerc să acopăr ferestrele și să fac în casă cât mai întuneric cu putință pentru a putea observa unde și cum luminează tabloul, ca să spun drept, nu dau niciun tablou înainte de a mă fi uitat la el în beznă totală, fiindcă ochii ajung să se obișnuiască într-o anumită măsură cu întunericul și încep să văd tabloul ca un amestec de lumină și întuneric, și pot să-mi dau seama dacă tabloul luminează, și de unde, și cum, și mereu, mereu întunericul din tablou luminează cel mai puternic, și mă gândesc că asta e pentru că Dumnezeu e cel mai aproape în disperare, în întuneric, dar nu pot înțelege cum lumina pe care o văd atât de deslușit în tablou se strecoară acolo, cum se întâmplă asta nu pot înțelege, dar mă gândesc ce frumos e să crezi că poate exact așa a ajuns în tablou, când un copil din flori, cum se zice, s-a născut într-un staul într-o zi de iarnă, da, în Ajunul Crăciunului, și o stea și-a trimis atunci lumina puternică pe pământ, o lumină de la Dumnezeu, da, e frumos să crezi asta, mă gândesc, fiindcă însuși cuvântul Dumnezeu ne spune că Dumnezeu există, mă gândesc, simplul fapt că există cuvântul și conceptul de Dumnezeu arată că Dumnezeu există, mă gândesc, sau, indiferent care e adevărul, e totuși și acesta un gând care poate fi gândit, chiar dacă rămâne doar un gând, dar cu siguranță atunci când e cel mai întuneric, cel mai negru, lumina se poate zări în sfârșit, numai atunci se poate vedea lumina aceasta, astfel că întunericul devine luminos, da, toată viața mea, cel puțin, lumina s-a zărit când a fost cel mai întuneric, atunci a început întunericul să lumineze, și poate așa e și în tablourile pe care le pictez, cel puțin așa sper, și am încercat să-i explic asta și lui Åsleik, dar nu reușesc niciodată să-l fac să înțeleagă ceva din asta, și de aceea nu îi mai zic nimic din toate acestea, pentru că mereu ajunge să-mi spună că el, Åsleik, e dintre cei necredincioși, trăiești și apoi mori, asta-i tot, nimic mai mult, nimic mai puțin, și despre lumini invizibile nici nu vrea să audă, exact așa mi-a spus, și tocmai de-asta nu vreau să-i mai spun nimic despre asta, trăiești și apoi mori, asta-i tot, nimic mai mult, nimic mai puțin, zice Åsleik și are dreptate, dar poate nu e totul așa simplu, până la urmă, pentru că viața nu e ceva ce poți înțelege pe deplin, și nici moartea, dar, privite dintr-un alt unghi și

într-un mod bizar, atât moartea, cât și viața devin inteligibile, chiar dacă nu gândul, măcar lumina poate pricepe lucrurile astea, cumva, mă gândesc, iar viața și pictura capătă sens datorită legăturii lor cu această lumină, da, căci eu de fapt, când pictez, caut să intru în legătură cu această lumină, chiar dacă nimeni altcineva nu o vede, pentru că sigur că nu o vede nimeni în afara mea, nu cred că o vede cineva, mă gândesc, se gândesc la ea ca la altceva, ca, de exemplu, dacă un tablou e bun sau prost, ceva de genul ăsta, și acesta e motivul pentru care nu pot suporta să mă gândesc la tablourile pe care le pictam în copilărie pentru bani, fiindcă erau doar tablouri, nu aveau nicio lumină în ele, erau frumoase și atât, și de aceea erau, de fapt, urâte, erau fidele realității până în cele mai mici detalii și soarele strălucea și erau pline de lumină, dar tocmai de aceea nu se găsea nicio lumină în ele, sau se găsea numai în umbre, poate, mă gândesc și îl aud pe Åsleik zicând brusc că, chiar dacă e un biet pescar, știe că toate alcătuiesc un întreg, oamenii au nevoie de pește, de mâncare, și ca să se găsească pește trebuie să se întâmple asta și asta, și ca un om să ajungă pescar priceput trebuie să se întâmple asta și asta, așa că totul e strâns legat într-un fel bizar, totul e într-o armonie inexplicabilă, dar tu crezi în Dumnezeu și eu nu cred, zice el și eu zic, cum zic întotdeauna, că nimeni nu poate să zică nimic despre Dumnezeu și de aceea nu are niciun sens să zici că crezi sau nu crezi în Dumnezeu, pentru că Dumnezeu există pur și simplu, dar totodată, cum își închipuie Åsleik, el nu există, zic eu și mă gândesc că am discutat cu el despre asta de atât de multe ori și unele lucruri pot fi discutate iar și iar, în vreme ce despre altele te plictisești să tot discuți întruna

Da, da, zic eu

Dar nu vrei nici anul ăsta să vii la Soră de Crăciun? zice Åsleik

Nu, cred că o să rămân acasă, zic eu

Da, da, zice Åsleik

Dar tu crezi în Dumnezeu și eu nu cred, zice el

și eu zic, cum zic întotdeauna, că nimeni nu poate spune nimic despre Dumnezeu, dar e posibil să concepi că fără Dumnezeu n-ar fi existat nimic, pentru că Dumnezeu însuși nu este nimic, el e separat de creația lui, ceva izolat, el este în afara timpului și spațiului, este ceva ce nu putem gândi, el nu există, nu este niciun lucru, adică nimic, zic eu și zic că nimic, niciun lucru nu există cu de la sine

putere, pentru că Dumnezeu face ca ceva să existe în primul rând, fără Dumnezeu nu ar fi existat nimic, zic eu și Åsleik întreabă ce rost are să te gândești la asta? pentru că atunci nu e nimic în care să crezi, nu-i așa? pentru că nu prea are rost să crezi în nimic, nu? și eu zic că are dreptate în privința asta, da, aici suntem de acord, dar e greșit și să spui că Dumnezeu e nimic, pentru că el e în același timp totul, totul în întregime, fiindcă mă gândesc, zic, că de vreme ce nimic nu ar fi existat fără ca Dumnezeu să-l fi creat, să-l fi adus în existență, fără să-i fi dat suflare, cum se zice, atunci el este, el e lucrul comun tuturor lucrurilor și el decide asupra a tot, despre sine, despre cum se numește, Dumnezeu zice că se numește „Eu sunt“, zic eu

Asta nu mai înțeleg, zice Åsleik

Nu, nici eu nu înțeleg, de fapt, zic eu

E doar ceva ce gândești? zice Åsleik

Da, zic eu

și apoi tăcem și privim în jos

Tu și credința ta, zice Åsleik

Nu te înțeleg întotdeauna, zice el

Dar nu poți să ajungi la Dumnezeu cu gândul, zic eu

Pentru că ori Îl poți simți aproape, ori nu, pur și simplu, zic eu

Pentru că Dumnezeu e simultan o absență îndepărtată, ba chiar ființa, existența în sine, și o prezență apropiată, zic eu

Asta e valabil doar pentru tine, zice Åsleik

Dar nu are sens, zice el

și eu zic că nu, tocmai că nu, dar, paradoxal, cum se zice, totuși are, și oare nu suntem chiar și noi doi un paradox cum stăm așa, față în față, altfel cum îți explici cum stau laolaltă trupul și sufletul, zic eu, și Åsleik zice că cine știe și stăm fără să mai zicem nimic și apoi zic că și crucea e un paradox în sine, cu cele două linii care se încrucișează, cea verticală și cea orizontală, cum s-ar spune, și că Cristos, adică Dumnezeu însuși, a murit și a înviat pentru a birui moartea care a pătruns în lume când omul a fost separat de Dumnezeu prin păcatul originar, cum se spune, când răul, adică diavolul, a căpătat putere asupra lumii acesteia, cum e scris în Biblie, nu e de înțeles, zic eu, și zic că răul, păcatul, moartea, totul a fost creat când a fost creată lumea, universul, fiindcă, atunci când Dumnezeu a spus da, a fost rostit

simultan și un nu, dacă se poate zice așa, zic eu, pentru că altfel n-ar fi existat timp și spațiu, da, pentru că tot ce există în timp și spațiu are un opus, ca binele și răul, zic eu, și tot ceea ce există în timp și spațiu va dispărea la un moment dat, majoritatea lucrurilor, de fapt, pentru că mare parte din tot ce există este în afara spațiului și a timpului, nu se găsește, ci doar este, la fel cum Dumnezeu nu se găsește, ci doar este, așa că nu e deloc ciudat că cineva și-ar putea dori să dispară de pe lume, din mijlocul lucrurilor palpabile, și să-și găsească refugiul în lucrurile care pur și simplu sunt, în Dumnezeu, cum scria Sfântul Pavel, ceva de genul ăsta, zic eu și Åsleik zice că am discutat foarte mult despre asta și că vom mai discuta despre asta multă vreme de acum înainte și eu zic că așa e și îl văd pe Åsleik îndreptându-se spre tabloul care mă așteaptă pe șevaletul din mijlocul Sufrageriei, e o pânză destul de mare chiar și pentru mine, și prelungă, prima oară am desenat o linie tăind oblic aproape toată suprafața pânzei, o linie maro, cu vopsea în ulei destul de groasă, care s-a prelins în jos, apoi am tras o linie ca prima, dar violet, care se încrucișează cu cea maro cumva la mijloc, alcătuind un soi de cruce, Crucea Sfântului Andrei, cum i se spune, și îl văd pe Åsleik oprindu-se și uitându-se la tablou și merg și eu și privesc tabloul și îl văd pe Asle zăcând pe canapea și tremurând încontinuu, i se pare că nici măcar nu poate ridica mâna și i se pare prea greu chiar și să rostească un singur cuvânt, gândește și singurul gând care-i ocupă mintea e acela că va dispărea, că se va aneantiza, că se va ridica și va ieși din casă și va ieși apoi pe mare, și iar se gândește că n-a mai scos câinele de mult să-și facă nevoile și eu văd că vopseaua groasă în ulei a curs și mai mult, și că unde se întâlnesc cele două linii s-a creat o culoare nouă, distinctă, mai luminoasă acum decât părea mai devreme astăzi, îmi zic și mă opresc să mă uit la tablou și mă gândesc că datorită lui Asle am decis astăzi atât de brusc să merg până în Bjørgvin, doar că nu conștientizasem asta mai devreme, mi-am dat seama numai când am trecut de blocul unde își are apartamentul, în Skutevika, și tot nu m-am oprit să-i fac o vizită, să-l ajut, nici când am intrat în Bjørgvin și nici când am ieșit din oraș, îmi zic și mă gândesc că așa sunt toate tablourile mele și nu înțeleg ce vreau să spun prin asta, că așa sunt toate tablourile mele, ce vreau să spun prin asta? fiindcă ăsta nu e un tablou, ci doar o imagine simplă de la care am început, dar în toate tablourile pictate de mine se află ceva la care trimite tocmai imaginea asta, indiferent cât de diferite între ele sunt toate tablourile pe care le-am pictat, și

poate e pentru că seamănă cu imaginea care se află adânc în interiorul meu, imaginea din mine, fiindcă pe ea tot încerc mereu să o pictez, și ca să adaug întotdeauna lumină în tablourile mele, ca să fac ca lumina să emane din ele, asta trebuie să fac, trebuie să intru în mine însumi adânc, cât de adânc pot, și astfel să intru și să ies din imaginea aceea, mă gândesc și îl aud pe Åsleik zicând că aduce a ceva real, în sfârșit am pictat un tablou care seamănă cu ceva din realitate, seamănă cu un soi de cruce, zice el și eu îi zic că e un tablou pe care l-am început azi mai devreme, înainte să pornesc spre Bjørgvin, și el mă întreabă de ce am început un tablou din care am tras doar două linii înainte să curăț pensulele și să le pun la loc și să pornesc spre Bjørgvin cu mașina în loc să pictez mai departe și eu zic că mi s-a părut lucrul potrivit de făcut și Åsleik nu zice nimic și apoi zice că, dacă părea lucrul potrivit de făcut, o fi fost cu adevărat lucrul potrivit de făcut, zice el, și mă gândesc că sigur Åsleik se gândește că vorbesc aiurea, mă gândesc, dar probabil are părerea asta despre mine dintotdeauna, mă gândesc și Åsleik zice din nou că nu înțelege de ce am pictat doar două linii și nimic altceva, sau de ce am pictat tocmai linii și nu altceva? zice el și eu zic că nu poți să-ți explici chiar totul și Åsleik zice că nu, sigur că nu, el, de exemplu, nu a putut niciodată să mă înțeleagă pe mine sau tablourile mele, zice el și mă gândesc că a zis asta atât de des și da, unele lucruri le poți discuta fără probleme iar și iar, altele te obosesc când tot vorbești despre ele, ca despre cum Dumnezeu sau, în orice caz, o putere dumnezeiască a venit în ajutorul oamenilor să-i ajute în suferința și în disperarea lor când Isus Cristos s-a născut pe pământ și a murit și a înviat, toată povestea asta incredibilă, prostia asta în care e atât de greu să și crezi, și că există forță în toată prostia asta, dacă gândești așa, în care eu cred și în care Åsleik nu crede, dar ce diferență e dacă crezi sau nu în asta? niciuna, strict vorbind, mă gândesc, și de fapt nu întotdeauna cred în Isus ca Mântuitor, ci în Dumnezeu însuși, în prezența lui, și chiar în absența lui, de asta nu pot să mă îndoiesc vreodată, fiindcă asta e realitate, nu credință

Dar nu vrei să vii cu mine la Soră de Crăciun nici anul ăsta? întreabă Åsleik

Nu, o să rămân acasă, zic eu

și mă gândesc de ce tot întreabă iar și iar, nu poate să renunțe odată, mă gândesc

Da, da, zice el

și Åsleik se oprește pe loc, ca și cum n-ar vrea să se îndepărteze, privește tabloul cu cele două linii care se încru-cișează

Nu te saturi niciodată de pictat? întreabă

Dar tu tot pescuiești și pescuiești, nu te saturi niciodată să faci asta? întreb

Dar e altceva, totuși, zice el

Da, pictatul și pescuitul nu sunt același lucru, zic eu

Evident că nu, cât de prost mă crezi? întreabă Åsleik

și ne uităm unul la altul

Nu, prost sigur nu ești, zic eu

Sigur că nu, zice el

Nu trebuie să fii prost ca să stai toată ziua la pescuit, zic eu

Mai degrabă e invers, zice el

Mai degrabă ajungi să te prostești dacă pictezi prea mult, zice el

și nu pot decât să-i dau dreptate, pescuitul îți dă mai multă și mai bună înțelegere și capacitate de judecată decât pictatul, da, pescuitul poartă în sine un adevăr, zic eu, pentru că nu știi niciodată ce se va întâmpla, dacă peștele va trage sau nu, zic eu, e vorba de noroc chior, ca în viață, zic eu și Åsleik zice că s-ar putea să am ceva dreptate în ce zic, dar ca să prinzi pește trebuie să și pescuiești, în orice caz, și asta nu mai e o chestiune de noroc chior, ci de voință, să pescuiești sau nu e ceva ce faci intenționat, ceva ce faci activ, o activitate premeditată, da, uite că poate folosi și cuvinte mari, zice el, și când te apuci de această activitate, adică pescuitul, o faci pentru prima dată, pentru că toate lucrurile au un început, există mereu un început, o primă dată, și mai târziu o faci din nou și din nou și, iar asta trebuie spus, într-un final ajungi să dobândești cunoștințe vaste despre pescuit, despre unde stă peștele, despre când mușcă, înveți să recunoști locurile bune de pescuit și caracteristicile fiecăruia, sunt locuri bune la maree înaltă și locuri bune la reflux, când nivelul apei e scăzut, să nu mai vorbim de curenți! sau de cât de mult depinde de anotimp, de lună, de fazele lunii, da, chiar și de săptămână! dacă o să fie sau nu pește nici nu merită să discutăm, e de la sine înțeles, e evident, zice Åsleik întărind cuvântul evident și repetându-l, evident, da, evident, zice el, iar eu zic că da, așa e

Așa că n-are cum să fie noroc chior, zice el

Da, dar în viață nu-i numai noroc chior, clar, zic eu

Evident, zice Åsleik

apoi privește, cum face el uneori, în jos spre podea, și când Åsleik se uită în jos în felul acesta e ca și cum nu s-ar uita în jos, ci ca și cum s-ar uita în sus, ca și cum ar privi totul deodată, ca și cum ar dobândi o perspectivă largă fără să-și dea seama de asta, și atunci ceva i se așterne pe față, ca și cum ar dispărea, brusc, din mijlocul lumii ăsteia rele și ar nimeri într-un nimb de liniște, de calm, de lumină, da, de întuneric luminos, pentru că e ca și cum dispare din sine însuși, din ceea ce reprezintă în mod obișnuit, ca și cum nu mai știe de sine, ca și cum e separat de propria-i persoană și stă așa privind în jos cu o lumină pe care cerul, brusc, când lumina cooperează cu norii, o poate produce, o astfel de lumină emană și el, dar o poate emana și un câine, și ochii unui câine, se întâmplă chiar des, dacă mă gândesc bine, am văzut des o astfel de lumină strălucind din ochii vreunui câine

De asta ai mers azi până la Bjørgvin? întreabă el

Să-l saluți pe prietenul ăla, Tizul tău? zice

Așa ți-a venit ție, deodată? zice

și Åsleik privește din nou în jos și îmi dau seama că de fapt nu i-am spus nimic despre Asle și că nu m-am dus la Bjørgvin să-l vizitez pe el, e doar un gând care mi-a venit, fiindcă nu m-am gândit la Asle decât când am trecut pe lângă blocul unde locuiește, dar poate la el m-am gândit de la bun început, doar că nu eram conștient de asta? mă gândesc și zic că poate că așa a fost, da, dar nu mi-am dat seama? și apoi zic că uneori se întâmplă ca o imagine să mă determine brusc să fac ceva, dar se întâmplă rar, foarte rar, cu toate că imaginile deseori, de fapt întotdeauna, au legătură cu ceva ce am văzut și care într-un anume fel mi s-a ancorat în memorie, un lucru pe care îl revăd din senin, aproape ca într-o viziune, ca și cum aș avea o colecție imensă de imagini salvate în minte, imagini pe care nu reușesc să le uit, dar de care încerc să scap pictându-le, zic, și Åsleik zice că da, într-adevăr, așa e, și rămâne nemișcat continuând să privească în podea, iar eu îmi cobor la rândul meu privirea și mă uit în jos și stăm îndelung amândoi fără să ne spunem nimic

Nu, nu s-a ales niciodată nimic de mine, zice Åsleik

și o zice privind drept în față, ca pentru sine

Nimic, zice el

M-am născut în Dylgja și am trăit în Dylgja toată viața și o să mor în Dylgja și-o să fiu îngropat în pământ și-o să devin pământ la rândul meu, zice el

Nimic nu s-a ales de mine, zice el

Am fost botezat și confirmat în biserica din Vik, și de acolo o să fiu dus la groapă și acolo o să mă pună-n pământ și o să putrezesc până nu mai rămâne nimic din mine, zice Åsleik

și mă gândesc că acum va începe cu povestea lui veche despre cum a rămas holtei și va zice cum nu se găsește muiere pe lumea asta care l-ar vrea pe unul ca el, și e ușor de înțeles, cine și-ar dori un bărbat așa sărac cu duhul ca el? așa că a renunțat încă din tinerețe la gândul de a se căsători ca oamenii respectabili, nici nu era foarte bătrân când a înțeles că-și va trăi restul vieții singur, în solitudine, fiindcă pentru nunta lui nu vor bate clopotele bisericii din Vik, și nici nu-și va boteza acolo copiii, zice el, și mai e gospodăria, sigur, sau mai degrabă curtea, sau mai bine zis un dâmb cu câteva pietre mari ca niște adăposturi pentru bărci răsfirate de-a lungul hotarelor, dacă pot fi numite hotare, înconjurate de peretele abrupt de stâncă, și nu trece niciodată foarte mult până când din perete se mai desprinde câte o piatră și se prăvălește oprindu-se pe câmp, și aproape în fiecare noapte zace în pat speriat, gândindu-se că acum e-acum, acum o să se desprindă piatra cea mare sau o să pornească o alunecare imensă de teren care o să radă casa și hotarul și-o să le zvârlă pe toate deodată în Sygnefjord, își și închipuia cum o să fie, atât de des și-a închipuit asta și-a văzut-o aievea, cum o piatră mare cât casa se desprinde din peretele de stâncă sau cum tot peretele muntelui se desface și se transformă într-o avalanșă de pietre năpustindu-se din ce în ce mai repede și antrenând în tăvălugul ei iarbă și pământ și lovește casa cu putere, transformând-o instant într-o grămadă de scânduri, luând cu sine toată chiverniseala lui și oile, iar în mijlocul a toate astea el însuși, luat pe sus, dispărând în mare, da, el și toată gospodăria lui, el și tot ce-i al lui dispar în mare, stătea în pat și-și imagina asta înainte să adoarmă, era ca un gând de care nu se mai putea descotorosi, se trezea adesea din cauza micilor alunecări de pietriș din timpul nopții, și frica asta că o să urmeze o alunecare de teren i-a fost inoculată de părinți, mai ales de Mama, dar și Tatăl povestea necontenit despre alunecarea iminentă de pământ, care nu numai că putea să vină, ci era inevitabilă, era doar o chestiune de timp, astăzi, mâine, peste un an, peste douăzeci de ani, peste un veac sau mai mult, dar cândva tot avea

să vină, era o certitudine fermă, necunoscut era doar momentul fatal, asta își repetau Mama și Tatăl unul altuia, încă de pe când el și Sora erau copii mici și le ascultau poveștile îșI spuneau lucruri de genul ăsta, se gândesc adulții vreodată ce impresie lasă asemenea discuții într-un copil? sigur că nu, nici nu le-a trecut prin cap așa ceva, și el, și Sora, care erau cam de-o vârstă, el cu doi ani mai mare, și succesor, cuvântul era mereu rostit ca un lucru extraordinar de nobil, succesor era mereu accentuat, i se conferea o anumită valoare, succesor, el era succesorul, cândva el urma să moștenească întreaga gospodărie, cu tot ce era în ea, precum Tatăl moștenise totul pe vremuri de la tatăl lui, care și el îl moștenise pe tatăl lui, nu se știe de cât timp trăia neamul lui în locul acela, dar în orice caz de multă vreme, era o certitudine, de foarte multă vreme, da, gospodăria fusese trecută din tată-n fiu, și toți bărbații care s-au perindat înainte de el au reușit să-și găsească muieri, fiindcă gospodăria fusese lăsată din tată-n fiu până la el, așa că el era singurul care rămăsese burlac, da, holtei, cu toate că încercase de câteva ori, fusese cât pe-aci de câteva ori, dar să se însoare nu avusese norocul niciodată, nici măcar o fată bătrână nu l-a vrut, așa că nu reușise nicicum să-și găsească o soție și rămăsese să vadă singur de acareturi, avea oile, din carne mai aduna câteva coroane, câteva din lână, nu mult, dar era de ajuns, pentru că oricum nu avea nevoie de foarte mult, și dacă reușea să prindă ceva mai mult pește, își lega barca la Cheiul din Vik, la Cheiul de lângă Magazinul din Vik, și vindea pește acolo, lângă Magazin, erau mulți care nu pescuiau, dar care cumpărau pește proaspăt de la el, și mai cumpărau și pește uscat tot de la el, fiindcă aproape tot codul pe care-l prindea îl atârna la uscat iarna în podul casei, iar vara, sub cornișă, peștele uscat era mereu ușor de vândut, apoi mai vindea crabi și homari, și ei se vindeau ușor, nu-i vorbă, a câștigat ceva gologani cu pescuitul, cu anii s-a adunat o sumă frumușică, sigur că da, apoi mai avea lemnul de foc, pregătise destui metri cubi[11] de lemn pe care îi vânduse, la început oamenilor din sat, dar apoi, după ce a fost construit și drumul principal, au început să se înghesuie cei din Bjørgvin să cumpere lemn de la el, atât de des îi băteau la ușă la sfârșit de săptămână, că el, sincer, a început să o încuie, ceea ce n-a făcut niciodată înainte, dar acum a început pur și simplu să-și încuie ușa la casă și să nu mai deschidă când bate cineva, așa că se poate spune că tot timpul a reușit cumva să se descurce, și altceva? păi, da, mereu i-a plăcut să citească, și mergea la Biblioteca din Vik aproape de

fiecare dată când avea drum pe acolo, nu era foarte departe de Chei, în Primărie, dar asta știam și eu, doar am fost acolo de atâtea ori eu însumi, de ce mi-o zice acum așa? astfel că aproape de fiecare dată când mergea la cumpărături la Magazin trecea și pe la Bibliotecă, și citea aproape orice, fie că era o carte pe vreun subiect sau altul, fie că era poezie, ba chiar poezie citea cu plăcere, și îl distra grozav, mai ales poezia tânără, oare ce mai puteau să inventeze? nu prea aveau coerență sau sens poeziile alea, dar erau ici și colo guri de aer proaspăt, întorsături neașteptate de frază, o expresie nouă, o imagine nouă, adesea în moduri imposibil de anticipat, și majoritatea îi plăceau, dar când una din ele seamănă prea mult cu alta sau când o poezie nu se diferențiază deloc de cealaltă, atunci se plictisește repede, trebuie ca fiecare poet să aibă o voce proprie ca să fie valoros, dar asta e așa, părerea lui, așa se gândește el, nimic mai mult, da, zice Åsleik și apoi se lasă liniștea

Și sunt multe de făcut în gospodărie, e mult de muncă la o casă, zice Åsleik

și zice că și-a dat toată silința să îngrijească de acareturi și-a făcut-o după cum a știut mai bine, de casă, de hambar, de latrină, de afumătoare, de adăpostul pentru bărci, dar în ultimii ani nu s-a mai ocupat cu aceeași dedicare, casa bătrânească ar avea nevoie de un strat nou de vopsea, de fapt, toate clădirile, ba chiar de multă vreme, dar în curând avea să se prăvălească stânca peste el, era sigur că se apropie momentul, că e din ce în ce mai aproape, de aceea n-a mai făcut mare lucru, fiindcă nu prea mai avea rost să dea cu vopsea casa sau celelalte clădiri, sau să le mai întrețină ca înainte, dacă tot avea să năvălească avalanșa de pietre peste ele, chiar așa se gândise, dar gândul ăsta nu era nici foarte logic, nici foarte rațional, sigur că nu, era doar o scuză ca să nu facă nimic, un pretext pentru lenevie, era chiar fără căpătâi, de vreme ce toți bărbații de dinaintea lui își dăduseră toată silința să îngrijească de gospodărie, și clădirile fuseseră ridicate acum multă vreme și încă stăteau în picioare, cum o făcuseră dintotdeauna, casa, hambarul, latrina, afumătoarea, adăpostul pentru bărci, și în fiecare din ele fusese investită multă muncă, atât din partea părinților lui, cât și a bunicilor, străbunicilor, stră-străbunicilor și, oricât de mult ai vrea să mergi înapoi în timp, mai departe de străbunici nu prea are rost să te gândești, părerea lui, restul fac parte din marea liniște, zicea el, așa se gândea el la tot ce era înainte, și de lucrurile care aparțin

marii liniști nu are rost să te preocupi, la ele nu are rost să te gândești, atâta tot, înainte e doar o mare liniște, atât, zice el

Da, zic eu

O liniște mare, zice el

și mă gândesc că aș putea să-i zic că liniștea asta mare e Dumnezeu și că abia în liniște se aude vocea Lui, dar mă răzgândesc și-mi spun că e totuna dacă o zic sau nu, așa că nu ne zicem nimic și mă gândesc că și acest lucru, ca toate lucrurile de dinainte, e ceva ce Åsleik mi-a mai spus de atâtea ori deja, fiindcă dacă începe poate vorbi neîntrerupt, și e sigur din cauza faptului că stă atât de mult singur, îmi zic și mă gândesc și la felul în care, deși mi-a mai spus lucrurile astea de atâtea ori înainte, e ca și cum mi le-ar spune de fiecare dată pentru întâia oară, fiindcă întotdeauna e ceva nou, mă gândesc, ceva e întotdeauna diferit în modul în care povestește, în modul în care retrăiește lucrurile, mă gândesc, și Åsleik zice că singurul, dar chiar singurul lucru care-l deranjează e, nu, nu că nu s-a însurat niciodată, absolut deloc, o muiere n-ar fi fost decât o pacoste și-o povară, în sensul ăsta e un burlac înnăscut, un schimnic, cum se zice, totuși, zice el și tace îndelung

Ce vrei să spui? zic eu

Păi, că, zice el

Păi, că ce? zic eu

Păi, ce mă deranjează e că nu am cui să las casa, ferma, zice Åsleik

și apoi își lasă privirea în podea și o ridică și se uită spre sobă și zice că ar fi timpul să mai punem un lemn pe foc, o buturugă uscată de mesteacăn, zice el și îl văd mergând la sobă, deschizându-i ușița și băgând înăuntru o bucată de lemn înainte să o închidă la loc și mă gândesc că tot ar fi trebuie să mă opresc să beau un pahar cu Asle la Crâșma din Bjørgvin, chiar dacă ar fi trebuit mai degrabă dus la Urgențe, n-ar fi acceptat niciodată să meargă, nu se simțea deloc bine, chiar deloc, fiindcă, atunci când nu bea, nu se gândește decât la cum să-și pună capăt zilelor, simte că nu mai suportă, așa că da, chiar ar fi trebuit să văd ce mai face, de ce am condus mai departe? mă întreb, e pentru că mi-era groază să-l vizitez? fiindcă nu aveam chef să merg la Crâșmă? mă gândesc în timp ce Asle zace acolo pe canapea, cu părul lui încărunțit dat după urechi și prins cu un elastic negru la ceafă, cu barba lui, căruntă și ea, și tremură, tremură încontinuu, mă gândesc și îl văd pe Åsleik mergând spre șevalet și oprindu-se în fața lui și privind în liniște tabloul pe care l-am început, iar eu merg la sobă și deschid ușița și, chiar dacă Åsleik tocmai a mai pus un buștean pe foc, mai îndes unul înăuntru și rămân acolo cu ușița deschisă privind flăcările și îl văd în ele pe Asle șezând pe canapeaua lui și gândindu-se cum mâncarea și-a pierdut orice gust, știe că trebuie să mănânce, dar nu mai are poftă de mâncare, ba dimpotrivă, îi face greață, pur și simplu, încearcă să mănânce, dar se forțează să vomite și dă toată mâncarea afară și își caută apoi iar ceva de băut, dar nu poate să bea fără să fi mâncat, e o regulă pe care a respectat-o mereu, și e deja miezul zilei și ar fi timpul să se urnească, indiferent cât îi e de greu să se ridice, indiferent cât de greu ar fi să pună un picior în fața celuilalt și să meargă, tot trebuie s-o facă, deși tremură carnea pe el, și în special îi tremură mâinile, în orice caz, trebuie să facă rost de ceva de băut, să bea puțină tărie, își zice Asle și se ridică și-și pune un picior jos și se împinge în față, îl pune apoi pe celălalt și pășește și simte cum tremură din toate încheieturile și se gândește că trebuie să ajungă la bucătărie să bea niște tărie, se duce în bucătărie și desface dopul unei sticle care stă pe masa bucătăriei alături de un pahar, prinde de sticlă cu ambele mâini și-i bagă gâtul adânc în pahar și reușește să-și toarne un pahar fără să verse, apoi ridică paharul cu mâini tremurânde și îl duce la gură și îl golește dintr-o înghițitură, apoi împinge paharul pe masă cu mișcări convulsive și se sprijină în brațe de marginea mesei, închide ochii și trage aer adânc în piept și dă

aerul încet afară, o face de mai multe ori, apoi cuprinde sticla încă o dată cu ambele mâini tremurânde și, tremurând în continuare din toate încheieturile, își mai toarnă un pahar și simte cum o căldură blândă i se răspândește prin corp, simte cum mâinile încep să-i tremure mai puțin, imediat îl va învălui de tot blândețea asta caldă și se gândește să-și ruleze în sfârșit o țigară, motiv pentru care își scoate punga cu tutun din buzunarul de la spate al pantalonilor, și acum reușește fără probleme să-și ruleze o țigară și o aprinde și, Doamne, cât de bine e să simți fumul împrăștiindu-se prin corp, se gândește, e cu totul altceva când îți rulezi singur decât când fumezi țigări cumpărate, se gândește, și se gândește să dea o tură pe la Crâșmă și se vede deja stând singur la masă și citindu-și ziarul, fiindcă e puțină lume la Crâșmă acum, și se deschide ușa exterioară și o femeie cam de vârsta lui, pe la patruzeci, cincizeci de ani, cam așa, intră în Crâșmă, și are păr blond până la umeri și Asle vede cum se înviorează toată când dă cu ochii de el și se îndreaptă spre masa lui, el ridică privirea și se înviorează și el, ochii i se înseninează

Hei, chiar tu ești? zice Asle

Da, zice ea

și pare puțin timidă

Aștepți pe cineva? întreabă ea

Nu, nu, zice el

și se face liniște un moment și apoi Asle o invită să ia loc dacă vrea, dacă nu trebuie să ajungă undeva, el stă, vezi bine, singur, mă rog, cu paharul în față, zice și ridică păhărelul de tărie și ea zice că nu s-au mai văzut de mult și că e o plăcere, da, e foarte bine să-l revadă, zice

Dar așază-te dacă vrei, zice el

Că doar noi doi ne știm foarte bine, zice

Ne știm foarte bine eu și cu tine, Guro, zice

și ea nu zice nimic și se lasă liniștea și el se gândește că părul lui Guro e la fel de blond și are aceeași lungime dintotdeauna, stă în picioare în fața lui și ezită și se fâstâcește și Asle o privește și își dă seama că se află în același loc ca odinioară, sunt exact aceiași care au fost pe vremuri, sunt în același loc, locul lor, fiecare dintre ei e în continuare secretul celuilalt, sunt în continuare micuța lume a celuilalt

Ce bine e să te revăd, zice ea

Și eu pe tine, zice el

Toate ca înainte? întreabă ea

Da, nu s-a schimbat mare lucru la mine, zice el

Mă bucur tare mult să te văd, zice ea

Da, e tare bine să ne reîntâlnim, zice el

și o văd așezându-se la masa lui și îl văd pe Asle stând în dreptul mesei de la bucătărie și turnându-și încă un pahar de tărie și mă gândesc că îi ajunge, tremurul îi va dispărea imediat, mă gândesc și atunci văd câinele venind încet spre el

Aici erai, zice Asle

Bun băiat, Brage, zice el

și zice cu voce tare că ce foame și ce sete trebuie să-i fie, așa că umple un bol cu apă și ia un pumn de mâncare pentru câini dintr-o pungă de pe blat și lasă boabele să cadă în castronul de mâncare de pe podea și Brage țâșnește imediat spre castron și începe să mănânce, apoi cineva bate la ușa de la intrare și el rămâne nemișcat, rămâne în mijlocul bucătăriei cu paharul în mână, mai bate o dată, așază paharul pe masă și pune țigara aprinsă în scrumiera de pe blat și se îndreaptă spre ușă urmat de Brage și deschide ușa și două fetițe stau în prag privindu-l cu ochi mari și una dintre ele îl întreabă dacă nu vrea să dea bani pentru una sau alta și el zice că va merge să vadă ce bani are, intră în casă, în camera mare, și merge spre jacheta de catifea de pe spătarul scaunului din fața măsuței de cafea și își scoate portofelul din buzunarul interior și găsește înăuntru câteva monezi și se întoarce, cu monezile într-o mână și portofelul în cealaltă, spre fetițele din prag, una dintre ele întinde spre el o cutie cu o fantă în capac și el introduce monezile una câte una în fantă, iar fetele mulțumesc aproape simultan și el le urmărește întorcându-se și mergând spre ușa opusă, ușa vecinului, și închide ușa la loc, încuie, verifică dacă e încuiată și se gândește la Bård, băiatul vecinilor, care s-a înecat, erau de aceeași vârstă, nici nu începuseră școala, se gândește și se întoarce apoi la bucătărie și se gândește să dea o tură până la Crâșmă, sau să meargă să vadă dacă Guro e acasă? poate e deja la Crâșmă și ea? se gândește și se așază la masă și privește în gol și ridică paharul și bea și se uită la, la ce se uită, de fapt? se uită la una sau alta, nu contează la ce, fiindcă deja nu mai vede nimic, dar simte beția caldă răspândindu-se prin el și-și mai toarnă un pahar și îl golește, dar nu dintr-o înghițitură, ci de data asta mai încet, cu sorbituri mici și cu intervale din ce în ce mai lungi între

sorbituri, apoi își mai toarnă un pahar și observă că în sticlă tăria se împuținează vizibil, trebuie să-i rămână și pe mâine puțin, se gândește, cum altfel o să oprească tremuratul? se gândește, așa că mai degrabă ar trebui să iasă din casă, să dea o tură pe la Crâșmă și să bea ceva acolo, de vreme ce trebuie să-i mai rămână ceva în sticlă și pe mâine, și poate în drum spre Crâșmă să bată la ușă la Guro pe Smalgangen[12]? sau mai bine după? se gândește, nu s-au mai văzut de mult, se gândește, și poate va înnopta la Guro, în casa ei de pe Smalgangen, ca de atâtea ori înainte? a făcut-o prima oară acum mulți ani, pe când încă trăia cu Liv, dar apoi s-a mutat la ea un scripcar, fiindcă doar așa l-a numit întotdeauna Guro, Scripcarul, și atunci evident că a trebuit să se țină deoparte, și așa Guro și Scripcarul au trăit împreună mulți ani, dar apoi el pur și simplu a dispărut, a plecat, s-a mutat undeva pe Coasta de Est, pesemne departe, în Telemark, se gândește Asle, și după asta s-a gândit adesea că ar trebui să-i facă lui Guro o vizită, dar nu s-a nimerit niciodată, se gândește, apoi se gândește că mâine va trebui să meargă să-și ia niște tărie, sfertul de sticlă pe care-l mai are îi va ajunge până mâine dimineață, se gândește, așa că trebuie să se îmbrace bine, fiindcă e frig afară, și ninge, și trebuie să treacă pe la Crâșmă, sau poate va merge la Guro pe Smalgangen mai întâi? ca de atâtea ori înainte, nu, poate că ei nu-i va plăcea că a venit, mai bine merge la Crâșmă, apoi să-și mai cumpere niște tărie mâine înainte de prânz, să stea la bucătărie și să toarne bere în el până tremuratul îi dispare e exclus, nu rezistă, tremură atât de tare încât abia reușește să ridice păhărelul la gură, dar după ce bea câteva pahare de tărie începe să se liniștească treptat și tremurul dispare, durează ceva timp, dar încetează să mai tremure, și atunci nu-i mai trebuie să bea timp de câteva ore, doar puțină bere, dar des, înainte să-i trebuiască iar tărie pentru a ține tremuratul la distanță, se gândește Asle și se gândește că e singur și că e bine să fii singur, măcar de-ar fi fost sănătos, dacă n-ar fi trebuit să bea tot timpul, se gândește, tremurul ăsta oribil, se gândește, și în afară de cele două fetițe n-a mai vorbit cu nimeni de cel puțin o săptămână, numai când merge să cumpere tărie sau să-și ia ceva de mâncare se mai întâmplă să schimbe câte un cuvânt cu cineva, și când nu e totul ca astăzi, când nu îi e așa de rău, ca acum, când stă nemișcat, incapabil să se ridice și tremurând toată ziua, când ziua își pierde din greutatea ei și devine ușoară și o zi dispare în următoarea și nu mai există zi sau noapte, când totul era bine și plutea, atunci era plăcut să fii singur, totul se topea cumva într-o imagine evanescentă, își

zice Asle, și în zilele astea picta, dacă reușea să înceapă bine un tablou, putea să dispară cu totul în tablou, dar asta se întâmpla înainte, acum nu mai e în stare să picteze, nu mai e în stare de nimic, totul e greu pentru el și tremură mereu, a încercat să-l sune pe Băiețel, cel care trăiește acum în Oslo, dar nu-i răspunde, Fiul și Fiica locuiesc undeva în Trøndelag, pe Liv n-a mai văzut-o de foarte mulți ani, și nici pe Siv, și mai e și greutatea asta a lui, piatra pe care o poartă în el, și tremurul, pentru că dacă nu reușește să bea niște tărie începe să tremure și nu se oprește până nu bea destulă, se gândește, singurul lucru care-l ajută e să dea pe gât niște tărie imediat ce se trezește și apoi de câteva ori de-a lungul zilei, dar adesea tot nu reușește să scape de tremurat sau are nevoie de multă tărie să se liniștească, așa că trebuie să păstreze restul din sticlă pentru mâine dimineață, se gândește, apoi o să meargă să mai cumpere înainte de prânz și poate spre seară o să fie îndeajuns de ușor încât să aibă putere să iasă, ca astăzi, și să dea o tură până la Crâșmă, ca acum, fiindcă e ca și cum și-a recăpătat puțin forțele, chiar dacă nu mai are putere pentru altceva, are încă destulă putere să bea niște tărie, măcar pentru asta, se gândește, și nu e puțin lucru, se gândește, dar dacă privește în urmă, da, tăria l-a ajutat mult, se gândește, dar acum băutura a luat frâiele, după ce totul a devenit atât de greu încât totul era prea dificil, chiar și să scoată un singur cuvânt, numai băutura mai era în stare să facă lucrurile ușoare din nou, să-i dea putere să mai ridice mâna, să se scoale din pat, să spună ceva, și mai ia o înghițitură sănătoasă din pahar și simte din nou căldura răspândindu-i-se prin corp, pentru că zilele astea nimic nu reușește să-l mai miște și e pur și simplu greu, dintotdeauna a fost greoi, o fire tenebroasă, cum ar veni, neguros, cum se zice, dar niciodată înainte nu s-a simțit atât de greu încât să nu fie în stare să scoată un cuvânt și singurul lucru pe care și-l dorește e să iasă din casă și să coboare până la apă și să iasă pe mare și să dispară pentru totdeauna în ea, și s-o facă înconjurat de acea lumină pe care o emană din când în când întunericul cel mai negru, se gândește, dar acum nu vrea să fie singur, vrea să iasă, vrea să meargă la Crâșmă, poate se va întâlni cu o cunoștință sau alta cu care va putea sta la povești? poate e și Guro acolo? n-a mai văzut-o de mult acolo, dar poate va intra în vorbă cu cineva cu care n-a mai vorbit înainte? și mâine trebuie să meargă să-și mai ia de băut, și ca să îi rămână și pentru mâine dimineață în sticlă trebuie să iasă, să dea o tură pe la Crâșmă, pe la Ultima Barcă, cum i se mai zice, se gândește Asle, văd cum

își pune portofelul la loc în buzunarul interior al jachetei de catifea neagră care atârnă pe spătarul unui scaun din fața măsuței, pe care o îmbracă și se duce pe hol, unde își trage paltonul lung și negru peste jachetă și apoi un fular din cuier, apoi pipăie să vadă dacă portofelul e în buzunarul interior al jachetei, da, e acolo, și bani încă mai are în el destui, știe sigur, de mulți ani are în portofel și o reproducere în miniatură a *Alaiului de nuntă în Hardanger*, dintre toate lucrurile pe care le-ar putea avea acolo, văzuse tabloul într-una din cărțile de la școală când era mic, într-un manual, și i se păruse atât, atât de frumos, e perfect conștient că mulți disprețuiesc tabloul, că e atât de comun, dar el personal crede în continuare că e un tablou extraordinar, n-au decât să spună ce vor, e pictat foarte bine, nu că el însuși ar picta așa, dimpotrivă, ce pictează el n-ar putea să semene mai puțin, dar de când era copil păstrează în portofel micuța reproducere pe care a decupat-o din manual, a decupat-o din cartea pe care o foloseau la școală și a scos-o și a pus-o în portofelul pe care îl avea atunci, pentru că avea portofel încă de pe atunci, chiar dacă nu avea aproape niciodată bani în el, dar în orice caz avea reproducerea asta în miniatură a *Alaiului de nuntă în Hardanger* în portofel, și de atunci a avut tot timpul poza asta acolo, chiar dacă și-a schimbat portofelul de mai multe ori, dar reproducerea *Alaiului de nuntă în Hardanger* o punea mereu în portofelul cel nou, devenise atât de uzată, încât abia puteai să-ți mai dai seama ce era, dar, într-un fel, tocmai asta făcea imaginea mai frumoasă, nu că ar fi privit-o foarte des, dar se mai întâmpla uneori s-o scoată și s-o admire, o împăturise în patru ca să-i încapă în portofel, o dată pe înălțime și o dată pe lățime, așa încât s-a împărțit cu timpul în patru sferturi pătrate, egale, care s-au desprins treptat unul de cealalt, dar le-a lipit cu bandă adezivă pe spate cu multă vreme în urmă, iar banda a ținut, așa că poza era încă întreagă, într-un fel, și el o păstra încă în portofel, ca înainte, chiar dacă era aproape imposibil să-ți mai dai seama ce e în ea, tot se mai întâmpla uneori să o scoată din portofel și să se uite la ea, niciodată când era singur acasă, nu, dar poate când ședea la vreo masă la Crâșmă sau în vreun alt loc și nu avea nimic altceva de făcut, nu se uita la ea atât de des, dar se întâmpla, totuși, să privească fotografia asta veche cu *Alaiul de nuntă în Hardanger*, ruptă dintr-o carte de la școală, decupată dintr-o pagină ruptă din cartea de la școală, se gândește Asle și apoi își dă seama că trebuie să-și ia cheia din cabinetul din hol și să iasă pe ușă, măcar de nu s-ar întâlni cu nimeni, cu niciunul din vecini, să nu dea de nimeni pe

scări, se gândește Asle și îl vede pe Brage șezând și privind spre el și își dă seama că ar fi trebuit să-l scoată la plimbare, dar nu, nu are energie acum, așa că mai degrabă îl scoate când se întoarce acasă, n-o să lipsească decât câteva ore, așa că-i zice lui Brage să fie cuminte și să păzească casa, iar câinele doar se uită la el, Asle descuie ușa și ascultă, dar nu aude nimic, așa că închide ușa în urma lui și o încuie și coboară scările și trece pe lângă bicicletele și cărucioarele din holul de la intrarea în bloc și se gândește că măcar de nu s-ar întâlni cu vreun vecin sau cu oricine altcineva, se îndreaptă spre ieșirea din bloc și o deschide și în acel moment vede pe cineva venind spre el

Bună seara, zice cel care vine

și Asle stă acolo și ține ușa deschisă pentru cel care intră în bloc și dă bună seara la rândul lui, iar cel pentru care Asle ține ușa deschisă îl întreabă dacă iese la o plimbare

Da, mai trebuie din când în când

E bine să iei puțin aer curat, zice cel care a venit

Da, zice Asle

și cel care tocmai a sosit zice că e foarte frumos afară acum, că tocmai a nins, iar Asle zice că da, da, e atât de alb totul, mai luminos, cumva, zice, și îl vede pe cel care a sosit intrând în scară și dispărând în scară și el dă drumul ușii și ea se trântește închizându-se și eu stau uitându-mă la foc și îl aud pe Åsleik întrebând dacă arde bine, să nu închidă ușița de la sobă? zice și eu răspund că nu, că o s-o închid eu, și mă gândesc că ar fi trebuit să-i fac o vizită lui Asle, n-ar fi trebuit să conduc pur și simplu mai departe, să mă grăbesc mai departe spre casă, fiindcă băutura îi poate aduce în curând sfârșitul, așa că trebuie făcut ceva, cineva trebuie să-l ajute, mă gândesc, dar eu, eu am privit doar înspre blocul cu apartamentul lui din Skutevika în timp ce conduceam mai departe și mă gândesc că trebuie să mă întorc la Bjørgvin, trebuie să văd de Asle, trebuie neapărat să fac asta, mă gândesc, o voce din interiorul meu îmi spune că trebuie să mă întorc în Bjørgvin și să-i fac o vizită, e vocea căreia unii îi spun conștiință, mă gândesc, chiar dacă mi-ar lua câteva ore să conduc până la Bjørgvin, tot o să merg, nu mai sunt așa obosit ca înainte, mă gândesc, și oricum o să înnoptez la Heimen, ca de obicei, în camera 407, cea mai mică pe care o au, fiindcă stau acolo de fiecare dată când prind camera liberă, și asta nu numai pentru că e una din cele mai ieftine camere, ci

pentru că mă simt cel mai bine acolo, fiindcă ferestrele dau spre grădina din spate și ceea ce mi se pare că e puțul liftului acoperă jumătate din priveliștea camerei unde stau când o prind liberă, și rezerv de obicei cu mult timp înainte, dar, chiar și când nu fac rezervare, mi-am dat seama că niciodată nu s-a întâmplat să nu găsesc o cameră liberă la Heimen, cu toate că, trebuie să recunosc, am fost nevoit o dată, când toate camerele erau ocupate, să dorm într-o chichineață la mansardă, unde au pus un pat în plus pentru mine, mă gândesc, dar acum m-am hotărât, o să merg la Bjørgvin să-l vizitez pe Asle, mă gândesc, și-l aud pe Åsleik zicând că ar cam trebui să plece acasă și eu îl privesc și zic că, Doamne, ce prost sunt, am uitat de cel mai important lucru pe care-l aveam de rezolvat în Bjørgvin, așa că trebuie să mă întorc imediat, zic

Acum, în seara asta? zice Åsleik

și pare uimit și speriat deopotrivă, ca și cum ar fi ceva în neregulă cu mine, ca și cum s-ar neliniști puțin pentru mine, mă gândesc

Da, acum, imediat, zic

Dar ai condus ceva azi, nu glumă, zice Åsleik

și apoi întreabă dacă vorbesc serios când zic că vreau să plec, acum, așa târziu? și poate o să și ningă, zice, au început să cadă ceva fulgi acum, după-amiază, și vremea e așa, că pare că o să înceapă să ningă oricând, iar eu zic că deja mi-am pus cauciucurile de iarnă și Åsleik zice că foarte bine am făcut, dacă există un lucru pe care-l regretă în viață e că nu și-a luat niciodată carnetul, zice, ce frumos ar fi fost să aibă și el mașină, mai ales cum trăiește aici, izolat, așa, trebuie ori să meargă pe jos, ori să ia tractorul, e bine să ai și tractor, da, are același tractor de vreo treizeci de ani, da, cel puțin atât trebuie să fie, zice, dacă are nevoie să ajungă undeva, trebuie ori să meargă cu tractorul, ori să stea la ocazie, sau, sigur, să meargă cu Barca, era să uite de ea, e bine să ai și Barcă atunci când vrei să ajungi undeva, zice, iar eu zic că trebuie să pornesc spre Bjørgvin, o să-i povestesc mai încolo, când mă întorc, de ce am plecat așa brusc, zic și zic că, dacă vrea, poate să urce-n mașină și-l duc și pe el acasă și el mulțumește, dar zice că mai bine merge mai jos, e mai plăcut, și nici nu e atât de departe, abia un kilometru, chiar dacă n-are nimic împotrivă să-l duc cu mașina, zice, apoi întreabă din nou dacă chiar e nevoie să merg înapoi la Bjørgvin, că doar abia am ajuns acasă, nici n-am intrat bine în casă după ce-am fost la Bjørgvin și trebuie să pornesc iar într-acolo, și e și întuneric, se

face noapte, poate începe și să ningă, cum zicea, iar eu zic că trebuie neapărat să mă duc, o să-i povestesc altădată de ce, zic și Åsleik zice că dacă trebuie, trebuie, ce să-i faci, fac cum vreau, zice, apoi zice că va pleca, atunci, și pleacă și eu văd cum încă arde focul în sobă și sting lumina în Sufragerie și ies în bucătărie și sting lumina și acolo și ies apoi pe hol și sting lumina și apoi ies și las ușa casei să se închidă în urma mea și îl văd pe Åsleik stând în față și îi zic că pot să-l iau, dacă tot merg cu mașina, măcar nu mai trebuie să meargă pe jos acasă, dar l-aș fi dus oricum, în seara asta ca de atâtea ori înainte, zic și Åsleik zice că-mi mulțumește și că, de vreme ce mă pornesc în aceeași direcție, ar putea la fel de bine să vină cu mine, dar s-a obișnuit, de altfel, să meargă pe jos, asta alege să facă de cele mai multe ori, și nu-l costă nimic, chiar deloc, dar acum ar putea să mă lase la fel de bine să-l duc, de vreme ce merg în aceeași direcție, zice, fiindcă s-a făcut deja frig, e toamnă târziu, mai mult chiar, suntem deja în Advent, nu mai e mult până la Crăciun și la iarnă, cum să nu, zice Åsleik, în seara asta sigur începe să ningă, zice Åsleik așezându-se în mașină, mă așez și eu în mașină și pornesc motorul

Sigur începe să ningă, zic eu

Prima zăpadă pe anul ăsta, zice Åsleik

Dar n-o să țină, zic eu

Nu, dar tot se poate depune un strat gros, zice Åsleik

Da, zic eu

O să-ți curăț aleea cât ești în Bjørgvin, dacă o să fie nevoie, zice Åsleik

Și când vii acasă o să-ți fie aleea curățată, zice el

Mulțumesc, mulțumesc mult, zic eu

Fiindcă eu pot să mă plimb cu tractorul, chiar dacă nu am mașină

Și e și foarte util, zic eu

Și tractorul e vechi și bun, și pornește întotdeauna, nu mereu din prima, dar sigur după un timp, zice el

Ai avut tractorul ăsta dintotdeauna, zic eu

E cumpărat de tata, atâta e de vechi, zice Åsleik

Dar încă merge bine, zic eu

și cobor pe aleea din fața casei și virez la dreapta pe drumul principal, fiindcă gospodăria lui Åsleik se află la aproximativ un kilometru mai în interiorul fiordului Sygne și Åsleik zice că ce ciudat, ce tablou bizar am început să pictez,

cele două linii, o linie violet și o alta maro, zice, iar eu îmi dau seama că n-am chef să discut despre asta, niciodată nu mi-a venit să vorbesc despre un tablou la care lucrez, dar de fapt nici despre cele pe care deja le-am pictat, dacă pictura e gata, trebuie să zică totul de la sine, nici mai mult, nici mai puțin, pictura transmite în felul ei mut tot ceea ce trebuie să transmită, și dacă nu e gata nu se poate spune cum va deveni până la urmă, ce va ajunge să spună, mă gândesc, și după toți acești ani chiar și Åsleik trebuie să-și fi dat seama că nu-mi face plăcere să vorbesc despre tablourile mele, despre ce reprezintă, despre ce înseamnă, nu suport discuțiile de genul ăsta, absolut deloc, iar acum Åsleik începe să bată din gură despre cele două linii ca și cum ar reprezenta, într-adevăr, doar două linii care se intersectează, și îi zic că e Crucea Sfântului Andrei, iar el repetă aceste trei cuvinte cu asemenea emfază că tresar și observ cât de mândru e că știe ce înseamnă, Crucea Sfântului Andrei, repetă cu mândrie, Crucea Sfântului Andrei, da, e pur și simplu mândru că știe ce semnifică, iar când Åsleik repetă cuvinte și expresii în felul ăsta, cumva mândru de sine că le cunoaște, în momente de genul ăsta îmi dau seama că nu pot să-mi explic cum de-l suport, an după an, dacă nu chiar zi după zi, atât de netot cum e el, și singurul motiv pentru care îl suport e probabil acela că nu am pe nimeni altcineva cu care să-mi petrec timpul, cu care să vorbesc, de fapt, nu, nu e chiar imbecil, nu e prost Åsleik, ba chiar e foarte isteț în felul lui, mă gândesc, a fost urât din partea mea să zic asta despre el, rușinos de-a dreptul, îmi zic, am ajuns la casa lui Åsleik și opresc și Åsleik mă întreabă când mă întorc și eu zic că mă întorc mâine și că poate să dea pe la mine mâine seară, îi zic, și Åsleik zice că așa o să facă, poate o să-și și aleagă un tablou pe care să i-l dea cadou de Crăciun Surorii, zice, iar eu zic că da, așa facem, apoi îmi mulțumește că l-am adus și coboară din mașină și eu ridic mâna dreaptă și îi fac semn și Åsleik o ridică pe a lui și-mi face semn și apoi conduc mai departe spre interiorul fiordului Sygne gândindu-mă că e pură nebunie, mă gândesc, să mă întorc acum la Bjørgvin, după ce am mers deja azi acolo și m-am întors, și îmi dau seama că sunt deja extenuat, oare să mă întorc în casă, să renunț? mă gândesc, nu, clar că nu, fiindcă trebuie să văd ce-i cu Asle, mă gândesc, n-ar fi trebuit pur și simplu să trec pe lângă blocul lui, a fost o lașitate, aproape, mă gândesc, și de ce i-a trebuit lui Åsleik să vorbească despre tabloul pe care l-am început de dimineață, doar i-am spus de atâtea ori că nu-mi place să vorbesc despre tablourile la care încă lucrez, că de fapt nu-mi place

să vorbesc nici despre tablourile pe care le-am terminat deja, ce-i făcut e făcut, ce-i pictat e pictat, gata, așa va fi până la urmă, în pictură ca și în viață, mă gândesc, și toată povestea aia cu Crucea Sfântului Andrei, mă gândesc, și mă gândesc la Asle, care aproape tot timpul stă pe canapea în apartamentului lui, sub geamurile cu vedere spre mare, și de aceea am pictat liniile alea două care se intersectează la mijloc, într-un fel ciudat, cele două linii pe care le-am pictat îl arată pe Asle stând pe canapeaua lui, mă gândesc, și pe de altă parte nu e el, totuși, evident că n-ar fi trebuit să mă întorc acasă fără să-i fac o vizită, fiindcă e atât de jigărit și amărât, dar mai e mult până la Bjørgvin, sunt obosit de cât am condus toată ziua înainte și înapoi, iar acum mă duc la Bjørgvin pentru a doua oară astăzi, de vreme ce m-a cuprins o asemenea neliniște că pur și simplu a trebuit să pornesc înapoi, mă gândesc și conduc și cad într-o picoteală lipsită de gânduri și remarc câțiva fulgi plutind încet și lăsându-se pe parbriz și conduc mai departe în inima fiordului și văd din ce în ce mai mulți fulgi lăsându-se pe geam și dau drumul ștergătoarelor, care conturează semicercuri curate prin care pot urmări drumul, iar în jurul lor parbrizul se albește de zăpadă, îmi dau seama că Asle poate nu e acasă, poate a ieșit în oraș, s-a dus poate la Crâșmă, mă gândesc, așa că poate n-are rost să-i sun la ușă, ci ar trebui mai degrabă să intru în Bjørgvin și să-mi parchez mașina în fața Galeriei Beyer și să merg la Hotel Heimen și să-mi iau o cameră peste noapte și să merg apoi la Crâșmă, unde Asle probabil stă singur la o masă, mă gândesc, și dacă nu e acolo mă duc la el acasă și sun la ușă, dar nu mai bine încerc prima oară să văd dacă e acasă, totuși? poate că e acasă? dar, dacă-i acasă, o să-mi deschidă dacă sun? mă gândesc și ninge, dar la un moment dat se oprește și eu conduc în continuare spre sud și mă apropii de refugiul unde m-am oprit mai devreme astăzi, cel de lângă locul de joacă, și mă gândesc că voi trece pe lângă refugiu și nu pot încă să-mi dau seama dacă ceea ce am văzut astăzi la locul de joacă a fost real sau a fost doar o închipuire, da, ca în vis, cumva, mă gândesc, dar știu că s-a întâmplat cu adevărat, aș minți dacă aș spune altceva, mă gândesc și îmi zic și că poate n-ar strica să fac o pauză de la condus, fiindcă am condus chiar mult astăzi și sigur sunt mult mai obosit decât îmi dau seama, așa că poate mă voi opri la refugiul de care sunt din ce în ce mai aproape și voi face o pauză din nou, tot acolo, să ies, să-mi dezmorțesc puțin picioarele, să iau puțin aer curat, da, așa o să fac, mă gândesc și merg mai departe spre sud și după curbă o să fiu deja în dreptul refugiului și iau

curba și văd refugiul și virez și parchez mașina și e deja atât de întuneric și ninge atât de des încât îmi dau seama că nu mai pot distinge locul de joacă, și oricum nu mai e nimeni acolo, îmi zic, și mă gândesc că sigur o să-mi vin puțin în fire dacă ies din mașină și respir puțin aer curat și îmi întind puțin picioarele, sigur că da, și opresc motorul și cobor pe zăpadă, care s-a depus deja într-un strat consistent, totul e alb, pe jos și pe copaci e zăpadă și eu stau și mă uit la zăpada care cade din ce în ce mai încet și apoi cade doar câte un fulg ici și colo și apoi ninsoarea se oprește, și, Doamne, cum se luminează totul când e alb, zăpada dă serii lumină, și acolo, pe cărarea acoperită de zăpadă care ocolește locul de joacă, văd o pereche mergând mână în mână, sunt aceiași doi pe care i-am văzut mai devreme astăzi, cu siguranță, asta înseamnă că nu a fost doar o închipuire, totuși, îmi zic, pentru că văd un bărbat tânăr cu părul șaten până la umeri, aproape în totalitate acoperit de zăpadă, și în dreptul lui o femeie tânără cu părul lung, negru și bogat, acoperit și el aproape complet de zăpadă, și o aud spunând cât de frumos e afară acum, că a nins

Da, e frumos, zice el

Alb și frumos, zice

Totul a albit, copacii, pământul, tot, zice el

Și noi am albit, zice ea

Am albit și noi, zice el

își dau drumul mâinilor și el își trece brațul peste umerii ei și ea își trece brațul peste mijlocul lui

E trist numai că toată zăpada asta o să se facă zloată în curând, zice el

Atunci hai să ne bucurăm de ea cât putem, zice ea

Da, cât timp e albă și ușoară și frumoasă, zice

Pentru că mâine sigur o să plouă, ca de obicei, zice el

se privesc apoi și se sărută

Dar să nu ne gândim la asta, zice el

Să nu ne gândim la ce? zice ea

Că zăpada o să fie spălată de ploaie, zice el

Că o să se facă zloată, zice ea

Așa se întâmplă, da, zice el

Da, zice ea

și intră în locul de joacă și el ia o mână de zăpadă și face un bulgăre moale și îl aruncă spre ea, dar nu nimerește, apoi ea, la rândul ei, ia o mână de zăpadă și face un bulgăre și îl strânge tare și îl face dens cu mănușile ei cu un deget și îl aruncă spre el cu toată forța și el se ferește și bulgărele îi trece razant peste cap și eu stau pe drumul înzăpezit și îi privesc, dar ei nu mă văd și îmi dau seama ce bine-mi face să respir aer curat, stau și le privesc urmele pașilor în zăpadă, cât de clar definite sunt în zăpadă, cum merg de-a lungul drumului și apoi coboară și urmează cărarea care ocolește locul de joacă și încep și eu să merg pe urmele lor, pe urmele care coboară pe cărare, aceeași cărare pe care am mers și eu mai devreme, și privesc spre locul de joacă și văd că ei stau și se țin în brațe și sunt cumva lipiți unul de altul și merg cu atenție în urma pașilor lor în zăpadă și văd cum se desprind din îmbrățișare și cum ea se lasă în zăpadă cu brațele și picioarele întinse în lături și apoi își trage brațele spre corp și apoi își lipește picioarele, apoi își întinde din nou brațele și picioarele, și face mișcarea asta de mai multe ori, apoi rămâne nemișcată cu picioarele lipite și brațele strânse lângă corp, ca și cum ar fi înțepenit de tot acolo în zăpadă, cu gura și ochii închiși, apoi îl aud pe el spunându-i cu teamă în voce să nu stea așa, arată ca și cum ar zăcea acolo moartă, trebuie să se ridice, zice el, iar ea se ridică și zice că nu voia să arate ca o moartă, iar el zice că nu-i nimic și ea zice bine, apoi merge către el și-l ia de mână

Uite ce înger frumos am făcut în zăpadă, zice ea

Da, zice el

Nu vrei și tu să faci un înger? întreabă ea

Ba sigur că da, zice el

și eu trec de locul de joacă și încep încet, pas cu pas, să urc panta de pe cealaltă parte a locului de joacă, în sus, pe deal, și nu e nicio urmă de pași în zăpadă, așa că las urme noi în zăpada proaspătă, mă opresc, mă întorc și văd că ei continuă să stea acolo ținându-se de mână și mi se pare atât de ciudat că sunt așa absorbiți unul de celălalt încât nici nu mă observă, nu se observă decât unul pe celălalt, dar dacă m-ar fi văzut, dacă m-ar fi observat, s-ar fi speriat oare de prezența mea? sau poate s-ar fi sfiit? sau poate pur și simplu nu le-ar fi păsat deloc de mine? mă gândesc și văd cum el îi dă drumul la mână și se întinde în zăpadă și face exact cum a făcut ea, doar că mai repede, cu mișcări mai apucate, aproape ca și cum ar avea o limită de timp, și ea zice că nu, nu așa, la care el se oprește și ea zice că e

rândul ei, vrea să facă ea al treilea înger de zăpadă, fiindcă e mai bine să fie trei îngeri decât doi, zicea ea, iar el încremenește în interiorul îngerului pe care l-a desenat, întocmai ca ea mai înainte, cu picioarele adunate și brațele lipite de corp, cu gura și ochii închiși, și ea îi zice să nu stea așa, nu-i place, arată ca mort, zice, și, la fel cum lui nu i-a plăcut ca ea să stea întinsă așa, nu-i place nici ei ca el s-o facă, așa că trebuie să se ridice, iar el se ridică și ea repetă că vrea să mai facă un înger de zăpadă, iar el se apropie de ea și rămân unul lângă altul privind spre îngerii de zăpadă, atât de frumoși unul lângă altul, unul din ei aproape îl atinge pe celălalt cu o aripă, e aproape de tot, sau poate nu, aripile îngerilor de fapt se ating și ea zice că sunt așa frumoși încât ar fi mai bine să-i lase în pace, nu mai vrea să facă un al treilea înger lângă cei doi, zice, iar el zice că și el crede la fel, că cei doi îngeri sunt așa frumoși încât sunt de ajuns, simte cumva că așa trebuie să fie, zice el

Ori o să fie acoperiți de zăpadă, zice el

Ori o să-i spele ploaia, zice ea

Da, sau ambele, zice el

și se iau din nou de mână și ies din locul de joacă și urcă pe cărare spre drum și eu stau acolo și mă uit după ei și el zice că, iată, e o mașină acolo, o mașină mică de marfă, e parcată în refugiu, nu era acolo când au trecut, zice el și ea zice că nu-și amintește dacă se afla vreo mașină acolo când au trecut, ea nu a băgat de seamă să fi fost vreo mașină, zice, iar eu stau complet liniștit, stau nemișcat acolo un timp, pentru că nu vreau să mă zărească, dintr-un motiv sau altul pur și simplu nu vreau asta, mă gândesc și încep să cobor pe cărare, încet, cu pași mici, pentru că e alunecos, poate, cobor călcând în urmele pașilor mei în zăpadă, în urmele pe care le-am lăsat când am urcat cărarea, privesc în jos și mă opresc și privesc apoi în sus și îi văd pe amândoi, trec pe partea cealaltă a drumului și îi văd trecând de refugiul unde stă parcată mașina mea și mă uit la cei doi îngeri frumoși de zăpadă din locul de joacă și intru în locul de joacă și mă opresc lângă cei doi îngeri de zăpadă și admir cât sunt de frumoși, atât de frumoși încât, dacă aș încerca să-i pictez, tabloul care ar ieși ar fi urât în comparație cu imaginea celor doi îngeri, mă gândesc, fiindcă așa e, așa e aproape tot timpul, ceea ce este frumos în viață devine odios în pictură, tocmai pentru că, într-un fel, e prea frumos în realitate, o pictură bună trebuie să conțină și ceva urât ca să poată lumina, trebuie să conțină și întunecimi, dar poate, poate aș reuși să pictez cei doi îngeri de zăpadă care vor

dispărea, care se vor topi? poate voi face o asemenea imagine să strălucească? mă gândesc și îmi dau seama că în acest moment, exact în clipa asta, o altă imagine mi s-a fixat irevocabil în minte și nu va mai dispărea niciodată, încă o imagine care a intrat în mine și pe care trebuie s-o pictez ca să mă descotorosesc de ea, mă gândesc și-mi dau seama brusc că s-a făcut destul de frig, ar fi timpul să mă întorc la mașină, ar trebui să pornesc din loc dacă vreau să ajung la Bjørgvin înainte să fie prea târziu, mă gândesc și văd urmele pașilor în zăpadă, patru urme înghesuite coborând pe cărare, două mai mari și două mai mici, și patru urme înghesuite urcând înapoi, două mai mari și două mai mici, apoi urmele mele coborând după cele patru, și ale mele arată atât de solitare, cumva, și sunt atât de inegal răspândite, ca și cum n-aș păși chiar drept, ca și cum aș fi beat și m-aș clătina, gândesc, dar de beat nu sunt beat, mi-am băut ultimul pahar cu mulți ani în urmă, dar poate mersul mi-a devenit puțin mai nesigur cu timpul, totuși, mă gândesc, dar, în orice caz, îmi pare că merg drept și regulat, acum la fel ca pe vremuri, chiar dacă poate nu e așa, mă gândesc și mă îndrept spre mașină, mă scutur de zăpadă, îmi scutur cu mâna zăpada de pe pantaloni și mă așez în mașină, pornesc mașina și ies în drum și ca în vis încep să conduc spre Bjørgvin, dar trebuie să fiu precaut, drumul n-a fost curățat și nici circulat de când a început să ningă, totul e alb și trebuie să mă țin pe asfalt ca să nu cad în prăpastii, gândesc și îi văd în lumina farurilor pe cei doi care tocmai au făcut îngeri în zăpadă mergând și ținându-se de mână și el zice cât de bine va fi să ajungă înapoi acasă și ea zice că da, are dreptate, va fi tare bine

Ales și Asle, zice el

Asle și Ales, zice ea

și eu trec încet pe lângă ei cu mașina și conduc mai departe spre sud și mă gândesc cât de frumos a fost să văd cei doi îngeri în zăpada de pe locul de joacă, acum sunt sută la sută sigur că am văzut ce am văzut, nu mai e doar ceva ce mi s-a năzărit în vis sau o închipuire, nici ce am văzut mai devreme, nici cum stăteau întinși în groapa cu nisip sub paltonul lung și negru pe care el îl poartă acum, îmi zic, și un astfel de palton am și eu pe mine chiar acum, mă gândesc și recad într-o picoteală fără gânduri, doar conduc mai departe spre sud și puțin mai în față pe drum a trecut deja o mașină lăsând urme în zăpadă, devine mai ușor să conduc, pot să urmăresc urmele lăsate de roțile mașinii, mă gândesc, e totuși ceva, să merg

din Dylgja până la Bjørgvin și înapoi acasă și apoi să pornesc spre Bjørgvin în aceeași zi, seara târziu, pe ninsoare, dar se simte cumva că e ceva ce trebuie să fac, mă gândesc și recad în picoteală și mă gândesc cât de mult îmi place să conduc, tocmai pentru că gândurile îmi dau pace, pot să mă concentrez exclusiv la condus, niciun gând nu mă mai deranjează, nicio durere nu mă mai atinge, doar conduc, nimic mai mult sau mai puțin, timpul trece, iar eu conduc tot mai departe spre sud și mă apropii încet de Bjørgvin și, când aproape am ajuns, fac la dreapta și cobor pe un drum și ajung direct la blocul cu apartamentul lui Asle, acolo în Skutevika, și mă gândesc că nu a mai nins după ce ninsoarea s-a oprit, pe când eram la locul de joacă, dar sigur a nins și în Bjørgvin, totul e alb și frumos și în Bjørgvin, chiar dacă sunt multe urme pe drum, lăsate de mașini sau de pași, și mă gândesc că ar trebui să sun pentru orice eventualitate la ușa lui Asle, chiar dacă nu e acasă sau dacă nu deschide nimănui, și virez de pe drumul principal și cobor spre blocul lui Asle și parchez lângă bloc și mă îndrept spre ușa de la intrare și apăs butonul soneriei din dreptul numelui lui și stau și aștept, dar evident că nu vine nimeni să deschidă, sun din nou și țin de data asta soneria apăsată mai multă vreme, apoi îi dau drumul, stau și aștept, dar nu vine nimeni, și evident că Asle nu e acasă, mi-am închipuit că n-o să fie, fiindcă sigur e la Crâșmă, la Ultima Barcă, cum i se zice, stă singur la o masă, mă gândesc, pentru că merge tot timpul la Crâșma aia unde nu-și fac veacul decât marinari bătrâni care-au andocat pentru totdeauna, totul e ieftin acolo, se întâmplă să ia și cina acolo, mâncarea e ieftină și berea e ieftină, chiar și un păhărel de tărie poți să-ți cumperi la un preț decent, mă gândesc, ba chiar cred că nu merge la niciun alt restaurant sau bar, cel puțin nu acum, tot timpul merge la aceeași Crâșmă, la Ultima Barcă, așa că acolo o să mă duc să-l caut, îmi zic, locul meu obișnuit de parcare nu e foarte departe, chiar în fața Galeriei Beyer, așa că urc în mașină și pornesc și mă gândesc că mă duc direct la Galeria Beyer și e aproape incredibil cât de mult m-a ajutat Beyer, mă gândesc, nu numai pentru că mi-a găzduit prima expoziție în Galerie pe când încă eram la Școala de Artă, chiar dacă se întâmpla rar sau deloc să debutezi încă din școală, adevărul fie spus, am fost primul pe care l-a lăsat să expună înainte să termine Școala de Artă, asta mi-a zis Beyer, și la fel de incredibil a fost că toate tablourile de la prima mea expoziție s-au vândut, și de atunci încoace numai Beyer mi-a vândut tablourile, nu știu, zău, ce s-ar fi ales de mine dacă nu era Beyer, și țin

minte prima noastră întâlnire, era și prima oară când puneam piciorul în Galeria Beyer, Ales m-a dus acolo, fusese de multe ori la Galeria Beyer, încă de când era fetiță, fiindcă o luau părinții de mică la expoziții, și prima expoziție pe care am văzut-o în Galeria Beyer a fost cu tablouri de Eiliv Pedersen, cel care avea să-mi fie mai târziu profesor la Școala de Artă, mă gândesc, și, încă de la prima mea expoziție la Galerie, Beyer a fost cel care mi-a vândut picturile, mă gândesc, și reușește întotdeauna să le vândă aproape pe toate, dar s-a întâmplat în primii ani, trebuie să recunosc, ca uneori să le vândă pe un preț de nimic, ca să fiu sincer, dar tot timpul se întâmplă să rămână câteva picturi nevândute, și adesea e vorba despre cele mai bune, dar Beyer nu le mai vinde la un preț de nimic acum, a încetat de mult să o facă, mai degrabă le pune la păstrare în ceea ce el numește Banca, în încăperea alăturată galeriei propriu-zise, unde depozitează picturile care nu mai sunt expuse, așa a ajuns la ideea că tablourile pe care nu le poate vinde în Bjørgvin se vor vinde, poate, în Oslo, fiindcă bunul lui prieten Kleinheinrich, cel care deține Galeria Kleinheinrich din Oslo, voia să expună tablourile mele imediat ce se adunau destule pentru o expoziție, așa că, de vreme ce Beyer ținea în Bancă picturile mele nevândute, le-am expus și la Galeria Kleinheinrich din Oslo și am ajuns treptat să expun o dată la patru ani în Oslo și așa am ajuns să vând aproape toate tablourile, iar acum Beyer adună toate tablourile care nu s-au vândut nici în Oslo, cu intenția de a organiza, mai devreme sau mai târziu, o expoziție și în Nidaros, la Galeria Huysmann, pentru că Beyer îl cunoaște pe bătrânul Huysmann, zicea, are cea mai bună galerie din Nidaros, zicea Beyer, așa s-a gândit, zicea, o să facem o expoziție și la Nidaros cândva, mă gândesc, Beyer are o colecție vastă de picturi de-ale mele, și-a cumpărat un tablou pentru colecția lui cu ocazia fiecărei expoziții și, când, cu câțiva ani în urmă, era dificil să vândă din tablourile mele la prețuri bune, a cumpărat el însuși câteva și alții i-au urmat exemplul și au cumpărat, zicea Beyer, da, nu știu ce m-aș fi făcut fără Beyer, zău, mă gândesc, și nu peste multă vreme voi avea o nouă expoziție la Galeria Beyer, în fiecare an organizăm o expoziție înainte de Crăciun, un soi de expoziție de sărbătoare, chiar dacă sună nepotrivit, expoziția mea anuală se organizează înainte de Crăciun, în timpul Adventului, fiindcă e cea mai bună perioadă să vinzi tablouri, în orice caz pe ale mele, zicea Beyer, și la Dylgja am rezervate o serie de tablouri pentru expoziția de anul ăsta, fiindcă pictez întruna, zi și noapte, așa că

acum nu-mi rămâne decât să aduc toate tablourile la Bjørgvin, dacă mă gândeam mai din timp, aș fi putut să le iau cu mine azi când am pornit, dar ar fi fost mult prea mult de cărat, mă gândesc și mă îndrept spre Galeria Beyer, fiindcă pot parca întotdeauna în față când mă aflu în Bjørgvin

Poți să parchezi mașina în fața galeriei oricând vrei, îmi zicea Beyer

și eu mulțumeam, iar Beyer m-a învățat cum să ies din Bjørgvin din fața galeriei și cum să intru în Bjørgvin astfel încât să ajung direct în fața galeriei ca să parchez, fiindcă Galeria se află în inima orașului, așa că în toți anii ăștia mi-am parcat mașina în fața galeriei, de altfel, nu conduc niciodată prin Bjørgvin sau prin orice alt oraș, îmi place să conduc, doar că nu-mi place să conduc în oraș, că mă rătăcesc și mă neliniștesc și nu mă simt niciodată în largul meu și nu reușesc niciodată să mă orientez cum trebuie și intru pe străzi cu sens unic și fac totul greșit, dar am învățat să vin până la Galeria Beyer și să plec de acolo, m-am întâlnit odată cu Beyer în Skutevika și a urcat lângă mine în mașină și mi-a indicat pe unde să intru și așa am intrat până în centrul orașului, până în fața Galeriei Beyer, apoi ne-am întors și am ieșit din Bjørgvin, iar când am ajuns în Skutevika ne-am întors din nou și am mers din nou spre Galerie, apoi am ieșit din nou din oraș, am ajuns în Skutevika, apoi înapoi la Galeria Beyer, de mai multe ori am făcut drumul ăsta înainte și înapoi, ca într-un final Beyer să spună că de-acum ar trebui să țin minte drumul, și cred că l-am ținut minte, l-am învățat pe de rost, mă gândesc, faptul că am învățat să vin și să plec de la Galeria Beyer m-a ajutat mult după aceea, cu siguranță, și fără ajutorul lui Beyer n-aș fi îndrăznit niciodată să conduc până în centrul orașului, chiar că nu, dar acum era o nimica toată să ajung până în fața Galeriei Beyer, pe Høggata, la numărul 1, și să-mi las mașina în parcarea din fața Ga-leriei, atâta timp cât erau locuri libere, adică aproape tot timpul, și, dacă stau și aștept în mașină, tot timpul se eliberează câte un loc, mă gândesc, și dacă durează prea mult să se elibereze mă duc până în Skutevika și întorc, iar când vin înapoi niciodată nu s-a întâmplat să nu găsesc un loc în fața Galeriei Beyer, mă gândesc, cunosc drumul cel mai scurt de la Galerie până la Crâșmă, trebuie doar să merg puțin pe Høggata și apoi să cobor pe o alee îngustă, Smalgangen, care pe porțiunea ei cea mai îngustă nu e mai lată de un metru, și după ce treci de Smalgangen și mai mergi puțin, vezi ceva mai la stânga Piața de Pește, și dacă o parcurgi și o iei pe strada care face la dreapta paralel cu Golful ajungi la Crâșmă,

lângă Piața de Pește se află și Închisoarea, dar dacă o iei la dreapta după ce cobori pe Smalgangen și continui până la prima intersecție și cobori apoi mai departe pe strada aceea, ajungi la Heimen, e chiar la Bryggen[13], aproape de apă, și cu Cafeneaua la parter, de atâtea ori m-am plimbat pe străzile astea că nu am nicio problemă să mă orientez chiar și pe întuneric, dar acum, în seara asta, toată zăpada depusă luminează totul mai tare și drumul e luminat și de la luminile aprinse în toate ferestrele caselor, mă gândesc și îmi parchez mașina în fața Galeriei Beyer și parcurg Høggata și începe din nou să ningă și nu doar puțin, zăpada cade brusc și abundent, în fulgi mari și umezi, iar eu mă opresc, strâng din ochi, îmi trec mâinile prin păr și îmi dau la o parte puțină zăpadă din ochi cu dosul palmei, cât de brusc a început pur și simplu să viscolească puternic, trebuie să ajung la adăpost, nu mai e mult până la Crâșmă, la Ultima Barcă, cum i se zice, acolo trebuie să se afle și Asle, mă gândesc și-mi dau seama cât sunt de obosit, atât de obosit, așa că, dacă Asle nu e acolo, mă duc direct la Heimen și întreb dacă au o cameră pentru mine, mă gândesc și îmi dau din nou zăpada la o parte din păr și din ochi și mă grăbesc și-mi dau seama că sunt foarte obosit, extenuat de-a dreptul, poate mai bine merg întâi la Heimen să-mi rezerv camera imediat și apoi mă duc să-l caut pe Asle la Crâșmă, și dacă nu e acolo mă duc direct la Heimen și mă culc într-o cameră bine încălzită și în așternuturi proaspăt spălate, mă gândesc și mă grăbesc și încep să cobor pe Smalgangen, nu e ceva acolo, în față, sub zăpadă? ba da, sigur e un om întins acolo, așa pare, mă gândesc, sigur că da, e un om întins acolo, în zăpadă, acoperit de stratul de zăpadă, cu capul odihnindu-i-se pe o treaptă scundă, întors spre o ușă, un om stă întins sub zăpada care continuă să cadă abundent și se depune peste omul care zace acolo, la care mă reped și e el! e Asle! el zace întins în zăpadă! dar ce s-a întâmplat? zace pur și simplu în zăpadă și nu pare să mai fie în viață, zace acolo ca și cum ar dormi, ca și cum ar fi picat din picioare, ca și cum s-ar fi prăbușit dintr-odată, așa zace acolo întins în timp ce zăpada cade și îl acoperă și eu mă reped spre el și-l apuc de umeri și-l răsucesc într-o parte și el zice salut, deci da, din fericire încă trăiește, dar nu era treaz când m-am apropiat de el și mă gândesc ce-i asta? ce-i lucrul ăsta care tocmai s-a întâmplat?

Ai căzut? întreb

Chiar că am căzut, zice Asle

și Asle se gândește că sigur a căzut, dintr-un motiv sau altul pur și simplu s-a prăbușit la pământ, se gândește

Dar nu țin minte cum am căzut, zice el

Nu, zic eu

și stau acolo privindu-l și ținându-l de umeri

Nu simt nimic, zice Asle

și îmi țin mâna pe umerii lui și apoi îl apuc de subsuori și încerc să-l ridic și îl ridic în genunchi și simt cum tremură din tot corpul și zic că trebuie să fi înghețat și el zice că nu, nu de asta tremură, apoi se întrerupe, ai cumva tărie la tine? zice el, din cauza asta tremur, am nevoie de tărie, zice el, trebuie să-mi faci rost, zice el și eu zic că trebuie mai degrabă să chemăm un taxi și să mergem la Urgențe

Nu, zice Asle

și se gândește că nici să n-audă de mers la Urgențe, singurul lucru de care are acum nevoie e puțină tărie și totul o să fie bine, o să se înzdrăvenească la loc, se gândește

Nu vreau la nicio Urgență, zice Asle

N-am nevoie să merg, zice el

și zice din nou că tot ce-i trebuie e puțină tărie, zice el stând în genunchi, mă duc în spatele lui și-l apuc de subsuori cu ambele mâini și-l ridic și el se împinge cât poate de tare în picioare să se ridice, acum e în picioare și ninsoarea s-a oprit și Asle se scutură de frig și zăpada i se desprinde de pe haine

Al naibii de tot că am căzut, zice el

și zice că trebuie să ne pornim spre Crâșmă, spre Ultima Barcă, nu mai e mult de mers până acolo, e chiar după colț, zice el, trebuie doar să parcurgem restul din Smalgangen, zice, și văd că suntem în dreptul numărului 5, și zice că apoi trebuie să o luăm la stânga și ajungem la Piața de Pește și acolo, dincolo de Golf, acolo e Crâșma, cu priveliște spre Golf, zice Asle, ce mă bucur să te văd, nu ne-am mai văzut de mult, zice el și mă gândesc că ar trebui să pornim spre Crâșmă să-i cumpăr niște tărie, astfel încât să înceteze cu tremuratul, apoi să-l conduc acasă, mă gândesc

Ne vedem mult prea rar, zic eu

Da, zice Asle

Dar acum avem ocazia să stăm la un pahar și să povestim, zice el

Da, zic eu

și îmi dau seama că a fost mâna lui Dumnezeu în toate astea, că m-am pornit înapoi spre Bjørgvin în aceeași seară, nu vreau să mă gândesc la ce s-ar fi întâmplat dacă nu o făceam, nu vreau să mă gândesc cum Asle ar fi rămas întins acolo, pe Smalgangen, în dreptul numărului 5, ar fi înghețat de tot, dacă nu l-ar fi găsit cineva la timp ar fi murit de frig acolo, în zăpadă, mă gândesc, așa că am făcut foarte bine că m-am întors la Bjørgvin, dar de ce am făcut-o, totuși, de vreme ce eram așa obosit? ce m-a convins să o fac, de ce am simțit că e ceva ce trebuie să fac? mă întreb în timp ce îl țin pe Asle de braț și coborâm pe Smalgangen, și acum merge drept și fără probleme, mă gândesc

Nu sunt beat, zice Asle

Nu trebuie să mă ții de braț, zice el

și îi dau drumul la braț și Asle se gândește că e perfect în regulă acum, nu mai tremură aproape deloc, dar foarte ciudat cum s-a prăvălit acolo, probabil că voia să sune la ușa lui Guro, dar oare de ce voia să facă asta? ce fel de idee era asta? se gândește, apoi a căzut când a ajuns în dreptul ușii și de aceea zăcea întins pe treptele de la intrarea clădirii unde locuiește Guro, se gândește

Nu mă mai pot îmbăta, zice Asle

Ce bine ar fi dac-aș putea, zice el

și îl întreb de ce mai bea, atunci, și el zice că bea pentru a deveni normal, pentru a se opri din tremurat, pentru a deveni ca toți ceilalți oameni normali, zice și eu zic că da, dacă zice el, așa trebuie să fie, și am parcurs deja Smalgangen și o luăm la stânga și mergem pe trotuar și văd cum Asle începe din nou să tremure și mă gândesc că, la halul în care tremură, trebuie să bea ceva repede, pentru a se liniști și a reveni la normal, mă gândesc

Îmi trebuie doar un păhărel sau două și sunt un om nou, zice Asle

și mă gândesc că nu ar trebui să bea așa de mult, trebuie să o lase mai moale cu băutura, să scape de tremuratul ăsta oribil, mă gândesc, dar ar putea? ar vrea? mă gândesc și zic că acum mergem la Crâșmă, la Ultima Barcă, o să bea acolo un păhărel și o să se-ncălzească, zic eu, și apoi zic că după aceea o să-l conduc acasă

O să-ți iau un păhărel sau două și un pahar de bere pe lângă, zic eu

Fac cinste, zic

Nu, lasă, că fac eu cinste, zice Asle

Sunt sigur că era rândul meu acum, zic eu

Mersi, atunci, zice

Pentru nimic, zic

și Asle zice mersi, mersi, e drăguț din partea ta, zice și deja am ajuns la Piața de Pește și văd cum Asle se împleticește puțin și îl apuc de braț și îmi mulțumește și îl țin în continuare de braț și zic că imediat ajungem, nu mai avem mult, nu, deloc, zic

Da, da, imediat, zice el

și pare că tremură mai puțin ca înainte, dar din când în când simt cum îl cuprind valuri de frisoane, apoi se liniștește la loc

Uite, deja se vede firma de deasupra intrării în Crâșmă, zice el

apoi, brusc, total neașteptat, se prăbușește la pământ lângă mine și îl prind și încerc să-l țin în picioare, dar nu reușesc, fiindcă Asle se prăbușește la pământ într-o parte și mă aplec spre el și-l scutur de umeri și nu se trezește, îmi pun mâna în dreptul gurii lui și văd că încă respiră, nu, nu merge așa, nu pot să-l duc la Crâșmă în halul ăsta, trebuie să ajungem la Urgențe, trebuie să sun la ambulanță și să-l trimit la Urgențe, mă gândesc, iar Asle se trezește și se gândește că ce ciudat, iar a picat dintr-odată, se gândește și se uită de jos la mine

Iar am căzut, zice

și mă gândesc că e un noroc că sunt aici, că nu e singur, dar ce-i cu el? e sleit de puteri? sănătos sigur nu e, mă gândesc, și nu mai poate fi lăsat singur, mă gândesc și zic din nou că trebuie să mergem la Urgențe și Asle zice că nu, aproape am ajuns la Crâșmă, sigur o să-și vină în fire după ce bea puțin, zice

Sigur e pentru că am mâncat prea puțin, zice

Abia am mâncat în ultimele zile, de-aia sunt așa slăbit, zice

și zice că, dacă apucă să bea ceva, după aceea o să-și ia și ceva de mâncare, au mâncare bună la Crâșmă, întâi ceva de băut, apoi ceva de mâncare

Da, zic eu

Dar ai picat pur și simplu dintr-odată, zic

Ești bolnav, ceva nu e în regulă cu tine, zic

și Asle se gândește că e sănătos tun, cu excepția tremuratului ăstuia, și ar trebui să mai renunțe la băut, sigur, s-o lase mai moale, să-și deprindă corpul și fără tărie, se gândește

Am nevoie doar de puțină tărie, zice

Trebuie neapărat să mergem la Urgențe, zic

Nu, mergem la Ultima Barcă, zice Asle

și se chinuie să se ridice în picioare, îl apuc pe sub brațe și îl ajut să se ridice în genunchi

Nu, ești bolnav, zic

și Asle zice că nici nu vrea să audă de Urgențe, o să-și vină în fire dacă dă pe gât puțină tărie, zice, iar eu îi întind mâna și el face o sforțare și îl trag spre mine și el își proptește cealaltă mână în zăpadă și se împinge și reușește să se ridice și ajunge să stea drept în picioare, îl iau de braț și mă gândesc că asta e, până la urmă o să mergem la Crâșmă, deși Asle e în mod evident bolnav și ar trebui să-l duc la Urgențe, mă gândesc, dar nu am dreptul să-i interzic nimic, poate să facă după cum socotește că e mai bine pentru sine, mă gândesc, așa că ne continuăm încet drumul spre Crâșmă, pas cu pas, acum merge drept, îmi dau seama, și a încetat și ninsoarea, mă gândesc că o să fie bine, aproape am ajuns, imediat o să capete ceva de băut și-o să fie bine, apoi o să mănânce, mă gândesc în timp ce deschid ușa Crâșmei și-l las pe Asle să intre și el îmi mulțumește, merge perfect drept acum, numai că încă tremură, tot corpul îi tremură, dar mai ales mâinile, se oprește după prag și se scutură de zăpada de pe haine cu mâini tremurătoare și eu îi zic să se așeze, o să mă duc să-i iau un păhărel, îi zic, și Asle se duce spre cea mai apropiată masă și se așază, îmbrăcat în paltonul lui negru și lung, și-și pune geanta de piele maro pe scaunul de lângă el

Ce bine-i să stai jos, nu-i așa? zic eu

Da, zice Asle

și se gândește ce cald și bine e la Crâșmă și abia așteaptă să bea niște tărie ca să-i treacă tremuratul, se așază mai confortabil pe scaun și văd cum tremură din tot corpul, trebuie să mănânce ceva, îmi zic, dar nu poate să mănânce nimic, mă gândesc

Am ceva probleme cu mâncarea, zice Asle

Imediat ce bag ceva în gură, am senzația că o să vomit, zice el

Ai mâncat ceva azi? zic eu

Nu, zice

Dar ieri, ieri ai mâncat? zic

Nu, nu cred, zice

și se uită la mine și eu zic că bine, atunci mă duc să cumpăr niște bere și un păhărel de ceva pentru el, iar mie îmi iau o cană de cafea cu lapte, nimic altceva, zic și Asle dă din cap, iar eu mă îndrept spre bar și comand și Barmanul mă servește și plătesc și mă întorc la masa la care stă Asle și îi așez în față o halbă de jumătate de litru de bere și un pahar de tărie, apoi mă întorc după cana de cafea în care îmi torn puțin lapte și după cel de-al doilea pahar cu tărie, le iau și mă întorc la masă și pun paharul în fața lui Asle și cana de cafea în dreptul scaunului opus, iar Asle apucă paharul cu tărie și se chinuie să-l ridice la gură, dar mâinile îi tremură atât de tare, încât curge pe lângă, așa că apuc și eu de pahar

Stai să te ajut, zic eu

Mulțumesc, zice el

și îi ridic paharul la gură și Asle îl golește dintr-o înghițitură și apoi respiră adânc o dată și zice că în curând, în curând o să fie mai bine, zice și se gândește că numai de-ar reuși să bea și al doilea pahar, dacă-l bea o să-și vină în sfârșit în fire, se gândește

O să-l beau și pe ăsta, zice Asle

și arată cu degetul spre al doilea pahar, cel plin, și îl întreb dacă are nevoie de ajutor și el zice că nu, vrea să-l dovedească singur

Faci cum vrei, zic eu

și Asle ridică paharul cu ambele mâini spre gură și golește jumătate de pahar dintr-odată și se simte din ce în ce mai bine, simte cum începe să se liniștească și să tremure mai puțin

E bine, zic eu

Da, da, zice el

apoi se face liniște

Tu nu mai bei, nu? zice el

și îi răspund că m-am lăsat de băut acum mulți ani, fiindcă beam mult prea mult, ca să fiu sincer, nu eram niciodată treaz, și trebuia să fiu treaz ca să pot picta, zic, și lui Ales, soția mea, evident că nu-i plăcea că obișnuiam să beau așa mult, așa că mi-am propus să mă opresc, la început a fost greu și a trebuit să-mi schimb o parte din obiceiuri, dar am reușit, într-un final am reușit să mă las de băut, dar am

avut nevoie de ajutor, zic eu, mă gândesc că i-am povestit asta lui Asle de atâtea ori, dar mereu mă întreabă dacă m-am lăsat de băut, mă gândesc

Foarte bine ai făcut, zice Asle

Că te-ai lăsat, zice el

Așa e, zic eu

Dar n-a fost așa greu, zic

și mă gândesc că n-ar trebui să-i spun că lucrul care m-a ajutat să reușesc să mă las a fost că m-am rugat și m-am rugat la Dumnezeu de fiecare dată când mă cuprindea acea sete irezistibilă, și că n-aș fi reușit niciodată dacă nu era Ales și dacă nu aveam credința, mă gândesc, dar, de vreme ce Asle e singur și nu are nici credință, nu pot să-i spun asta

Trebuie să mă las și eu, zice Asle

Dar nu reușesc, zice

Mi-e imposibil, zice

Trebuie să ceri ajutor, zic eu

Da, zice el

apoi apucă halba de bere și încearcă s-o ridice la gură și tremură, dar nu la fel de tare ca acum un moment, acum reușește să ridice halba cu ambele mâini până la gură și ia o înghițitură zdravănă de bere

Ce bine alunecă, zice el

Sunt sănătos tun, trebuie doar să beau puțină tărie și-mi revin, zice

și se gândește că, dacă vrea să trăiască, trebuie să se lase de băut, dar deseori, cel mai adesea, de fapt, nu mai vrea să trăiască, fiindcă nu se gândește la nimic altceva decât la cum o să iasă pe mare, cum o să dispară în valuri, gândește Asle și zice că nu trebuie decât să bea puțină tărie și gata, tremurul îi dispare, cum să nu, e ca și cum și-ar recăpăta forțele, zice, apoi se lasă o liniște lungă

Dar te-am găsit zăcând în zăpadă, totuși, zic eu

Da, zice Asle

Ții minte că ai căzut? întreb

Nu, zice el

Țin minte doar că erai acolo, că m-ai trezit, zice el

și mă așez pe scaunul din fața lui și văd că sunt puțini clienți la Ultima Barcă în seara asta, sunt doar câțiva bărbați împrăștiați prin tot localul, fiecare dintre ei stă

singur, fiecare la masa lui, stau toți cu halba de bere în față și punga cu tutun lângă ea, unul ici și unul colo, își rulează o țigară, și-o aprind, trag fumul adânc în piept, îl suflă afară, ridică apoi halba și iau o înghițitură de bere, fiecare stă singur, unul ici și unul colo, singuri-singurei, fiecare la masa lui, și pare că nici măcar nu bagă de seamă că ar mai fi și alții acolo cu ei sau că am intrat în Crâșmă, stau acolo, fiecare în lumea lui, stau închiși în ei înșiși, mă gândesc, iar Asle își scoate punga cu tutun și cutia de chibrituri și își rulează o țigară și zice că tremurul îl afectează atât de rău, încât a început să-și cumpere țigări, dar că nimic nu are un gust la fel de bun ca țigările rulate lângă bere, țigările le-a lăsat acasă, zice Asle și-și aprinde țigara

Și de fumat te-ai lăsat de mult? întreabă el

Da, zic eu

și se lasă liniștea

De mulți ani, zic

M-am apucat de prizat, până în ziua de astăzi prizez, zic eu

și îmi scot tabachera și iau două degete sănătoase de tutun

Oare mi-ar fi plăcut și mie să prizez? întreabă Asle

și se lasă liniștea din nou

Dar cel mai important e să încep să beau mai puțin, zice el

Da, zic eu

și mă gândesc că e bine, totuși, că vrea să bea mai puțin, dar că nu va reuși fără ajutor, mă gândesc

E greu să te dezobișnuiești de băutură, setea e încă acolo, dar după ce dispare nevoia aia urgentă e mult mai ușor să renunți, zic eu

și apoi zic că de fapt nu voiam să renunț la fumat, dar ajunsesem să fumez atât de mult, încât mă trezeam în mijlocul nopții să trag o țigară sau două și eram atât de obosit din cauza asta, încât am început să prizez un deget sau două de tutun și reușeam să dorm până dimineață, înainte de asta mă sculam întotdeauna din pat ca să fumez imediat ce mă trezeam, dar după aceea am început să iau o doză zdravănă de tutun și asta îmi satisfăcea instantaneu setea de tutun și reușeam să stau liniștit în pat după ce mă trezeam, fără să trebuiască să mă scol să fumez, zic și se face liniște, îmi dau și eu geanta jos și o pun pe scaunul de lângă mine și mă uit în jur la ceilalți clienți din Crâșmă, cum stau cu berea în față și fumează ca și cum

ar alcătui o linie de apărare împotriva lumii, cum stau acolo și se țin de țigările lor, de halbele lor, și marea din interiorul fiecăruia dintre ei e adâncă, în furtună ca și pe vreme bună, cum șed pe scaunele lor și așteaptă următoarea ieșire în larg, care le va fi și ultima, care nu va lua sfârșit niciodată, cea din care nu se vor întoarce niciodată acasă, frica le e străină, totul se va petrece cum e scris să se petreacă și cum trebuie să se petreacă, fiindcă se petrece cu un motiv, sigur că da, Domnul Nostru are un motiv pentru asta, se gândesc ei, pentru că El scrie drept pe linii strâmbe, își zic, sau, în orice caz, Dumnezeul cel bun se află acolo, undeva, iar Diavolul e cel care strâmbă și încovoaie liniile, gândesc ei și se țin de țigările lor și de halbele lor și spun o rugăciune în tăcere, o rugăciune asemeni unei priviri aruncate asupra mării din ei, o rugăciune fără cuvinte, dar cât se întinde privirea lor peste apă, atâta se întinde și rugăciunea lor mută, căci cuvintele vor fi rămas în urmă, dar există undeva un port și pentru cei ca ei, se gândesc ei și încep să simtă o înțepătură ca de spaimă și atunci halba se ridică parcă de la sine și gustul de bere le umple gurile, gustul puternic și bun le dă încredere, mă gândesc și îl văd pe Asle ridicându-și halba la gură și luând o înghițitură

Grozav, zice el

și eu ridic cana mea de cafea cu lapte și o apropii de halba lui

Noroc, zic eu

Noroc, zice el

Și cu cafea merge să ciocnești, zic eu

Acum stăm și bem ceva și apoi luăm un taxi și mergem la Urgențe, zic eu

Nu, zice Asle

și se face liniște

Mai bine mă duci acasă cu mașina, zice

și mă gândesc că nu pot pleca de lângă el, fiindcă e bolnav, ce s-ar fi întâmplat dacă nu mă întorceam în seara asta la Bjørgvin, ci rămâneam la ideea că sunt prea obosit să conduc și că un șofer obosit e un șofer periculos, dacă nu aș fi îndrăznit sau n-aș fi izbutit să conduc înapoi până la Bjørgvin, mă gândesc, și încă nu-mi dau seama de ce s-a simțit ca ceva ce trebuie cu orice preț să fac, mă gândesc

E cel mai bine așa, zice Asle

Da, zic eu

și mă gândesc că dacă Asle ar fi zăcut acolo în continuare, în dreptul numărului 5 de pe Smalgangen, acoperit de zăpadă, dacă ar fi fost acoperit de zăpadă, cine știe cum s-ar fi terminat? fiindcă pe acolo nu prea trec oameni, în niciun caz pe o asemenea vreme, așa c-ar fi putut să moară de frig, sigur ar fi murit de frig întins pe jos și acoperit de zăpadă, mă gândesc în timp ce ridic din nou cana de cafea cu lapte și Asle își ridică halba și bem amândoi

Noi doi ne cunoaștem de mult, zic eu

De-o viață, aproape, zice el

Așa se simte, în orice caz, zice el

și ia o înghițitură de bere și așază halba la loc pe masă și zice că trebuie să se pișe, s-a liniștit atât de mult că de-acum încolo o să fie în regulă, zice Asle și se ridică și eu stau și mă uit drept în față, spre halba lui, spre berea galbenă aurie și aud dintr-odată un bufnet și întorc privirea și-l văd pe Asle întins pe podea în paltonul lui negru și mă ridic și mă duc spre el și Barmanul vine la noi și stă nemișcat cu brațele coborâte și eu mă uit la Asle și toți bărbații care stau singuri fiecare la masa lui se ridică și vin la noi și unul din ei se apleacă și ia mâna lui Asle într-a lui și o strânge o vreme, apoi privește drept în sus

Are pulsul slab, zice el

și se uită la mine și eu dau doar din cap și îl aud pe Asle zicând cu voce slabă ajută-mă să mă ridic, zice el, și cei care au venit de la mese stau doar și se uită și eu zic că nu mai merge așa, ești bolnav, Asle, e a treia oară când cazi din picioare, zic, și unul din bărbații care stau în jurul nostru zice că da, așa e uneori, și el a fost în situația asta, sigur am auzit de delirium tremens, nu? zice el, manie tremurătoare, cum i se zice pe aici, zice, scrânteală, zice el și continuă că el de două ori a fost pe vapoare unde oamenii au murit din cauza asta, dar asta a fost demult, nu mai e nici el în floarea vârstei, nu, zice, și zice că ambii bărbați care-au murit de țicneală au fost împachetați bine și li s-au legat greutăți de picioare și au fost apoi ridicați cu grijă peste bord și, când căpitanul a zis odihnește-te-n pace, matrozii au dat drumul trupului în apă, în timp ce unul mai credincios, fiindcă mereu erau câte unul sau doi mai bisericoși la bord, zicea cu voce tare Tatăl Nostru și apoi încerca, împreună cu puținii care știau versurile, să cânte din psalmul Mai aproape de Tine, Doamne, apoi totul se sfârșea și toată lumea răsufla ușurată și apoi, uneori, tare bine aluneca un păhărel sau chiar trei, și un altul zice da, ce bine aluneca, iar

un al treilea zice că era un lucru obișnuit pe vremuri, dacă murea cineva pe mare, departe de țărm, zice, era înmormântat în mare, zice, ce altceva să faci cu cadavrul? departe în larg? în căldura aia? în zăpușeala aia? singurul lucru pe care-l puteai face era să înfășori cadavrul bine de tot și să-i legi o greutate de picioare și să-l arunci peste bord cât mai repede cu putință, zice, iar marea îl lua în primire, zice, și un altul zice că da, așa e, fiindcă marea îl are în ea pe Dumnezeu, zice, iar un al treilea zice că marea e cel mai mare cimitir din lume, și poate și cel mai bun cimitir, zice, da, Dumnezeu e mai prezent pe mare decât pe uscat, zice unul, apoi se lasă liniștea și cineva zice

Mare și cer, zice el

Mare și cer, da, zice altul

și alți doi zic că și ei au văzut cum bărbați în toată firea s-au țicnit și au murit din cauza asta și au fost înmormântați pe mare, dar asta a fost demult, acum nu se mai întâmplă așa, numai pe vremuri se obișnuia, demult, fiindcă acum vasele au cameră frigorifică, sigur că da, și au de multă vreme, zice unul, și al treilea zice slavă cerului că au, și unul zice că și el s-a țicnit la un moment dat, zice, dar cine nu s-a țicnit la un moment dat? zice altul, dar Asle tremură îngrozitor, zic eu, cel mai bine ar fi să-l duci la Urgențe, zice Barmanul și altul zice că da, așa e, să sperăm doar că-l primesc și că-i pot da ceva medicamente împotriva tremuratului, zice, iar Asle zice că trebuie să-l ajute să se ridice în picioare și se gândește că ce dracu' e asta? ce-i cu el? pentru că iar a căzut, ce-i cu el, se crede pe barcă? da, chiar e pe barcă și, de vreme ce e așa slab pe picioare, trebuie că e și o furtună în toi, se gândește, și băutura, unde e băutura? se gândește, trebuie să mai dea peste cap puțină tărie, și puțină bere pe lângă, dacă reușește, își vine sigur în fire, se gândește Asle și eu îl iau de sub un braț și Barmanul îl apucă de sub celălalt braț și ne proptim și Asle încearcă și el cât poate să se ridice și așa îl ridicăm din nou în picioare și Asle stă în picioare și eu îl țin de braț

Încă puțină tărie și sunt ca nou, zice Asle

Nu, nu cred, zice Barmanul

Trebuie să mergem la Urgențe, zic eu

și Asle se gândește că pe dracu', n-are nevoie să meargă la nicio Urgență, nu e bolnav, are doar nevoie de tărie, de multă tărie, zice, și eu zic că e timpul să mergem la Urgențe și cei care stau în jurul nostru încuviințează și sunt de acord,

unul din ei zice că știe mult prea mulți care au murit tremurând și Barmanul zice că ne poate chema un taxi și eu zic că da și Asle zice la dracu', dar ce poate să facă? pe barca asta nu e loc și pentru el, zice Asle, văd cum Barmanul s-a dus la bar și ridică telefonul și zice ceva în receptor și vine înapoi și ne zice că taxiul e pe drum și că va ajunge în câteva minute și zice că poate am nevoie de un pahar să-mi dea puteri pentru ce urmează și sunt pe cale să spun că nu beau, a trebuit să renunț la băut, dar Barmanul s-a dus deja și se întoarce cu un pahar umplut generos cu tărie și mi-l întinde și eu zic că nu mai beau, am băut destul la viața mea, mi-am băut porția, zic și Barmanul zice că înțelege și își pune buza paharului la gură și îl golește dintr-o înghițitură și zice că putem să ieșim deja, taxiul trebuie să ajungă imediat, zice și îl văd pe Asle stând acolo în paltonul lui negru și merg și îmi iau geanta pe umăr și o iau și pe a lui și i-o pun pe umăr și apoi îl iau de braț și îl târăsc după mine de-a lungul barului și unul din ceilalți îl ia de celălalt braț și un al treilea merge și ne deschide ușa și ieșim și unul din cei care a ieșit cu noi până afară îl bate pe Asle pe umăr și îi spune că totul va fi bine, o să treacă și peste asta, și el a fost în situația lui, chiar dacă acum mult timp, și el a trecut peste asta, chiar dacă greu și la limită, zice, dar el era pe vas, departe în larg, și Asle e pe uscat, și acum sunt medicamente care te ajută, medicamente care ameliorează tremurul și te ajută să te relaxezi, zice, și între timp a sosit și taxiul și Șoferul de Taxi iese și deschide portiera din spate și Asle se așază pe banchetă și eu merg pe cealaltă parte, deschid portiera și mă așez lângă Asle și anunț că vom merge la Urgențe și Șoferul de Taxi demarează fără să zică nimic și nici eu nu zic nimic și când ajungem la Urgențe plătesc cursa și zic că nu când Șoferul de Taxi mă întreabă dacă vreau bonul fiscal, apoi deschid portiera și cobor și Șoferul de Taxi coboară și el și deschide portiera de pe partea lui Asle și îl apuc pe Asle de braț și îl ajut să iasă din taxi și Șoferul de Taxi mă întreabă dacă mă descurc singur de aici și eu zic că va fi bine de-acum, zic și Asle zice că unde dracu' a ajuns? nu era pe o barcă acum un moment? ba chiar în mijlocul unei furtuni, și ce furtună! zice și eu îl țin ferm de braț

Pot să merg și singur, zice el

Dar ai căzut din picioare de mai multe ori, zic eu

Sigur că am căzut, zice

Dar numai pentru că vântul e turbat azi, zice

apoi zice că tot ce-i trebuie e puțină tărie să-și revină, doar tăria lipsește, zice el și eu zic da, da, și cu o mână deschid ușa de la Urgențe și intrăm și observ că nimeni nu mai e acolo în afară de noi și Asle zice că trebuie să bea niște tărie, zice asta de mai multe ori, apoi întreabă unde se află, iar eu îi zic că suntem la Urgențe, fiindcă e bolnav, zic eu și, în timp ce continui să-l țin de braț, mergem împreună spre recepție și femeia care se află acolo la ghișeu deschide ferestruica și eu zic că nu e tocmai sănătos și fac un semn din cap către Asle și ea mă întreabă de nume și data nașterii și eu nu reușesc să-mi amintesc data nașterii și-l întreb pe Asle când e născut și el răspunde că ce cred despre el, cred cu adevărat că-și amintește lucruri de genul ăsta, zice el și ea cere datele de contact ale familiei, cum să nu, iar eu zic că sunt doar un prieten, dar că știu că părinții lui au murit și că mai are o soră, dar și ea a murit, Alida cred că o chema, dar de ce zic asta tocmai acum? mă gândesc, apoi îi zic femeii de la ghișeu că e divorțat de două ori și că are trei copii, un băiat care-i mare și încă doi copii mai mici, un băiat și o fată, și ea mă întreabă dacă le știu numele și adresele și eu zic că nici măcar numele nu le știu, pentru că nu vorbește decât despre Băiețel, care e mare acum și trăiește în Oslo, apoi despre Fiu și Fiică, care trăiesc acum cu mama lor pe undeva prin Trøndelag, singurul lucru pe care-l știu cu siguranță e că prima lui soție se numea Liv și cea de-a două se numea Siv, numele de familie, adresele și alte lucruri de genul ăsta nu le știu, zic eu și apoi zic unde locuiește fiecare din ele și apoi îmi zic numele și îmi dau adresa și numărul de telefon și ea zice că infirmiera va veni imediat să ne preia și apoi Asle va fi examinat de un doctor și eu îi mulțumesc și eu și Asle ne așezăm pe o canapea în sala de așteptare și îi zic că trebuie să așteptăm puțin, dar apoi o să vină un doctor să-l examineze și el zice că nu vrea să-l examineze nimeni, nici doctor, nici altcineva, pentru că el n-are nevoie de doctor, în primul rând, zice, și, în al doilea rând, nici nu este vreun doctor pe barca asta, așa că singurul lucru care-i trebuie e băutura, și ce-i cu barca asta, totuși, de ce la bord? și unde se află? și cum se numește barca asta pe care stă? suntem cumva în Ultima Barcă? întreabă Asle și zice că el avea impresia că e în Bjørgvin, dar ăsta pare a fi alt oraș, așa că unde suntem acum? întreabă și eu zic că suntem încă în Bjørgvin și Asle zice că nu, ce dracu', stă de atât de multă vreme în Bjørgvin că știe foarte bine cum e acolo, așa că unde suntem acum, că nu suntem pe o barcă, dar suntem cumva pe Sartor? zice el, în Flora? sau unde suntem? zice, iar acum, da, acum știe, s-a prins, suntem pe

Sartor, nicio îndoială, zice, da, da, cum să nu, acolo suntem, zice Asle și văd cum o infirmieră deschide o ușă și îl conduc pe Asle la ușă și Infirmiera ne urează bun venit și intrăm pe ușă și Infirmiera ne ghidează de-a lungul unui coridor și deschide apoi ușa unui birou și intrăm, la o masă stă un bărbat care trebuie să fie doctor, Doctorul zice da și eu zic că Asle tremură îngrozitor de tare și a căzut de mai multe ori în ultimul timp și a fost inconștient o vreme, ba chiar a început să vorbească fără sens, nu mai știe unde se află și alte chestii de genul ăsta, zic eu și Asle mă întreabă dacă nu pot să-i fac rost de ceva de băut, are nevoie de tărie, dacă reușește să bea niște tărie își va reveni, zice el, și de ce suntem pe Sartor? ce căutăm aici? zice, și cine e ăsta? zice și privește spre Doctor și eu mă uit la el și Doctorul zice că Asle are nevoie de odihnă și Infirmiera zice că pot să plec, se vor ocupa ei de el, Asle are nevoie de odihnă acum, doar odihnă, trebuie neapărat să doarmă și să se odihnească, zice ea, dar pot să dau mâine un telefon și poate chiar să vin să-l salut, sau poate cel mai bine e să-l lăsăm să se odihnească și mâine și să nu vin, zice ea și eu zic că Asle poate are nevoie sau poate își dorește ceva, pot să-i aduc dacă e cazul, zic eu, și ea zice că pot să sun mai bine mâine, atunci vor ști mai multe, zice, și eu zic mulțumesc pentru ajutor și apoi îl salut pe Asle

Dar pleci? zice el

Nu trebuie să pleci, zice

Ba da, trebuie, zic eu

Dar nu poți să pleci așa, suntem în larg, zice

Trebuie să plec, zic

Și tu trebuie să ai grijă, zic

și ies și parcurg coridorul și ajung înapoi la recepție și văd că au venit și alții la Urgențe, stau și își așteaptă rândul, ies de la Urgențe și mă opresc în fața ușii și trag adânc aer în piept și expir încet și observ că a început din nou să ningă, fulgi mari și albi cad și cad întruna și mă gândesc că nu-mi rămâne decât să merg la Heimen și să-mi iau o cameră și poate o să-l vizitez pe Asle mâine dimineață, apoi o să plec înapoi către Dylgja cât pot de devreme, mă gândesc și ninge, nu mult, dar nici puțin, ci constant, și liniștit, ninsoarea cade constant și liniștit în fulgi mari peste Bjørgvin și mă gândesc că acum mi-ar prinde bine să beau ceva cald, da, o cană de cafea, o cană de cafea cu lapte mi-ar prinde bine, mă gândesc și plec din fața Urgențelor și mă gândesc că de-abia ce-am apucat să iau două guri de

cafea la Crâșmă înainte să trebuiască să mergem la Urgențe, și mi-ar prinde bine și ceva de mâncare, nu mult, mă gândesc, așa că o să mă duc la primul loc unde servesc mâncare și băutură și-o să-mi iau o cană de cafea cu lapte, sigur că da, mă gândesc, dacă aș fi știut măcar numărul de telefon al unuia dintre copiii lui Asle, cel mai bine al Băiețelului, cel mai mare dintre ei, care locuiește acum în Oslo, aș fi putut să-l sun, dar nu știu nici măcar cum îl cheamă, dar mai știu și despre Fiu și Fiică și că pe prima lui soție o cheamă Liv și pe a doua, Siv, dar unde locuiesc și alte lucruri de genul ăsta nu știu, mă gândesc și zăresc lumina unei reclame deasupra unei uși, și reclama luminoasă desenează cuvintele Mâncare și Băutură cu litere albastre, curbate, gata, aici o să intru, îmi zic, și apoi mă duc la Heimen, și sigur vor avea o cameră pentru mine, chiar dacă n-am făcut rezervare, dar s-a întâmplat de atâtea ori să vin pur și simplu și să întreb dacă au vreo cameră liberă și mereu s-a putut, chiar dacă a trebuit odată să dorm pe un pat pliabil instalat într-o cămăruță de la mansardă, așa că sigur va fi în regulă, sunt foarte amabili și drăguți cei care lucrează la Heimen, mă gândesc și deschid ușa deasupra căreia se află firma luminoasă cu Mâncare și Băutură și intru și chiar după ce trec de ușă mă opresc și privesc în jur și văd cum în mijlocul localului, care nu e așa spațios, se află un bar, un soi de pătrat în mijlocul încăperii, iar de-a lungul pereților sunt lipite și câteva mese, dar nu e niciun client înăuntru, ba da, la una dintre mese se află o femeie singură, o femeie cu părul blond până la umeri, care își rulează o țigară, în fața ei pe masă se află un pahar de vin roșu, îmi pare doar că o cunosc de undeva? nu, n-am văzut-o niciodată în viața mea, doar mi se pare, fiindcă oamenii seamănă unii cu alții, mă gândesc și mă întreb cum ar fi să merg și să mă așez la masă sau dacă să merg să comand la bar, dar Barmanul îmi face semn din cap și mă duc la bar și Barmanul se uită la mine și își deschide palmele întrebându-mă

O halbă de bere pentru domnul? zice

Nu, mulțumesc, zic eu

Atunci ce dorește domnul? zice el

O ceașcă de cafea, zic eu

Se rezolvă, zice el

și apoi Barmanul se apucă să toarne cafea într-o cană albă și pe cană se află printate cuvintele Mâncare și Băutură, apoi mă întreabă dacă doresc și ceva de mâncare și eu zic că da, poate că da, ar merge și ceva de mâncare, zic eu, iar

Barmanul îmi întinde un meniu de mâncare și eu îl parcurg rapid și văd că au sandviș cu carne de vită și ceapă și îi zic c-o să vreau un sandviș cu carne de vită, fiindcă întotdeauna îmi comand asta, mă gândesc, și Barmanul zice că se rezolvă, pot să-mi iau liniștit cafeaua și să mă așez undeva și el îmi va aduce sandvișul la masă, zice el, iar eu zic mulțumesc, mulțumesc frumos, și întreb dacă îmi poate da niște lapte la cafea și el se scuză și zice că da, sigur, a uitat să mă întrebe dacă vreau lapte, zice, sigur că are lapte, zice și pune pe bar un ulcior mic cu lapte lângă cană și îmi dă și o linguriță și eu iau lingurița și-mi pun puțin lapte în cafea și amestec și mă uit după o masă liberă unde să mă așez și o zăresc pe femeia cu părul blond până la umeri stând singură, iar în spatele ei se află o masă liberă, spre care mă și îndrept și pe care îmi las cana de cafea și instantaneu îmi amintesc, câinele lui Asle! da, Brage, câinele e singur în casă! ar putea să dureze până ce Asle se întoarce acasă de la Urgențe, ar putea să dureze chiar foarte multă vreme până să se întoarcă la casa lui și la câinele lui, așa că va trebui să intru cumva în apartament și să iau de acolo câinele, să-l iau pe Brage, să ies cu el la plimbare, cel mai bine ar fi, de fapt, să-l iau cu mine acasă la Dylgja, mă gândesc, și să am grijă de el până se însănătoșește Asle, până se întoarce acasă, mă gândesc și iau o gură de cafea, e fierbinte încă, dar bună, cafeaua chiar te încălzește, mai iau o înghițitură, da, chiar e bună, n-am mâncat și nici n-am băut mare lucru azi, mă gândesc, aproape nimic, abia aștept să mănânc, în același timp mă cuprinde un sentiment de bucurie, bucuria de-a putea să stau laolaltă cu alți oameni, cumva, chiar dacă nu e nimeni aici decât femeia asta blondă care fumează și bea vin roșu la masa din față, oamenii să bea cât vrea, să le fie de bine, atâta timp cât reușesc să renunțe la timp, nu, nu mai vreau să mă gândesc la asta, îmi zic și mă întreb de unde aș putea s-o cunosc pe femeia asta care stă în fața mea, cu spatele spre mine, unde aș fi putut s-o întâlnesc înainte, și când? oare am vorbit vreodată unul cu celălalt, poate? sau ne-am întâlnit în vreun fel? s-ar putea, dar e bine că mai e și altcineva aici în local și că nu sunt chiar singur de tot, întotdeauna e puțin trist să stai singur-singurel într-o cafenea, simți că lipsește ceva, spre deosebire de momentele când sunt acasă, când e aproape bizar să nu fiu singur, dar nu și când e Åsleik acolo, fiindcă oricum e singurul care mă vizitează, mă gândesc, așa că de ce mă gândesc la asta? la cât de ciudat mă simt când cineva vine în vizită, mă gândesc și îmi dau seama că nu pot să las câinele lui Asle singur, trebuie să fac rost de cheile de la apartamentul

lui și să iau câinele, așadar trebuie să mă întorc la Urgențe și să iau de la Asle cheile de la apartament și să merg cu mașina să iau câinele, pe Brage, da, și să am grijă de el până când Asle se pune pe picioare, mă gândesc, și-l zăresc pe Barman venind la masa mea cu o farfurie albă cu un sandviș cu carne de vită într-o mână și cu un șervețel în care stau înfășurate tacâmuri în cealaltă mână, așază farfuria în fața mea pe masă și așază apoi cuțitul și furculița pe șervețel lângă farfurie și-mi urează poftă bună, arată foarte bine, sunt lihnit și încep să mănânc imediat și în timp ce mănânc mai iau o gură de cafea și totul are un gust incredibil, chiar mi-era foame, mă gândesc și o văd pe femeia de la masa din fața mea, cea cu părul blond până la umeri, cum strivește mucul țigării în scrumieră și se ridică și-mi dau seama că e pilită bine și mă gândesc că sigur va intra în vorbă cu mine, așa că privesc în farfurie și iau o mușcătură zdravănă de carne de vită, ceapă și pâine

Chiar tu ești? zice ea

ridic privirea și o văd pe femeia blondă în fața mea, ținându-se de marginea mesei, și știu sigur că am mai văzut-o undeva înainte, dar pur și simplu nu reușesc să-mi amintesc când și unde a fost asta

Nu-ți amintești de mine? zice

și mă chinui din răsputeri să-mi amintesc cine este

Silje, zice ea

și râde

Chiar nu-ți amintești de mine? zice

Nu-ți amintești nici cum mă cheamă? zice

și femeia care pretinde că se numește Silje mă privește aproape surprinsă și zice că s-a gândit mult la mine, că și-a dorit adesea să ne reîntâlnim, nu ne-am mai văzut de mult, dar nu am fost oare și căsătorit? și nici nu știa unde locuiesc, singurul lucru pe care-l știa despre mine e că mă cheamă Asle, zice ea

Și iată-te din nou, fix în fața mea, zice ea

În sfârșit, zice

Aproape nu-mi vine să cred, zice

Fiindcă nu te-am mai văzut de mult, zice

Îți aduci aminte de mine? zice

Doar nu erai atât de beat? zice

Și ai fost la mine de mai multe ori, zice

și încep să-mi amintesc un apartament minuscul, o canapea, un raft cu cărți, câteva fotografii pe pereți, și nu, nu vreau să mă gândesc la asta

Sigur îți aduci aminte de mine, nu? zice ea

Nu-ți amintești? Acolo, în Smalgangen? zice

La parter, zice

iar eu nu zic nimic și îmi dau seama că am mâncat deja tot sandvișul, chiar mi-era foame, eram lihnit, l-am rezolvat fulgerător de repede, mă gândesc și așez furculița și cuțitul una lângă cealaltă pe farfurie

Mă bucur mult să te revăd, zice ea

și eu dau din cap, beau din cafea, golesc cana și zic că sunt nevoit să plec, din păcate, mai am niște treabă de făcut, zic și îi fac semn Barmanului și fac în aer un gest ca și cum aș scrie ceva, adică să-mi facă nota, și el încuviințează spre mine și ea zice că trebuie să-i fac o vizită, locuiește unde locuia și pe vremuri, pe Smalgangen la numărul 5, la parter, zice, apoi întreabă dacă chiar nu-mi aduc aminte de ea? chiar eram atât de beat când ne-am întâlnit? sigur îmi aduc aminte că a venit cu mine la Heimen odată? ea, Silje sau cum o fi chemând-o, sigur era Silje și nu altcumva? poate Guro? și-a și petrecut noaptea cu mine la Heimen, zice ea, și-și aduce încă aminte, cum să nu, chiar dacă a trecut ceva timp, chiar dacă pe atunci aveam păr șaten până la umeri, pe care-l lăsam liber și nu era cărunt și legat la ceafă cu un elastic negru de păr, zice ea și râde și zice că își amintește până și când m-am născut, fiindcă i-am spus, ca ea să-mi calculeze numărul norocos, zice și mă întreabă dacă-mi amintesc care era și eu zic că trebuie să plec și ea zice că era opt, adică patru ori doi, apoi zice că i-ar face plăcere dacă i-aș face o vizită și Barmanul vine și îmi întinde nota de plată și îmi scot portofelul și scot din el o bancnotă și i-o întind și zic că e în regulă, să păstreze restul, iar el îmi mulțumește, mă ridic și împing scaunul înapoi la masă și ea dă drumul marginii mesei și văd că nu stă foarte drept pe picioare și îi zic că trebuie să plec, chiar mă grăbesc, zic eu și ea zice că știe despre mine că mă numesc Asle și că sunt artist, știe mai multe, de fapt, fiindcă în fiecare an în perioada Adventului mi-a vizitat expoziția de la Galeria Beyer, zice, apoi tace și o cuprinde un soi de visare, zice că totul s-a petrecut cu atât de mult timp în urmă, dar că după ce ne-am întâlnit prima dată a fost la toate expozițiile mele din Bjørgvin și și-a dorit de multe ori să cumpere un tablou, dar nu și-a permis niciodată, chiar îi plac picturile mele, zice, iar eu îi zic la revedere și pe curând și ea zice că s-ar bucura dacă i-aș face o vizită în Smalgangen, la numărul 5, sigur îmi amintesc unde e strada, nu? n-am fost atât de beat, totuși, zice ea

Silje, zice

și râde și îmi pune o mână pe spate

Sau poate era Guro? zice

Dar ții minte, nu, Smalgangen, la numărul 5, zice

Și că mă cheamă Guro, zice

și eu zic că trebuie să plec acum, dar că mă bucur că ne-am revăzut și o mai aud zicând ceva, dar nu pot să-mi dau seama ce anume, apoi își ia rămas-bun și zice să am grijă de mine și eu zic mulțumesc, la fel și tu, și ies din local și mă gândesc că trebuie să mă întorc la Urgențe ca să iau cheile apartamentului lui Asle, că doar câinele lui nu poate rămâne singur în apartament, pot să am grijă de câine cât timp el este bolnav, trebuie să-i zic și asta, mă gândesc, trebuie să găsesc drumul înapoi spre Urgențe, nu va fi greu de găsit, nu am venit foarte mult de acolo până la Mâncare și Băutură, acum nu trebuie decât să parcurg drumul în direcția opusă, mă gândesc în timp ce zăbovesc pe trotuar, în zăpadă, în față la Mâncare și Băutură, mă gândesc s-o iau drept înainte, într-o direcție sau alta, acum nu trebuie decât să aleg direcția cea bună, mă gândesc, am venit încoace pe cealaltă parte a străzii, când am văzut firma luminoasă cu Mâncare și Băutură am traversat, da, așa e, mă gândesc, așa că logic ar fi să trec strada și să merg drept înainte, nu-i așa? îmi zic, e totuși bine că a încetat ninsoarea, drumul e mai ușor de găsit așa, când vezi pe unde mergi, sigur că da, mă gândesc și merg pe stradă, drept înainte, și nu mai ninge acum, dar dintr-un motiv sau altul mă rătăcesc aproape întotdeauna, mă gândesc, și nu înțeleg de ce, fiindcă, indiferent cât de bine-l știu, tot reușesc să greșesc drumul, e la fel ca și cu numerele, indiferent ce trebuie să fac cu ele, îmi iese greșit, e de neînțeles, întot-deauna calculez greșit și întotdeauna merg în direcția greșită pe stradă, așa încât cel mai bine ar fi să iau un taxi dacă văd vreunul trecând prin dreptul meu pe stradă, mă gândesc, fiindcă trebuie să ajung la Urgențe și să iau cheile apartamentului lui Asle, câinele lui e închis în casă și el, adică Brage, câinele, nu poate rămâne singur acolo, trebuie, deci, să-l iau cu mine, mă gândesc, după ce iau cheile de la Asle trebuie să-mi iau mașina din fața Galeriei Beyer și să conduc până la blocul unde locuiește Asle în Skutevika și să iau câinele, să-l iau pe Brage și să mă întorc în centru, să-mi las mașina parcată în fața Galeriei Beyer și să merg apoi la Heimen, unde să-mi iau o cameră peste noapte, mă gândesc, așa că primul lucru e să ajung înapoi la Urgențe și, înainte să duc gândul ăsta până la capăt, zăresc un taxi și îi fac semn să oprească și mașina oprește și deschid ușa și mă așez și zic că vreau la Urgențe și Șoferul de Taxi zice că

da, cum să nu, nu e departe, știe drumul, nicio problemă, zice el și eu zic că nu știu atât de bine orașul și Șoferul zice că, dacă eu nu știu, el sigur știe, zice, și apoi nu mai zice niciunul din noi nimic și el conduce, și nici nu începe bine să conducă, că deja văd semnul luminos pe care scrie Urgențe și Șoferul de Taxi oprește la intrare și eu plătesc și zic că nu era departe și el zice că o cursă e o cursă, indiferent cât de lungă, zice el, și eu cobor din taxi și mă rușinez puțin, nu știam că drumul la până la Urgențe e atât de scurt, poate doar câteva sute de metri de unde am luat taxiul, e aproape penibil, mă gândesc și intru la Urgențe și din nou nu se află nimeni acolo și mă duc la recepție, și cea care stă acolo la recepție este aceeași ca data trecută și mă duc direct la ferestruica ei, și cea care stă acolo mă recunoaște și dă la o parte ferestruica și eu întreb de el, adică de Asle, și îmi zice că a fost transferat la Spital aproape imediat, zice ea, așa că dacă vreau să-l văd trebuie să merg la Spital, zice ea, și atunci o întreb, nu înțeleg pe deplin de ce, dacă e de mult timp în tură și ea se uită la mine și zâmbește puțin obosită și zice că a fost o tură lungă, chiar a fost, deoarece colega care trebuia să o înlocuiască nu a putut să ajungă, unul dintre copiii ei era bolnav, și, pentru că nu au găsit nici un înlocuitor, s-a oferit să rămână la lucru până reușesc să facă rost de altcineva, și cea care urmează să îi ia acum locul e pe drum, zice ea, abia așteaptă să doarmă, o să doarmă bine când ajunge în sfârșit acasă, o să doarmă, doar să doarmă, zice ea, și eu mă uit afară și văd că taxiul stă în continuare parcat lângă intrarea la Urgențe și zic că, dacă mă grăbesc, aș putea să iau taxiul de la intrare și să merg cu el la Spital și ea zice da, poate-l prinzi, și îi urez noapte bună și ea spune mulțumesc, asemenea, apoi mă grăbesc afară și deschid portiera din spate a taxiului și întreb dacă mai e liber

Da, cum să nu, zice Șoferul de Taxi

Scurtă vizita, zice el

Totul merge repede cu tine, ei? zice el

și eu întreb dacă mă poate duce la Spital, fiindcă omul pe care trebuia să-l văd a fost transferat acolo, zic eu

Atunci e serioasă treaba, zice Șoferul de Taxi

Serioasă? întreb eu

Da, numai când oamenii sunt cu adevărat bolnavi sunt transferați la Spital, zice el

mă așez pe bancheta din spate a taxiului și mă gândesc că da, chiar că era bolnav Asle, doar a căzut de trei ori din picioare, l-am și găsit zăcând în zăpadă, acoperit de zăpadă, acolo, în Smalgangen, în dreptul numărului 5, nu acolo zicea Silje sau Guro sau cum zicea că o cheamă că locuiește? sau la numărul 3? ba da, acolo zicea că stă, ce coincidență ciudată, mă gândesc, și cum tremura Asle, se zguduia din tot corpul, mă gândesc și, din fericire, din fericire, am venit înapoi în Bjørgvin cu mașina, și e de neînțeles de ce am făcut asta, îmi zic, fiindcă deja făcusem drumul până la Bjørgvin și înapoi în aceeași zi, dar apoi m-a cuprins neliniștea asta sau ce naiba era, și, dacă nu l-aș fi găsit, poate că Asle ar fi rămas acolo în continuare, zăcând sub zăpadă și tremurând încontinuu, nu, probabil că nu, sigur l-ar fi găsit altcineva, sunt mulți oameni în Bjørgvin, tot timpul e cineva pe străzi, mă gândesc, și îl aud pe Șoferul de Taxi zicând că speră că n-o să mai ningă, dar că măcar de data asta cei care trebuie să deszăpezească și-au făcut treaba ca lumea, străzile și drumurile sunt toate curățate, zice el, nu se întâmplă prea des să le curețe atât de repede, zice, iar eu nu zic nimic și Șoferul de Taxi tace și el și pornim, e puțin trafic și taxiul virează în fața Spitalului și oprește în dreptul intrării și eu plătesc și mulțumesc pentru cursă și intru pe ușa Spitalului și văd recepția și merg spre recepție și cea care se află acolo ridică spre mine o privire somnoroasă, îmi spun numele și zic că vreau să-l vizitez pe Asle și ea observă că avem același nume și zice că da, verifică imediat, răsfoiește în niște fișe și se uită apoi la mine, mă privește lung, mă întreabă cum ziceam că îl cheamă și zice apoi da, da, Asle, sigur că da, și caută din nou în teancul de hârtii pe care îl are în față

Asle, da, zic eu

Da, da, Asle era, da, zice ea

și caută mai departe

Da, Tizul tău a fost internat, da, chiar în seara asta a fost internat, zice ea

Pot să-l vizitez? zic eu

Nu, nu acum, zice ea

și privește în jos și ceva se mișcă în interiorul meu, fiindcă Brage, câinele lui, Brage nu poate rămâne singur în apartament, trebuie să am grijă de câinele lui

E grav bolnav? întreb

Se poate spune și așa, zice ea

și apoi zice că a fost internat în această seară, nu cu mult timp în urmă, e în stare gravă, da, zice, și zice că sunt trecut pe foaie ca persoană de contact și eu zic că suntem prieteni vechi, dar că sunt doar un prieten, eu l-am dus la Urgențe, zic eu

Familie are? întreabă ea

Da, dar trăiește singur, răspund

și îi zic că e divorțat de două ori și că niciuna dintre soții și niciunul dintre copii nu mai trăiesc în Bjørgvin, dar că are un câine și câinele lui a rămas singur în apartament, nu-l pot lăsa singur acolo și ea încuviințează din cap și repetă că e divorțat de două ori și că are trei copii, așa e?

Divorțat de două ori, da, zic eu

Trei copii, zic

și zic apoi că, din câte știu, nu prea ținea legătura nici cu fostele soții, nici cu copiii, dar mă gândesc la câinele lui, la el, la câine, pe care-l cheamă Brage și care nu poate fi lăsat singur acasă, trebuie să-l ia cineva și să aibă grijă de el

Cineva trebuie să ia câinele, zic eu

Da, zice ea

Dacă primesc cheile, pot să iau câinele din apartament, să-l scot la plimbare și să am grijă de el până își revine Asle și poate să aibă singur grijă de el? zic eu

Nu pot să-ți dau cheile de la apartamentul lui, totuși, zice ea

apoi repetă că Asle are copii și că eu sunt doar un prieten, ca să confirme

Dar copiii nu locuiesc în Bjørgvin, zic eu

Cel mai mare locuiește în Oslo și ceilalți doi pe undeva prin Trøndelag, zic eu

apoi zic că nu mai ține legătura cu femeile cu care a fost căsătorit și nici cu copiii cărora le este tată, doar cu fiul cel mare, cu Băiețelul, cum îi spune, dar el trăiește în Oslo, zic și mă gândesc că sigur nu va vrea să-mi dea cheile de la apartament, mă gândesc, ce Dumnezeu o să fac? va trebui să sparg ușa apartamentului, să intru prin efracție? fiindcă Brage, câinele, nu poate să rămână singur acolo, mă gândesc, și ea tot nu vrea să-mi dea cheile, mă gândesc și o văd ridicând receptorul unui telefon și formând un număr, apoi zice ceva despre grav bolnav și că e cineva care întreabă de el și care zice că e un câine singur în apartamentul celui care tocmai a fost internat în seara asta și apoi privește spre mine și întreabă dacă nu e cumva vreun portar acolo la bloc și eu zic că nu, nu, din

câte știu eu, zic eu și ea dă din cap și zice în receptor că nu, nu e niciun portar la bloc și că aș vrea să iau câinele și să am grijă de el și că niciun membru al familiei restrânse nu se află în Bjørgvin, zice

Câinele nu poate rămâne singur, zic eu

și ea ascultă în continuare ceea ce îi comunică interlocutorul și zice mulțumesc, bine, în regulă, zice și apoi îmi zice că i-au adunat hainele, portofelul, cheile, tot ce avea asupra sa, și că totul se află într-un dulap în salonul unde e internat, dar că va merge cineva să ia cheile și va veni cu mine până la apartamentul lui și va intra cu mine în apartament ca să iau câinele, de vreme ce nu-mi poate da cheile direct mie, fiindcă regula spune că ar fi putut să-mi dea cheile numai dacă eram un membru al familiei, nu numai prieteni

Da, sunt doar un prieten, zic eu

Da, zice ea

și oftează și mă invită să mă așez și să aștept, n-ar trebui să dureze așa mult, fiindcă o să meargă cineva să ia cheile din dulap și apoi o să mă ducă până la apartamentul lui Asle ca să iau câinele, sigur că nu e prima oară când se întâmplă așa ceva, zice, au o procedură standard pentru astfel de situații, zice ea și da, iată-l, deja a venit, zice ea, și văd un bărbat mai în vârstă venind spre mine, zice că mă va conduce până la apartament ca să iau câinele, zice

Mulțumesc, zic eu

apoi îi mulțumesc femeii de la recepție pentru ajutor și îl urmez pe bărbatul mai în vârstă și el nu scoate niciun cuvânt și ieșim și urcăm într-o mașină și bărbatul mai în vârstă zice că a nins bine de tot, dar că el deja a curățat mașina de zăpadă, zice și îmi dau seama din accentul lui că e din Bjørgvin și eu zic că da, așa e, chiar s-a depus, și el zice că se mai întâmplă uneori să fie internat cineva care are animale acasă care nu pot fi lăsate singure, dar adesea cei care sunt internați nu mai sunt în stare să le spună asta, atunci se întâmplă ca vreun vecin să sune și să se plângă că latră un câine și că tot latră deja de câteva zile bune, se întâmplă des, zice el, și atunci merge să-l ia de acolo, e o parte din munca lui, iar animalul îl lasă la Adăpostul de Animale, de unde îl ia vreo rudă sau vreun vecin sau vreun prieten să aibă grijă de el, cum fac eu acum, zice bărbatul în vârstă și zice apoi că el e un soi de om bun la toate acolo la Spital, zice, și eu îi indic Omului Bun la Toate drumul către apartamentul lui Asle și el zice că știe unde e, nu e foarte departe,

zice el, stăm în liniște și imediat ajungem la bloc și Omul Bun la Toate oprește mașina și o parchează în fața blocului cu apartamentul lui Asle, aproximativ în același loc unde am parcat și eu nu cu mult timp în urmă, coborâm apoi din mașină și el deschide ușa principală a blocului și eu zic că apartamentul lui Asle e pe stânga, la etajul întâi, urcăm până acolo și auzim câinele lătrând și eu zic că deja câinele e la ușă și latră și Omul Bun la Toate zice că face ceva zarvă câinele ăsta și eu zic că ăștia mici, fiindcă e un câine de talie mică, totuși, fac adesea mult mai mult zgomot

Da, și sunt și mult mai predispuși să muște, zice Omul Bun la Toate

Ți-e frică de câini? întreb eu

Nu, zice el

apoi ezită puțin și zice că ba da, îi e frică puțin de câini

Frica asta probabil e pentru că am fost mușcat de un câine pe care am fost trimis să-l iau, zice Omul Bun la Toate

Și adesea sunt și foarte agresivi, câinii, adică, atunci când vin să-i iau, zice el

Și, când sunt singur, folosesc mănuși groase de lucru când vin, zice

și îmi arată mâinile

O să intru primul, zic eu

Da, sigur, dacă vrei tu, zice el

Eu o să descui și tu deschizi ușa și intri, zice

și Omul Bun la Toate se oprește în fața ușii și bâjbâie cu cheile încercând să descuie și reușește să descuie și eu o deschid și intru în casă și, înainte să intru cu totul în hol, câinele începe să se zbenguie și să sară pe picioarele mele și să latre încontinuu și eu orbecăi pe perete cu mâna după un întrerupător și aprind lumina pe hol și mă uit în jos spre câinele care sare și tot sare pe picioarele mele și latră și latră întruna și mă aplec și-l ridic și îl țin în brațe și îl mângâi pe spate din nou și din nou și zic bun băiat, Brage, bun băiat, zic eu și câinele se liniștește puțin și Omul Bun la Toate intră și el în hol în spatele meu și zic că cred că știu unde îi ține Asle lesa și Omul Bun la Toate zice că nu putem să zăbovim în apartament, nu avem voie să stăm, nici nu e legal, trebuie doar să luăm câinele și să plecăm, zice el și eu zic că o să iau doar lesa, știu că se află de obicei pe comoda de aici, din holul de la intrare, văd că lesa e acolo și văd și că toate ușile au fost lăsate închise, atât cea de la bucătărie, cât și cea de la camera mare sau atelier sau cum s-o fi

numit camera aia, la fel și ușa toaletei, și zic că trebuie să merg la baie și Omul Bun la Toate zice că sigur, nicio problemă, să merg, n-are cum să fie o problemă, zice el și eu intru în baie și găsesc întrerupătorul și aprind lumina și văd că totul e curat, miroase a curat și a proaspăt, Asle trebuie să fi spălat atât pardoseala, cât și toaleta și chiuveta, îmi zic, apoi mă gândesc că, de vreme ce e atât de lună, mai bine mă țin până ajung la Heimen, în cameră, dar cu câinele ce fac? nu pot să-l iau cu mine în cameră la Heimen? oare e voie cu câini în cameră la Heimen? mă gândesc, asta chiar mi-a scăpat, dar da, cel mai bine ar fi ca Brage să doarmă în mașină, e foarte simplu, apoi mâine dimineață pornesc spre Dylgja și iau, firește, câinele cu mine acasă, mă gândesc, va fi foarte plăcut să am câine, mereu mi-am dorit un câine, dar, când eram mic, Mama n-a vrut niciodată să-mi ia câine, și nici Ales nu a vrut vreodată să ne luăm câine, iar după ce Ales n-a mai fost am încetat definitiv să mă gândesc la cât de plăcut ar fi să am un câine, dar iată că voi avea un câine, cel puțin pentru o vreme, mă gândesc, imediat ce-o să mă trezesc mâine dimineață, o să mă scol din pat și-o să iau micul dejun, mă gândesc și-mi dau seama că mi-e foame și văd bufetul plin de la micul dejun de la Heimen, pâinici proaspăt coapte, tava cu omletă, tava cu felii de șuncă, câteva prăjite, câteva prăjite doar pe jumătate, trebuie să recunosc că abia aștept micul dejun, fiindcă sandvișul cu carne de vită, deși foarte bun, nu prea ține de foame, nu

Hai înapoi, zice Omul Bun la Toate

Da, acum, zic eu

Regula e că intrăm doar ca să luăm animalul de casă și că nu rămânem mai mult decât e necesar, zice el

și eu repet că vin acum, sting lumina la toaletă și ies din nou pe hol și îl văd pe Omul Bun la Toate stând în pragul ușii cu mâna pe clanță și mă gândesc că mi-aș dori să intru și în camera mare, așa că deschid ușa de la camera mare

Haide, să mergem, zice Omul Bun la Toate

Mă gândeam numai să verific că totul e în ordine, zic eu

Da, da, zice el

și aprind lumina și văd că totul e în regulă, totul e la locul lui, iar tablourile se sprijină unul de celălalt, fiecare cu cadrul lucrat acasă dispus spre exterior, astfel că nu se vede niciunul, pensulele și tuburile de vopsea și toate celelalte instrumente de pictat stau toate frumos ordonate pe masă, într-un colț se află un sul de pânză

și în altul se află șipci subțiri pentru cadrele tablourilor, îl aud pe Omul Bun la Toate întrebând dacă totul e în regulă și eu zic că da, totul e în regulă și în bună ordine și el zice că acum chiar trebuie să vin și eu zic da, da, și sting lumina și închid la loc ușa de la camera mare sau atelier sau cum s-o numi și Omul Bun la Toate zice să vin și eu mă gândesc ce enervant e cu insistența asta a lui și eu zic că trebuie să verific și în bucătărie, el zice da, sigur, așa e normal, dacă se gândește mai bine, și asta e scris în regulament, anume că trebuie să verifice că totul e în regulă în casele pe care le vizitează, dacă sunt stinse luminile, dacă nu e pornit aragazul, lucruri de genul ăsta, dar el niciodată nu verifică, cel mai important e să intri, să faci lucrul pe care ai venit să-l faci și să pleci imediat după ce l-ai făcut, de exemplu, să iei un câine sau o pisică, dacă e nevoie, și mai e familia, sigur, persoanele de contact, care au dreptul să facă și altceva în casă, zice el și eu zic da, da

Dar grăbește-te, atunci, zice Omul Bun la Toate

Da, da, zic eu

și deschid ușa bucătăriei și bâjbâi pe perete cu mâna după întrerupător și aprind lumina și evident, îmi zic, evident, bineînțeles că totul e unde trebuie, totul e la locul lui, în chiuvetă se află numai un pahar și pe masă e o sticlă în care mai e puțină tărie, în rest e lună și bec, e aproape sinistru că Asle ține atât de curat în casă, îmi zic, deși nu înțeleg ce e atât de sinistru la asta

Haide, vino, să plecăm, zice Omul Bun la Toate

Da, da, zic eu

și sting lumina la bucătărie și închid ușa în urma mea și apuc lesa de pe comodă în timp ce țin câinele în cealaltă mână și merg încet spre ușa în care stă Omul Bun la Toate și așteaptă și el se dă la o parte și eu sting lumina pe hol și el închide ușa apartamentului, aștept cu câinele în brațe ca Omul Bun la Toate să încuie ușa și cobor scările și îl aud pe Omul Bun la Toate asigurându-se că ușa e încuiată de două ori și merg spre ieșire și ies, așez câinele jos și, înainte chiar să-i dau drumul în zăpadă, se dă puțin la o parte, ridică o labă și văd numai cum în zăpada albă se adâncește o gaură galbenă de pișat, e o priveliște urâtă, apoi câinele începe să sară și să danseze pe zăpada pufoasă și eu arunc cu piciorul zăpadă peste pișatul galben și totul se face iar alb și frumos și câinele țopăie în jur în zăpadă, își îngroapă botul în zăpadă, se aruncă pe spate, parcă face baie cu totul în zăpadă, îl aud apoi din

spate pe Omul Bun la Toate zicând că bine că s-a rezolvat și asta, zice el și mă întreabă unde să mă ducă și eu îi zic că locuiesc la Heimen și el mă întreabă dacă e voie cu câini în cameră și eu zic că nu știu și el mă întreabă ce am de gând să fac cu câinele dacă nu mi se dă voie să îl țin cu mine în cameră și eu zic că va putea să doarmă în mașină

Da, ar putea, în orice caz, zice Omul Bun la Toate

și stăm unul lângă altul uitându-ne la câinele care țopăie și saltă în jurul nostru prin zăpadă

Îl cunoșteai bine? întreabă Omul Bun la Toate

Cunoșteam? cum adică? întreb eu

Îl cunoști? scuze, zice el

Da, zic eu

Ți-e prieten? zice

Da, zic eu

Doar prieten? zice

Da, doar un prieten, zic eu

Doar un prieten, repetă el

apoi Omul Bun la Toate zice că ar trebui să ne mișcăm și eu zic că sigur câinele va vrea să facă și treaba mare și atunci văd cum câinele se chircește, lăsându-și fundul ușor deasupra zăpezii și ridicându-și coada, și se cacă mult și bine

Ce mult face, zice Omul Bun la Toate

Avea nevoie, zic eu

și Omul Bun la Toate dă din cap și câinele termină să-și facă nevoile și Omul Bun la Toate mă întreabă dacă am de gând să adun după el și eu îl întreb dacă are vreo pungă în care să-l adun și el zice că nu și eu zic că nici eu, așa că arunc cu piciorul zăpadă, zăpadă albă și ușoară, peste căcatul de câine

Da, a nins chiar bine, zice Omul Bun la Toate

Nu ninge așa des în Bjørgvin, zice

Nu, zic eu

E chiar rar, zice el

Dar e bine că a nins acum, e frumos, zice

Alb și frumos, zice

Da, zic eu

și privim în jur la întinderea albă și niciunul din noi nu zice nimic

Chiar dacă e întuneric beznă, zăpada proaspătă face totul să lumineze, zice Omul Bun la Toate

E ca și cum ar fi zi, chiar dacă e seară, zice el

Da, e chiar frumos, zic eu

Dar în Bjørgvin zăpada nu rezistă niciodată prea mult, zice

Nu, că plouă și se topește, zic eu

și Omul Bun la Toate mă întreabă unde locuiesc și eu zic că locuiesc la Dylgja

Și acolo e așa? zice el

Da, ninge azi și plouă mâine și se topește, zic eu

Zăpada murdară și zloata sunt oribile, zic

Da, zice el

Ca să nu mai zic de polei, zice

Da, drumul cu polei e oribil, zic eu

și ne îndreptăm spre mașina lui și eu îl chem pe Brage, care vine spre mine țopăind

Deci îl cheamă Brage pe câine, zice Omul Bun la Toate

Da, zic eu

Brage, zice el

Da, Brage îl cheamă, zic eu

Mâine iar vezi că plouă, zice Omul Bun la Toate

Da, probabil că da, zic eu

Așa e mereu, zice el

În Bjørgvin nu se instalează niciodată o iarnă zdravănă, e iarnă două zile pe an, poate, și asta-i tot, zice el

Da, așa e, zice

Ai locuit aici vreodată? zice

Da, de fapt, zic eu

Timp de mulți ani, zic

Ai lucrat în Bjørgvin? zice el

Am fost la școală, zic eu

și mă gândesc că, la cât de curios e, Omul Bun la Toate o să ajungă să mă întrebe și la ce școală am fost, dar dacă mă întreabă o să-i spun numai că era o

școală ca oricare alta, mă gândesc, dar nu mă mai întreabă nimic și deja am ajuns la mașină și el o descuie și câinele începe să se scuture, să se scuture de zăpadă, și tropăi și eu din picioare, îmi lovesc ghetele între ele, să scutur de pe ele zăpada, apoi ridic câinele și îi scutur și lui zăpada din blană

Îți plac câinii? zice Omul Bun la Toate

Da, ție nu? zic eu

Nu, zice el

Pentru că ai fost mușcat atunci? zic eu

Da, clar, zice el

Sau nu mi-au plăcut niciodată, zice

Dar îmi plac pisicile, zice

Și mie, zic eu

Îmi plac și pisicile, și câinii, zic

Dar câinii mai mult? zice el

Cel mai mult mi-am dorit un câine, zic eu

Ți-ai dorit un câine? zice Omul Bun la Toate

Da, zic eu

apoi se lasă tăcerea

Dar și asta e o responsabilitate, câinele, adică, zic eu

și se lasă iar tăcerea și ne așezăm în mașină, eu iau câinele în brațe și Omul Bun la Toate mă întreabă unde să mă ducă, la Heimen? întreabă și eu zic că mă poate lăsa undeva pe lângă Smalgangen și el întreabă dacă e aproape și dacă acolo mi-am parcat mașina și eu zic că da, așa e, așa că mă poate lăsa acolo, dar unde mi-am lăsat cu adevărat mașina nu vreau să-i spun, fiindcă atunci aproape sigur mă va întreba dacă îl cunosc pe Beyer, dacă-i cunosc pe bogătanii din Bjørgvin, pe oamenii de vază, sau poate dacă sunt pictor sau colecționar de artă, ceva de genul ăsta, mă va întreba, și el zice că e în regulă și eu nu zic nimic, dar unde mi-am lăsat mașina n-o să-i spun, în niciun caz, dar sunt norocos să am locul ăsta de parcare din fața Galeriei, fiindcă poate fi destul de greu să găsești un loc de parcare în Bjørgvin, adesea e atât de îngust și de strâmt că e efectiv imposibil, n-ai loc să arunci un ac, cum se zice, orice ar însemna asta, n-ai loc să arunci un ac, da

Știu bine unde e asta, zice Omul Bun la Toate

Ce anume? întreb eu

Știu să te las chiar lângă Smalgangen, zice el

Perfect, zic eu

apoi pornește mașina și conduce și stăm în tăcere și începe din nou să ningă încet, fulgii cad răzleți prin aer și Omul Bun la Toate pornește ștergătoarele și apoi le oprește la loc, apoi alți câțiva fulgi se lipesc de parbriz și el le pornește iar

E frumoasă prima zăpadă, zice Omul Bun la Toate

și stăm în tăcere, eu cu câinele în poală, Brage stă liniștit și emană o căldură plăcută, mă gândesc și îl mângâi încontinuu pe spate și căldura lui îmi face bine, blana lui se simte plăcut la atingere, mă gândesc, ninge și ninge întruna și ștergătoarele se mișcă încontinuu de la dreapta la stânga și zăresc pe geam Galeria Beyer și Omul Bun la Toate zice că poate să oprească și aici și eu zic că e în regulă și el oprește și întreabă puțin ezitant dacă nu cumva aici voiam să ajung și eu zic ba da, mulțumesc, și îl întreb dacă trebuie să-i plătesc ceva pentru că m-a adus și Omul Bun la Toate spune că nu trebuie, e în regulă, apoi îmi urează o seară bună și eu îi spun mulțumesc, la fel și apoi cobor și închid portiera în urma mea și rămân acolo cu câinele în brațe și ninge și ninge întruna și văd cum Omul Bun la Toate întoarce și demarează în direcția din care a venit, iar eu mă gândesc că acum nu-mi rămâne decât să merg la mașină și să las câinele în mașină și să mă îndrept direct spre Heimen, fiindcă evident că știu drumul de la Galerie la Heimen, e un drum pe care l-am învățat pe de rost, atâta pot și eu, atât mai lipsea, doar pe drumul ăsta am luat-o când l-am găsit pe Asle zăcând pe Smalgangen, acoperit de zăpadă, mă gândesc, dacă n-aș fi în stare să memorez atâta drum, n-aș fi în stare nici să locuiesc singur, îmi zic și observ că mașina mea așteaptă înzăpezită în fața Galeriei Beyer, merg spre ea în timp ce zăpada cade abundent și mă gândesc că nu-i deloc o idee bună să las câinele în mașină peste noapte, s-a abătut deja iarna și poate n-a dormit niciodată singur într-o mașină? poate i se face frică stând acolo toată noaptea și lătrând sau urlând, poate vecinii vor face plângere la Beyer și el nu va mai vrea să aibă de-a face cu mine din cauza asta? și atunci ce mă fac? unde îmi voi mai expune tablourile? cum o să-mi mai câștig pâinea? îmi zic, și e și frig, câinele o să înghețe tot, așa că nu-i deloc o idee bună să-l las să doarmă singur în mașină, dar atunci ce mă fac cu el? sigur că pot oricând să mă întorc la Dylgja, dar sunt atât, atât de obosit, nu e deloc precaut să pornesc înapoi în seara asta, dar poate mă lasă să iau câinele cu mine în cameră la Heimen? poate i se va da voie să

doarmă cu mine în cameră? n-am adus niciodată un câine în cameră și n-am văzut pe nimeni să se cazeze cu animale de companie, așa că poate nu sunt permise, poate că nu, sau poate e voie, totuși? pot în orice caz să întreb, îmi zic și îi prind lesa de cârligul curelei de la gât și îl așez pe jos și pornim împreună pe Høggata, s-a depus atâta zăpadă încât capul câinelui abia se mai vede de sub stratul alb de pe trotuar, e un câine de talie mică, totuși, dar înaintează cu ușurință prin zăpada pufoasă și ușoară, cu botul în aer, iar eu avansez cu pași mari, începem să coborâm pe Smalgangen în jos și mă bucur că nu mai e mult până la Heimen, la cât de tare ninge, îmi zic, și o să merg direct la Heimen, fiindcă sunt obosit, atât de obosit că m-aș putea prăbuși la rândul meu, și ninge întruna, acum nu mai sunt fulgi răzleți, ci ninsoare în toată regula, mai bate și vântul, se poate aproape spune că e viscol, îmi zic și mă gândesc că, în toată zăpada asta pe care vântul mi-o aruncă în ochi, e dificil să-mi dau seama unde mă aflu, dar am mers atât de des din Smalgangen până la Heimen, încât aș putea să găsesc drumul chiar și în cea mai neagră beznă, în care n-aș vedea absolut nimic, mă gândesc, așa că, chiar dacă ninge atât de tare încât nu mai văd nici la un pas în fața mea, nu contează, fiindcă nu mai e mult de mers, îndată am și ajuns, mă gândesc și înaintez și îmi cobor privirea spre câinele care-și face drum prin zăpadă cu botul în sus și pare că a obosit puțin, respiră greu, fiindcă e un câine mic, nici nu mai e foarte tânăr, așa că mă opresc și îl ridic în brațe și pornesc mai departe cu câinele în brațe fără să mă gândesc la nimic și ninge întruna, dar nu mai e mult până la Heimen, după ce cobor pe Smalgangen trebuie s-o iau la dreapta, o iau la dreapta, apoi să merg până la intersecție, merg până la intersecție, apoi pe strada aia în jos spre Heimen, dar nu văd Heimen nicăieri, cu Cafeneaua la parter, poate am mers prea departe și-am depășit? poate am trecut de prima stradă pe care trebuia să cobor? îmi zic, mi se pare că am mers prea mult, de vreme ce drumul dintre Smalgangen și Heimen nu e așa lung, dar cum se poate să fi rătăcit drumul? de necrezut, imposibil! pentru că de fiecare dată, nici nu mai știu de câte ori, am parcurs drumul de pe Smalgangen la Heimen, trebuie doar să cobori străduța în pantă, să cobori pe Smalgangen și apoi la dreapta, și la prima intersecție o iei pe strada care coboară și ar trebui să vezi direct Heimen, acolo jos, la apă, pe Chei, și eu am luat-o la stânga și am tot mers înainte și am luat-o pe strada care coboară, dar nu văd Heimen nicăieri, și niciodată n-am mers așa mult ca acum, deci trebuie să o fi luat-o cumva greșit, de

vreme ce n-am putut să disting prea bine drumul din cauza ninsorii, îmi zic și mă opresc încercând să-mi dau seama unde mă aflu, dar să fiu al naibii dacă știu, nu-mi amintesc să mă fi aflat vreodată pe strada asta înainte, nu e nimic familiar la ea, cel puțin nu din ce reușesc să deslușesc din pricina viscolului, dar nu-mi vine să cred că nu am reușit să găsesc drumul din Smalgangen până la Heimen, doar am mers pe același drum ca întotdeauna, la fel de repede ca întotdeauna, sau nu? poate nu am văzut Heimen din cauza perdelei dese de ninsoare? nu, trebuie să o fi luat greșit pe undeva, nu trebuie decât să mă întorc și să parcurg în sens invers drumul pe care l-am făcut, mă gândesc și pornesc înapoi în direcția din care am venit, imediat ar trebui să văd reclama de la Heimen, îmi zic și înaintez cu Brage în brațe și ninge întruna și viscolește pe deasupra, e viscol deja, îmi zic și mă gândesc că va trebui să găsesc pe cineva să-l întreb care-i drumul spre Heimen, îmi zic, sau dacă trece vreun taxi pe stradă pot să-i fac semn și să merg la Heimen cu taxiul, indiferent cât de scurtă o fi cursa, îmi zic și merg mai departe și mă gândesc că trebuie neapărat să întreb pe cineva, îmi zic, sau că imediat o să treacă vreun taxi, dar nu se văd nici oameni, nici mașini în jur, fiindcă ninge atât de abundent încât oamenii sigur s-au adăpostit în case, de aceea nu sunt nici taxiuri, îmi zic, dar va trebui să întreb pe cineva sau să opresc vreun taxi, trebuie să ajung la Heimen pe jos sau cu mașina, și să ocup o cameră, sigur e vreo cameră liberă, și mai mulți dintre recepționeri lucrează acolo dintotdeauna și mă recunosc, dar asta și datorită faptului că mereu poposesc la Heimen, e ca și cum aș veni acasă[14], cumva, îmi zic, ar fi trebuit să merg țintă la Heimen, fără probleme, dar iată că am greșit drumul, nu-mi dau seama cum, mă gândesc și mă simt obosit, sunt în tot cazul prea obosit ca să mă întorc azi la Dylgja cu mașina, fiindcă, chiar dacă îmi place să conduc, ar fi de-a dreptul iresponsabil din partea mea, cu toate că sunt un șofer precaut sau măcar încerc să fiu cât mai precaut cu putință, și nu e deloc bine să conduci obosit, fiindcă știu, după atâția ani de condus, că trebuie să fii atent la drum, să fii prevăzător, asta e cel mai important, trebuie să știi că mereu se poate întâmpla ceva neprevăzut și să fii pregătit pentru asta, să fii circumspect, cum se zice, fiindcă nu de puține ori m-am trezit cu cerbi în mijlocul drumului, da, de nicăieri a sărit cerbul pe drum, și cel mai adesea noaptea sau pe înserate, sau dimineața devreme, tot timpul se poate întâmpla ceva neprevăzut, adesea se și întâmplă, îmi zic, trebuie să știi dacă vine o mașină din sens opus după următoarea

curbă și să știi dacă rămâne pe banda ei de mers și, dacă nu rămâne, să fii pregătit pentru asta, ba chiar să conduci atât de încet încât aproape te oprești de tot și aștepți mașina din sens opus înainte de curbă, și în special drumul care duce dinspre Instefjord spre Dylgja, din capătul cel mai adânc al fiordului Sygne spre mare, trebuie să fie unul din cele mai înguste și sinuoase drumuri din toată Norvegia, și știu asta fiindcă am condus mult prin Norvegia, cum să nu, pe când trăia Ales, ne-am plimbat cu mașina prin toată Scandinavia, atât prin Suedia, cât și prin Danemarca, dar și prin Islanda și pe Insulele Feroe, și prin Finlanda, dar pe un drum ca ăsta nu cred că am condus vreodată, atât de îngust și de șerpuit, și pe vreme rea, cum e adesea, după o vreme rea cu multă ploaie, cu ploaie torențială care curge în spume și se revarsă pe drum de pe versanții muntelui și de pe stâncile ascuțite care-l mărginesc, sunt atâtea gropi pe drum încât devine o povară să conduci, dar altfel îmi face plăcere, adevărul e că n-au mai rămas multe lucruri care să-mi facă plăcere, îmi zic și înaintez cu pași mari prin zăpada de pe trotuar, cu câinele lui Asle, cu Brage, în brațe, lipit la piept, și mă gândesc cum, adesea, când am condus din interiorul fiordului spre Dylgja, m-am întrebat, mai mult ca să mă amuz, dacă vine sau nu vreo mașină din sens opus la următoarea curbă, am făcut un joc din a ghici, și de fiecare dată aveam dreptate, dacă îmi ziceam că vine o mașină, chiar venea din sens opus o mașină, iar dacă îmi ziceam că nu vine, nu lua curba nicio mașină în direcția mea, am făcut asta de atâtea ori că a devenit plictisitor, de vreme ce aveam dreptate de fiecare dată, sau poate au fost, totuși, una sau două ocazii când am greșit, dar aveam dreptate atât de des, încât într-un final nu mai avea rost să încerc să prevăd, așa că am încetat s-o fac, dar sigur că știu că e foarte important să fii prevăzător la volan, și chiar sunt foarte prevăzător, nu-i vorbă, dar să găsesc drumul, de exemplu în orașe sau chiar în general, să găsesc drumul cel bun când trebuie să ajung undeva într-un loc pe care nu-l cunosc așa bine, la asta sunt oribil, tot timpul greșesc drumul, indiferent dacă merg pe jos sau cu mașina, nu contează, e aceeași certitudine ca aceea că pot ghici dacă vine sau nu o mașină din sens opus după curbă, nu-i ciudat? inexplicabil? îmi zic și mă gândesc că după mai mulți ani de locuit în Bjørgvin tot n-am reușit să învăț orașul cât de cât și tot nu sunt în stare să găsesc drumul cel bun, e foarte aiurea, dar n-am greșit cu nimic, totuși, îmi zic, tocmai pentru că mereu am urmat același traseu și am parcurs mereu aceleași străzi și străduțe și alei, iar și iar, mi-am găsit, cum s-ar

zice, propriile cărări prin oraș, de exemplu, din locul unde obișnuiesc să-mi parchez mașina în fața Galeriei Beyer, pe Høggata, cobor pe Smalgangen și de acolo direct la Crâșmă, sau la Heimen, îmi zic, deci nu se poate să fi greșit tot drumul, ci sigur am luat-o greșit pe undeva, măcar dacă ar apărea cineva pe stradă căruia să-i cer indicații, sigur mai e cineva plimbându-se pe străzi pe care l-aș putea opri să-l întreb? dar nu se vede nimeni, bine măcar că sunt în oraș și nu pe undeva pe munte, să nu zic pe mare, îmi zic, da, da, asta este, trebuie să mă descurc singur de vreme ce nu e niciun om și nici vreun taxi pe stradă, fiindcă în mod normal s-ar rezolva dacă aș zări pe cineva și i-aș cere indicații sau dacă aș face semn unui taxi să mă ducă unde am nevoie, asta se întâmplă de obicei, merg în direcția greșită, ba chiar în direcția opusă celei în care ar trebui să mă duc, opresc oameni pe stradă și îi rog să-mi explice pe unde trebuie s-o iau, iar oamenii sunt amabili și se opresc și mă ajută și-mi zic s-o iau așa și pe dincolo, dar chiar și așa, greșesc drumul încă o dată, așa că nu-mi rămâne decât să-l întreb pe următorul om pe care-l întâlnesc în cale, e ca pe vremea când mergeam la școală și aveam de-a face cu numere, nu-mi ieșeau socotelile indiferent ce făceam, indiferent cum calculam, rezultatul era mereu greșit, așa mi se întâmplă în continuare cu numerele, e aproape ca și cum cele două, greșitul calculelor și greșitul drumului, sunt într-un fel legate, dar e foarte improbabil să aibă ceva în comun, nu? mă întreb, fiindcă simțul orientării și inteligența matematică sunt două însușiri complet diferite, nu-i așa? sigur e însă că nu am nici simțul orientării, nici inteligență matematică da, vreau să spun că ăsta era cuvântul pe care îl folosea și Învățătorul, nu ai inteligență matematică, zicea el, ceva de genul ăsta, inteligență matematică, era o expresie pe care o inventase singur, Învățătorul adică, inteligență matematică, dar simț al orientării e o expresie banală, și tocmai simțul ăsta îmi lipsește, absolut grozav, fiindcă deja am mers destul de mult înapoi, am mers mult mai mult decât din locul unde e parcată mașina în fața Galeriei Beyer și până la Heimen, asta e sigur, se poate la fel de bine să fi mers în cerc și imediat ajung din nou în fața Galeriei Beyer, ar fi cel mai bine așa, de fapt, și e doar pentru că ninge atât de des, da, e viscol de-a dreptul, și e greu să văd dacă m-am rătăcit cu adevărat sau nu, altfel nu-mi pot explica, de vreme ce am parcurs drumul ăsta de atâtea ori în trecut, dar azi cu siguranță am reușit să mă rătăcesc, fiindcă deja am mers mult mai mult decât îmi ia de obicei să ajung de la Galeria Beyer la Heimen,

dar dacă las câinele pe jos și mă iau după el poate se va întoarce la Galeria Beyer? tot ce-i posibil, oare își va adulmeca drumul înapoi? îmi zic și îl pun pe Brage jos și el doar stă nemișcat pe trotuar și așteaptă și ridică ochii de cățel spre mine și atunci trag puțin de lesă și îi zic hai, Brage, du-te, iar el o pornește în direcția opusă celei din care am venit, începe să urce strada și eu îl urmez, pentru că nu pot să mă gândesc la niciun alt mod de a-mi da seama pe unde trebuie s-o luăm, mă gândesc, așa că sper că Brage o va lua înapoi spre Galeria Beyer, îmi zic, fiindcă e clar că nu suntem în apropiere de Heimen, îmi zic, dar nici nu văd vreun lucru care să mă facă să cred că ne apropiem de Galeria Beyer, niciuna dintre clădirile pe care le pot distinge prin perdeaua groasă de zăpadă care cade și cade întruna nu are ceva familiar, dar vântul s-a mai domolit puțin, măcar atât, așa că acum e numai ninsoare abundentă fără viscol, îmi zic, și, în ciuda faptului că merg deja de-o bună bucată de vreme, cel puțin asta cred, nu am întâlnit nici măcar o persoană pe drum și abia câteva mașini au trecut pe stradă, dar niciun taxi, măcar dacă ar fi trecut un taxi căruia să-i fac semn să oprească, îmi zic, ce prost am fost să nu-l rog pe Omul Bun la Toate să mă ducă direct la Heimen, de ce l-am rugat să mă lase lângă Smalgangen? ce fel de idee a fost asta? oare pentru că nu voiam să afle că urma să stau la Heimen? mă întreb, dar i-am spus, totuși, asta, îmi zic, da, i-am spus că o să stau la Heimen, dar dintr-un motiv sau altul l-am rugat pe Omul Bun la Toate să mă lase lângă Smalgangen, îmi zic în timp ce merg în urma câinelui, iar dacă el merge undeva, trebuie să meargă înapoi la Galeria Beyer? îmi zic, fiindcă nu văd ce altă destinație ar putea adulmeca în drumul său, îmi zic, dar aproape mă simt prost să mă uit cum câinele își face drum prin zăpada de pe trotuar, cu botul în sus, cum respiră și gâfâie, și eu îl urmez în sus pe drum cu pași mari, deja urcăm pieptiș și mă gândesc că va trebui să apară la un moment dat cineva căruia să-i cer indicații, nu? sau un taxi căruia i-aș putea face semn? fiindcă sunt în Bjørgvin, totuși, în al doilea cel mai mare oraș al Norvegiei, îmi zic, dar, cu toate astea, nu e un oraș în care te poți orienta ușor, adevărul fie spus, și unde mă aflu acum? nu am absolut nicio idee unde ne aflăm, dar, în orice caz, nu cred că ne îndreptăm spre Galeria Beyer, îmi zic și mă gândesc că dacă ajungem cumva jos, la apă, atunci o să găsesc fără probleme drumul spre Heimen, fiindcă se află tocmai lângă mare, acolo, la Golf, mă gândesc, da, Heimen se află tocmai pe Chei, dar în ce direcție trebuie s-o iau ca să ajung la mare? mă întreb, acum urc în urma lui

Brage, dar sigur mergem în direcția greșită, îmi zic, dacă vrem să ajungem la apă ar trebui să o luăm în jos, trebuie să mă întorc și s-o iau în jos, trebuie să fie în orice caz mai bine decât să mă iau după câine în speranța deșartă că vom ajunge înapoi la Galeria Beyer, îmi zic, fiindcă într-o direcție sau alta tot trebuie să mergem, iar coborând, tot vom ajunge la apă cândva, mă gândesc și trag de lesă și câinele se oprește, iar eu încep să merg în direcția opusă, în jos, după urmele pe care eu și câinele le-am lăsat în zăpadă, el vine în spatele meu, dar ninge în continuare și trebuie să fie foarte obositor pentru câine să meargă cu botul ridicat deasupra zăpezii, și mă uit la câine și văd cum mă depășește și ia viteză, îl las să fugă, nu mai ninge atât de abundent ca înainte, și iată, iată cum vine cineva din direcția opusă, în sfârșit apare cineva pe drum, din fericire, merg spre persoana care urcă puțin mai la marginea trotuarului și zic scuze, scuză-mă, m-am pripășit prin oraș de la țară și cred că am reușit să mă rătăcesc și o femeie ridică privirea spre mine de sub o căciulă acoperită de zăpadă și mă întreabă unde vreau să ajung și e ceva cunoscut în vocea ei și zic că trebuie să ajung la Heimen, la hotel, la Heimen, da, zic eu, iar ea îmi zice că am greșit total direcția și râde, și-mi dau seama că e aceeași femeie care stătea singură la masa din fața mea la Mâncare și Băutură, acolo, în local, cea care m-a recunoscut și pe care și eu am recunoscut-o, într-un fel, da, cu siguranță e aceeași, cea pe care o cheamă Guro, sau era cumva Silje? a stat acolo să bea vin până acum, trebuie să fie criță, mă gândesc și îi răspund că m-am gândit să o iau în jos, fiindcă Heimen se află jos, lângă apă, și dacă ajungeam cumva la fiord mi-aș fi găsit mai apoi drumul spre Heimen fără probleme, zic și ea zice că da, probabil că da, e posibil și asta, dar nu sută la sută sigur, aș fi putut la fel de bine să ajung în Danmarksplass, zice, și să mergi de-a lungul apei nu e ușor, ba chiar e imposibil, sunt prea multe locuri pe unde nu poți urma linia apei, zice, da, nici pentru ea n-a fost o nimica toată să-și găsească drumul prin Bjørgvin la început, când abia se mutase aici, a durat destul de mult timp până s-a simțit destul de sigură pe unde trebuie s-o ia, dar acum, după atâția ani de stat în Bjørgvin, acum se descurcă fără probleme, deși nici acum nu cunoaște pe de rost fiecare colțișor, fiecare colț de stradă, n-ar putea zice asta, nu, dar știe măcar în ce direcție trebuie s-o ia dacă vrea să ajungă acolo sau dincolo, și ar trebui să știu și eu asta, fiindcă și eu am locuit în Bjørgvin timp de mai mulți ani, chiar dacă a trecut ceva timp de atunci, zice ea, dar drumul ăsta nu duce spre Heimen, care se află pe Chei, ci duce de-a dreptul în

direcția opusă, așa că s-o urmez dacă vreau să ajung unde trebuie, merge în aceeași direcție, zice, merge acasă, precum știu prea bine, locuiește pe Smalgangen la numărul 5, chiar lângă Heimen, zice, și mi se pare atât de ciudat gândul că aș fi putut să merg la ea acasă, la Guro sau cum o fi chemând-o, cea care stătea la Mâncare și Băutură când am trecut pe acolo, și îi mulțumesc, îi mulțumesc frumos și încep din nou să cobor alături de ea

Îți amintești că mă numesc Guro? zice ea

și râde puțin și eu zic că da și coborâm împreună strada și cea care se numește Guro zice că a nins, totuși, serios, nu-i de joacă, abia ne facem drum prin zăpadă, fiindcă n-a dat-o încă nimeni de pe trotuar și nici n-a făcut încă nimeni vreo cărare, iar câinelui nu-i este oare greu să meargă? întreabă ea și în același timp îl ridic pe Brage de pe jos și îi mătur zăpada de pe blană cu mâna și ea zice că nu aveam câinele după mine când am intrat în local la Mâncare și Băutură, l-am lăsat cumva afară, legat la intrare? dar așa ceva nu se întreabă, nu? îmi zic, n-o să răspund nimic la asta, de ce mă întreabă așa ceva? îmi zic și apoi ea mă întreabă cu ce treabă am venit prin Bjørgvin, iar eu îi răspund că mi s-a îmbolnăvit un cunoscut și am vrut să trec să-l salut, și că bine am făcut, de fapt, fiindcă l-am găsit într-o stare foarte gravă, așa că l-am dus la Urgențe și ei l-au internat, l-au dus la Spital, îi zic, și ea zice că atunci chiar am făcut un lucru bun, zice și eu nu am nimic de răspuns la asta, mă întreabă apoi dacă încă stau la Dylgja și eu dau din cap că da și ea zice că știe prea bine, fiindcă mă cunoaște, zice și adaugă că își poate da seama după accentul meu că vin din Hardanger, dacă nu ar fi știut deja că vin din Hardanger, precis și-ar fi dat seama după accentul meu, zice și eu zic că da, are perfectă dreptate, acolo am crescut, în Hardanger, zic, în Barmen, la o fermă de acolo, o livadă, zic și ea zice că știe, știe prea bine, doar i-am povestit tot, chiar nu țin minte nimic? zice ea, dar sigur eram prea beat ca să-mi mai aduc aminte ceva, odată, demult, i-am povestit că de acolo mă trag, că am copilărit lângă o livadă din Hardanger, zice ea și eu zic că da, chiar acolo am copilărit, dar că după ce-am mai crescut am locuit atât în Bjørgvin, cât și la Dylgja de mai mulți ani, zic eu și ea zice că un om care a locuit atât de mult în Bjørgvin ca mine ar trebui să știe orașul bine, și eu zic că da, are perfectă dreptate, dar că nu mai locuiesc în Bjørgvin de mulți ani și pe vremea aia nu mă plimbam atât de mult prin oraș, eram înscris la Școala de Artă, la o specializare numită Pictură, dar nu mi-am terminat niciodată

studiile, îi zic, și ea zice că nu, nu mi-am pierdut vremea pe acolo prea mult, zice, și zice că ea deja știe lucrurile astea despre mine, fiindcă i le-am povestit, am ajuns un mare artist de atunci, da, zice ea și eu zic că da, într-un fel chiar sunt un artist, ea, chiar dacă nu se poate socoti artistă, zice ea, e iscusită cu mâinile, totuși, îi place să lucreze cu ele, din asta își câștigă și pâinea, a croșetat nenumărate ștergare, mai mari și mai mici, și nenumărate prețuri, mai lungi și mai scurte, după modelul din Hardanger, zice ea, și modelul împletiturilor de Hardanger l-a învățat de la Buna ei, așa că n-are cum să nu respecte tradiția, și mai croșetează și pieptare pentru costume tradiționale, cu model în cruce, da, și asta a învățat tot de la Buna ei, nu-și mai poate aminti câte pieptare a croșetat, dar cu siguranță foarte multe, fiindcă mai nou parcă toată lumea vrea să poarte *bunad*, și sigur nu mai e multă lume care să le și croșeteze cu model tradițional în cruce, zice, și apoi, zice, le duce la Magazinul Meșteșugarilor și așa își câștigă pâinea, și zice că a ajuns în Bjørgvin doar prin forța împrejurărilor, dar că atunci când a terminat școala a primit de lucru într-un magazin care se numea Fructe de Hardanger și a lucrat acolo până magazinul a dat faliment și atunci pur și simplu a continuat să locuiască în Bjørgvin, a locuit în mai multe locuri de-a lungul vremii, dar acum, de mulți ani, nici nu mai știe de câți, a închiriat un apartament nu foarte departe de Heimen, pe Smalgangen, la numărul 5, la parter, zice, cum știu prea bine, adaugă, și astăzi a trecut pe la Mâncare și Băutură să bea un pahar de vin și apoi a trecut pe la o prietenă, dar, dacă ar fi avut vreo idee că iarna va da buzna așa, pe nepregătite, că zăpada va începe să cadă din senin, atunci ar fi rămas mai degrabă acasă azi, zice ea în timp ce eu mă gândesc că vorbește și tot vorbește întruna și că de o vreme nici nu mai urmăresc ce-mi spune, îmi zic și mă gândesc că sigur n-a fost în vizită pe la vreo prietenă, ci a stat și a băut vin roșu la Mâncare și Băutură, fiindcă e beată criță, îmi zic, sau poate a băut vin roșu la prietena ei? mă întreb și ea îmi repetă că a trecut pe la o prietenă și s-a gândit că ar putea să bea un pahar de vin înainte să meargă în vizită la prietena ei, zice, așa că a trecut pe la Mâncare și Băutură și acolo m-am trezit în scurt timp și eu și ne-am intersectat, zice, și mă gândesc că da, s-ar putea să fi fost întâi la Mâncare și Băutură și apoi să fi mers la prietena ei, unde să fi continuat să bea vin roșu împreună, îmi zic, da, fie ce-o fi, măcar mă poate conduce până la Heimen, mă gândesc și sper să fie camere libere la Heimen, iar ea mă întreabă dacă nu mi-am făcut rezervare înainte și eu zic că nu, obișnuiesc

să o fac, doar că drumul ăsta până la Bjørgvin a venit pe neașteptate și zic că stau adesea la Heimen și că unii dintre angajați lucrează la recepție de ani buni și îi știu, pe unii, dar nu pe toți, sigur, fiindcă în ultimii ani recepționerii s-au schimbat constant, de parcă s-ar angaja și imediat și-ar da demisia, zic și ea zice că da, da, sunt multe hoteluri și alte cazări în Bjørgvin, și constant apar altele noi, așa că oricând pot găsi cazare, zice, și în cel mai rău caz, dacă toate camerele sunt ocupate, sigur că pot să înnoptez la ea, zice, doar n-o să refuze pe cineva pripășit prin Bjørgvin care are nevoie de un acoperiș deasupra capului pentru o noapte, mai ales când e vorba despre cineva care a dormit acasă la ea de mai multe ori, ba chiar în patul ei, zice ea și nu înțeleg pe de-a-ntregul ce vrea să spună, dar o las în pace să vorbească, să fi dormit, oare, în patul ei? mă întreb și zic mulțumesc, mulțumesc frumos, mulțumesc mult, dar nu-mi place să apelez la alții, sunt mai degrabă timid de fel, îi zic, și aș vrea mai degrabă să stau la Heimen câtă vreme găsesc vreo cameră liberă, zic și ea zice că fac cum vreau, dar, dacă toate camerele sunt ocupate la Heimen, pot oricând să înnoptez la ea, pentru că și ea a dormit în patul meu la Heimen, zice, da, acum își amintește, chiar dacă s-a întâmplat demult și părul mi-era șaten și până la umeri și îmi atârna liber și nu era încărunțit tot și strâns cu un elastic negru de păr la ceafă, zice și eu nu înțeleg despre ce vorbește și zice că pe vremea asta trebuie să fie o povară să te plimbi din hotel în hotel întrebând de camere libere, chiar dacă sunt mai multe hoteluri ușă în ușă acolo, pe Chei, pe malul apei, zice și eu repet că mereu se găsește o cameră liberă pentru mine la Heimen și ea zice că da, adesea sunt camere libere acolo, dar că se întâmplă și să aibă loc diferite evenimente, seminare, conferințe, ba chiar și întâlniri ale muzicienilor, mai știi? dar știe că se poate întâmpla ca și la Heimen să se ocupe toate camerele, zice și povestește despre o confirmație, sau oare era o nuntă? sau să fi fost o înmormântare când a trebuit să facă rezervări la Heimen unora care urmau să vină la Bjørgvin și nu mai erau camere libere la Heimen, iar eu nu răspund și începem să urcăm panta și imediat ajungem pe Colină, unde se află Universitatea din Bjørgvin, îmi zic, și universitatea, adică, mă rog, numele ei, tot timpul nu m-a speriat, nu, nu ăsta e cuvântul, ci mi-a inspirat întotdeauna respect, da, un soi de considerație, și nu-mi explic de ce, dar o universitate, un loc unde zi și noapte se cugetă și se scrie și se discută, și unde toată lumea posedă cunoștințe din cele mai variate domenii, trebuie să recunosc că nu pot decât să

admir un astfel de loc și pe cei care lucrează acolo, îmi zic, Ales a mea a studiat și ea acolo, a studiat istoria artei și iconografie ca specializare secundară, îmi amintesc, și pe când eram înscris la Școala de Artă a venit cineva de la Universitatea din Bjørgvin, se numea Christie și era profesor, să țină niște prelegeri de a istorie a artei, și probabil prelegerile astea mi-au fost cele mai utile pe când eram la Școala de Artă, da, să ascult istoria picturii din cele mai vechi timpuri și până în zilele noastre, profesorul Christie vorbea și povestea și ne arăta poze, avea poze cu desene și tablouri și sculpturi din toate colțurile lumii, și povestea și explica neîncetat, era copleșitor tot ce ne arăta și tot ce putea să povestească, o operă mai frumoasă ca alta, să fiu sincer, și, dacă nu înțelesesem până atunci, înțelegeam în acel moment cât de insignifiantă este contribuția mea, aproape nimic, dar aveam, totuși, ceva de spus, ceva cu totul al meu, exista în picturile mele ceva ce nu văzusem în nicio altă pictură pe care ne-o arăta profesorul Christie, ceva diferit, dar care poseda o lumină proprie, dar oare era asta de ajuns? puteai să fii sau să te consideri pictor doar pentru că picturile aveau ceva care era în totalitate al tău? ceva propriu? nu era nevoie de mai mult, totuși? așa gândeam și am început să mă îndoiesc că aș putea vreodată să pictez ceva de valoare și să mă gândesc dacă n-ar fi mai bine să renunț cu totul, fiindcă abia dacă mă puteam numi pictor, ceea ce puteam și ceea ce aveam în mine și mi-era propriu doar mie nu era de ajuns, poate nici eu nu eram îndeajuns de bun, dar ce altceva să fac? exista vreun alt lucru la care să mă pricep? eram talentat și la altceva? aveam chemare spre altceva, cum se zice? spre ce anume? și, mai ales, mi-aș fi dorit să fac altceva? mă gândesc în timp ce o însoțesc pe cea pe care o cheamă Guro și în patul căreia am dormit, ba chiar aceeași cu care m-am culcat la Heimen, incredibil ce mai afli uneori, îmi zic și mângâi blana câinelui și simt pe piept căldura plăcută a corpului lui și cea care cel mai probabil se numește Guro zice că nu mai e mult, ne apropiem, chiar dacă destul de încet, fiindcă înaintăm destul de greu, înotăm în toată zăpada asta, zice și eu mă gândesc cum mi-a devenit cu timpul din ce în ce mai limpede că picturile pe care le apreciam cel mai mult și pictorii de care mă simțeam cel mai apropiat erau aceia care reușeau să creeze o pictură proprie sau, cum să zic, o pictură pe care o pictau din nou și din nou, dar niciodată la fel, nu, niciodată aceeași pictură, erau mereu picturi diferite, dar toate semănau între ele și semănau cu o pictură care n-a fost creată nicicând,

care nu putea fi creată vreodată, dar care se putea mereu ghici și se afla mereu, invizibilă, sub orice imagine redată pe pânză, de aceea imaginea pictată semăna mereu cu imaginea asta invizibilă, toate imaginile trimiteau, cumva, spre o imagine ascunsă în spatele fiecăreia dintre ele, o imagine nevăzută care se află în toate picturile până la una, indiferent cât de diferite, îmi zic, și pentru mine nu era loc de îndoială că picturile pe pânză erau cele care contează, vopsea în ulei pe pânză, nimic mai mult, nimic mai puțin, nu altceva, sculpturile și desenele și gravurile de orice fel și cu orice tehnici puteau să fie oricât de frumoase, dar pentru mine cea mai importantă rămânea, cu toate astea, pictura în ulei pe pânză, picturile acrilice nu le puteam suporta în niciun fel, iar de desenat sigur că puteam desena, obișnuiam să desenez mult în anii la Școala de Artă, era considerat important să poți desena, dar, după ce am scăpat de Școala de Artă, trebuie să recunosc că nu am mai fost de aceeași părere, după ce am plecat n-am mai desenat decât rar, ba chiar deloc, vreau să spun, dar din când în când mai mâzgălesc câte o schiță, mai fac schița în creion pentru vreun tablou și cel mai adesea nici nu seamănă cu ceea ce ajung să pictez până la urmă, ci mai degrabă se apropie de ce pictez sau oferă doar o vagă idee, numai o sugestie, și de aceea port mereu un caiet de schițe și un creion în geanta pe care o iau cu mine peste tot, îmi zic și o aud pe cea care cel mai probabil se numește Guro întrebând, cum m-au întrebat atâția alții, dacă pot trăi din arta mea, din picturile mele, din tablourile mele, și e o întrebare care mi se pune atât de des încât m-am săturat să răspund, nu înțeleg cum ea, dintre toți oamenii, ea, care la rândul ei trăiește din croșetat ștergare și prețuri după modelul din Hardanger, și pieptare pentru costume tradiționale pe deasupra, mă poate întreba despre asta, așa că zic doar că da

Așa, deci, zice ea

E binișor, zic eu

Înseamnă că ești un pictor priceput, zice ea

Dar știu deja că ești un pictor bun, zice

și râde puțin și dă să mai spună ceva, dar eu zic că, priceput sau nu, asta e ce știu să fac în viață, altceva nu, în orice caz, zic

Dar chiar și așa, zice ea

Mai sunt oameni care vor să-ți cumpere tablourile? zice

Da, da, zic eu

și ea adaugă că știa și asta, știa că lumea încă îmi cumpără tablourile, fiindcă ea, poate eu nu știu asta, vine tot timpul la expozițiile mele, și chiar și ea și-a dorit uneori să cumpere un tablou, îi plac mult tablourile mele, dar că unele din ele îi spun mai multe decât altele, zice

Fiindcă chiar și picturile îți pot vorbi, zice ea

Da, o pictură bună vorbește cu tine într-o limbă mută, zice

E de neînțeles, dar o pictură cu adevărat bună transmite ea însăși ceva, independent, ceva care se lasă înțeles, dar care nu se poate niciodată formula în cuvinte, zice ea

și eu zic că are absolută dreptate, și eu gândesc așa, zic eu și ea zice că niciodată nu și-a permis să cumpere o pictură de-a mea și, de altfel, dacă se gândește mai bine, felul în care mă întrețin eu nu e atât de diferit de felul în care se întreține și ea, de fapt, chiar deloc diferit, ea stă și face broderiile ei de Hardanger și pieptarele și așa își câștigă traiul, un fel de trai, cel puțin, o face de când era fetiță, de când stătea în poala Bunei ei, zice, de când stătea la Buna în poală a urmărit-o cum croșetează, o urmărea pe Buna în tot ce făcea și, când a mai crescut puțin, Buna a învățat-o tot ce știa despre broderiile de Hardanger și cum să croșeteze pieptare, așa a început și ea s-o facă, de când era încă o fetiță, și de atunci s-a tot ocupat cu asta până în ziua de azi și în toți anii ăștia a vândut tot ce a croșetat la Magazinul Meșteșugarilor, când i se părea că a croșetat destule lucruri, se ducea cu ele la Magazinul Meșteșugarilor și era plătită destul de bine pentru asta, primea banii în mână când aducea marfă nouă, din punctul ăsta de vedere era bine, dar mai ales după ce bărbatul ei a dispărut, îi spune bărbatul ei, deși nu erau căsătoriți, și zice că a dispărut, că pur și simplu și-a luat tălpășița, deși ea a fost cea care l-a dat afară, de fapt, cum s-ar zice, și ce rău i-a părut c-a făcut-o

Cât de prost să fii, zice ea

și adaugă cum că o doare să vorbească despre asta, fiindcă era un om bun, nu-i plac cuvintele mari, nu știe când și cum să le folosească, dar poate să spună că se iubeau, dar că, zice și se întrerupe și devine tăcută și mergem mai departe prin zăpadă, ne croim cu greu drum prin zăpadă, fiindcă ninge în continuare, dar mai încet acum, cu fulgi împrăștiați, și eu mângâi întruna câinele pe spate și îl țin strâns la pieptul meu și ea zice că nu a auzit pe nimeni cântând mai bine decât el la vioară, pe nimeni, și că pe când trăiau împreună îi spunea numai Scripcarul,

vine Scripcarul să mănânce, am pus masa să mâncăm, ți-e foame, Scripcarule? era un muzicant foarte priceput, a câștigat chiar și câteva concursuri naționale la categoria de profesioniști, sigur că putea să cânte, doar că mai era și băutura, zice și devine tăcută și apoi zice că într-un final n-a mai rezistat, n-a mai vrut să aibă de-a face cu bețiile lui, cu nebunia lui, l-a dat afară, pentru că era casa ei, ea era cea care închiriase apartamentul din Smalgangen în toți acești ani, și i-a spus că l-a întreținut destul, chiar dacă băutura și-o cumpăra singur, chiar și așa, i-a spus că l-a întreținut destul, cu băutură cu tot, i-a spus tot felul de lucruri groaznice, dar se săturase, i-a zis să plece și el a plecat, Scripcarul a plecat, nu era greu de înduplecat, și-a luat vioara cu el și a luat-o apoi peste munți, spre est, și acolo, nu-i vorbă, el era de loc de pe coasta de est, așa că, da, se înțelege de ce a pornit-o tocmai spre est, vioara a dispărut repede, și restul de lucruri, dormea mult sub cerul liber, asta auzise, nu de la el, sigur, ci de la alții, înțeleg perfect de ce, zice ea, și sigur s-a găsit vreo muiere sau alta pe undeva prin Telemark, pe undeva pe coasta de est, să se îndure de el și să-l ia acasă, să-l primească în casa ei, sigur avea o casă în vreun sat de pe-acolo, și a trăit acolo cu ea timp de câțiva ani și apoi a murit, și sigur a băut până în ultima zi, dar era un om bun, sigur că da, și îi era dor de el, chiar îi era, în fiecare zi îi ducea dorul, nu trecea zi fără să-i simtă lipsa, zice, de multe ori s-a gândit cât de proastă a fost să-l alunge, cât de des a regretat c-a făcut-o, cât de des a plâns gândindu-se la propria-i nerozie, zice, abia și-a luat vioara și-a plecat, că ea a început să-i ducă dorul, și i-a dus dorul în fiecare zi încă din nefericitul moment din care s-a dus în drumul lui, zice ea, fiindcă n-a vrut să-i spună toate lucrurile alea, chiar dacă erau toate adevărate, dar îi spusese să plece și în momentul ăla s-a uitat numai la ea și, chiar dacă era beat, nu i-a spus nimic, într-un anume fel nu era beat niciodată, nu în sensul obișnuit al cuvântului, ci în felul lui, cânta la vioară cum numai el putea să cânte și era bețiv într-un fel al lui, în orice caz, nu se îmbăta ca alți oameni, băutul îl trezea, într-un fel, era ceva aparte, nu știa cum reușea să facă rost de băutură sau de bani de băutură, nu, nu avea habar, dar într-un fel sau altul reușea întotdeauna, așa e cu cei care beau, cu bețivii, zice ea

O să fii cu mine după ce mor? zice ea

și mă privește și ceva se mișcă în mine

Asta m-a întrebat, zice ea

O să fii cu mine după ce mor? zice

Cum să spui așa ceva? zice

și zice apoi că obișnuia să-i spună asta des, mai ales după ce bea, în orice caz, în ultimii ani o spunea des, pe atunci nu mai era aproape niciodată treaz, zice și râde și zice că obișnuia să cânte cel mai bine când era puțin abțiguit, dar nu beat de-a dreptul, dacă bea prea mult, muzica lui devenea stridentă și ininteligibilă, odată era atât de beat încât a plecat de pe scenă în mijlocul reprezentației și a zis că nu, nu mai e în stare să cânte, nu, și a plecat pur și simplu, s-a împleticit jos de pe scenă, mai bine zis, era acolo, l-a văzut cu ochii ei, zice ea

În mijlocul piesei s-a ridicat și a ieșit de pe scenă, zice ea

Nu mai pot, a zis, și a plecat pur și simplu, zice

și zice că, măcar parțial, în orice caz înainte să devină alcoolic, căci era alcoolic, trebuie să recunoască, bea pentru că era timid, bea din timiditate și din melancolie, dar le-a mers bine, totuși, timp de câțiva ani, de fapt, dacă poți să crezi, erau într-un soi de armonie, el câștiga ceva bani din cântatul la vioară, din ce în ce mai mult cu timpul, cânta la nunți, cum fac adesea muzicanții, și cu timpul a ajuns să cânte o dată pe săptămână la Gimle, unde se dansa, în rest mai apărea din când în când câte o cântare sau alta, dar de băut, bea tot timpul, și nu conta așa mult, nu înainte ca băutura să pună stăpânire pe el cu totul și să nu mai fie în stare să cânte cum trebuie, și piesele se transformau într-o hărmălaie incoerentă și aduceau a scârțâituri fără noimă, știi cum se zice, că viorile din Hardanger sună ca pisicile în călduri, încă le mai auzi pe cucoanele din Bjørgvin zicând asta, dar cât de puțin știau, cât de puțin înțelegeau cucoanele astea îngrijite, zice ea, dacă e să fie sinceră, regretă din toată inima că i-a spus să plece, cât de proastă a putut să fie, repetă, fiindcă, chiar dacă bea, nu făcea niciodată scandal, era mereu drăguț și adesea dădeau pe gât un păhărel împreună, fiindcă și ei îi plăcea să mai bea uneori, nu-i vorbă, nu era nici ea chiar abstinentă, nici pomeneală, chiar și eu o văzusem azi cu paharul de vin roșu în față, zice ea, cele mai bune momente pe care și le poate aminti, din toată viața ei chiar, erau când stătea și bea vin roșu și el cânta la vioară, sunt printre cele mai frumoase lucruri pe care le-a trăit vreodată, aproape că începe să plângă când se gândește, când își amintește cum cânta în fața ei, nu trebuie să se mai gândească la asta, zice, într-un sfârșit, băutura i-a luat mințile cu totul, dar era un om bun, cu toate astea, cu siguranță un om bun, și de morți

numai de bine, zice ea, apropo, prima oară când s-au văzut era la o competiție de muzicanți, era prima competiție la care asista, el era primul și a cântat ca un violonist obișnuit, dar apoi a început să se lase pătruns din ce în mai tare de muzică și să dispară atât pentru sine, cât și pentru ceilalți, era de parcă și el, și muzica și toți cei care stăteau în jur și îl ascultau s-ar fi înălțat de la pământ, și apoi, brusc, s-a întors pe scaun și a continuat să cânte așa, cu spatele spre sală, cu spatele îndreptat spre toți cei care îl ascultau, și totul continua să plutească în aer, până când muzica lui a așezat totul înapoi la locul potrivit și a dispărut apoi în aer pur și simplu și n-a mai rămas nimic, iar el s-a oprit din cântat și s-a ridicat și a ieșit din sală fără să se întoarcă spre public și oamenii aplaudau frenetic și încontinuu, aplauzele nu se mai opreau, era ca și cum fuseseră martori la un miracol, niciodată înainte și niciodată după aceea n-a mai auzit pe cineva cântând așa de bine la vioară, nici pe el, nici pe altcineva, și din seara aia, a spus asta de atât de multe ori încât o mai poate spune o dată, din seara aia au fost uniți, au fost o pereche, zice ea și continuăm să mergem în tăcere, pas cu pas înaintăm prin zăpada pe care nimeni înaintea noastră n-a atins-o

E și bună, și rea băutura asta, zic eu

Da, așa e, zice ea

și apoi mă întreabă dacă și eu beau și eu zic că da, obișnuiam să trag și eu la măsea, ba chiar serios, dar, și asta e o poveste lungă și întortocheată, zic, care s-a terminat cu mine fiind nevoit să aleg între băutură și artă, între băutură și viață, se poate spune, și da, da, am reușit într-un final să scap de puterea pe care băutura o avea asupra mea, dar n-a fost ușor deloc, zic eu, și evident că soției mele, lui Ales, nu-i plăcea deloc că beam și, dacă nu era ea, nu știu, zău, ce s-ar fi ales de mine, zic eu

Nu mai bei? întreabă ea

Nu, zic eu

și se face liniște

Și Ales, soția ta? zice ea

A murit, zic eu

și se lasă o tăcere lungă și apoi eu zic că după ce m-am lăsat de băut n-am mai băut deloc și ea zice că sunt foarte puternic dacă am reușit asta și eu zic că nu, nu puternic, am făcut doar ceea ce trebuia făcut, și am primit ajutor ca să pot să mă

las, de la forțe lumești și dumnezeiești, de ce să nu recunosc, am primit ajutor și din partea lui Dumnezeu, și fără ajutorul acesta n-aș fi reușit niciodată, dar mai ales datorită lui Ales am reușit să mă las și, odată ce m-am lăsat, n-a fost deloc greu să mă abțin de la băutură, dar să mă las, să mă dezobișnuiesc prima oară de băutură, asta a fost chiar greu, a fost o perioadă groaznică, sigur că da, zic și ea îmi zice cum bărbatul ei, cel pe care încă îl numește bărbatul ei, cum ziceam, Scripcarul, el n-a reușit niciodată să se lase de băut, și nici n-a încercat să se lase după aceea, după ce muierea aia din Telemark l-a primit la ea acasă, dar și ea obișnuia să bea, trebuie să fi băut și ea, altfel n-ar fi rezistat cu el, și ce-a fost a fost, nu i-a fost scris să îmbătrânească, nu, nu mai vrea să se gândească la toate lucrurile astea triste și apăsătoare, zice ea, ninsoarea s-a oprit, dar ea nici n-a băgat de seamă că s-a oprit, zice ea și își ridică fața spre cer și zice privește acolo, zice, și ridică brațul, privește acolo, pe partea cealaltă a fiordului, dincolo de Golf, acolo e Heimen, deja se vede, aproape ai ajuns, zice ea și râde ușor și eu îi mulțumesc frumos pentru ajutor, ea zice că nu-i mare lucru pentru cineva care cunoaște drumul, zice, dar, dacă nu-l cunoști, atunci e altceva, zice și zice că nu râde cu răutate, dacă există vreun motiv pentru care râde e pentru că și-a revenit din tristețe, se amuză de cum am zis, pripășit prin Bjørgvin, zice ea, dar da, cum zicea, dacă nu se găsește o cameră liberă la Heimen, pot oricând să înnoptez la ea, zice, are mai mult decât suficient loc în apartament și pentru mine, mult prea mult loc, zice, și mă gândesc cum nu mi-a plăcut niciodată așa mult să merg la oameni acasă, tot timpul mă simt stânjenit, e ca și cum aș face ceva nepermis, ca și cum m-aș infiltra, ca și cum m-aș insinua în viețile altora, ca și cum aș afla mai multe despre viața lor decât îmi este permis, ca și cum le-aș tulbura viața sau chiar viețile lor m-ar tulbura pe mine, ca și cum viețile lor s-ar insinua într-a mea, ca și cum s-ar infiltra într-a mea, îmi zic, să vină cineva la mine acasă e unul din cele mai groaznice lucruri pe care le cunosc, devin atât de neliniștit încât nu știu ce să mai fac, nu când mă vizitează acasă oameni pe care îi știu bine, ca Åsleik, de exemplu, cu el n-am treabă, mă simt în largul meu, pare deja un lucru firesc, așa e între cunoscuți, țin într-un fel de casă, și nu mi se pare dificil nici să fac vizite la cunoscuți acasă, dar nu am foarte mulți cunoscuți, îmi zic, strict vorbind, îl am doar pe Åsleik, îmi zic, pe Åsleik și pe nimeni altcineva și aproape nu se simte ca și cum mă vizitează un străin când vine Åsleik pe la mine, și nici eu nu am

impresia că vizitez un străin când merg pe la Åsleik, fiindcă eu și Åsleik ne cunoaștem de atâta timp, încât nu mai avem multe lucruri ascunse unul față de celălalt, sigur că avem, de fapt, dar e ca și cum amândoi am ști ce ascunde celălalt sau am ști, dar că n-am vrea să fi aflat, sau nu vrem să ne gândim la asta, să zăbovim asupra acestor lucruri, ca și cum am vrea să le lăsăm acolo neatinse, să plutească între noi, fără să le atingem vreodată, fără să le tulburăm, însă nu poți să faci asta cu necunoscuți, dar, în rest, alți vizitatori? înainte de Åsleik? strict vorbind, numai când locuiam cu Ales în Bjørgvin mai primeam oaspeți, de când ne-am mutat în Dylgja am rămas numai eu și cu Ales, singuri, și atunci, pe când ea încă trăia, singura persoană care a venit să ne viziteze la Dylgja, pe lângă mama ei, Judit, și Åsleik, a fost Beyer, dar nici el nu a venit decât o dată, dar nu, nu pot să mă gândesc la asta, la Ales, dorul devine prea mare, mă apasă mai jos și tot mai jos până dispar cu totul, îmi zic, dar în ziua în care Beyer urma să vină în vizită Ales nu voia să rămână acasă, voia mai degrabă să stea cu mama ei, Judit, în Bjørgvin, așa că am dus-o cu mașina în Bjørgvin cu o zi înaintea vizitei, am lăsat-o în fața Galeriei Beyer și a doua zi după vizita lui Beyer am luat-o înapoi din fața Galeriei Beyer, fiindcă, dacă mie îmi displăcea să am vizitatori, lui Ales îi displăcea cu atât mai mult, îmi zic

Te cunosc poate mai bine decât crezi, zice Guro

și eu nu înțeleg ce vrea să însemne asta, că mă cunoaște mai bine decât cred, ce vrea să spună? ce-i drept, am dat mai multe interviuri pentru *Gazeta de Bjørgvin*, mai e și asta, dar sigur nu la asta se referă

Mă cheamă Guro, zice dintr-odată

și o spune accentuând numele de parcă ar vrea să-mi amintească de ceva și apoi zice că măcar acum știu cum o cheamă, în cazul în care am uitat, zice, deci dacă memoria mea e slabă și nu pot să-mi aduc aminte de ea, sigur trebuie să-mi pot aminti numele ei, zice, și zice că a venit timpul să facem în sfârșit cunoștință, zice și îmi întinde mâna

Mă numesc Guro, zice

și îi întind mâna și îl țin pe Brage într-o singură mână

Și eu mă numesc Asle, zic eu

Măcar atât să știm unul despre celălalt, zice

și e cumva o urmă de batjocură în vocea ei

Cum ne numim, zice ea

Da, zic eu

și pentru un moment se lasă tăcere și ea zice că se va interesa de următoarea mea expoziție de la Galeria Beyer, trebuie că și anul acesta va avea loc, ca în toți anii, în perioada Adventului, zice ea și zice că a fost la toate expozițiile mele de aici, zice, am ajuns deja la Heimen și eu zic că o să intru să întreb dacă e vreo cameră liberă pentru mine și ea zice că poate să aștepte afară, în cazul în care toate camerele sunt ocupate, nu poți să știi niciodată, în cazul ăsta pot, cum zicea, să vin să dorm la ea, zice și eu îi mulțumesc și ea zice că poate veni cu mine înăuntru, deschid ușa de la intrare și cea pe care o cheamă Guro intră înaintea mea și eu o urmez cu câinele în brațe și văd că la recepție se află același recepționer dintotdeauna, din Bjørgvin de loc, a stat la recepție în toți acești ani, e unul dintre cei pe care-i știu, unul dintre cei la care de multe ori mi-am făcut cazarea și decazarea, un bătrân politicos din Bjørgvin, și văd că pe peretele recepției, în spatele Bărbatului din Bjørgvin, atârnă mai multe chei, ceea ce înseamnă că sunt destule camere de închiriat, îmi zic

Bună ziua, sau mai bine zis bună seara, zice Bărbatul din Bjørgvin

Iată cine e pe-afară și se plimbă, zice el

și mă privește și apoi o privește pe femeia din spatele meu

Sau cei doi care sunt pe-afară și se plimbă, zice

și pare că abia acum o observă pe însoțitoarea mea și se ridică și se înclină

Da, da, zic eu

Oare aveți o cameră pentru mine? întreb eu

De două persoane? zice el

Nu, numai pentru mine, zic eu

și în același moment îmi trece prin cap că poate nu se referea la mine și la femeia pe care cel mai probabil o cheamă Guro, ci la mine și la câine

Așa, deci, zice Bărbatul din Bjørgvin

Pentru mine și câine, vreau să spun, zic eu

Ți-ai luat câine? zice el

Da, zic eu

și îmi dau seama că nu are rost să încep să explic felul în care m-am pricopsit cu câinele

De fapt, nu prea e voie cu câini în cameră, zice Bărbatul din Bjørgvin

Și niciodată nu ai mai avut un câine cu tine, zice el

Nu, zic eu

Nu știu ce să zic, zice Bărbatul din Bjørgvin

și Guro zice că poate lua câinele la ea și că-l pot lua înapoi mâine dimineață, întotdeauna i-au plăcut câinii, ea însăși a avut câine odată, pe când era fetiță, zice

Găsim o soluție, zice Bărbatul din Bjørgvin

Pentru că, începe el

și, brusc, se lasă o tăcere lungă

Pentru că e vorba de tine, de oaspetele nostru fidel, îndrăznesc să fac o excepție, n-am cum să-mi pierd slujba din atâta lucru, zice el

și eu rămân siderat în fața recepției și nu știu ce să zic, fiindcă n-am pomenit niciodată până acum cățel la Heimen

Doar să nu înceapă să latre, zice Bărbatul din Bjørgvin

Nu, nu cât timp sunt cu el, zic eu

E bine de știut, zice el

Chiar dacă nu sunt mulți oaspeți cazați la hotel în noaptea asta, nu cred că le-ar plăcea să fie treziți de lătrat de câine, zice el

Pot să înțeleg, zic eu

Dar pot să iau câinele la mine, dacă e nevoie, zice Guro

și în momentul ăla îmi amintesc că mi-a spus că se numește altfel când am stat de vorbă la Mâncare și Băutură mai devreme în cursul zilei, Silje sau ceva de genul, îmi zic, dar acum a zis că se numește Guro, ba chiar de mai multe ori, nu-mi vine s-o numesc altcumva decât Guro, îmi zic

Camera în care stai de obicei e liberă, zice Bărbatul din Bjørgvin

Camera 407, zic eu

și continui zicând că drumul ăsta până la Bjørgvin a nimerit pe nepusă masă, în mod normal fac rezervare din timp, Bărbatul din Bjørgvin răspunde că știe foarte bine

Da, sigur, e bună camera, ca de obicei, sigur, zic eu

Camera ta e liberă și, pentru că e vorba de tine, sunt sigur că va fi în regulă cu câinele în cameră, zice el

și eu zic mulțumesc, mulțumesc frumos, și îi zic că atâta timp cât e cu mine câinele nu va lătra

Totul e în regulă, atunci, camera ta e liberă și te așteaptă, zice Bărbatul din Bjørgvin

și ia o cheie de pe peretele din spatele lui și mi-o întinde și îmi urează bun venit și îmi spune că sigur găsesc și singur drumul până la cameră și că știu la fel de bine ca el când se servește micul dejun și toate celelalte lucruri, zice, iar eu îi mulțumesc și îi zic că totul e în regulă, zic, și mă întorc spre Guro, care se află încă în spatele meu, și îi mulțumesc, multe mulțumiri pentru ajutor, și ea zice că n-am pentru ce și că speră să ne reîntâlnim, iar eu zic că sigur, sigur că da, ne vom reîntâlni cândva, apoi ne strângem mâinile și ne luăm rămas-bun și eu mă îndrept spre lift și ea spre ieșire când ea se oprește și zice

Dar la micul dejun? zice

la care eu mă întorc și o privesc

Câinele rămâne singur? întreabă ea

Aici cam ai dreptate, zice Bărbatul din Bjørgvin

Iei câinele cu tine la micul dejun? întreabă ea

și eu zic că nu m-am gândit la asta și Bărbatul din Bjørgvin zice că nu mă sfătuiește s-o fac, de ce a apucat-o tocmai acum să vorbească despre micul dejun? nu sunt destul de obosit și fără asta? nu pot să mă bucur de puțină liniște și odihnă, în sfârșit? am nevoie de somn, îmi dau seama brusc cât de îngrozitor de obosit sunt, atât de obosit c-aș putea pica din picioare

Îți dau dreptate aici, zice Bărbatul din Bjørgvin

și eu nu știu ce să zic și Guro zice că poate lua ea câinele acasă cu ea și că-l pot lua mâine dimineață înapoi, zice, iar eu îmi dau seama că nu mai am energie să vorbesc despre asta, câinele o să doarmă unde se poate, îmi zic și o privesc

La ora zece îl aduc înapoi, zice ea

Sau poți să treci pe la mine pe la ora aia, ba chiar înainte, dacă vrei, zice

și eu dau din cap și Guro zice că dacă vreau să trec pe la ea să iau câinele pe la ora aia, ba chiar înainte, ba chiar mai târziu, știu prea bine unde locuiește, acolo, pe Smalgangen, la numărul 5, zice, da, mi-a mai spus, zice, stă chiar aproape de Heimen, trebuie doar s-o iau la dreapta și apoi încă o dată la dreapta la prima intersecție și apoi prima alee care-ți iese în cale e Smalgangen, chiar la stânga, zice ea și zâmbește și Bărbatul din Bjørgvin se uită la mine și Guro vine încet către mine și îi dau câinele și zic că îl cheamă Brage și ea mi-l ia din brațe și ia și lesa și

Bărbatul din Bjørgvin zice că iată, totul s-a rezolvat cum e mai bine pentru toți, inclusiv pentru câine, zice, iar eu mă întorc îndreptându-mă spre lift și apăs pe butonul pe care se află desenată o săgeată în sus, liftul începe să se miște și eu mă întorc și zic

Noapte bună, zic

și atât cea care cel mai probabil se numește Guro, cât și Bărbatul din Bjørgvin zic și ei noapte bună și eu deschid ușa liftului și aud ușa de la ieșire închizându-se și intru în lift și apăs pe butonul pe care scrie 4 și stau în lift nemișcat și el o pornește în sus și îmi dau seama că sunt atât de obosit, atât de obosit, atât de infinit de obosit, îmi zic și mă gândesc ce bine a fost că am venit înapoi la Bjørgvin, altfel ce s-ar fi ales de Asle? cum stătea acolo pe jos, acoperit de zăpadă, era bolnav, tremura întruna și a căzut de mai multe ori pur și simplu din picioare, a picat dintr-odată, a rămas lat, ce s-ar fi întâmplat dacă nu aș fi venit înapoi la Bjørgvin? îmi zic și liftul urcă încet, e un lift vechi care urcă încet, cu smucituri mărunte, îmi zic că n-ar mai trebui să mă gândesc la Asle sau la orice altceva, sunt obosit, infinit de obosit, așa că ar trebui să merg direct la culcare, îmi zic, liftul a ajuns în dreptul etajului patru și se oprește cu o altă smucitură, apoi se mișcă puțin în sus și în jos, privesc ușa liftului și parcă durează o eternitate înainte să o pot deschide și ies, în sfârșit, fără să știu dacă trebuie să o iau la dreapta pe coridor sau s-o iau la stânga pe coridor, chiar dacă am stat de atâtea ori în camera 407, încă nu știu, așa că dă-o dracului, o s-o iau ori la dreapta, ori la stânga și văd apoi unde ajung, îmi zic și mă enervez, mă enervez pe mine însumi, sunt de-a dreptul furios pe mine, o iau la dreapta și văd o primă ușă pe care scrie 400 și continui tot în față și numerele de pe uși tot cresc și cresc, așa că merg mai departe și într-un final găsesc ușa pe care scrie 407, îmi scot cheia și descui din prima încercare și intru în cameră, aprind lumina, îmi dau jos geanta de piele maro de pe umăr și o pun pe un scaun, îmi dezbrac apoi paltonul negru și îl împăturesc și îl așez peste scaun și mă întind pe pat fără să-mi mai dau jos nicio altă haină de pe mine, nici măcar jacheta de catifea neagră n-o dezbrac, nici măcar pantofii nu mi-i scot, trag apoi adânc aer în piept și expir încet de mai multe ori și îmi unesc palmele să spun o rugăciune și îmi fac semnul crucii și zic în gând Pater noster Qui es in cælis Sanctificetur nomen tuum Adveniat regnum tuum, și stând așa întins încep să spun Tatăl Nostru care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, vie împărăția Ta,

vie odată Împărăția Ta, dar deja a venit, simt asta, întotdeauna pot să simt cât de aproape e Dumnezeu, e ca un fel de câmp în jurul meu, sau poate ce simt e doar prezența îngerului trimis de el, îngerul meu păzitor? îmi zic, Dumnezeu să-l aibă în pază, să-l aibă în pază pe Asle, fie ca Asle să se însănătoșească, îmi zic și mă gândesc că nu mai durează mult până ce eu însumi voi merge la Domnul, în Împărăția Lui, îmi zic și trag adânc aer în piept și zic în gând Kyrie și expir încet și zic eleison și trag adânc aer în piept și zic Christe și expir încet și zic eleison și o zic din nou și din nou în timp ce stau întins pe pat și privesc fix în față, la început nu văd nimic, ci doar simt cât de obosit sunt, apoi încep să disting o pânză pe un șevalet și pe pânză disting cele două linii care se intersectează și îl aud pe Åsleik zicând Crucea Sfântului Andrei, o zice cu fudulia lui de țăran, simt cum crește în mine o repulsie față de tabloul ăsta, nu mai e nimic de făcut la el, trebuie doar să scap de el, să-l îndepărtez din minte, fiindcă e gata, e terminat, indiferent cât de neterminat e, de fapt, dar e gata, terminat, pur și simplu e gata și așa o să și rămână, fiindcă nu e nevoie de mai mult, pânza albă imaculată pe care se încrucișează cele două linii, iar cele două linii compun o cruce, și e tocmai el, evident că pe el l-am pictat, pe Asle, dar nu vreau să mă gândesc la asta, nu acum, fiindcă acum vreau să am liniște și pace, îmi zic în gând Pacem relinquo vobis Pacem meam do vobis și zic Vă las pacea, vă dau pacea Mea și nu mai știu apoi ce să fac mai departe cu tabloul, e țeapăn, e mort, sunt doar două linii, două dungi care se încrucișează, nu au lumina pe care ar trebui s-o vezi într-un tablou bun, nici măcar nu e un tablou, de fapt, e Crucea Sfântului Andrei, zice Åsleik, și are dreptate, apoi mai spune asta o dată, *Crucea Sfântului Andrei*, zice și accentuează cuvântul ca și cum ar fi mândru că știe despre ce e vorba, că știe cum arată Crucea Sfântului Andrei, asta transmite prin felul în care pronunță fiecare cuvânt, și în felul acesta se micește puțin, se umilește puțin în fudulia lui de țăran în fața vorbelor *Crucea Sfântului Andrei*, îmi zic în timp ce stau întins pe pat și îmi zic c-ar trebui să uit tabloul pur și simplu, sau măcar să încerc să uit de el, dar imaginea lui mi-e întipărită în mine, câteva dintre picturi sunt ancorate adânc în memorie, dar majoritatea celor care s-au ancorat sunt imagini din viața mea, nu tablouri proprii, frânturile astea a tot felul de lucruri pe care le-am văzut s-au ancorat în mintea mea și nu fac decât să mă chinuie, de fapt, fiindcă nu voi reuși niciodată să scap de ele, și tot timpul încerc să le îndepărtez pictându-le, și într-o anume

măsură chiar reușesc să le pictez până la dispariție sau, în orice caz, reușesc să le transform în ceva care nu se mai regă-sește în memorie, în ceva care nu iese în evidență, cumva, îmi zic și mă gândesc că toate tablourile pe care le-am pregătit pentru expoziția care va avea loc curând la Galeria Beyer sunt deja finalizate, dacă mi-aș fi amintit, le-aș fi putut lua cu mine astăzi și le-aș fi adus la Beyer, sau mâine dimineață, îmi zic, dar nu întotdeauna ești în stare să gândești la fel de limpede sau să plănuiești totul în avans, în dimineața asta, de exemplu, nu m-am gândit decât că trebuie să vin la Bjørgvin ca să fac cumpărături, așa că doar asta am făcut, acum mă gândesc că mâine, după ce mă întorc acasă, voi scoate pictura cu cele două linii de pe șevalet, Crucea Sfântului Andrei, cum zice Åsleik, ba chiar aș putea să numesc tabloul *Crucea Sfântului Andrei*, voi picta acest nume, acest titlu, de fapt, cu vopsea neagră în partea de sus a ramei, cum fac de obicei, iar în colțul din dreapta jos voi desena un A mare, cum fac de obicei, dacă nu cumva am făcut asta deja, oare m-am semnat deja? nu cumva am trecut deja titlul tabloului și m-am semnat cu un A mare jos și l-am dat deja jos de pe șevalet și l-am așezat lângă celelalte tablouri care nu sunt încă finalizate și care stau stivuite în picioare cu spatele între ușa camerei și ușa holului? nu cumva am făcut asta deja? îmi zic, dar, dacă nu am făcut-o încă, o să o fac imediat ce ajung acasă mâine, îmi zic, și o să iau apoi o altă pânză din stiva tablourile nefinalizate, pe care aproape am reușit să le perfecționez, dar nu întru totul, tablouri cărora le lipsește ceva, cu care încă nu mi-am dat seama ce ar trebui să fac și pe care le-am lăsat pur și simplu în pace o vreme, când mă întorc acasă la Dylgja, când o să mă întorc la Dylgja în sfârșit, o să iau una dintre pânzele care se află cel mai aproape de perete, una dintre pânzele pe care le-am început cu mult timp în urmă și pe care le-am abandonat și de care nu sunt pe deplin mulțumit, indiferent ce pânză o fi, îmi zic, și mă gândesc că trebuie să fac două stive din picturile care stau cu rama spre exterior în dreptul ușii bucătăriei, și să le duc la Beyer, fiindcă acelea sunt tablourile pe care le-am terminat, e o stivă cu tablouri mai mari și una cu tablouri mai mici, acelea sunt tablourile pe care le-am coborât de pe șevalet, de vreme ce am văzut că nu mai am ce să lucrez la ele, am lucrat la ele cât am putut de mult, nu pot să-mi dau seama cât sunt de bune, de fapt, dar știu că nu le pot face mai bune, așa că următoarea expoziție e deja gata, mi se pare că sunt cam prea multe, îmi zic, dar, dacă Beyer e de părere că sunt prea multe, o să le pună deoparte pe cele pe care nu vrea să le

includă în expoziție, o să le pună în depozitul de lângă sala de expoziții, în Bancă, cum zice el, ar fi timpul să duc deja tablourile la Galerie, ar trebui să mă grăbesc puțin, așa că trebuie să rezolv cât de curând, Beyer însuși așază tablourile la locul lor pe perete și investește multă atenție în asta, îmi zic, numai datorită lui am reușit să supraviețuiesc ca artist, dacă vrei să trăiești din pictură trebuie să muncești fără oprire, îmi zic, din punctul ăsta de vedere e ca în orice altă meserie, cu toate că e ceva special să nu fii ceva atât de banal ca un zugrav, un simplu decorator, ci ceva atât de neobișnuit, atât de nobil ca un artist, e și multă afectare în asta, trebuie să recunosc, mi-e rușine, de fapt, să fiu artist, pictor de artă, dar la ce altceva aș fi fost bun? mai ales acum, la vârsta mea? din nefericire, nu prea sunt alte lucruri pe care le pot face decât să pictez, pentru că dintotdeauna am fost stângaci, în toate aspectele, în afară de desenat și pictat, e de neînțeles, faptul că nu reușesc să fac nimic altceva nu poate fi din cauza inaptitudinii mele fizice, ci alta trebuie să fie piedica, dar nu știu care ar putea fi, așa că aș fi fost un salahor tare nepriceput, așa a fost încă de pe când eram flăcău, iar de socotit, nici vorbă, nici la scris nu-s foarte priceput, sau, în fine, de fapt sunt destul de priceput, dacă stau să mă gândesc, compunerile mele de la școală nu erau catastrofale și eram destul de bun și la engleză, vorbeam chiar fluent, și chiar și la germană, și acum mai citesc cărți în germană și în engleză, chiar dacă sunt multe cuvinte și expresii pe care nu le înțeleg, dar reușesc cumva să-mi dau seama despre ce-i vorba, mai citesc și cărți în suedeză și daneză, bineînțeles, am început să citesc cărți în original pe când urmam cursurile Școlii de Artă, pentru că multe dintre cărțile pe care profesorul Christie ni le recomanda erau scrise în germană sau engleză, dar mai ales în germană, și uneori și în suedeză sau daneză, foarte rar era ceva în norvegiană, și atunci mereu în bokmål, niciodată în nynorsk, și multe dintre ele le-aș fi citit dacă aș fi avut curaj să intru pe ușa prestigioasei Biblioteci Universitare și să întreb dacă pot împrumuta, aveam voie să împrumut, de vreme ce eram la Școala de Artă, și puține dintre cărțile recomandate de profesorul Christie se aflau la Biblioteca Publică, așa încât citeam și tot citeam fără să înțeleg nici măcar jumătate din ce citeam, poate mult mai puțin de atât, dar nu conta atât de mult, fiindcă înțelegeam măcar anumite lucruri, iar ce înțelegeam se cristaliza în gânduri și idei care m-au ajutat să înțeleg din ce în ce mai mult din limba în care citeam, chiar dacă aveam dicționare la îndemână, nu-mi plăcea să mă întrerup

ca să caut cuvinte în ele, așa că preferam să ghicesc sensul unui cuvânt, care cel mai adesea reieșea din context, cuvintele căpătau un sens propriu în raport cu alte cuvinte, așa că pot să spun că m-am descurcat destul de bine la limbi străine, numai socotitul a fost dintotdeauna un lucru pentru care mi-a lipsit orice talent, la fel cum îmi lipsește simțul spațiului, simțul orientării, și sunt neîndemânatic, în sfârșit, singurul lucru pe care știu să-l fac e să pictez, trăiesc din pictură, iar asta e bine și e rău în același timp, dar măcar te obligă să fii perseverent, să pictezi tablou după tablou, măcar atât, când nu pictez, adesea mă surprind stând ceas după ceas și privind în gol, total nemișcat, pot să stau mult timp nemișcat, privind în gol, fiindcă e ca și cum ideile cele mai bune de acolo vin, ca și cum din acel nimic poate răsări ceva adevărat și palpabil, poate răsări ceva care transmite foarte multe, iar acest ceva se poate transforma într-o imagine, sau pot să stau acolo nemișcat și privind în gol și să mă golesc la rândul meu de orice gând, să rămân gol de tot, și liniștit, iar liniștea asta îmi place să cred că e cea mai sinceră rugăciune a mea, în liniștea asta e Dumnezeu cel mai prezent, fiindcă Dumnezeu poate fi auzit numai în tăcere și liniște, și poate fi văzut numai în ceea ce nu se vede, sigur că știu Tatăl Nostru și-o spun în fiecare zi, ca să fiu sincer, cel puțin de trei ori pe zi, de fapt, și adesea de mai multe ori de atât, și am învățat-o pe de rost în latină, și eu când învăț ceva pe de rost învăț astfel încât să pot vedea aievea în fața mea, niciodată nu tocesc, pentru că-mi pot aminti lucrurile scrise, dar mai degrabă ca o imagine, dar încerc să-mi aduc aminte numai lucrurile scrise pe care consider că are rost să mi le amintesc, și reușesc, spre deosebire de imaginile din viață, să le împiedic să mi se întipărească atât de adânc în minte, mi-am făcut propria traducere în nynorsk din Tatăl Nostru, pe care bineînțeles că o știu pe de rost, pe care o văd aievea în fața ochilor când vreau, totuși momentele astea în care stau nemișcat și privesc în gol, în care mă golesc de tot și mă umplu de liniște, ele sunt cele mai adevărate rugăciuni pe care le spun, și după ce mă afund în liniștea asta, în starea asta, pot să rămân acolo multă vreme, pot să stau multă vreme așa, pierzând noțiunea timpului, stând nemișcat și privind pur și simplu în gol, și devin, într-un fel, tocmai nimicul în care mă holbez atât de insistent, nu știu cât de mult pot sta așa, dar pot să rămân așa mult, mult de tot, iar aceste ore de liniște totală se metamorfozează și devin lumina din tablourile mele, lumina care se ivește în întuneric, care devine întuneric luminos, nu știu, dar se întâmplă să mă

gândesc sau să sper că poate fi așa, îmi zic în timp ce stau întins pe pat și mă gândesc că trebuie să mă culc, acum voi spune rozariul cu câteva dintre rugăciunile obișnuite, cum m-am obișnuit să-l spun, nu se întâmplă atât de des să-l spun cu cuvintele mele și, când o fac, mă rog pentru alții, am o reținere, o jenă dacă mă rog pentru ceva pentru mine, tot timpul e ceva ce m-ar putea face mai bun pentru ceilalți, iar dacă are de-a face direct cu mine mă rog să se îndeplinească voia Domnului, Facă-se voia Ta, Fiat voluntas tua precum în cer așa și pe pământ, Sicut in cælo et in terra, și sunt atât de obosit, atât de obosit și trebuie să dorm, dar sunt atât de epuizat încât nu pot dormi, mă gândesc și mă ridic în capul oaselor pe marginea patului și mă ridic din pat și îmi dezbrac jacheta neagră de catifea și o agăț de spătarul scaunului pe care se află geanta, peste care se află paltonul, apoi îmi zvârl ghetele din picioare lovind cu călcâiele de podea și îmi dau jos pantalonii și îi las să cadă pe podea și îmi dezbrac apoi pulovărul negru și îl pun peste pantaloni și îmi dau seama cât e de frig în cameră, sting apoi lumina și mă întind iar pe pat și mă înfășor strâns în plapumă și îmi adun gândurile și mă rog la Dumnezeu să-l ajute pe prietenul meu Asle, să-l pună pe picioare, e prea tânăr să moară, pictează prea bine ca să moară deja, nu vreau să zic că știu mai bine decât Dumnezeu ce e mai bine pentru el, dar vreau și pot, cu toată modestia și cu toată seninătatea de care sunt în stare, să mă rog la Dumnezeu să-l țină pe Asle în viață, să-l facă iar sănătos, da, mă rog la Tine, Doamne, să-i redai lui Asle sănătatea, îmi zic și zac uitându-mă în gol, uitându-mă la nimic, și sunt obosit, obosit, atât, atât de obosit, sunt oare prea agitat ca să pot adormi? îmi zic și mă gândesc că poate pictez mai bine sub presiunea timpului, când trebuie să termin câteva tablouri pentru expoziție? fiindcă, chiar dacă-mi place să pictez, adesea e multă suferință în ce pictez, și într-un anume sens și în mine însumi, pentru că aceste imagini pe care le țin în mine se leagă aproape toate de ceva a cărui amintire mă doare, lumina amintește mereu de întuneric, așa e, și există și pictori care nu vor să renunțe la tablourile lor, vor mai degrabă să le păstreze pentru ei, nu vor să le vândă nicicum, dar eu mă bucur de fiecare dată când reușesc să vând vreo pictură, când reușesc să scap de ea, aproape, și poate e un rest din sentimentul pe care-l aveam când eram băiat și reușeam să mai câștig câteva coroane din tablourile mele cu casele și fermele vecinilor, nu era puțin lucru pentru un băietan, dar mă bucura să o fac, să pictez tablouri și să le vând mai departe și să fac

bani din asta, în același fel mă bucură astăzi când vând vreo pictură, a vinde un tablou e o bucurie în sine, trebuie să recunosc că și pentru mine e la fel, când vând un tablou, dau de la mine, aproape ca un cadou, și lumina care se ascunde în tablou, e ca și cum aș da mai departe un cadou pe care l-am primit la rândul meu, sunt plătit pentru tablou și atât, dar nu și pentru lumina care se ascunde în el, fiindcă pe aceea am primit-o și eu la rândul meu și trebuie să o dau mai departe, și această lumină cel mai adesea e strâns legată de ceva dureros, de durere, de suferință, pot să zic așa, dacă nu e prea mult spus, și sunt plătit pentru tabloul în sine, pentru imagine, nu pentru lumina din ea, și cine cumpără tabloul ajunge să se împărtășească din lumină, din disperare, din durerea care sălășluiește în lumină, îmi zic, și dacă în tablou nu se găsește lumină, atunci refuz să-l dau, un tablou nu e gata până nu are lumină în el, chiar dacă lumina asta e invizibilă, îmi zic, chiar dacă nimeni altcineva n-o poate vedea, ci numai eu, așa că trebuie să se afle acolo, privește Lumina, cum se zice, el a văzut Lumina, se spune, și câtă dreptate au oamenii când spun asta, chiar dacă încă se zice asta despre cineva care mai mult sau mai puțin și-a pierdut de tot mințile, cineva care nu mai aparține pe de-a-ntregul lumii ăsteia, cum zice lumea uneori cu răutate, dar ce contează? de vreme ce eu văd ce văd, am văzut ce era de văzut, am trăit ce era de trăit și pictez ce am de pictat, spună ce-o vrea, îmi zic, din astfel de motive mă bucur când mai vând câte un tablou, fiindcă reușesc, astfel, să dau lumina mai departe, îmi zic, apoi mai e și faptul că trăiesc din pictură, niciodată nu am trăit din altceva, bineînțeles că trebuie să și vând! din ce altceva aș fi trăit dacă nu îmi vindeam tablourile? n-aș fi agonisit mare brânză, ba chiar aș fi trăit în sărăcie lucie, sunt mulți pictori care trăiesc în sărăcie cruntă, chiar dacă majoritatea încearcă să ascundă asta cât de bine pot și trăiesc pe picior mare și fac cinste în stânga și-n dreapta de fiecare dată când pun mâna pe câteva coroane, dar eu niciodată n-am fost așa, n-am cheltuit niciodată mai mulți bani decât mi-a fost necesar, îmi zic, ci mai degrabă mai puțini, ca să zic așa, am fost chibzuit, cum se spune, și m-am descurcat tot timpul cu banii, mă gândesc, tocmai pentru că am fost așa chibzuit, pesemne, ba chiar frugal până la zgârcenie, până la avariție, cum se spune, nu-mi place nicicum să cheltuiesc bani, nu mi-a plăcut niciodată, dar și eu, ca toată lumea, trebuie să dau bani pe ceva, totuși îmi place să cumpăr pânză și tuburi de vopsea în ulei, tot felul de obiecte de pictură, îmi place atât de mult, de fapt, încât am atâta pânză și atâtea

tuburi cu vopsea și terebentină și șipci pentru rame și pensule și cârpe și tot felul de alte lucruri că aproape nu mai trebuie să cumpăr altele tot restul vieții, aproape deloc, și majoritatea lucrurilor sunt deja într-una din camerele din pod, totul e acolo, ordonat frumos și la locul lui, îmi zic, și, cu toate acestea, mai degrabă mă duc și cumpăr lucruri noi în loc să intru în rezerva din pod, cum am făcut și astăzi, de exemplu, când am cumpărat o rolă de pânză de la Magazinul de Artă și o grămadă de șipci pentru rame de la Magazinul de Bricolaj, dar mi se pare că s-a întâmplat cu foarte multă vreme în urmă, de parcă ar fi trecut un an de când am fost la Magazinul de Artă și la Magazinul de Bricolaj, chiar dacă a fost azi-dimineață, dar da, când cumpăr ceva ce-mi trebuie la pictat nu fac nicio economie, și asta se leagă de copilărie, când vindeam tablouri și cumpăram pânză și tuburi de vopsea și terebentină de banii pe care îi primeam pe tablouri, mă gândesc în timp ce stau întins pe patul de la Heimen, în camera 407, pe patul în care am stat întins de atâtea ori, și sunt obosit, atât de obosit încât nu reușesc să adorm, oare cum se simte Asle? Cum îi merge lui la Spital? trebuie să se odihnească, asta au spus, că trebuie lăsat să se odihnească și că de aceea nu pot să-l văd, iar eu bineînțeles că n-am ridicat nicio obiecție, ci am plecat pur și simplu, și tocmai ca să nu mă mai gândesc la Asle îmi ocup mintea cu toate aceste lucruri, cu toate lucrurile la care m-aș gândi în mod normal, fiindcă Asle trebuie să se odihnească, asta e cel mai bine pentru el, a zis Infirmiera și de aceea e cel mai bine să mă întorc mâine dimineață și să întreb când l-aș putea vizita, mi-a zis, iar eu i-am zis că da, aș putea face asta, dar dacă doarme trebuie să-l lăsăm să doarmă, fiindcă trebuie lăsat să se odihnească acum, cel mai important lucru acum e ca el să doarmă cât de mult posibil, a zis ea, iar eu am zis că voi veni mâine să-l vizitez dacă se poate, dacă nu doarme, și dacă doarme e perfect în regulă, nu intru să-l deranjez, mai degrabă mă întorc în altă zi, locuiesc puțin mai departe, la nord de Bjørgvin, în Dylgja, dacă știe unde e, am zis, și Infirmiera a zis că nu, nu știe, iar eu am zis că da, n-are cum să știe, e o localitate așa de mică încât aproape nimeni n-a auzit de ea, i-am zis, iar ea a zis că așa rămâne, sigur, urmează să vin mâine sau în altă zi, aș putea să sun înainte ca să întreb dacă pot veni, și vedem dacă e în regulă, a zis ea, așa a fost convorbirea, sau doar îmi închipui că a fost așa? că am vorbit toate astea cu Infirmiera? îmi zic, în orice caz, acum sunt la Heimen, stau în camera 407 și nu reușesc să dorm nicicum, și mă gândesc că multora dintre cei

care știu ce e bun și ce e rău, care pot face diferența dintre arta bună și arta proastă nu le plac tablourile mele, timp de mulți ani, să faci pictură, să pictezi tablouri, adică, nu era în sine ceva care te făcea artist, și mai erau, bineînțeles, și cei care pictau tablouri considerate mai puțin valoroase, ei nu erau considerați artiști, de fapt, ci numai un soi de decoratori, și cei mai răi dintre toți erau cei care pictau tablouri și le vindeau, care reușeau să-și vândă tablourile, cei mai răi erau cei care pictau tablouri pe care cineva și-ar fi dorit să le cumpere, fiindcă atunci ce devenea arta? nu devenea pictura doar o formă de divertisment? un produs? nimic mai mult decât o podoabă pe perete? ceva ce agăți deasupra canapelei fiindcă trebuie să ocupi spațiul acela gol de pe perete cu ceva? poate că da, dar cu siguranță nu e artă, zic sau gândesc ei, dar eu știu foarte bine ce fac, știu foarte bine care este un tablou bun și care un tablou prost și știu, de asemenea, că pot picta lucruri pe care numai eu le-aș putea picta, fiindcă am în interiorul meu acea imagine intimă și proprie din care provin toate celelalte imagini, ca să zic așa, sau pe care încearcă să o exprime, sau la care încearcă să ajungă, dar imaginea aceea unică și intimă nu poate fi pictată, nu poate fi exprimată, pot să pictez ceva care se află mai aproape sau mai departe de această imagine, și cu cât sunt mai aproape de această imagine când pictez, cu atât pictez mai bine și cu atât mai multă lumină se află în pictură, chiar așa e, îmi zic, am văzut și am trăit asta pe pielea mea, și ceea ce știu în interiorul meu, în această imagine din adâncul meu, e ceva ce vreau să dau mai departe, e ceva despre care vreau să afle și alții, ba chiar nu m-ar deranja să o agațe deasupra canapelei, fiindcă știu că vreau să o împart cu lumea, vreau s-o arăt lumii, nu se lasă exprimată în cuvinte, dar poate reușesc să o arăt? sau măcar o parte din ea? și, câtă vreme se lasă arătată, vreau s-o expun, s-o arăt, pentru că e adevărată, pentru că sunt sigur de ea și pentru că știu că este o imagine bună, că este bună pentru mine și e bună și pentru alții, și ceea ce vreau să arăt se leagă de lumină, și de întuneric, se leagă de întunericul rotund și strălucitor și plin de nimic, da, așa trebuie imaginată, în cuvintele astea, și ceva din imaginea asta pe care o port în mine se reflectă și în lucrurile pe care le văd și se fixează în mine și de care nu mai scap niciodată, această serie întreagă de imagini, de instantanee clare pe care le port în memorie și care mă chinuie pur și simplu, și așa a fost dintotdeauna, de când eram copil, sunt atât de multe imagini, nenumărate astfel de imagini, cizmele Bunului pe drum, în ploaie, într-o seară întunecată, sau mâinile lui,

luminoase, emanând lumină ca de la sine, o imagine de o clipă, o izbucnire, și astfel de imagini tot revin și revin, în timp ce altele se așternca într-o galerie și nu reapar decât rar, dar una care revine mereu și mereu este cea cu fața lui Ales în ploaie, în întuneric, ploaia care îi curge peste fața suferindă, dar în toată durerea, în toată suferința se găsește lumina ei, lumina cea neagră, ar trebui să-mi fie rușine, dar ochii mi se umplu imediat de lacrimi, lumina, lumina cea neagră căzându-i pe fața chinuită, lumina nevăzută, ochii dezorientați, întorși, gura semideschisă și ploaia care îi curgea pe față în seara întunecată, sau opusul ei, scânteia expresiei liniștite și îngândurate trecând peste fața ei când se retrăgea în sine și, retrăgându-se, devenea parte a unei lumini de neînțeles pe care o emana fața ei, sunt atât de multe chipuri în memorie, unele îndurerare, altele senine, și adesea e doar unul singur, care e prezent acolo pur și simplu, fără conștiință, cumva, și care se umple de un soi de ceva, nu știu anume de ce, sunt atât de multe chipuri în galeria asta încât se topesc toate într-un singur, unic chip, mă gândesc, scânteia chipului lui Ales își împrăștie lumina plină de tandrețe și grijă peste toate lucrurile la care se uită, îmi zic și gata, trebuie să dorm, sunt atât de obosit, de obosit și nu fac decât să zac gândind lucruri pe care le-am gândit de atâtea ori înainte, îmi zic, dar nu reușesc nicicum să dorm în patul ăsta din Heimen, în camera 407, camera în care dorm mereu dacă e liberă, și dacă nu e liberă dorm într-una din camerele alăturate, la 409 sau la 405, toate camerele sunt mici și geamurile lor dau spre grădină, îmi zic și zac în pat și nu reușesc nicicum să adorm, mâine dimineață o să iau un taxi până la Spital și o să-l vizitez pe Asle și o să-l anunț că am grijă de câinele lui, și-o să-l întreb dacă are nevoie de ceva, dacă trebuie să-i cumpăr ceva, îmi zic, apoi o să iau alt taxi spre Smalgangen și o să iau câinele înapoi și o să merg apoi până la mașină, pe care am parcat-o în fața Galeriei Beyer, și probabil acum e complet înzăpezită, dar bineînțeles că am la mine atât o perie zdravănă, cât și o racletă pentru parbriz, așa că mă descurc să curăț mașina încât să pot conduce înapoi la Dylgja, să mă întorc acasă, mi-aș dori tare mult să fiu acasă, întins pe patul meu, și nu la Heimen, deși am dormit de atâtea ori în patul ăsta, tot nu e patul meu, e un pat în care au dormit atâția alți oameni înaintea mea și în care vor dormi atâția alții de aici încolo, așa e, și e atât de banal încât de ce mă mai gândesc la asta? de ce îmi vine tocmai gândul ăsta? îmi place la Heimen, chiar îmi place, de aceea am poposit aici de atâtea ori, de aceea poposesc tot timpul aici când trebuie

să rămân peste noapte în Bjørgvin, nici n-aș putea să număr de câte ori am înnoptat la Heimen, așa că-i de la sine înțeles că mă simt bine aici, dar astăzi mi-e imposibil să adorm, nu știu de ce, dar sunt atât de neliniștit, nu pot să dorm, totul pare că se dizolvă și curge laolaltă, îl văd pe Asle întins pe patul de spital, și lângă el pe Infirmieră și pe Doctor zicând ceva despre cum trebuie să-i pună o perfuzie, ceva de genul ăsta, apoi Doctorul îi ia pulsul, și văd cum Asle doarme, părul lung și cărunt îi atârnă peste umeri și întreg corpul îi tremură, tremură din tot corpul în somn și Doctorul zice că trebuie să-i dea mai mult dintr-un medicament sau altul, căruia îi spune apoi numele, iar Infirmiera zice că deja i-au dat cât de mult au putut, la care Doctorul răspunde că atunci nu le rămâne decât să aștepte puțin și apoi să-i dea încă o doză mai târziu, zice, și părul lung și cenușiu al lui Asle, tremurul, scuturatul, îi văd apoi pe Infirmieră și pe Doctor ieșind și pe Asle doar stând acolo întins pe pat și corpul lui zguduindu-se întruna, și mă doare să mă uit, nu îndrăznesc să mă uit la asta, e bine că l-am găsit, totuși, zăcând acolo, în fața numărului 5 de pe Smalgangen, acoperit de zăpadă, îmi zic și nu reușesc să adorm și mă gândesc că ce bine că m-am întors la Bjørgvin, oare de ce am făcut asta? una e să te gândești la asta, dar chiar s-o faci? nu pot să înțeleg, e ca și cum ceva m-a pus s-o fac, îmi zic și îl văd pe Asle în brațele Tatălui, plângând și plângând întruna, plânsul curge de la sine și el se zbate pe umărul Tatălui, fiindcă îl doare, îl doare burta și Tatăl se plimbă cu el în brațe înainte și înapoi și îl leagănă dintr-o parte în alta, Tatăl a coborât din dormitorul de la mansardă cu Asle zicând că iese în hol și-l leagănă acolo, astfel încât Mama și Sora să poată dormi în continuare, a zis, și Tatăl l-a luat apoi pe Asle în brațe, sprijinindu-l cu capul de umărul lui, mângâindu-l pe spate, și Asle plânge și plânge întruna, plânsul lui se întețește și se intensifică, sughiță, plânge în hohote, plânge atât de tare încât plânsul lui pare mai degrabă un lung urlet, iar Tatăl îl mângâie pe spate întruna și corpul lui Asle se relaxează din ce în ce mai tare și plânsul se estompează, se transformă într-o respirație regulată, iar Tatăl continuă să-l legene dintr-o parte în alta, Tatăl și Asle și respirația regulată a lui Asle și Tatăl mângâindu-l pe spate se contopesc într-o singură mișcare, iar Asle dispare, se îndepărtează de durere, de împunsăturile colicilor, iar Tatăl se plimbă cu el în brațe dintr-o parte în alta pe podeaua coridorului de la mansardă, Tatăl deschide apoi precaut și cât de fără zgomot posibil ușa de la camera dormitorului cu mâna rămasă liberă și intră cu Asle în

întunericul camerei și îl aude pe Tată șoptind că doarme acum, a adormit în sfârșit, și o aude pe Mamă zicând ce bine, a plâns așa mult, zice ea, îl vede pe Tată culcându-l în pat și întinzând plapuma peste el și mângâindu-l încet peste păr și Asle dispare astfel încet în propria-i respirație, în propriu-i somn liniștit, cu fața într-o parte stă culcat și respiră regulat și Tatăl se ridică și se așază lângă Mamă și ea zice încet că trebuie să fie foarte obosit, mai întâi o zi lungă la muncă, de dimineața devreme până seara târziu a stat și a cules întruna pere și după, seara, până acum, până noaptea târziu, Asle a urlat întruna și Tatăl s-a ridicat să-l legene, zice și Tatăl zice că da, e obosit, va încerca să doarmă și îl văd pe Asle zăcând și tremurând, scuturându-se, în sus și în jos, zgâlțâindu-se, apoi îl văd pe Asle ținut strâns la un piept, e nou-născut, iar pieptul la care stă nu e pieptul Mamei, e pieptul altcuiva, dar simte căldura unui sân în dreptul gurii și își apasă maxilarul de sân, toată greutatea căpșorului lui se apasă acum de sân și văd cum sânul e acoperit aproape în totalitate de o rochie, o rochie cu model floral, rochia e verde cu flori albe, iar la gât e decoltată, formează un V, în spatele căruia se află doi sâni mari ca doi O presați laolaltă, Asle își lasă mânuța pe unul dintre sâni, iar cea care îl ține în brațe râde și zâmbește și îl leagănă dintr-o parte în alta ținându-l la sânul ei, o privește, îi privește sânii, linia care îi separă, și i se pare că seamănă cu un fund, îl ține cumva la fund, nu la piept? își zice, doar nu e posibil așa ceva? doar fundul nu e acolo sus, nu poate înțelege, așa că trebuie să întrebe, își zice Asle și o întreabă dacă poponesul ei e acolo sus, fiindcă nu poate pronunța ț încă, și aude un râs puternic umplându-i urechile și râsul umple camera și cea care îl ține în brațe se apleacă și râde așa de tare că îl scutură pe Asle de sus în jos, îl ține strâns la piept și el se mișcă odată cu ea, pare că plutește, dar e ținut bine de mâinile ei, îl strânge și mai tare, îl îndeasă și mai tare în pieptul ei în timp ce râde și râde și Asle privește către Mama lui, care se frânge de râs, și o vede pe Buna, care râde și ea în hohote, și își dă astfel seama că a zis ceva neobișnuit, dar nu poate să-și dea seama ce e atât de neobișnuit la ce a zis, cea care îl ține la piept începe să se plimbe prin cameră și o aude zicând da' cum le mai zice ăsta micu', zice ea, și are abia doi ani, zice Buna, ce chestie i s-a năzărit, zice Mama și cele trei femei izbucnesc din nou în râs, dar mai încet acum, nu la fel de puternic și de spontan, ci mai lent și mai așezat, Mama zice că e timpul să se pună la masă, e gata și cafeaua, zice ea și Asle se întoarce, cea care îl ține în brațe îl așază pe podea și Asle o vede pe Buna lui

așezându-se pe un scaun la masă, se ridică și pășește încet către Buna și o aude pe cea care l-a ținut până acum puțină vreme în brațe și care l-a așezat pe podea zicând că uite ce bine știe să meargă, cât e de mic, și Mama zice că da, a început să umple deja, șontâc-șontâc, zice, iar el merge la Buna și ea îi zice hai la Buni, hai, zice și întinde brațele spre el și el ajunge și se lasă în mâinile ei și ea îl ia de subțiori și și-l așază pe un picior și îl ține în brațe, dintr-odată se simte cuprins de căldura ei bună, învăluitoare și începe să-l legene pe picior ținându-l, îl văd pe Asle întins cu brațele pe lângă corp și scuturându-se, mai multe perfuzii îi ies din corp și urcă spre un stativ, văd Infirmiera în picioare lângă patul lui, punându-i palma pe frunte când ușa se deschide și intră Doctorul, Infirmiera zice că e rău, spasmele trebuie să înceteze, zice și Doctorul încuviințează din cap și zice că i-au dat ce i-au putut da, nu-i pot da mai mult, zice și rămân tăcuți și apoi Doctorul zice că nu știe cum se va sfârși, dacă va ieși din asta cu bine, iar Infirmiera zice că da, e grav de tot, zice și continuă zicând că poate ar fi mai bine să fie ținut sub supraveghere permanentă, n-ar trebui oare transferat într-un salon unde să fie supravegheat permanent? zice, iar Doctorul zice că da, așa ar fi cel mai bine, iar eu stau întins pe patul meu de la Heimen, în camera 407, nu pot să adorm și-l văd pe Asle întins pe patul lui de spital, tremurul, scuturatul, convulsiile, părul lung și negru care îi urcă și îi coboară, și îl aud pe Doctor zicând că nu arată bine deloc și pe Infirmieră zicând că nu se știe dacă va rezista, zice, și Doctorul zice că da, nu arată prea bine, măcar dacă s-ar potoli spasmele astea măcar puțin, zice, și va trebui ținut sub supraveghere permanentă, zice Doctorul, poate e destul de puternic să treacă peste asta, zice, da, zice Infirmiera, văd apoi pe cineva intrând și scoțând patul lui Asle și stativul și toate perfuziile care îi intră în corp afară, pe coridor, și împingându-le într-un lift și urcând un etaj, apoi Asle este condus de-a lungul unui alt coridor și dus într-un salon unde deja se află un bărbat întins într-un pat, lângă care stă așezat un bărbat într-un halat alb pe un scaun, văd că Asle e cenușiu la față și cel care șade se ridică și merge spre patul lui și ajută să-l împingă și patul e împins la peretele opus al camerei față de celălalt pat și Asle zace acolo tremurând, zgâlțâindu-se, convulsiile îi scutură corpul încontinuu, deschide ochii și se trezește și privește spre bărbatul de pe scaun, care îi spune că trebuie să doarmă acum, trebuie să se odihnească, ai nevoie de odihnă și somn, îi zice, și ochii lui Asle se închid la loc, stă întins pe pat și se scutură încontinuu și eu stau întins pe

pat la Heimen, în camera 407, și-l văd pe Asle în dreptul Tatălui, privind spre o groapă săpată în pământ și știe că sicriul cu coroane și flori pe el va fi coborât în groapă și în sicriu se află Bunul lui, a fost mare, înalt, lat în umeri și gras, Asle simte lacrimile umplându-i ochii și în jurul gropii se află alți oameni, mulți oameni, și toți stau la distanță de groapă, lăsând loc celor care poartă sicriul cel alb cu Bunul înăuntru, astfel încât să poată veni pe o latură a gropii și la picioarele ei e o grămadă de pământ și Asle îl vede pe preotul în sutana lui neagră și cu gulerul alb în jurul gâtului mergând în față, urmat de bărbații care poartă sicriul în care se află Bunul, Asle privește sicriul și simte cum îl cuprinde o frică, vede cum preotul se dă puțin la o parte și se oprește în sutana lui neagră și gulerul alb în jurul gâtului, bărbații care poartă sicriul vin din ce în ce mai aproape și Tatăl se trage puțin în spate și Asle îl urmează trăgându-se puțin mai în spate și toți ceilalți se trag puțin mai în spate, și bărbații care poartă sicriul cu toate coroanele și buchetele de flori trec pe lângă Asle și el vede cum merg înclinați într-o parte, fiindcă e greu să-l cari pe Bunul, la cât a fost de mare, își zice Asle, deasupra gropii e ca un soi de ramă de lemn de-a latul căreia a fost întinsă o chingă, bărbații aduc cu grijă sicriul deasupra gropii și așază cu atenție sicriul pe chinga întinsă deasupra gropii care e prinsă de rama care cuprinde groapa, preotul începe să vorbească și aruncă o mână de pământ peste sicriu și zice din pământ ne naștem, în pământ ne întoarcem, apoi cei din jurul sicriului încep să intoneze Apropie-te de mine, Doamne, apropie-te, și unul din ei începe să coboare încet sicriul tot mai în jos și mai în jos în groapă și Asle îl ia de mână pe Tată și rămân așa, Asle și Tatăl, privind sicriul în care se află Bunul coborând încet, tot mai în jos, în pământ, până dispare de tot din vedere, iar Asle nu-și mai poate opri lacrimile, care încep să-i curgă pe obraz, îl strânge pe Tată de mână și tot ce mai vede acum e mâna Tatălui, oamenii încep să se îndepărteze de groapa din pământ în care sicriul în care se află Bunul deja a dispărut, a fost înghițit de pământ, e mult până la sicriu, e mult până jos la Bunul, Tatăl merge până la marginea gropii și Asle privește apoi în sus către Tată și vede că stă și se uită prelung în direcția sicriului și atunci se uită și el în jos spre sicriu și, în timp ce toți ceilalți se îndepărtează, ei doi rămân, privind în continuare sicriul în care se află Bunul, până la urmă rămân doar ei doi, Asle și Tatăl, în spatele lor Mama și Sora și Buna, într-un final o aude pe Mama zicând

Mergem? zice ea

și Tatăl dă din cap și zice încet da și nu se mișcă

Haide, atunci, zice Mama

și o vede pe Mamă și pe sora Alida mergând spre ceilalți, urmându-i de departe, în timp ce Buna rămâne pe loc, iar Tatăl dă din cap și eu stau întins pe patul camerei 407 din Heimen, nu pot să adorm și-l văd pe Asle întins pe patul lui de spital, dârdâind, tremurând, scuturat de con-vulsii, în sus și-n jos, se scutură din tot corpul și Doctorul zice că e grav, dar nu pot face mai mult, i-au dat câte medicamente au putut, nu-i pot da mai mult, zice Doctorul și atât el, cât și Infirmiera ies din salon, eu stau întins pe patul meu din Heimen și nu pot să adorm și îi văd pe Tată și pe Asle urmându-le pe Mamă și pe Soră, care s-au oprit și îi așteaptă, Asle se gândește cum pe sora lui o cheamă Alida, nu sunt mulți oameni numiți așa, încearcă să se gândească la asta și își dă seama că nu cunoaște pe nimeni altcineva în afara surorii lui care să se numească Alida, își zice, sora Alida, da, se gândește Asle, Buna îl ia apoi pe Tată de braț și apoi Tatăl și Asle și Buna și Sora și Mama îi urmează încet pe ceilalți, iar eu îmi zic că e timpul să dorm, nu pot să stau întins pe patul meu de la Heimen toată noaptea fără să dorm, îmi zic și îl văd pe Asle pe acoperișul unei magazii citind o carte, într-o barcă împreună cu Tatăl, într-un autobuz, se gândește la faptul că un prieten de-al lui a murit, tocmai a aflat vestea, stă și citește, stă întins pe un pat și citește, desenează, pictează, merge pe străzi, bea bere și ea e goală în pat lângă el și el nu știe ce trebuie să facă, o atinge și își dă seama că îi vine să se urce peste ea și o face, dar nu îndrăznește să intre în ea, ceva îl ține și nu îndrăznește, fiindcă atunci când se apropie îl cuprinde teama și se trage înapoi și ea stă doar întinsă, o cheamă Liv și el e deasupra ei, apoi stă pe o bancă și fumează rulează țigări cărțile un profesor vorbește pune întrebări clasă desenat pictat ceilalți elevi studenți clasa de pictură fete băieți fumat bere pictură să bei bere să vorbești și apoi pur și simplu să mergi în față și să aștepți și apoi, în sfârșit, în sfârșit să te naști, în sfârșit să ieși în această lume, la lumină, și Asle a devenit tată, e tânăr foarte tânăr dar a devenit tată și părul lui lung și șaten și toți ceilalți care sunt cu mult mai buni decât el nu s-a ales nimic de el iar ea doar vrea să fie cu alții cu ceilalți cu oricine altcineva și s-a terminat își dorește să se întindă să se culce în zăpadă mai are atâta de mers și e atât de obosit atât de beat vede stelele luminând o stea și apoi el și Tatăl într-o barcă fiul lui pescuiesc împreună cărțile desenatul pictatul cititul să picteze doar

să picteze doar asta și berea tăria plăcuta amorțeală cel mai bun lucru la început nimic special apoi din ce în ce mai bine și bea iar ea zice că nu trebuie să bea chiar în fiecare seară o beție mică în fiecare seară dar el bea pictura banii niciun ban să vinzi tablouri să faci bani apoi să rămâi fără bani expoziție expoziții recenzii tablouri cumpărate tuburi de vopsea în ulei pânză mereu vopsea în ulei și pânză mereu vopsea în ulei pe pânză rame șipci rame pe care se tensionează pânza și ea care vine și se așază la masa lui și încep să vorbească i-a vizitat expoziția stând lipiți unul de celălalt la ea acasă o sărută unicul lui fiu o sărută se dezbracă și el intră în ea stau unul lângă altul și vorbesc se duce acasă ea stă întinsă copilul doarme se duce acasă ea stă întinsă acolo pe podea și aproape nu mai respiră ambulanța băiatul care plânge și plânge întruna urlă ambulanța el și copilul ea îi scrie scrisori se întâlnesc se sărută mănâncă împreună el stă și bea și ea vine și se așază la masă expoziții vopsea în ulei pânză rame trebuie să-și găsească o casă șipci și niciun loc unde să pună tablourile ceilalți tăria să simți căldura ei bere încă o sticlă să vorbești despre ceva și să râzi ea vine la el de Crăciun costițe de miel vara părinții ei casa cea albă să desenezi și să pictezi fără oprire să continui să spună ce-o vrea tu să continui ochii negri un copil mai mulți copii pictatul casa el stă și bea copiii pictatul casa lor trebuia să fie vopsită tablouri zile seri nu poate să doarmă și stă numai întins și se scutură în sus și-n jos tremurul spasmele se scutură și cel care e așezat se ridică și eu mă așez și mă uit la tablou, cele două linii care se intersectează, și îl văd pe Åsleik în fața tabloului, privindu-l îndelung și zicând Crucea Sfântului Andrei, o Cruce a Sfântului Andrei, zice Åsleik, și o zice accentuând expresia, dându-i o anumită greutate cu mândria de a o cunoaște, o mândrie țărănească, Crucea Sfântului Andrei, mândria asta de a recunoaște figura și de a ști să exprime ce vede, nu mai e nimic de adăugat la tablou, nu-mi rămâne decât să-l pun deoparte, dar nu încă, poate voi picta peste cele două linii, poate pictura va deveni mai bună dacă crucea dispare în fundal, dacă se topește și devine invizibilă, sau aproape invizibilă, dacă o transform în ceva, orice, în spate, în fundal, și mă ridic și merg la tablou și îl iau de pe șevalet și îl așez apoi la loc pe șevalet și mă gândesc că totuși nu vreau să-l sprijin de celelalte tablouri care stau rezemate de peretele dintre ușa camerei și ușa holului, unde obișnuiesc să stivuiesc în picioare tablourile la care lucrez și care nu sunt încă terminate, pe ale căror margini îmi agăț geanta de piele maro, și mă îndepărtez puțin de la tablou și-l

privesc de departe, nu e tocmai catastrofal, dar nici nu e un tablou în toată puterea cuvântului, poate va deveni cândva unul? poate să-mi ia foarte multă vreme să termin un tablou, dacă poate fi terminat, în primul rând, cu siguranță lipsește ceva, dar ce? și așa e aproape mereu, îmi zic, sau, dacă nu mereu, extrem de des, pictura iese aproape cum trebuie, aproape mi-a ieșit, dar nu pe deplin, sunt aproape, atât de aproape, îmi zic, dar e prea devreme să așez tabloul lângă cele cu cadrul în afară, cele terminate, și văd cum cel care stă pe scaun între cele două paturi se ridică și merge spre patul în care stă întins celălalt pacient din salon și îi apasă umărul cu degetul și cel din pat nu mișcă și îi ține palma în dreptul gurii și îi ia pulsul, apoi iese din salon și trebuie să adorm odată, nu vreau să știu cât e ceasul, dar sunt atât de agitat, nu pot să înțeleg de ce, în orice caz, a fost o idee bună să urc în mașină și să vin înapoi la Bjørgvin, și că l-am găsit pe Asle, nu e treaz niciodată, nu a mai fost treaz, treaz de-a binelea, de mulți ani, de toți anii ăștia, chiar dacă zice că bea doar după-amiaza și seara, n-a mai fost treaz de multă vreme, sunt convins de asta, îmi zic și îmi vine să mă ridic și să iau un taxi până la Spital să-l vizitez pe Asle, să-i zic că am grijă de câinele lui, de Brage, poate o să-i și cumpăr ceva, sau o să-i aduc ceva de-acasă, ceva de care are nevoie sau pur și simplu vrea să aibă la el, o carte, poate, și apoi trebuie să iau câinele de la femeia aceea, Guro parcă o chema, cea care locuiește pe Smalgangen, mi-a zis la ce număr, dar nu țin minte acum, dar o să-mi amintesc, îmi zic, fiindcă de câinele lui, de Brage, nu, n-am voie să uit de el sub nicio formă, trebuie să-l iau cu mine, da, Brage, câinele lui, e acasă la cea pe care am întâlnit-o în seara asta, cea care face împletituri de Hardanger, a luat câinele la ea acasă și urmează să-l iau mâine dimineață, locuia pe Smalgangen la numărul 3, sau poate era 5? dar sigur era pe Smalgangen, probabil e deja dimineață, îmi zic, în orice caz, sunt încă treaz și urmează să mă duc la ora zece, dar zicea că pot să vin mai devreme sau mai târziu dacă vreau, așa e, așa am stabilit, nu țin minte atât de limpede, dar sigur locuia pe Smalgangen, țin minte clar, mai întâi trebuie să iau un taxi până la Spital să-i fac o vizită lui Asle și să-i spun că am grijă de câinele lui, de Brage, cât timp e internat, ca el să nu-și facă griji, trebuie să-i spun asta, îmi zic, și pot să-i duc ce și-ar mai putea dori acolo la Spital, fiindcă acolo sigur că nu va putea să picteze, dar sigur ar putea să facă schițe și să deseneze, însă nu-i place să deseneze, mereu a zis asta, niciodată nu i-a plăcut desenul, mereu a zis asta, mereu a zis că el e pictor, nu

desenator, singurul lucru care contează e vopseaua în ulei pe pânză, nimic altceva, chiar nu știu de ce, dar trebuie să fie vopsea în ulei pe pânză, cu toate astea are mereu în geanta de piele maro pe care o poartă cu sine peste tot un bloc de schițe și creioane, așa că uneori mai face câte o schiță pentru câte un tablou, știu asta, îmi zic, dar nu înțeleg de ce sunt atât de neliniștit, nu reușesc nicicum să adorm și aș putea la fel de bine să mă scol, dar de ce? ca să fac ce? sau e deja dimineață? am reușit să dorm câtuși de puțin? sau doar am moțăit în semitrezie, visând sau pe jumătate visând? îmi zic și, cum am plecat atât de brusc de-acasă, nu mi-am luat nimic cu mine, nici măcar periuță sau pastă de dinți și nici măcar un schimb de haine, și, chiar dacă am blocul de schițe și creioane în geantă, nu am niciun chef să fac vreo schiță acum, ce aș putea să desenez tocmai acum? îmi zic, și nici măcar nu mi-am luat vreo carte cu mine, fiindcă citesc mult, și în special în ultima vreme am citit din Biblie, puțin dintr-un loc, apoi puțin dintr-un alt loc, înainte am citit-o în întregime, dar acum nu fac decât să citesc în mod aleatoriu câte un pasaj peste care nimeresc, dar nu am nicio tragere să citesc din Biblia de pe noptiera camerei de hotel, dacă citesc din Biblie vreau să citesc dintr-unul din exemplarele mele, dintr-un motiv sau altul nu vreau să procedez altfel, mă consider credincios, creștin de-a dreptul, ba chiar m-am convertit la catolicism, dar nu pot să înțeleg cum e posibil ca lumea să creadă într-un Dumnezeu atât de răzbunător ca acela din Vechiul Testament, cel care a ucis copii și a exterminat popoare întregi, dar nu tocmai de aceea a coborât Isus Cristos pe pământ, cum se zice în Noul Testament? s-a pogorât pe pământ ca să anunțe că Dumnezeu nu mai este Dumnezeul răzbunării, ci cel al iubirii, al iertării, ca să anunțe că Dumnezeu e acum pentru binecuvântare și nu pentru răzbunare și pedeapsă și distrugere, că este Dumnezeul iubirii de oameni, și nu numai Dumnezeul Israelului, așa trebuie să fie, Dumnezeul cel vechi al răzbunării și-a luat propria viață când Isus Cristos a murit pe cruce? mă întreb, chiar dacă e practic același Dumnezeu, doar oamenii i-au răstălmăcit pentru multă vreme voința, îmi zic, și de aceea a trebuit ca oamenilor să le devină clară voința lui, cum arată cu adevărat împărăția lui, sunt și multe lucruri frumoase și înțelepte în Vechiul Testament, și unele lucruri din Vechiul Testament contrazic ceea ce se petrece în Noul Testament, sau, în orice caz, oamenii pot interpreta astfel lucrurile, dacă vor, dar, cum se spune adesea, ceea ce e scris în Vechiul Testament trebuie înțeles în lumina lui Isus Cris-tos, a

Dumnezeului întrupat, care s-a făcut om și s-a lăsat răstignit și a murit, ca să refacă legătura care existase între Dumnezeu și oameni înainte de păcat, care a înstrăinat oa-menii de Dumnezeu, i-a dus în ispită și în moarte, înainte ca diavolul, înainte ca Satana să devină stăpân peste această lume, cum e scris, înainte de marea ruptură când Adam, ispitit de Eva, cum e scris, și-a trădat legătura cu Dumnezeu și s-a dedat răului care s-a răspândit din ce în ce mai mult în lume, chiar dacă Dumnezeu înțelege răutatea oamenilor, el însuși s-a făcut om și și-a luat propria viață, sau i-a lăsat pe ceilalți oameni să i-o ia, devenind astfel Dumnezeul cel bun care a fost dintotdeauna, când a părăsit această lume întrupat ca Isus Cristos și înviind din morți ca Dumnezeu și ca om simultan, neamestecat și neîmpărțit, astfel încât toți oamenii să poată învia cândva, pentru că răutatea și moartea au pătruns în această lume, care este sub stăpânirea diavolului, Dumnezeu s-a făcut om și a murit și a înviat pentru ca toți oamenii care mor și toți cei care au murit în trecut să învie cândva în Domnul, fiindcă el, Fiul Omului, a făcut ca oamenii și Dumnezeu să fie uniți din nou, în împărăția lui Dumnezeu, care există deja, în fiecare moment, în eternitatea din fiecare moment există împărăția lui Dumnezeu, dar eu cred în asta? Cred cu adevărat în asta? E posibil să crezi în așa ceva? În nebunia pe care o propovăduim, cum a scris Sfântul Pavel, cum stă scris, nu, sigur că nu cred, nu poți să crezi cu adevărat în așa ceva, e împotriva rațiunii și a bunului-simț, Dumnezeu ori e atotputernic, și atunci nu există liber arbitru, ori nu e atotputernic, și liberul arbitru există, în cadrul anumitor limite, dar, dacă e așa, Dumnezeu nu mai e atotputernic, așadar, de vreme ce Dumnezeu le-a dat oamenilor liber arbitru, a renunțat la propria-i atotputernicie, așa trebuie să fi fost, pentru că fără liber arbitru nu poate exista nici dragoste, iar Dumnezeu este dragoste, e singurul lucru care se spune despre Dumnezeu în Noul Testament, și de aceea nu mai e Dumnezeul puterii absolute, ci Dumnezeul neputinței, al slăbiciunii, dar e foarte multă putere în această slăbiciune, poate chiar slăbiciunea e însăși puterea? și e posibil ca Dumnezeu să fie atotputernic în slăbiciunea lui și ca voința oamenilor să fie liberă, chiar dacă e greu să pricepi așa ceva, la fel cum multe alte lucruri sunt imposibil de priceput, de exemplu, că spațiul cosmic e infinit, și e un lucru minunat, totuși, să crezi în învățătura creștină, învățătura sfântă, evanghelia, de-a dreptul bizar, dar chiar e posibil, fiindcă nu trebuie decât să începi să crezi și deja crezi, credința vine de la

sine, ca prezența tăcută a lui Dumnezeu, ca îngerul tău păzitor, îmi zic, sunt dintre cei care cred, sau mai degrabă mă număr printre cei care știu, fără să pot explica de ce, chiar nu pot zice de ce, nu pot nici măcar să încep să explic, fiindcă credința, sau intuiția, înțelegerea, cunoașterea vreau să zic, e ceva ce recunoști ca adevăr dintr-odată și într-un mod de neînțeles, și acest adevăr n-a fost niciodată până acum formulat așa cum e el și n-o să fie nicio-dată rostit, fiindcă nu e făcut din cuvinte, ci din Cuvânt, el e ceea ce stă la baza tuturor cuvintelor și creează cuvinte, creează limbă și poate conferă sens, și asta e, poate, palpabil, dar nu poate fi exprimat, așa e, și o asemenea credință, o asemenea intuiție, o asemenea cunoaștere e o bine-cuvântare pe care doar câțiva o primesc, dar binecuvântarea asta, înțelegerea asta care îi face pe cei care o au să-i îmbrățișeze pe ceilalți, ba chiar și pe cei care nu au primit o asemenea binecuvântare, sau care habar nu au, poate, că ea există, binecuvântarea asta se răsfrânge asupra tuturor oamenilor, îmi zic și mă gândesc că toate astea sunt gânduri neclare, dacă le poți numi gânduri cu adevărat, e ca și cum le-aș gândi în vis, îmi zic și nu mai suport să asist la vreo slujbă, pentru că totul e o minciună, nu mai suport să citesc din Biblie, fiindcă am citit deja destul, și categoric nu din Biblia de pe noptieră, din cea de lângă mine, prezența ei mă irită, stă acolo ca și cum s-ar holba la mine, ca și cum ar aștepta ceva de la mine, și mai e și urâtă pe deasupra, o copertă cu un soi de buchet de flori pe ea, o Biblie absolut ordinară, n-am putut înțelege niciodată de ce aproape fiecare hotel trebuie să aibă o Biblie pe noptieră, îmi zic și vreau să dorm, numai să dorm, sunt atât, atât de obosit și poate ațipesc puțin, poate nu ațipesc deloc și mă gândesc că primul lucru pe care o să-l fac mâine dimineață o să fie să mănânc un mic dejun zdravăn, mereu au mâncare foarte bună la micul dejun de la Heimen, pâine proaspătă, omletă delicioasă în tăvi imense și felii subțiri de șuncă într-o tavă mare, cilindrică, așezată pe un stativ și cu un capac în față, de care ridici și înăuntru e cea mai bună șuncă prăjită, unele dintre felii prăjite bine și crocante, altele prăjite mai puțin, și, indiferent cum sunt prăjite, au un gust minunat, tot timpul îmi umplu farfuria cu o porție generoasă de șuncă prăjită și de omletă, pe lângă o felie sau două de pâine proaspătă și moale, și-mi găsesc un loc la o masă în dreptul ferestrei, dacă e vreuna liberă, fiindcă-mi place să stau la geam și să mă uit la Chei și Golf, la bărcile și vapoarele andocate acolo, apoi îmi iau două pahare cu apă și o cană mare cu cafea cu lapte și încep să savurez această masă minunată,

poate îmi iau și un ziar, obișnuiesc să fac asta, dar nu tot timpul, de cele mai multe ori nu fac decât să mă enervez citind ziarul, de aceea nu sunt abonat la niciun ziar, de vreme ce nu sunt de acord cu aproape nimic din ce se scrie în ziare, aproape niciodată, și în special cu ce scrie despre artă, de exemplu, cel care scrie despre artă în *Gazeta de Bjørgvin* nu înțelege nimic din artă, e greu să ai mai puțină înțelegere pentru artă decât el, dintr-un motiv sau altul, ziarul l-a delegat să vorbească despre artă, nu pot să înțeleg de ce, despre expozițiile mele n-a avut aproape nimic bun de spus, asta dacă au fost pomenite și recenzate, cel mai adesea nu se spune niciun cuvânt despre ele, deja mi-am plănuit tot micul dejun, îmi zic și mă uit la ceas și văd că e aproape șase și atunci începe să fie servit micul dejun și eu zac în pat și noaptea asta în care abia am pus geană pe geană, sau abia dacă am ațipit din când în când, pot la fel de bine să mă scol și să merg la micul dejun, îmi zic, și, dacă Asle s-a mai întremat puțin, poate reușesc să-l iau de la Spital și să mergem până la mașina mea parcată în fața Galeriei Beyer, fiindcă Asle știe drumul de la Spital până acolo, și mergem apoi să luăm câinele, pe Brage, din Smalgangen, înainte să-i duc pe Asle și pe câine înapoi acasă, la apartamentul lor, aproape am uitat că s-a întâmplat și asta, că femeia care trăiește din împletituri de Hardanger și pieptare pentru costumele populare a luat câinele lui Asle la ea acasă, și că locuiește pe Smalgangen, la numărul 5, sau parcă era numărul 3? în orice caz, nu în față la numărul 3 l-am găsit întins pe Asle, pe scări, acoperit de zăpadă? ba da, dar oare de ce tocmai acolo? poate mergea acasă la femeia asta? parcă Guro o chema, se prea poate ca la ea să fi mers, fiindcă Asle zăcea cumva întins pe scări, dar întors către o ușă, poate era intrarea ei, poate la ea, la Guro, voia să mear-gă? sau nu, cel mai probabil era pe drum spre Crâșmă și s-a prăbușit pur și simplu întâmplător acolo, era în orice caz în drum, îmi zic, dar cel mai bine ar fi să trec pe la ea pe Smangangen înainte să merg la Spital, îmi zic și tot nu reușesc să dorm, aș putea la fel de bine să mă scol, îmi zic, dar am dormit, totuși, sau doar am picotit? am moțăit toată noaptea? sigur am ațipit puțin, m-am scufundat puțin în somn, în vis, mă gândesc și văd cum Ales se așază pe pat lângă mine și se întinde și mă ține în brațe, apuc crucea de lemn maroniu care atârnă la capătul rozariului, crucea pe care am primit-o cândva de la Ales, o țin între degetul mare și arătător și mă gândesc că poate Dumnezeu nu există, evident că nu există, el este, iar dacă nu eram eu, nu exista nici Dumnezeu, mă gândesc și îl văd pe Meister Eckhart zicând

că, dacă nu exista omul, so wäre auch „Gott“ nicht, daß Gott „Gott“ ist, dafür bin ich die Ursache și wäre ich nicht, so wäre Gott nicht „Gott“[15] și desigur că e așa, mă gândesc și zic în gând Pater noster Qui es in cælis Sanctificetur nomen tuum Adveniat regnum tuum Fiat voluntas tua sicut in cælo et in terra Panem nostrum cotidianum da nobis hodie et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris Et ne nos inducas in tentationem sed libera nos a malo și mut cele două degete, arătătorul și degetul mare, pe prima mărgea dintre cruce și șirul de trei mărgele din rozariu și zic în gând Tatăl Nostru care ești în ceruri sfințească-se numele Tău vie împărăția Ta facă-se voia Ta precum în cer așa și pe pământ pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi și ne iartă nouă greșelile noastre precum și noi iertăm greșiților noștri și nu ne duce pe noi în ispită ci ne izbăvește de cel rău și mut degetul mare și arătătorul pe prima dintre cele trei mărgele din șir și mă gândesc că de obicei adorm dacă zic ori Rugăciunea Inimii, ori Bucură-te, Marie și văd aievea cuvintele în fața ochilor și zic în gând Ave Maria Gratia plena Dominus tecum Benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui Iesus Sancta Maria Mater Dei Ora pro nobis peccatoribus nunc et in hora mortis nostræ și-mi mut degetul mare și arătătorul pe a doua mărgea și zic în gând Bucură-te, Marie, cea plină de har, Domnul este cu tine, binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul trupului tău Isus, Sfântă Marie, Maica lui Dumnezeu, roagă-te pentru noi păcătoșii, acum și în ceasul morții noastre și-mi mut degetul mare și arătătorul pe a treia mărgea și zic în gând Ave Maria Gratia plena Dominus tecum Benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui Iesus Sancta Maria Mater Dei ora pro nobis peccatoribus nunc et in hora mortis nostræ

1. Denumire veche pentru orașul de coastă norvegian Bergen.

2. *Karbonadesmørbrød*, sandviș făcut tradițional cu pâine veche și carne tocată de vită.

3. Cartier al orașului Bergen.

4. A doua limbă oficială a Norvegiei, prima fiind bokmål.

5. *Brudeferd i Hardanger*, una dintre cele mai cunoscute picturi norvegiene, realizată în 1848 de Adolph Tidemand și Hans Gude.

6. Nøkken, ființă magică din mitologia germanică; trăiește în apă și îmbracă diferite forme pentru a-i ademeni pe călători.

7. *Inst*, cel mai înăuntru (norv.).

8. *Bunad*, costum tradițional norvegian, purtat în continuare la ocazii speciale, precum ziua națională.

9. Pește sărat și uscat la soare, tradițional pentru zonele de coastă ale Norvegiei.

10. Localitatea din Norvegia.

11. În original, *famn*, unitate de măsură arhaică corespunzând unui volum de 2,4 metri cubi.

12. În original, *smalgang*, desemnând o alee îngustă din cartierul Skutevika.

13. Serie de clădiri construite la sfârșitul secolului al VIII-lea de negustori germani din Liga Hanseatică, în totalitate din lemn, folosite multă vreme ca magazine, depozite și hanuri. Au intrat în patrimoniul cultural UNESCO în 1979.

14. *Heim* înseamnă cămin, casă în nynorsk.

15. „...nici «Dumnezeu» n-ar fi existat, pentru că eu sunt cauza faptului că Dumnezeu este «Dumnezeu»“ și „dacă nu existam eu, Dumnezeu n-ar fi fost «Dumnezeu»“.

II

Și mă văd stând în fața tabloului și uitându-mă la cele două linii care se încrucișează la mijloc, o linie maro și o linie violet, și văd că le-am pictat încet și cu tușe generoase de vopsea în ulei, care s-a scurs, iar unde se întâlnesc liniile culoarea se amestecă frumos și curge în jos și mă gândesc că acesta nu e încă un tablou, dar, în același timp, asta va deveni, e încheiat, mă îndepărtez puțin de șevalet și stau și mă uit la tablou și mă văd pe mine însumi întins pe patul de la Heimen și mă gândesc că astăzi e marți, o zi obișnuită de marți, și că aș putea la fel de bine să mă scol, sau în orice caz să mă îmbrac, îmi zic și mă așez pe marginea patului și mă gândesc că a mai trecut o noapte, îmi zic și mă ridic și îmi iau pantalonii de unde i-am aruncat pe podea și îi trag pe mine, îmi trag apoi puloverul negru peste cap și îmbrac jacheta de catifea și, stând pe marginea patului, îmi desfac șireturile, îmi încalț pantofii, îmi leg șireturile și văd paltonul negru atârnând pe marginea scaunului și mă gândesc că, oricât eram de obosit când m-am întins pe pat, n-am dormit aproape deloc, sau poate că am dormit, numai că nu mă simt ca și cum aș fi dormit? îmi zic și, în mod ciudat, nici nu mai sunt așa obosit, îmi zic și mă ridic și intru în baie și îmi dau cu apă rece pe față, o dată, de mai multe ori, și îmi desfac părul din coadă și pieptăn părul lung și cărunt cu degetele și iau apoi prinzătoarea neagră care-mi ținea părul laolaltă și îl adun și îl leg din nou și îmi clătesc gura cu apă rece, fac gargară și o scuip, fac asta de mai multe ori și gata, ar trebui să fie de ajuns, acum pot merge la micul dejun, îmi zic, încep să servească de la ora șase, așa îmi amintesc, nu am devenit uituc cu timpul, chiar dacă părul mi-a încărunțit, obișnuit să mă culc devreme și să mă scol devreme, mă bag în pat pe la ora nouă și adorm imediat și mă scol și mă ridic imediat din pat și încep să pictez înainte de ora cinci, așa fac, îmi zic, și abia aștept să mănânc, ce bine va aluneca micul dejun, și îmi iau paltonul negru și lung peste braț și îmi agăț geanta maro de piele pe umăr și deschid ușa și sting lumina și închid ușa la loc în urma mea încuind-o și îmi pun cheia în buzunarul jachetei de catifea și mă îndrept spre lift și îmi fac semnul crucii în timp ce cobor cu liftul, în fiecare dimineață îmi fac semnul crucii, ori fac doar semnul crucii, ori îl fac și spun Pater Noster sau Tatăl Nostru și îmi fac semnul crucii și după rugăciune, îmi zic și liftul se oprește cu o smucitură ușoară și eu ies și intru în sala de mese, direct la Cafenea, pentru că dimineața Cafeneaua servește drept sală de mese pentru cei care locuiesc la Heimen, acolo e servit micul dejun, și e foarte bine să ies în sfârșit

din cameră, sunt obișnuit să dorm foarte bine acolo, în camera 407, dar în noaptea asta am dormit foarte neliniștit, dacă am reușit în vreun fel să dorm, dar e ciudat, nu mă mai simt așa obosit, îmi zic, și nu mai e nimeni în sala de mese, e prea devreme, sigur, mă gândesc și mă servesc din belșug și-mi găsesc o masă la fereastră, cu priveliște spre Golf și Chei, și mă așez și mănânc, dar mâncarea nu e la fel de bună cum obișnuia să fie, fiindcă nu mă pot opri să mă gândesc la Asle, la cum îi merge, oare s-a însănătoșit? sau măcar i s-a îmbunătățit puțin starea? va fi oare externat astăzi? și, dacă nu, ar putea Omul Bun la Toate să obțină iar cheia de la apartamentul lui și am merge împreună să luăm lucrurile de care Asle ar putea avea nevoie, fiindcă cheia n-o să mi-o dea, sub nicio formă, dacă vreau să intru în apartamentul lui Asle trebuie ca Omul Bun la Toate să mă însoțească, să îmi descuie ușa la venire și la plecare, așa s-a întâmplat și când am fost ieri seară să iau câinele, îmi zic, tot ce s-a întâmplat m-a zăpăcit așa tare că nu-mi mai amintesc nimic, îmi zic și mă uit în jur și încă sunt singur în sala de mese și mă gândesc că sunt totuși puțini cei care înnoptează la Heimen în perioada asta din an, și am și coborât devreme pe deasupra, abia au început să servească micul dejun, și afară, pe Chei, n-am văzut un suflet, îmi zic, și nicio ambarcațiune nu e legată jos, în Golf, totul e acoperit de zăpadă, totul e alb și frumos, îmi zic, dar mâncare nu e la fel de bună ca de obicei și abia reușesc să înghit puțină omletă și puțină șuncă prăjită și puțină cafea și, chiar dacă e păcat să las atâta bunătate de mâncare în farfurie, neatinsă, mă ridic și merg la recepție și dau bună dimineața și recepționera din tura de noapte, o femeie pe care n-am mai văzut-o până acum, ridică o privire beată de somn spre mine și îi zic că vreau să plătesc pentru o noapte și ea face o factură și plătesc și îi întind cheia de la cameră și ies și nu mai e atât de întuneric, fiindcă luna, da, e lună plină, luminează și zăpada strălucește albă și e frig și senin, e frumos, nu altceva, frumos de-a dreptul, și totuși nu sunt vizibile stelele, și zăpada din fața intrării la Heimen e deja măturată, tot trotuarul e măturat de zăpadă, și acum? ce să fac acum? îmi zic, e devreme, e mult prea devreme să merg să iau câinele, femeia care l-a preluat sigur doarme încă la ora asta, cea care a trăit cu un muzicant pe vremuri, unul care a sfârșit prin a se îmbăta încontinuu și căruia i-a spus să plece și el a plecat, ceea ce ea a regretat mereu de-atunci, dar cum o chema, de fapt, oare? și unde locuia? nu, îmi amintesc, o cheamă Guro și locuiește pe Smalgangen, la numărul 3, sigur că da, dar sigur încă doarme la ora

asta, sau poate s-a sculat mai devreme? oricum ar trebui să merg întâi la mașină, care trebuie să fie complet acoperită de zăpadă, dar am perie și racletă de parbriz, sigur că da, deci prima oară trebuie să merg la mașină s-o curăț de zăpadă, îmi zic și da, acum sigur voi ști drumul, îmi zic și îmi vine să râd de mine, fiindcă drumul de la Heimen la locul unde îmi parchez de obicei mașina când sunt în Bjørgvin, în fața Galeriei Beyer, pe locul de parcare pe care Beyer, cum s-ar zice, mi l-a oferit pe vremuri, drumul ăsta îl știu pe de rost, și totuși am reușit să mă rătăcesc ieri seară, dar sigur e pentru că n-am văzut nimic din cauza ninsorii, era aproape furtună de zăpadă, îmi zic, dar acum nu-mi rămâne decât să o iau de la Heimen în sus pe stradă și apoi la dreapta și apoi să merg o bucată și apoi la stânga și să parcurg Smalgangen în sus spre Høggata, și apoi să merg puțin pe trotuar, unde voi da de Galeria Beyer în toată măreția ei, adresa Galeriei Beyer este Høggata numărul 1, e un loc de parcare foarte generos în fața galeriei, deci prima oară mătur zăpada de pe mașină și răzuiesc gheața de pe geamuri și poate după aceea dau o tură, sau, dracu' să mă ia, după ce mătur și răzui mașina și poate pornesc motorul și o încălzesc, poate mă duc și sun la femeia care locuiește în Smalgangen și pe care o cheamă Guro, Guro din Smalgangen, sigur că da, Smalgangen numărul 3, și când o să-mi amintesc bine o să fiu sigur că sun la ușa potrivită, îmi zic și parcurg trotuarul și ajung pe Smalgangen și e numai o deschizătură îngustă, un gang îngust de doi metri lățime îngustându-se treptat până ajunge numai de-un metru, apoi se lățește la loc, iar acum să mă uit după numărul 3, mă opresc și încerc să disting în semiîntuneric, cât de întuneric ar fi fost dacă nu era lună plină, și văd cum numărul 3 se află chiar deasupra capului meu, cea mai apropiată intrare, și mă duc la ușă și mă uit la numele scrise pe ușă și văd că scrie Nilsen și Berge și Nikolausen, dar nicăieri nu văd Guro, dar dacă stă la numărul 3 trebuie să se numească Berge, aș crede, poate, deși Hansen e un nume mai comun, dar nu pentru oamenii de la țară, îmi zic și privesc în sus, toate geamurile sunt negre, apoi mă întorc și mă uit pe partea cealaltă, pe scările de pe partea opusă l-am găsit pe Asle acoperit de zăpadă, de asta sunt aproape sigur, e un semn cu numărul 5 pe zidul din dreptul intrării și parcurg aleea și mă uit la nume și văd Hansen, Olsen și Pedersen, și se mai află acolo, ca norocul, pur și simplu Guro pe una dintre sonerii, dar atunci cea pe care o cheamă Guro chiar a zis că stă pe Smalgangen, la numărul 3? mi-am amintit greșit, atunci? m-am tot plimbat repetându-mi un număr greșit,

ciudat ar fi fost să se întâmple altfel, da, așa trebuie să fie, toate ferestrele sunt negre, și ferestrele de la numărul 5 sunt negre, dar sigur locuiește acolo? sigur e genul de om care își trece pur și simplu prenumele în dreptul soneriei, îmi zic, deci măcar știu unde locuiește, și că și-a trecut numele mic și nu numele de familie pe sonerie, și că încă o dată întâmpin probleme cu numerele, îmi zic, și a fost noroc chior că avea doar Guro trecut pe ușă, mă gândesc, de vreme ce nu-i știu numele de familie, dar puțin noroc n-are cum să strice, îmi zic și zic apoi cu voce tare că sigur doarme acum, Guro, și mă gândesc că nu pot să sun pur și simplu s-o trezesc, nu acum, dar poate puțin mai târziu, îmi zic, așa că mai întâi merg la mașină să o curăț de zăpadă și de gheață, să-i pornesc puțin motorul și să-l las să meargă nițel, să se încălzească toată mașina, mai bine n-o trezesc, îmi zic și îmi amintesc că la scările din dreptul numărului 5 l-am găsit pe Asle, zăcea cu tot corpul întins peste scări, înspre ușa de la intrare, în fața intrării de la Smalgangen 5, poate voia să treacă pe la cea pe care o cheamă Guro? poate, fiindcă avea gagici, cum obișnuia el să zică, poate Guro era una dintre ele? și ea e cea care are grijă de câinele lui, dacă nu cumva e o altă Guro locuind vizavi, de cealaltă parte a aleii? de atunci am avut întruna impresia că femeia care a luat câinele la ea să aibă grijă de el a zis că stă pe Smalgangen la numărul 3, nu asta mi-a spus? poate totuși numele ei de familie e Berge și are câinele la ea? și nu o cheamă Guro? nu mi-a spus cumva alt nume la început? dar care? Silje sau ceva asemănător, poate nu o cheamă deloc Guro? îmi zic, dar care era celălalt nume? cum a zis că o cheamă? acolo, când ne-am văzut la Mâncare și Băutură? îmi zic, sigur a fost Silje, sigur era Silje, merg în continuare și ajung sus, unde începe Høggata, și de pe trotuar văd Galeria Beyer, în toată măreția ei albă văd clădirea care găzduiește Galeria Beyer, la parter e galeria, și sus, la primul etaj, acolo locuiește Beyer, și-mi văd mașina, parcată lângă mașina lui Beyer, complet acoperită de zăpadă, încă e întuneric, dar strălucirea lunii pline și lumina stradală și zăpada albă orbitoare îmi permit să văd chiar bine, deci acum măcar o să văd, îmi zic și constat că m-a luat un tremur de fericire când mi-am revăzut mașina, chiar atât de copilăros sunt, îmi zic și merg la mașină și o deschid și mă așez pe scaun, acum să vedem dacă pornește ca lumea, și va porni, fiindcă e o mașină bine întreținută și bateria e încă bună, îmi zic și bag cheia în contact și o întorc și mașina pornește la jumătate de cheie și pornesc căldura la maxim, fiindcă e frig în mașină, apoi ies și deschid portbagajul și scot peria și

închid portbagajul la loc și încep să curăț zăpada de pe ea, a nins mult, sunt aproximativ treizeci de centimetri de zăpadă pe acoperișul mașinii, ceva de genul, îmi zic în timp ce mătur zăpada și mă gândesc cum după ce dau la o parte zăpada de pe mașină și curăț și geamurile o să mă duc și-o să sun la ușă acolo unde scrie Guro, pur și simplu, mai degrabă o trezesc, nu poate fi atât de grav s-o trezesc, poate să-mi dea pur și simplu câinele și să se culce la loc, dar tot timpul ăsta am avut impresia că locuiește pe Smalgangen la numărul 3 și nu la numărul 5, nu mai bine sun la soneria unde scrie Berge? știu că mi-a zis că o cheamă altcumva prima dată, când eram la Mâncare și Băutură, Silje, parcă, sau poate Silja sau ceva de genul ăsta? și a zis și că ne cunoaștem bine, poate a insinuat și că ne cunoaștem în sens biblic? oare a zis și asta? sau ceva asemănător? se poate, nu e deloc exclus, nu, îmi zic în timp ce mătur întruna zăpada de pe mașină și ea începe să arate din ce în ce mai bine, sigur că n-o să reușesc să dau la o parte toată zăpada, dar măcar grosul, îmi zic și mă gândesc că trebuie să curăț și parbrizele, apoi deschid portbagajul și pun peria în portbagaj și scot racleta și închid portbagajul la loc și încep să frec geamurile de zăpadă, parbrizul și luneta s-au încălzit puțin, așa că merge ușor să dau zăpada și gheața de pe ele, răzuiesc cât se poate de bine zăpada lipită de geamurile laterale și mă declar mulțumit cu răzuitul și pun racleta la loc în portbagaj și mă așez în mașină, unde s-a încălzit puțin, mă odihnesc puțin și mă uit în gol și mă simt, simultan, foarte treaz și foarte obosit, îmi dau seama, trebuie să mă duc să iau câinele, pe Brage, e primul lucru pe ziua de azi, îmi zic și mă uit la ceas și e deja trecut de ora șapte, trebuie să fie deja în regulă dacă sun la ușa celei care se numește Guro, fiindcă la ea e câinele, așa o chema pe cea care a luat câinele cu ea acasă, sigur s-o fi încurcat când mi-a spus celălalt nume acolo, la Mâncare și Băutură, mă gândesc, și dacă greșesc nu se poate supăra nimeni pe mine pentru asta, îmi zic și opresc motorul și ies din mașină și o încui și gata, acum o iau direct până pe Smalgangen, la numărul 3, și sun la soneria unde scrie Berge, îmi zic, a zis că locuiește la Smalgangen 3, sunt sigur de asta, când mi-a zis și cum o cheamă, sun acolo la Berge, îmi zic și parcurg trotuarul de pe Høggata, apoi, da, o iau la stânga și am ajuns deja pe Smalgangen și cobor pe Smalgangen și dau de semnul pe care scrie 3 și văd că toate luminile sunt stinse și merg la intrare și apăs pe butonul soneriei din dreptul numelui Berge și aud de afară cum sună, nu foarte tare, ci mai degrabă încet, o sonerie îndepărtată se aude și acum nu-mi rămâne

decât să aștept, îmi zic, poate nici nu se trezește? poate nu se întâmplă nimic? să mai sun o dată? am sunat foarte scurt prima oară, doar am apăsat scurt pe buton, fiindcă nu voiam să fac prea mult zgomot, să mai sun o dată, oare? mă gândesc și apăs pe buton încă o dată, mai lung, și văd cum una dintre ferestrele de lângă mine se luminează, înseamnă că locuiește la parter, dacă nu cumva am trezit pe altcineva, dar nu zicea și ea că locuiește la parter? ba da, cred că asta a zis, îmi zic și nu-mi place ce fac, cum vin aici să o trezesc pe Guro sau cum o fi chemând-o, sau poate pe altcineva, oricine ar fi, e mult prea devreme, îmi zic, dar nici nu pot să bat pasul pe stradă sau să stau să aștept aiurea în mașină, îmi zic și văd o față apărând în fereastră și nu e o femeie de vârstă mijlocie, nu, fața pe care o văd este fața unei femei trecute bine de prima tinerețe, care deschide geamul

Da, ce vrei? zice ea

și se uită la mine încruntată, într-un fel care nu trădează nici supărare, nici mânie, cumva indiferentă, nu se poate, nu-i posibil, îmi zic, iar am greșit și-am încurcat numerele

Hai, zi odată, zice ea

și mă gândesc că trebuie să zic ceva, dar ce să zic?

Da? zice ea

și îi zic că trebuie să mă scuze, o rog să mă scuze, dar am greșit, am sunat la ușa greșită, asta e destul de rău în sine, zic, dar faptul că e atât de devreme înrăutățește lucrurile, faptul că umblu aiurea să trezesc lumea

Nu m-ai trezit, zice bătrâna

Mă bucur să aud asta, zic eu

Nu mai dorm aproape deloc, zice ea

și eu nu știu ce să zic

Nu mai dorm aproape deloc, ci numai aștept să adorm o dată pentru totdeauna, pentru totdeauna, zice

și stau numai acolo și mă scuz din nou și zic că trebuia să sun la o femeie pe care cred că o cheamă Guro

Crezi? întreabă bătrâna

Da, aia de vizavi, zice ea

La ea vin bărbați zi și noapte, zice

Deci poți suna liniștit, zice

Nu i-ar fi rușine, zice

Nu mai are pic de obraz, zice

Avea un bărbat așa de bun, dar l-a dat afară, zice

și dă din cap și zice că așa ceva nu se face, nici măcar ea nu și-a dat vreodată bărbatul afară, chiar dacă avea toate motivele s-o facă, fiindcă umbla cu alte muieri, n-ar fi de mirare să fi umblat și cu Guro, chiar dacă era foarte tânără pe atunci, dar a rămas cu bărbatul ei, sigur că da, nu era vreo ușuratică, după ce a murit, i-a dus dorul cu toată ființa ei, sigur că da, era un om bun, în ciuda tuturor lucrurilor, și a făcut tot ce-a putut, a lucrat și s-a zbătut și a adus bani în casă la familie, cum trebuie să facă un bărbat, nu-ncape vorbă, dar apoi, și o văd cum își șterge ochii cu dosul palmelor, într-o zi s-a trezit lângă el și era mort și țeapăn, asta a fost cu ceva ani în urmă, dar încă o apucă plânsul când se gândește la asta, zice, iar eu zic că îmi pare foarte rău că am deranjat-o și ea îmi zice să mă întorc pe partea cealaltă a aleii și să sun la ușuratica aia, de vreme ce asta vreau, zice și eu îmi cer scuze și ea închide geamul la loc și văd cum lumina se stinge și mă gândesc cum iarăși am greșit numerele, ca întotdeauna, fiindcă iată că nu pe Smalgangen 3 locuiește, nu-mi rămâne decât să sper că e la Smalgangen 5, acolo unde scrie Guro în dreptul soneriei, fiindcă altfel chiar nu știu cum o să iau câinele înapoi, pe Brage, și dacă Asle nu-l primește înapoi pe Brage, ce-o să se aleagă de el atunci, îmi zic, dar cea care a luat câinele a zis că stă pe Smalgangen, de asta sunt sigur, fiindcă memoria mea e bună când e vorba de cuvinte, mă pricep la cuvinte, de aceea pot să și citesc cărți în mai multe limbi, îmi zic și mă întorc și traversez aleea și ajung în dreptul semnului cu numărul 5 și văd că și aici e întuneric la toate ferestrele și apăs apoi pe butonul soneriei din dreptul numelui Guro și văd cum o fereastră din dreapta mea se deschide și cea care se numește Guro, chiar e ea, din fericire chiar e ea, scoate capul și cu o voce somnoroasă zice da, cine e?

Eu sunt, zic

Hă? zice ea

și după voce nu pare foarte binedispusă și aud un câine începând să latre și mă duc sub fereastră

A, tu erai, zice ea

Credeam că e altcineva, serios, zice

Da, zic eu

Unul sau altul, zice ea

și râde ușor și începe să se trezească

Da, știi cum e, zice ea

Dormeam, zice

Da, zic eu

Știi cum e pentru o femeie singură, zice

și eu nu zic niciun cuvânt

Dar nu vrei să intri? zice

și eu nu zic nimic

Nu pot să te las aici în frig, e cald și bine înăuntru, zice

și mă invită să intru, o să iasă să-mi deschidă, zice și-mi dau seama că n-am niciun chef să intru, niciodată nu mi-a plăcut să intru la oameni în casă, mi se pare foarte intruziv sau ceva de genul ăsta

Dar ai mai trecut pe la mine, zice ea

De multe ori, zice ea

și râde

Dar nu-ți aduci aminte? zice

Nici măcar nu m-ai recunoscut azi, zice ea

Aproape am crezut că m-ai recunoscut, zice

și zice că s-a gândit mult la mine, fiindcă am vizitat-o de multe ori, chiar așa zice, că am vizitat-o de mai multe ori, dar pesemne eram prea beat ca să-mi mai aduc aminte, probabil că da, zice ea, cel mai probabil eram prea beat, zice, și cel mai probabil deja s-a trezit pe deplin, îmi zic și îi spun că am venit după câine

Te-ai trezit devreme? zice

Da, zic eu

N-ai putut să dormi? zice

Nu, zic eu

Ai stat treaz gândindu-te la el? zice

și eu zic că da, chiar așa a fost, am stat și m-am gândit ce face Asle, iar acum aș vrea să mă întorc acasă, să merg înapoi acasă și să iau câinele, pe care știe și ea, nu-i așa, că-l cheamă Brage, cu mine, bineînțeles, cum ne-am înțeles, zic eu

Da, da, zice

Țin minte, sigur că da, locuiești la Dylgja, zice

și râde scurt și eu dau din cap că da și ea zice că a fost la fiecare expoziție a mea, mi-a mai spus, fiecare expoziție din Bjørgvin, de la Galeria Beyer, de sus, pe Høggata, zice și face semn cu capul în sus, accentuând Galeria Beyer, ca și cum ar fi ceva mare și spectaculos, și accentuând Høggata în aceeași manieră în care Åsleik accentuează Crucea Sfântului Andrei, leit Åsleik, cu aceeași mândrie țărănească, îmi zic și ea mă invită încă o dată în casă și eu refuz și ea zice că măcar acum știu în sfârșit unde locuiește, fiindcă, nu-i așa? uitasem, așa că data viitoare când sunt prin Bjørgvin trebuie neapărat să-i fac o vizită, zice, dar ar fi ideal dacă aș suna-o înainte, zice, fiindcă, zice și se întrerupe și râde iar scurt și eu întreb dacă pot să iau câinele și ea zice că da, sigur că da, dar simt iritare în vocea ei, dispare înăuntru și aud apoi pe cineva coborând scările și ușa exterioară se deschide și o văd în prag într-un capot galben și ținând câinele la piept și îmi întinde câinele și eu îl iau și îl țin la piept și îl mângâi pe spate și îi mulțumesc pentru ajutor, mulțumesc mult, zic și ea zice că nu-i nicio problemă, bineînțeles că va ajuta într-o situație ca asta, zice și sunt pe cale să așez câinele pe jos când îmi dau seama că nu mai are lesă și o întreb unde e lesa și ea îmi zice să aștept, așteaptă puțin, merge s-o caute, zice și închide ușa și intră în casă și eu stau acolo și o aștept mângâindu-l pe Brage întruna pe spate și îmi zic ce bine că te-am recuperat, Brage, îmi zic și aștept și tot aștept, nu vine mai repede odată? unde a dispărut așa? stătea în prag și a dispărut dintr-odată, îmi zic, cât poate să-i ia să găsească o lesă? îmi zic și se deschide fereastra din dreapta mea și ea scoate capul și zice că bineînțeles că nu găsește lesa aia, așa e mereu, sigur a rătăcit-o pe undeva, zice, dar dacă mă întorc mai târziu, mi-o dă, sigur o va găsi până atunci, va răsări de undeva, zice, ar fi drăguț să dau pe la ea mai încolo, zice și eu îi mulțumesc și o rog să mă scuze că am trezit-o, dar acum poate să doarmă mai departe, zic și ea zice că mă așteaptă, așteaptă să mă întorc să iau lesa, și atunci mă va invita la o ceașcă de cafea și să mănânc ceva, zice, mă poate invita chiar la prânz? întreabă și eu zic mulțumesc, mulțumesc, dar chiar trebuie să mă întorc la Dylgja imediat, zic și ea își ia rămas-bun și ce se bucură că m-a revăzut și eu zic mulțumesc, la fel, și ea închide la loc fereastra și stinge lumina și eu încep să urc pe Smalgangen cu câinele strâns la piept și căldura lui îmi încălzește pieptul și-mi dă un sentiment de siguranță și de bine, urc pe Smalgangen și îi zic lui Brage ce bine e să-l revăd și că acum ne îndreptăm spre mașina mea, îi zic și deja am ajuns pe Høggata și merg țintă la

mașină și o descui și îl așez pe Brage pe bancheta din spate și mă așez apoi comod pe scaunul șoferului, îmi așez geanta lângă mine, pe scaunul pasagerului, pornesc motorul, deja s-a făcut din nou frig în mașină, dar încălzirea e dată la maximum, așa că imediat se va încălzi la loc, îmi zic și virez să intru pe Høggata și îmi zic că n-aș fi rezolvat nimic dacă luam un taxi până la Spital, oricum n-aș fi ajuns să vorbesc cu Asle, e mult prea devreme sau el e într-o stare mult prea rea, pot să simt asta, o știu precis, îmi zic, ar fi mai bine ca Asle să fie lăsat să se odihnească, să doarmă, îmi zic și mă ia o teamă bruscă, poate Asle va dormi și va tot dormi și nu se va mai trezi? îmi zic și mă gândesc că acum, acum mă voi întoarce la casa mea din Dylgja și mă voi odihni, mă voi regăsi și voi picta, îmi zic și mă gândesc ca, atunci când ajung acasă, să sun la Spital ca să întreb dacă îi pot face lui Asle o vizită și dacă-l pot vizita astăzi, mă pot întoarce oricând înapoi la Bjørgvin, în special dacă pot să-i fiu în vreun fel de ajutor, îmi zic și urc cu precauție pe Høggata și întorc scurt capul și îl zăresc pe Brage dormind pe bancheta din spate și întorc capul spre drum și îl văd pe Åsleik privind tabloul cu cele două linii care se intersectează și zicând Crucea Sfântului Andrei, și parcă e mândru că știe despre ce e vorba, și sunt sigur că uneori își propune din senin să învețe câte un cuvânt nou, îl învață pe de rost, și atunci trebuie să repete cuvântul încontinuu, de exemplu Crucea Sfântului Andrei, e ca și cum ar încerca să arate că și el e cineva când repetă expresia asta, să spună că și el știe câte ceva, modul în care repetă expresia demonstrează tocmai asta, că și el știe câte ceva, poate mai multe lucruri decât mine, chiar dacă eu am făcut multe școli, spre deosebire de el, el n-a făcut decât gimnaziul și abia și pe ăla, abia l-a terminat, dar asta nu însemna că e un prostovan, nici vorbă, chiar dacă zice Crucea Sfântului Andrei cu mândria asta țărănească, îmi zic, e iute la minte Åsleik ăsta, poate să spună cele mai istețe lucruri, ba chiar într-un mod care te face să înțelegi lucruri pe care nu le înțelesesești înainte, să vezi lucrurile într-un lumină nouă, și exact asta te străduiești să obții când pictezi, să vezi din nou lucruri deja văzute, dar să le vezi ca pentru prima oară, dar nu numai asta, ci să le vezi din nou și să le înțelegi deodată altfel, îmi zic și îmi dau seama că cele două linii care se intersectează îl arată pe Asle zăcând pe canapea și gândindu-se la un singur lucru, singurul lucru la care se poate gândi e că trebuie să se ridice, se va ridica și va merge la mare și va ieși în larg și se va scufunda și valurile vor trece peste el și va dispărea pentru

totdeauna, pentru că durerea, suferința, disperarea sau cum s-o fi chemând au devenit insuportabile, durerea e atât de grea, încât nu mai poate ridica nici măcar brațul, și pe deasupra tremuratul ăsta, îi tremură mâinile și tot corpul, deci trebuie să se ridice, să-și caute ceva de băut, asta în primul rând, întâi de toate să bea ceva și apoi să meargă pe mare, să se avânte în larg, se gândea, la asta se gândea în timp ce stătea inert pe canapea și, în același timp, eu mă aflam în camera mare sau în atelier sau cum naiba s-o fi numit și-l pictam sub forma a două linii, o linie violet și una maro, îmi zic și privesc în față la drum și mă simt atât de fericit, sunt atât de fericit, atât de fericit și nu înțeleg de ce mă cuprinde o așa bucurie doar pentru că plec din Bjørgvin în sfârșit, îmi zic și mă gândesc că poate e datorită faptului că am un câine cu mine acum, îl am pe Brage, îmi zic, când ajung acasă o să sun la Spital și-o să întreb când pot să vin să-l vizitez pe Asle și dacă pot să-i aduc ceva, și-o să-i rog să-i comunice că Brage, câinele lui, e la mine acum, deci nu trebuie să-și facă griji pentru el, îmi zic și deja am ieșit din Bjørgvin, conduc în continuare spre nord și întorc privirea și-l văd pe Brage dormind întins pe bancheta din spate și simt cum mă cuprind deodată atât o mare bucurie, cât și o mare tristețe, le simt cum mă umplu atât de puternic încât am impresia că urmează să explodeze ceva în mine, conduc liniștit mai departe spre nord și îmi dau seama că tocmai am trecut cu mașina pe lângă Skutevika și nici măcar n-am aruncat o privire spre blocul în care locuiește Asle, îmi zic și conduc mai departe spre nord și imediat ajung acasă, îmi zic, primul lucru pe care îl voi face e să dorm, îmi dau seama că sunt atât de groaznic de obosit, cad într-un soi de picoteală în care timpul trece de la sine, mă apropii de refugiu și de locul de joacă și mă gândesc că, chiar dacă nu m-am simțit în viața mea așa obosit, nu mă voi opri în refugiu și nu voi privi spre locul de joacă și nu voi privi nici spre vechea casă maro unde locuiam pe vremuri cu Ales, pentru că îmi provoacă durere să mă uit spre casă, atunci mă ia dorul de Ales, trec de casa cea maro și zăresc un bărbat cu păr șaten până la umeri îmbrăcat într-un palton lung și negru și o fată cu păr negru lung îndreptându-se spre casa maro, merg mână în mână spre casa maro și eu mă uit drept în față și conduc mai departe spre nord și îl văd pe Asle ținând-o pe Soră, pe sora Alida, de mână, stau la marginea drumului, și poate părea că plănuiesc să treacă strada, dar sunt mult prea mici să facă asta, de ce sunt singuri? unde le sunt părinții? locuiesc cumva într-una din casele albe vizibile în spatele lor, cele două case aflate una lângă cealaltă într-o

pantă nu foarte abruptă? îmi zic și o văd pe Soră întorcându-se și zicând uite, uită-te la casele din spate, zice

Acolo locuim noi, zice ea

Da, zice Asle

Ce-i cu ele, cu casele? întreabă el

Acolo locuim, zice Sora

Într-una dintre case locuim noi și în cealaltă locuiesc Buna și Bunul, zice ea

Dar știu asta, zice Asle

Da, mi-a venit așa, dintr-odată, în minte, zice Sora

Că acolo, în casa mai înaltă, locuim noi, zice

Casa în care locuim noi se numește Casa Nouă și casa în care locuiesc Buna și Bunul se numește Casa Veche, zice Asle

Și casele arată de parcă se țin de mână, zice Sora

Poate, zice el

La fel cum ne ținem și noi de mână, zice Sora

Da, așa arată, zice Asle

și privesc amândoi spre case și nu e niciun adult în jur, nici Mama, nici Tata, nici Buna, nici Bunul, se văd doar casele, albe amândouă, una dintre ele e veche și prelungă și cealaltă e mai nouă și înaltă, dar ambele se disting clar pe fundalul verde, fundalul verde al grădinii cu toți pomii din ea, pe fundalul frunzelor verzi din pomi și pe fundalul muntelui negru care urcă drept în sus și e ca un zid negru în spatele grădinii, un perete de stâncă țâșnind în sus spre munte, și în spatele caselor mai e și hambarul roșu

Și muntele negru, zice Sora

Da, zice Asle

Cred că se țin de mână fiindcă le e frică de muntele negru și abrupt, zice ea

și Asle zice că nu s-a gândit la asta până acum, dar că așa este, acum își dă seama și el de asta, cele două case albe se țin de mână fiindcă le e frică de peretele negru de stâncă, chiar așa e, zice Asle și Sora zice că muntele negru e cu adevărat înfricoșător, e atât de abrupt și tot timpul ud, curg firicele de apă dintr-o mulțime de crăpături din stâncă, zice ea și îl întreabă pe Asle dacă a auzit despre muntele albastru și el zice că da, a auzit

Muntele albastru, zice Asle

și Sora zice că muntele ar trebui să se numească muntele negru și Asle zice că da, mai degrabă e muntele negru, da, și se răsucesc pe călcâie și privesc de-a lungul drumului și eu conduc mai departe spre nord și mă întreb de ce stau copiii singuri acolo la marginea drumului, de ce nu e niciun adult cu ei? de ce nu are nimeni grijă de ei? îmi zic și îi văd stând la marginea unui drum îngust de țară, și mai jos de drum, mai încolo de copii, deasupra Plajei, se află o casă micuță albastră, și mai sus pe drum, după casa cea albastră, e o curbă care înconjoară Vechea Colină și unde virează mașini în viteză, îmi zic și mă gândesc că poate cei doi copii o să iasă pe drum? îmi zic și văd că în mijlocul drumului e o baltă mâloasă și Sora dă drumul mâinii lui Asle și sare în drum, în baltă, și începe să sară cu picioarele în ea și apa murdară începe să-i stropească picioarele și rochița, din fericire au cizme în picioare, se gândește Asle și îi zice să nu are voie să facă asta și Sora zice că e așa distractiv, să vină și el să se bălăcească, zice ea și Asle zice că uite cum se murdărește, n-ar trebui să facă asta, ce-o să zică Mama? o să se enerveze, o să țipe, zice Asle, dar Sora se face că nu-l aude și sare în continuare în băltoacă și rochița îi e aproape plină de apă murdară, e plină de pete cenușii, observă Asle în timp ce stă acolo uitându-se și îi zice că gata, termină, nu numai că se murdărește din cap până-n picioare, dar e periculos să stai în mijlocul drumului, oricând poate veni o mașină, trec mașini tot timpul, cine știe dacă șoferul o vede și, înainte să-și ducă gândul până la capăt, Asle sare în drum și o prinde pe Soră de braț și ea urlă și el o trage pe partea cealaltă a drumului și ea urlă în continuare și zice că vrea să mai sară și Asle zice că n-are voie, uite ce are pe rochiță, uite cum s-a murdărit, zice și Sora se uită în jos la rochiță

Da, zice ea

și pare că se va pune pe plâns

Și era așa frumoasă, așa frumoasă și albastră, zice ea

Uită-te ce-ai făcut, zice Asle

și vede că Sora începe să plângă și-i zice să nu plângă, nu e așa tragic că s-a murdărit, se poate spăla, și Mama nici nu se va supăra așa de tare, poate să spună că a fost vina lui, că el i-a zis să iasă pe drum și să sară în baltă, așa că el va fi certat și nu ea, zice, că pe el îl ceartă Mama indiferent de ce face sau spune, zice și Sora își șterge lacrimile și Asle zice că nu-l deranjează să fie certat, nu, și se gândește că acum face puțin pe cocoșul, da, asta se gândește

Dar rochița e murdară toată, zice Sora

și începe din nou să plângă

Păi, dacă ești așa proastă, zice Asle

și, când zice asta, Sora începe de-a dreptul să urle

Îmi pare rău, n-ar fi trebuit să zic asta, zice Asle

N-am vrut, zice

Nu ești proastă, nu, ești drăguță și bună și pricepută și deșteaptă, zice el

și Sora se smiorcăie puțin și Asle zice că totul se rezolvă, o să fie bine, zice, dar, zice, măcar acum a învățat că nu e voie să facă așa ceva, nu când ești îmbrăcat în hainele bune, zice și Sora nu zice nimic și stau acolo și Sora îl ia de mână și rămân nemișcați acolo și Asle se gândește că sigur vor fi certați, el va fi certat, fiindcă Mama se va enerva foarte tare când va vedea cum și-a murdărit rochița, ba chiar intenționat, se gândește Asle, și el care i-a promis că va spune că el a făcut-o să sară, că el a rugat-o să meargă în mijlocul drumului și să bată cu picioarele și să sară în băltoacă, asta i-a promis, deci trebuie să se țină de promisiune, se gândește Asle și, chiar dacă nu îi pasă atât de mult că va fi certat, nici nu poate spune că abia așteaptă, se gândește, deci în orice caz nu trebuie să se întoarcă acasă imediat, își zice, poate găsesc ceva de făcut

Ce-ar fi să mergem la Vechea Colină, poate găsim afine coapte acolo? zice el

și Sora nu se mișcă din loc, stă numai și se uită în jur și nu zice nimic

N-ai chef? zice Asle

și Sora stă acolo în continuare nemișcată fără să zică nimic și Asle își dă seama că începe să-și piardă răbdarea, aproape începe să-i piară tot cheful, își zice, nu pot să rămână pur și simplu aici, pe partea de jos a drumului, ci ar putea să meargă la Vechea Colină, dar pentru asta trebuie să treacă drumul înapoi și trebuie să se uite cu mare atenție într-o parte și-n alta, să se asigure că nu vine nicio mașină din curba aceea de dinainte de Vechea Colină, își zice

N-ai chef să mergem la Vechea Colină? zice Asle

și Sora dă doar din cap că nu și Asle o întreabă ce vrea să facă, atunci, și ea nu zice nimic, atunci el o întreabă dacă nu vrea să meargă la căsuța albastră de acolo, de pe partea din jos a drumului, n-au fost niciodată acolo și el s-a gândit de mult să meargă, zice Asle și Sora dă iar din cap că nu și el o întreabă dacă să coboare la Plajă sau la Adăpostul pentru Bărci, să iasă pe Debarcader și să meargă să vadă de

Barcă, cum obișnuiește Tatăl să zică, hai că mă duc să văd de Barcă, zice Tatăl, sau trebuie să merg să golesc Barca de apă, zice el și Mama îi spune să aibă grijă și Tatăl zice că mereu are grijă, e mereu atent, zice, sau anunță că iese puțin la pescuit și atunci Mama îi spune același lucru, să aibă grijă, își zice Asle și atât Mama cât și Tatăl le-au interzis, lui și Surorii, să meargă vreodată la mare singuri, fiindcă e periculos, se pot îneca dacă cad în apă, a zis Mama și le-a povestit despre băiatul cu care mergea la școală, cu care era în clasă, care a căzut în apă, era singur în barcă și pescuia și a căzut deodată în mare, apa era foarte rece și e greu să urci la loc în barcă dacă ai căzut în apă, e aproape imposibil, zice Mama, iar el nu a reușit, i-au găsit barca goală în apă, purtată în derivă, și băiatul cu care mergea la școală, pe el nu l-au găsit nicăieri, numai după o săptămână, poate chiar mai mult, când niște băieți care ieșiseră și ei pe apă au zărit ceva ce semăna cu un om plutind și au reușit să-l agațe și să-l tragă în barcă și el era, băiatul din clasa ei, și nu arăta deloc bine, așa ziceau băieții care l-au pescuit, nici nu-i vine să se gândească la asta, e oribil, nu poți privi așa ceva, zice Mama, și l-au adus pe uscat și au făcut înmormântare și ea și restul copiilor de la școală au venit la înmormântare și-și amintește cât de trist a fost, cum plângeau părinții, frații și surorile înecatului, lacrimile nu se mai opreau, și preotul a zis ceva de genul că necunoscute sunt căile Domnului, adesea chiar de neînțeles, dar că toate se petrec cu un motiv, a spus, și a spus că Dumnezeu scrie drept pe linii strâmbe, sau poate era invers, sau poate erau linii oblice, încă-și mai aduce aminte parțial, zice Mama, dar tot nu putea înțelege cu ce motiv s-ar putea îneca un băiețel, și asta a zis și preotul, că e total de neînțeles, a zis, era peste puterea de înțelegere a oamenilor, a zis, dar, chiar dacă nu putea înțelege motivul, cu atât mai puțin ceilalți, sigur exista un motiv, a zis Mama că a zis preotul, fiindcă după ce Iisus Cristos, care era Dumnezeu întrupat, care era o parte a Sfintei Treimi, a murit și a înviat, după ce Dumnezeu s-a întrupat și a trăit între oameni, născându-se, trăind și murind, moartea a fost transformată în viață pentru oameni, a zis preotul, fiindcă pentru toți oamenii, cei care au trăit înaintea lui Cristos, cei care au trăit în același timp cu el, dar și cei care au trăit după el, moartea, chiar moartea a fost transformată în viață, în veșnicie, spusese Mama că le zisese preotul, iar acum băiatul era la Dumnezeu, se întorsese acasă, revenise în locul de unde pornise cândva, a zis preotul, era sigur că Dumnezeu era acum cu el, zisese preotul, și era sigur că Dumnezeu era cu el când s-a înecat și s-a îngrijit de el

cât de bine a putut, și de asta era sigur, a zis preotul și Mama a zis că nu înțelege ce fel de alinare e în asta, de vreme ce băiatul dispăruse, nu se mai întorcea niciodată acasă, era dispărut pentru totdeauna, marea îl luase la sine, îi luase viața, iar trupul lui fusese coborât în pământ, a zis Mama, deci la mare, la Fiord, a zis apoi Mama, niciodată, dar absolut niciodată n-aveau voie să coboare, la Plajă sau la Fiord, a zis Mama, niciodată singuri, numai cu ea sau cu Tatăl sau cu orice alt adult aveau voie să coboare pe Plajă, la Fiord, iar pe Debarcader n-aveau voie să iasă deloc, sub nicio formă, pentru că la capătul lui marea era foarte adâncă, zicea, așa că niciodată, sub nicio formă nu aveau voie să iasă pe Debarcader, a zis și Asle o ține pe Soră de mână și se gândește că, dacă ar coborî acum pe Plajă, ar putea să curețe toată murdăria de pe rochiță, s-o facă iar curată și frumoasă, iar pentru asta, că se duc la apă să dea cu apă pe rochiță, pentru asta n-are cum să se supere Mama, dimpotrivă, ar trebui să se bucure, că atunci nu mai trebuie s-o curețe ea, de vreme ce au curățat-o ei deja, își zice Asle, și, în plus, nu e niciun alt loc unde se simte la fel de bine ca la malul apei, sunt atâtea lucruri de văzut acolo, crabi minusculi târându-se printre pietre, și alge cu buzunare de aer pe care le poți apăsa sau pe care poți călca și pocnesc, și peștișori mici de tot care înoată mișunând aproape de mal, și mai sunt și toate scoicile, albastre și albe, unele aproape galbene, și e frumos să stai pur și simplu pe pietre și să te uiți la apă, la Debarcader și la Barca maro și frumoasă care plutește acolo, alături, sunt și o grămadă de lucruri care pot fi aduse la mal și lăsate pe Plajă, crengi, vâsle rupte, geamanduri, uneori chiar și mesaje în sticlă, hârtiuțe pe care lumea a scris câte ceva și le-a sigilat într-o sticlă, dar el n-a găsit niciodată astfel de sticle, chiar dacă s-a plimbat îndelung pe Plajă, ba chiar a ajuns până la Lăptărie plimbându-se așa de-a lungul plajei și venind înapoi, și a văzut multe lucruri răsfirate de-a lungul Plajei, dar niciodată un mesaj într-o sticlă, deși a văzut multe sticle aduse la mal de apă, nu e ceva neobișnuit, deci dacă mergi pe Plajă până la Lăptărie sigur vei găsi o sticlă pe undeva, ba chiar în fața Brutăriei e o grămadă mare de sticle, mai multe sute de sticle, sigur, dar știe că asta e pentru că Brutarul bea, la fel și soția lui, Brutăreasa, și după ce termină o sticlă merg și o pun într-o grămăjoară pe Plajă, de fapt nu chiar pe Plajă, ci pe panta care coboară de la Brutărie spre Plajă, e incredibil câte sticle s-au adunat acolo, își zice Asle, adesea a găsit sticle pe Plajă, și tot felul de lemne spălate de apă, și de două ori a găsit mingi pe Plajă, și încă le are pe amândouă, erau puțin

dezumflate, dar după ce Tatăl le-a umflat erau încă bune, s-au jucat mult cu mingile alea el și Sora, se gândește Asle, evident că s-a dus des la Plajă, chiar dacă Mama îi zice mereu că nu are voie, dar Tatăl nu a zis asta niciodată, și sigur e pentru că el însuși petrecea mult timp la apă când era mic, când era un băiețel ca și Asle, fiindcă Tatăl a locuit dintotdeauna în curtea unde locuiesc acum, s-a născut în casa veche, albă și lungă, acolo unde locuiesc acum Bunul și Buna, și Buna e mama Tatălui, iar Bunul e tatăl lui, da, Tatăl s-a născut în gospodăria asta și trăiește aici de atunci, poate asta o să facă și el, se gândește Asle, sau poate că nu, sunt atâtea locuri unde poți să trăiești, știe bine, pentru că Mama s-a născut în Haugaland și a crescut pe o insulă de lângă oraș numită Hisøy, unde a fost și el de multe ori, ba chiar a fost născut la spitalul din Haugaland, deci și acolo se poate trăi, da, se gândește, acolo ca în multe alte locuri, deci nu e nevoie să trăiască toată viața unde trăiesc acum, cum a făcut Tatăl

Ce facem acum? întreabă Sora

E așa plicticos să stăm fără să facem nimic, zice

Hai să ne gândim la ceva de făcut, zice

Ce-ar fi să mergem la casa albastră? zice Asle

Mereu am vrut să merg, dar nu m-am dus niciodată, zice el

Dar gândește-te dacă oamenii care locuiesc acolo ies și ne văd, sunt atât de murdară, rochița mi-e atât de murdară, zice Sora

și Asle zice că da, rochița nu-i tocmai curată, dar nu contează așa mult, pentru că vor merge pur și simplu la casă și nimeni nu va ieși să-i vadă, să vadă că rochița îi e murdară, zice, și dacă e proastă să se bălăcească într-o băltoacă, evident că i se va murdări rochița, atâta lucru știe și ea, zice el, dar ar putea să meargă la casa albastră, în orice caz, zice Asle și Sora zice că hai și merg ținându-se de mână pe marginea drumului și când ajung la casa albastră se opresc pe loc și stau și privesc spre casă

Ce casă frumoasă și veche, zice Asle

Da, zice Sora

Albastrul e așa frumos, zice el

și Sora încuviințează

Sigur nu era așa frumos când era nou, dar s-a făcut frumos cu timpul, ploaia și vântul și zăpada l-au făcut frumos, zice Asle

și zice că în unele locuri vopseaua se decojește și că asta face albastrul și mai frumos și Sora zice că nu își dă seama, nu poate să vadă dacă albastrul a devenit mai frumos, dar că i se pare în orice caz albastră, casa adică, zice

Știi măcar cum se numesc culorile? zice Asle

Da, zice Sora

Nu sunt foarte multe, zice el

Sunt mult mai multe culori decât există nume pentru toate, sau cel puțin mult mai multe decât câte nume știu eu, zice el

Evident, zice Sora

Galben, albastru, alb, zice Asle

Și roșu, maro, negru, zice ea

Și violet, zice el

Da, și mult mai multe de-atât, zice Sora

și Asle zice că așa e, fiindcă nuanța casei albastre e total diferită de albastrul cerului sau de albastrul mării sau de albastrul rochiței, zice, n-are decât să se uite și ea

Uită-te ce diferite sunt culorile între ele, albastrul casei și albastrul rochiței, zice el

și zice apoi că niciodată culorile nu sunt identice și că mereu se schimbă, și că asta ține de lumină, zice, așa că n-are niciun rost să numești toate culorile care există, ar fi atâtea nume că nimeni nu le-ar mai putea ține minte, zice și Sora zice că albastrul e, totuși, albastru, iar galbenul rămâne galben, zice

Da, asta așa e, zice Asle

Bineînțeles că e așa, zice el

și se țin în continuare de mână fără să se urnească și Sora zice că au făcut ceva ce n-aveau voie, Mama le repetă întruna că n-au voie să coboare la drum, zice ea și Asle zice da și zice că, dacă ar asculta mereu de ce zice Mama că au voie și n-au voie să facă, n-ar face aproape nimic niciodată, zice și rămân acolo nemișcați și văd cum ușa din față a casei albastre se deschide și cineva iese din ea și e un bărbat cu burtă mare și pălărie pe cap și se întoarce și închide ușa la loc în urma lui și pornește pe cărarea de pietriș spre drum și pietricelele îi scrâșnesc sub picioare și Sora șoptește că ar trebui să plece, rochița e atât de murdară, zice și bărbatul îi vede și se oprește și se înclină

Hopa, voi de unde ați răsărit? zice el

Ați plecat în excursie, zice

Ați ajuns până la Dâmb, zice

Dar nu credeam că mămica vă dă voie să mergeți așa departe singuri, zice

și atât Sora cât și Asle își coboară privirile

Dar mă bucur să vă văd, zice bărbatul

Și cum vă cheamă pe voi? zice

Mă cheamă Asle, zice Asle

Și pe mine mă cheamă Alida, zice Sora

Asle și Alida, zice bărbatul

Și pe mine mă cheamă Gudleiv, zice

Știam cum vă cheamă, dar trebuia să întreb, zice

și Gudleiv îi întinde mâna lui Asle și zice Gudleiv și Asle zice Asle și apoi Gudleiv îi întinde mâna Surorii și zice Gudleiv și Alida zice Alida și Gudleiv zice că acum au făcut oficial cunoștință, cum se face între vecini, era și timpul, de vreme ce locuiesc atât de aproape, dar nu vor să intre pe la ei? soția lui, care se numește Gunvor, sigur ar vrea să facă și ea cunoștință cu ei, el de fapt a ieșit până la Cooperativă după cumpărături, dar nu e grabă, când el și soția au musafiri de vază, chiar și cumpărăturile pot aștepta, că nici Cooperativa, nici produsele de pe raft nu pleacă nicăieri, deci nu vor să intre puțin? zice Gudleiv și Sora se întoarce spre Asle și îi șoptește la ureche că trebuie să meargă acasă, fiindcă Mama nu știe deloc unde sunt și le-a spus de foarte multe ori că n-au voie să coboare la drum, zice ea și Asle se uită la bărbat, la Gudleiv

Haideți înăuntru să faceți cunoștință cu Gunvor, o să se bucure tare mult să vă vadă, zice el

și Gudleiv se întoarce pe călcâie și începe să pășească în jos spre casă pe aleea cu pietriș și pietrișul scrâșnește sub pașii lui și Asle o apucă ferm de mână pe Soră și aproape o trage cu el în jos pe alee după Gudleiv, care merge înaintea lor cu pălăria pe cap

Mă bucur să vă văd, zice el

Nu mă așteptam, zice

Dar e mereu plăcut să ai musafiri neașteptați, zice

și deschide ușa casei și zice

Fiți bineveniți, zice

Bine ați venit, zice

și strigă înăuntru că Gunvor, haide, avem musafiri, strigă și îi îndeamnă pe Asle și pe Soră să intre și Asle intră și o ține în continuare pe Soră de mână și aproape o trage cu el înăuntru și o vede pe Gunvor venind spre ei, sprijinindu-se într-un baston

Ce bine, zice ea

Ce bine c-au venit Asle și Alida în vizită, zice

N-au mai fost la Dâmb până acum, zice

Dar haideți, haideți înăuntru, zice

și Gunvor se întoarce și intră în sufragerie și Gudleiv închide ușa de la intrare și îi îndeamnă să intre și Asle zice că rochița Surorii e murdară și Gudleiv zice că da, asta vede și el, chiar dacă vede prost, asta poate să observe și el, zice și Asle zice că Sora pe nepusă masă s-a dus și a început să sară într-o băltoacă fix în mijlocul drumului, cu toate că el i-a zis că nu e voie, fiindcă își va murdări rochița, dar a făcut-o oricum

Așa-s copiii, zice Gunvor

Dar se poate curăța, cât de cât, zice ea

și Sora își coboară privirea și îl trage pe Asle pe mână, ca și cum ar vrea să-l roage să plece și el o strânge de mână și ea zice AU și Gudleiv întreabă dacă o doare ceva și atât Asle cât și Sora dau din cap că nu și ea zice că nu, n-o doare nimic

Nu-i nimic, zice Asle

și Gudleiv îi îndeamnă să se descalțe și să intre și Asle dă drumul mâinii Surorii și își scot cizmele și așază perechile una lângă cealaltă

Pe așa vreme chiar trebuie să mergi în cizme, zice Gudleiv

și Asle vede că Gudleiv se descalță și își ia papuci de casă în picioare

Treci încoace, fetițo, zice Gunvor

și Sora merge la Gunvor și ea îi întinde mâna și spune că o cheamă Gunvor și Sora spune că o cheamă Alida

Mă bucur să te cunosc, zice Gunvor

Da, zice Sora

și Asle vine lângă Soră și vede cum Gunvor ține bastonul într-o mână și mâna Surorii în cealaltă și deschide cu bastonul o ușă, pe urmă Sora și Gunvor intră pe ușă și Asle vede cum Gunvor dă drumul la apă în chiuvetă și ia o cârpă și o udă și începe să șteargă noroiul de pe rochia Surorii și zice că nu va reuși s-o facă ca nouă, sigur că nu, zice, dar ce-i mai rău, noroiul de la suprafață, va reuși să-l șteargă, zice Gunvor și Gudleiv îl invită pe Asle în sufragerie, deschide apoi ușa sufrageriei și spune poftiți, și Asle intră și Gudleiv îl invită să se așeze pe canapea și Asle merge și se așază într-un capăt al canapelei și atunci intră în sufragerie și Gunvor cu Sora, pe care o ține de mână și îi zice să se așeze și ea pe canapea lângă Asle în timp ce ei o să vadă de ceva să le ofere, zice Gunvor și se uită la Gudleiv

Poate vor ceva de băut? zice Gudleiv

Le place oare sucul acidulat? zice

și atât Sora, cât și Asle dau din cap că da

Da, mi-ar plăcea

și Sora încuviințează și zice că da și Gudleiv zice că n-ar fi crezut, n-ar fi crezut că le place sucul

Chiar vă place sucul? zice Gunvor

Da, zice Asle

Da, zice Sora

Mă duc să văd ce avem, zice Gudleiv

și deschide o ușă și dispare din sufragerie

Merge să vadă dacă mai avem suc la bucătărie, zice Gunvor

Cred că mai avem o sticlă, zice ea

și Gunvor se așază într-un fotoliu și își sprijină bastonul de o latură a fotoliului și Asle observă că în sufragerie se află un război de țesut imens, ocupă aproape jumătate din suprafața sufrageriei și pare dublu, ca și cum ar fi două războaie de țesut lipite unul de celălalt

Alea sunt războaiele noaste de țesut, zice Gunvor

Stăm fiecare pe câte o parte și țesem, eu și cu Gudleiv, zice ea

Țesem panglici cum au pe costumele populare, din cele care atârnă în față, la brâu, de șorțuri și care se adună în poală[16], zice Gunvor

Da, zice Asle

Panglici, zice Sora

Dar n-ați văzut cum arată panglicile astea? întreabă ea

și atât Asle, cât și Sora scutură din cap

Costume populare, zice Sora

Da, costumele pe care le poartă femeile când vor să arate bine, zice Gunvor

apoi se lasă liniștea și Gudleiv intră și scutură din cap zicând că era sigur că au suc la bucătărie, cel puțin două sticle, dar nu, n-a găsit nici măcar una, zice și Gunvor se miră și Gudleiv zice apoi că va coborî în pivniță să vadă acolo, poate mai au suc acolo, e aproape sigur, zice

În pivniță trebuie să mai fie, zice Gunvor

și Gudleiv deschide o ușă și iese și Gunvor arată spre ușă și zice că dă spre o scară care coboară la pivniță și zice că da, ea și Gudleiv țes panglici pentru costume populare, zice, și că așa fac bani pentru ce le trebuie, zice, și, când se întoarce Gudleiv, le poate arăta o panglică terminată, ca să vadă și ei cum arată, zice Gunvor și Asle zice că ar fi frumos să vadă una, da, și Gudleiv apare în cadrul ușii ținând o sticlă de suc galben în mână și intră în cameră și pune sticla pe măsuța de cafea în fața lui Asle și a Surorii, chiar între ei, și apoi se întoarce și închide ușa pe unde se coboară în pivniță și merge apoi la bucătărie și se întoarce cu două pahare, pe care le așază în fața fiecăruia dintre ei, apoi găsește un desfăcător de sticle și deschide capacul și Asle se întreabă de unde a apărut desfăcătorul de sticle, cel pe care-l cheamă Gudleiv trebuie să-l fi avut în mână? se gândește și Gudleiv toarnă puțin în fiecare dintre pahare și zice poftiți și atât Asle cât și Sora zic mulțumesc și Gunvor zice că speră să le placă și Asle și Sora ridică simultan paharele și beau și Asle se gândește că sucul e foarte bun, trebuie să-i fi fost sete, bea tot sucul din pahar și așază paharul pe masă în fața lui și Gunvor îi zice lui Gudleiv că le-a promis că le arată o panglică de brâu și Gudleiv merge și găsește o panglică și i-o întinde lui Gunvor și ea o pune pe măsuță și Gudleiv o întinde pe lungime pe masă și Gunvor le zice că așa arată o panglică de brâu pentru costum popular, zice și Asle privește culorile și modelul și nu poate exprima ce vede, dar în mintea lui culorile și modelul s-au fixat definitiv și ireversibil, n-ar fi crezut niciodată că o țesătură ar putea fi așa frumoasă, le-a văzut adesea pe Mama și pe Buna în costum popular și niciodată nu i s-a părut ceva deosebit de frumos, dar acum a văzut panglica asta de aproape, privește culorile și privește modelul și-și dă seama că vede ceva ce n-a mai văzut nicicând până acum,

ba chiar unul dintre cele mai frumoase lucruri pe care le-a văzut ieșite din mâna cuiva, se gândește Asle și Gunvor îi întreabă dacă le place și Asle zice că e unul dintre cele mai frumoase lucruri pe care le-a văzut, cum reușesc să-l facă, trebuie să fie foarte greu de făcut așa ceva, zice Asle și Sora zice și ea că i se pare frumoasă și Asle vede că și ea și-a băut tot sucul și că își pune paharul înapoi pe masă și Gudleiv îi întreabă apoi dacă mai vor puțin suc și amândoi dau din cap că da, așa că le pune restul de suc galben în pahare, Surorii mai întâi, apoi lui Asle

Și s-a terminat sucul, zice Gudleiv

Dar a fost bun, zice Gunvor

A fost foarte bun, zice Asle

Da, zice Sora

și își ridică în același timp paharul și bea

Ți-a plăcut sucul, bag seamă, zice Gudleiv

și Sora bea paharul până la fund și zice încet da și pune paharul înapoi pe masă

O să mai primești data viitoare când veniți în vizită, zice Gudleiv

și Asle bea și el puțin din suc și privește spre Gunvor și repetă că panglica e foarte frumoasă, serios, și Gunvor zice că a crescut inima în ea de bucurie când i-a spus că e cel mai frumos lucru pe care l-a văzut vreodată, zice și Gudleiv zice că tu, Asle, ai ochi bun și înțelegi, băiete, zice și se aude o bătaie în ușă și Gudleiv zice că merge să deschidă

Mama voastră sigur a văzut că ați coborât până la noi și acum vine să vă ia acasă, zice Gunvor

și atât Asle, cât și Sora privesc în jos

Nu știe că sunteți aici? zice Gunvor

Nu, zice Asle

Atunci sigur își face griji pentru voi, zice Gunvor

și nici Asle, nici Sora nu zic nimic

Ați plecat pur și simplu? zice Gunvor

Fără să cereți voie? zice

și niciunul nu-i răspunde

Atunci trebuie să mergeți acasă imediat, zice ea

Mama voastră sigur se întreabă pe unde sunteți, zice ea

Sigur își face griji pentru voi, zice Gunvor

Poate, zice Asle

Da, zice Gunvor

Dar mă bucur că ați venit, trebuie neapărat să mai veniți pe la noi curând, și atunci trebuie să-i anunțați pe mama sau pe tata unde mergeți, zice ea

Da, zice Asle

și Asle vede că Gudleiv intră înapoi în casă și, împreună cu el, un bărbat înalt și gras, cu burtă mare și complet chel, și Asle se gândește că poate e Spânul, cel de care copiii trebuie să se păzească, asta le-au zis și Mama, și Tatăl, și au mai spus și că Asle nu trebuie niciodată să meargă cu el, nici cu mașina, nici la el acasă, își amintește Asle și Gunvor îi spune lui Gudleiv că mama lor nu știe unde sunt, au plecat pur și simplu, fără să anunțe, așa că ar fi mai bine să plece acasă imediat, zice Gunvor și Gudleiv zice că nici prin cap nu i-ar fi trecut așa ceva

Atunci trebuie să plece acasă imediat, zice Gudleiv

Promiteți-mi

și Asle și Sora se ridică și Spânul se așază pe canapea în locul lor

Atunci vă mulțumesc că ați trecut pe la noi și sper să mai veniți curând, zice Gunvor

Mulțumesc pentru suc, zice Asle

Da, mulțumesc, zice Sora

Pentru nimic, zice Gunvor

și Gudleiv le zice să mai treacă pe la ei, se bucură să primească doi copii așa cuminți în vizită, dar acum, acum trebuie să promită că pe viitor îi vor spune mamei unde plănuiesc să meargă, zice și îi conduce până în hol, unde-și trag cizmele în picioare

Mulțumesc pentru suc, zice Asle

Pentru nimic, zice Gudleiv

Mulțumesc pentru suc, zice Sora

Mai primiți când mai treceți pe aici, zice Gudleiv

și Sora își pune mâna în mâna lui Asle

Trebuie să veniți mai des pe la noi, zice Gudleiv

Da, mai treceți pe la noi, vă rugăm, zice el

Dar numai dacă vă anunțați părinții mai întâi, zice, dacă le ziceți lui Mama și lui Tata, zice

și deschide ușa de la intrare și Asle și Sora ies

La revedere, zice Asle

La revedere, zice Sora

La revedere, zice Gudleiv

și închide ușa în urma lor și Asle și Sora se văd din nou în fața căsuței albastre și Asle zice că pe bărbatul înalt și chel care tocmai a intrat îl cheamă Spânul, așa a auzit de mai multe ori

Spânul? zice Sora

Și Mama, și Tata au zis că copiii trebuie să se ferească de el, zice el

Să se ferească? zice Sora

Da, zice Asle

Să nu intre în mașina lui sau la el acasă dacă îi invită, zice el

și Sora nu zice nimic și ea și Asle urcă pe poteca de pietriș și ajung la drum

Vreau acasă, zice Sora

și pornesc înapoi, ținându-se la marginea drumului, și aud o mașină venind și se întorc și văd o mașină virând pe lângă Vechea Colină și se opresc pe loc și mașina trece pe lângă ei

Sau să mergem, oare, pe Plajă? zice Asle

Dar nu avem voie, zice Sora

Știu, zice Asle

Trebuie să mergem acasă, zice Sora

Nu, hai să mergem la mare, zice Asle

Ce să facem acasă? zice el

Nu e nimic de făcut acasă, zice el

Pot să mă joc cu păpușa mea, zice Sora

și rămân nemișcați la marginea drumului

Haide, mergem jos pe Plajă, zice el

și Asle se gândește că, în vreme ce el merge acolo atât de des, Sora n-a fost niciodată cu el la Plajă, și niciodată n-a stat cu el la buza Fiordului să se uite înspre mare, și niciodată n-a văzut Adăpostul pentru Bărci sau Barca, își zice, ar fi fost așa frumos să le vadă și ea, își zice, el le-a văzut de atâtea ori, fiindcă merge constant până jos la mare, chiar dacă Mama nu îi dă voie, dacă nu merge la Plajă chiar în fiecare zi, în orice caz o face destul de des, și Mama nu observă niciodată,

ci crede că se joacă pe undeva prin curte, în Hambar, poate, și de aceea Mama nu-l ceartă, dar Sora oare chiar n-a fost niciodată cu el la mare? nu, niciodată nu s-a nimerit, și e atât de mică Sora, sigur n-o să-i placă să stea pe Plajă, dar poate o să-i placă și-o să i se pară frumos să stea la buza Fiordului și să se uite la mare? poate merg pe Debarcader să se uite la Barcă? își zice

Dar Mama a zis că nu avem voie, zice Sora

Știu, zice Asle

Și atunci nu putem să mergem jos, pe Plajă, nu? zice ea

Dar eu merg adesea jos până la mare, zice Asle

și stau acolo nemișcați și Sora zice că ea vrea acasă și Asle zice că nu, vor merge jos la Plajă, indiferent de ce zice Mama, doar ea n-a fost niciodată până atunci acolo, nu? zice el și Sora întreabă chiar pot să facă asta? și Asle zice că pot face tot ce vor, apoi pornesc, mână în mână, spre cărarea în pantă care duce spre Adăpostul pentru Bărci.

E foarte fain în Adăpostul pentru bărci, zice Asle

Vrei să intrăm? zice el

Mi-e frică, zice Sora

N-are de ce să-ți fie frică, zice Asle

și o ține pe Soră strâns de mână și încep să coboare poteca spre Adăpostul pentru Bărci și Asle chiar speră că Mama n-o să-i vadă mergând încolo, că atunci ar veni după ei și i-ar certa de două ori mai rău, o dată pentru că Sora și-a murdărit rochița și a doua oară pentru că au făcut ceva ce le e total interzis, și anume să meargă la mare, la Adăpost, la Plajă, la Fiord, la Debarcader, la Barcă, toate locurile unde nu au voie să meargă, își zice Asle și Sora zice că nu, ea nu îndrăznește să facă asta și se oprește pe loc și Asle o trage de mână și ea-i zice să termine

Dă-mi drumul, dă-mi drumul la mână, zice Sora

și Asle îi dă drumul la mână și rămân nemișcați pe poteca spre Adăpost și Asle se uită la acoperișul Adăpostului cu pietrele lui cenușii și știe că se numesc plăci de ardezie, asta i-a zis Tatăl, plăci de ardezie, pe acoperiș e placă de ardezie lângă placă de ardezie, una peste cealaltă, și acoperișul Adăpostului e un joc de griuri, se gândește, nici nu-ți vine să crezi că pot exista atâtea tonuri de gri, își zice, și toate arată atât de diferit în funcție de vreme, dacă bate soarele direct pe ele arată doar

ca două nuanțe de gri, dar umbra însăși aruncă pe ele diferite nuanțe de gri, culorile sunt cumva tot timpul în mișcare și, în același timp, pare că se odihnesc pe loc, da, culorile sunt cumva în mișcare atunci când nu se mișcă și se mișcă atunci când stau nemișcate, își zice Asle, nici să nu vorbim de pereții Adăpostului, ale căror lambriuri de lemn s-au făcut pe de-a-ntregul cenușii, își zice Asle și zice că Adăpostul o fi gri, dar sunt foarte multe nuanțe de gri care nu au nume, și Sora zice da și el o ține strâns de mână, e aproape înfricoșător câte nuanțe de gri există, și câte nuanțe au și toate celelalte culori, zicem albastru, doar albastru, dar sigur există mii de nuanțe diferite de albastru, o mie, cel puțin o mie, nu, de fapt sunt așa multe că nu le poți ține socoteala, își zice Asle

Și albastru, tonurile de albastru sunt așa multe că nu le poți număra, zice el

Da, zice Sora

Albastru, zice ea

Cerul e albastru, zice

Din când în când, zice Asle

Dar azi e și gri, zice el

E aproape tot timpul gri, de fapt, zice

Da, gri, zice Sora

Cerul e gri și Adăpostul e gri, plăcile de pe acoperiș sunt gri și pereții Adăpostului sunt gri, dar vezi, nu, că sunt tonuri diferite de gri? zice el

și Sora dă din cap că da

Vezi? zice el

Da, zice Sora

Dar nu-ți pasă, zice el

Nu, zice ea

Nu vrei să intrăm în Adăpost? zice el

Dar nu e înfricoșător? zice Sora

Nu e întuneric înăuntru? zice

și Asle o întreabă dacă vede trapa aia din peretele lateral al Adăpostului? chiar din față? și vede cârligul ruginit de acolo? de acolo se deschide trapa și pe acolo pot intra în Adăpost, zice și Sora zice că nu vrea să intre în Adăpost

Bine, zice Asle

apoi ocolesc Adăpostul și parcurg poteca, paralel cu peretele Adăpostului, spre colțul clădirii și Sora zice că îi e frică, nu știe dacă are curaj să meargă mai departe și Asle zice că, dacă mai merg puțin, Mama n-o să-i mai poată vedea de acasă, dar că vor putea vedea Plaja și Fiordul și Debarcaderul și Barca, iar Sora se oprește și se oprește și Asle și rămân nemișcați, el și Sora, ea în rochița ei plină de noroi

Au fost drăguți Gunvor și Gudleiv, zice Sora

Da, zice Asle

Ne-au dat suc și așa, zice ea

Dar Gunvor n-a reușit să șteargă așa mult din noroiul de pe rochie, zice Asle

Trebuie s-o curățăm, altfel Mama o să se enerveze, zice el

Da, zice Sora

O putem spăla în mare, zice el

Se poate? zice ea

Da, sigur că da, zice Asle

Și atunci n-o să se enerveze Mama? zice Sora

Nu, nu și dacă rochița e curată, zice el

Bine, atunci, zice ea

și continuă spre colțul clădirii și deja au ajuns așa departe că Mama nu-i mai poate vedea de acasă, nici de la fereastra sufrageriei, nici din curte, își zice Asle, așa că acum sunt în siguranță, își zice și Sora se oprește și rămâne nemișcată, apoi zice că acolo, în față, pe potecă, de-a lungul peretelui, e plin de urzici, nu vede? zice ea și Asle nu răspunde și vede că multe dintre tufele de urzici sunt mult mai înalte chiar și decât el, și vede că frunzele sunt zimțate și cu vârfurile îndreptate amenințător spre ei și Asle zice ca Sora să-l urmeze lipită de perete, apoi merge spre urzici și le apleacă cu mâna și Sora zice că nu-i place, că-i e frică, zice

Nu putem să ne întoarcem? zice Sora

Trebuie doar să trecem de colț și după aceea avem drum liber, de acolo se vede deja marea, zice Asle

Nu cred că vreau să merg mai departe, zice Sora

Și Mama a zis de atâtea ori că n-avem voie să mergem la mare, zice

Și totuși mergem, zice ea

și Asle începe să înainteze, încet, dar merge în fața ei și Sora îl urmează ținându-l de pulovăr și Asle privește în față și vede cum și mai multe urzici își

întind frunzele mari și zimțate peste cărare, frunze mari și zimțate, unele aproape de pământ, altele sus de tot, mult deasupra capului lui se arcuiesc câteva frunze, unduindu-se ușor, frunzele se unduiesc ușor chiar dacă nu bate nicio pală de vânt și acum observă o frunză de urzică apropiindu-se fix de fața lui și se oprește și ridică piciorul și pune cu el urzica la pământ, apoi vede una care-și întinde frunzele, mai multe frunze, foarte multe frunze peste jumătate de cărare, și pe asta trebuie s-o pună cu piciorul la pământ, își zice Asle și ridică piciorul și trage urzica la pământ și Sora zice că totul e așa înfricoșător, îi e atât de frică, zice și ține strâns de pulovărul lui Asle și el înaintează încet și cât poate de aproape de perete și Sora îi zice să nu mai meargă așa repede și Asle începe să meargă mai încet, ridicând piciorul și culcând la pământ încă o urzică, iar acum nu mai e nicio urzică arcuindu-se peste cărare și mai în față e colțul clădirii și ei înaintează, el în față și Sora după el, și Asle trece de colț și Sora îl urmează și au trecut deja de colț și Asle o ia pe Soră de mână, nu înțelege de ce îi place așa de mult să vadă marea, dar îi place, își zice

Văd marea, zice Asle

Și eu, zice Sora

E frumos să vezi marea, zice el

Da, zice ea

au ajuns la stâncile care ies din apă și în fața lor se întinde Debarcaderul, frumosul Debarcader de piatră, și Barca și Fiordul și totul, se gândește Asle și Sora se oprește

Dar, zice ea

Da, zice el

Mama zice că, începe ea

și Asle o întrerupe și zice că Mama le-a spus să nu meargă niciodată la apă, dar iată că au făcut-o deja oricum, zice el

Da, zice Sora

și îi cuprinde mâna cu putere

Am făcut ce-am vrut noi, nu ce vrea Mama, zice ea

și o spune cu ceva ce-ar putea trece drept mândrie în voce, se gândește Asle, ca și cum au făcut ceva cu adevărat semnificativ, ca și cum asta i-a făcut să crească mari dintr-odată, că au făcut ce au vrut ei și nu ce vrea Mama să facă și să nu facă,

își zice Asle, apoi dă drumul mâinii Surorii și pășește pe pietre și se așază în fund și stă și privește spre Debarcader și spre Barcă, în vreme ce Sora stă în picioare în spatele lui, stă nemișcată Sora și el șade și-și dă seama ce frumos e să vezi Barca plutind acolo pe suprafața apei, aproape nemișcată, la capătul Debarcaderului, și Fiordul, aproape complet liniștit astăzi, vântul produce numai niște vălurele și Barca abia se unduiește pe apă, puțin în sus, puțin în jos, puțin în lateral, puțin în față și în spate, Barca e maro și frumoasă și arată atâtea nuanțe de maro încât te poate dezorienta, dar e plăcut să vezi cum Barca e maro în atât de felurite moduri, că are atâtea nuanțe de maro, cu toate că e doar maro, nimic mai mult, și Asle vede, ca într-o nălucire, toate tonurile astea de maro exact așa, ca tonuri de maro, nu ca nuanțele unei bărci, ci drept culori de sine stătătoare, doar culori, și vede cum nuanțele se topesc una în cealaltă și cum o nuanță de maro se abandonează celei de lângă ea și, simultan, tuturor celorlalte și le transformă în cu totul altceva față de ce erau înainte, și e incredibil că toate astea formează culoarea maro, doar maro, fiindcă Barca e maro, nici vorbă de altceva, și brânza maro[17] e maro, și poșeta Mamei e maro, se gândește Asle, deși n-ar putea fi culori mai diferite

Nu ți se pare ciudat să zici că Barca e maro, pur și simplu? zice Asle

Dar cum altcumva să zici? zice Sora

Barca e maro, totuși, zice ea

Da, zice Asle

Dar sunt atâtea nuanțe de maro și tot se zice numai că Barca e maro și atât, zice el

Barca e maro, zice Sora

Da, e maro, zice Asle

Dar maro sunt și brânza maro și geanta Mamei, zice el

și își dă seama că vocea lui trădează o ușoară enervare, dar nu înțelege de ce

De ce te enervezi din asta? zice Sora

O barcă maro e o barcă maro

Da, zice Asle

Dar, zice

și apoi tace

Nu știu despre ce vorbești, zice Sora

Dacă am începe să zicem că Barca e maro așa și pe dincolo și că brânza e maro așa și așa și orice e maro așa și nu altfel, nu ne-am mai opri din vorbit, zice ea

Da, zice Asle

Dar vezi că barca are mai multe nuanțe de maro, nu? zice

Da, într-un fel, zice Sora

Dar nu e important, zice ea

și zice apoi că, chiar dacă nuanțele de maro din Barcă nu sunt toate la fel, sunt totuși maro toate și de aceea e Barca maro, zice ea

Da, zice Asle

Și nu ți se pare frumos să poți distinge între toate nuanțele astea de maro? zice el

Nu în mod deosebit, nu, zice Sora

Mi-e totuna, de fapt, zice ea

Și nici nu-mi place culoarea maro, de fapt, zice ea

și Asle nu zice nimic și Sora se așază pe pietre lângă el și stau așa unul lângă celălalt și Asle șade și se uită la viziunea asta a lui, în care nuanțele de maro plutesc afară din Barcă și vede aievea toate nuanțele de maro adunându-se pe un plan și vede cum totul se schimbă când schimbă ordinea oricăreia dintre nuanțe, vede cum toate celelalte tonuri se schimbă insesizabil

Nu ne apucăm să facem ceva? zice Sora

Ba da, zice Asle

Nu vrei să tragem Barca la Debarcader?

Știu cum se face, zice el

și Sora zice că nu, cum să facem așa ceva, dacă facem asta se enervează nu numai Mama, dar și Tata, zice și Asle zice că bine, atunci, lasă Barca în pace, dar că ar putea să iasă pe Debarcader și Sora zice că Mama le-a spus să nu facă niciodată asta, să nu ieșiți niciodată pe Debarcader, așa le-a zis, zice Sora și Asle zice că nu-și amintește să fi zis vreodată așa ceva, le-a zis numai că n-au voie să meargă la mare, sau la Plajă, zice și Sora zice că ba da, sigur le-a zis asta, ba chiar de mai multe ori, și acum au făcut tocmai ceea ce Mama le-a interzis să facă și Asle zice că da, tocmai, în sfârșit au făcut ceea ce au vrut să facă și Sora zice că ea nu, ea nu a vrut să facă nimic, el a fost cu ideea, zice și Asle zice da, da, așa e, dar el, cel puțin, el avea chef să coboare la mare, și nu-i frumos aici, totuși? zice, e așa frumos să vezi

Debarcaderul și Barca și Fiordul și tot restul, zice și Sora zice că ba da, e foarte frumos totul, doar că nu i-a plăcut că au avut de trecut prin urzici, că dacă știa că sunt urzici de-a lungul cărării n-ar fi venit niciodată cu el la mare, zice ea și Asle zice că el nu-și amintește să fi fost urzici acolo înainte, sigur că erau câteva urzici răsfirate, dar niciodată așa de mari ca acum

Urzici, zice Sora

Chiar erau mari urzicile, zice Asle

și își întinde brațele cât poate de mult ca să arate cât de mari erau și Sora zice da, exact așa de mari erau, zice, apoi zice că se plictisește stând degeaba și Asle sugerează să coboare pe Plajă, mereu e câte ceva de văzut pe acolo, crabi și peștișori și mereu e ceva adus de apă la mal, resturi naufragiate[18], zice el

Resturi, zice Sora

Da, resturi naufragiate, zice Asle

Resturi, da, zice Sora

și Asle se ridică în timp ce Sora rămâne așezată și merge pe Debarcader și îi zice să îl urmeze și desface frânghia de acostare și Sora zice ce faci? și Asle zice că vrea să tragă Barca aproape de tot și să urce la bord și să stea puțin în ea, zice, și trage Barca aproape de Debarcader și urcă în ea

Ai grijă! strigă Sora

Da, zice Asle

a ajuns la bord și împinge Barca puțin mai departe în apă

Nu-i voie să faci asta! strigă Sora

E periculos! strigă ea

Nu, zice Asle

și se gândește să-i arate că nu-i deloc periculos, așa că urcă pe scândura din mijloc în picioare

Coboară! strigă Sora

și Asle se așază pe scândură și începe să se balanseze dintr-o parte în alta și Barca se leagănă cu el dintr-o parte în alta și îi strigă să fie atentă la cât de frumos se leagănă Barca și ce valuri face, uită-te doar, și Sora nu răspunde, iar el se gândește că ar trebui să revină pe uscat, se ridică și merge în partea din față a Bărcii și trage Barca de frânghie înapoi la Debarcader, urcă înapoi pe Debarcader și împinge Barca la loc, lăsând-o să plutească la fel ca înainte, unduindu-se în

Fiord, apoi leagă frânghia și se întoarce la Soră, care șade acolo în continuare și care îl întreabă dacă nu se pot întoarce acasă, nu-i place să fie neascultătoare și n-au voie să coboare la drum sau la mare, zice și Asle sugerează să coboare până la Plajă

Haide, zice el

dar Sora șade în continuare pe pietre, fără să se urnească

Nu știu dacă vreau, zice ea

Hai, nu fi proastă, zice el

Nu sunt proastă, zice ea

De ce zici că sunt proastă? zice ea

Tu ești prost, zice

Nu asta voiam să zic, zice Asle

Tu ești ăla prost, eu nu sunt proastă, zice Sora

Nu asta voiam să zic, zice Asle

și Sora zice că în regulă, bine, dacă nu mă crezi cu adevărat proastă e bine, zice ea și Asle zice că nu, nu e proastă, nu crede asta, și ea zice că nici el, nu, nici el nu e prost, a zis doar așa, și el îi întinde mâna și ea o apucă și el o trage după el în jos de-a lungul pietrelor, în jos spre Plajă, dar apa e la flux, nu se vede aproape nimic din Plajă, iar valurile lovesc marginile stâncilor cu plescăituri mici și Asle zice că iată, nivelul e atât de mare că nu se vede aproape nimic din Plajă, dar el găsește mereu câte ceva adus de apă la mal, ceva împins departe pe uscat, între plajă și unde începe panta care duce, după Adăpost, la drum, zice și ea întreabă ce și el zice că orice, pot fi sticle, cum zicea înainte, și în unele sticle pot fi scrisori, și atunci se numesc mesaje în sticlă, cum zicea înainte, zice, și Sora zice da și el zice că el, personal, n-a găsit niciodată un mesaj într-o sticlă, o sticlă cu o scrisoare înăuntru, dar a găsit o grămadă de sticle, totuși, și mai în jos de Brutărie e o grămadă de sticle adunate, cum zicea înainte, zice, nici nu i-ar veni să creadă cât de mare e grămada de sticle, un morman de sticle, zice, și ar putea, dacă vrea, să meargă, trecând pe lângă Brutărie, hăt până la Lăptărie, dar nu mai departe, zice el

Să mergem până la Lăptărie? zice Sora

Am putea, da, zice Asle

apoi se iau de mână și pornesc pe porțiunea îngustă dintre mare și unde începe să crească iarba și începe panta spre drum și o vreme nu zic nimic, apoi Asle zice

uite acolo, apa a adus la mal un buștean întreg, zice și Sora nu zice nimic și merg mai departe, se aude apoi un sunet ascuțit, dar ei înaintează fără să zică nimic

De unde crezi că s-a auzit? zice Sora

Nu știu, zice Asle

și merg mai departe

A sunat foarte ascuțit și foarte tare, zice Sora

Da, ca și cum cineva scrâșnește ceva, zice Asle

Un scrâșnet, da, așa a sunat, zice Sora

E puțin ciudat, dar sunetul trebuie să vină dinspre drum, deci sigur e vreun tractor vechi care a trecut, zice Asle

au ajuns la Colina Adăpostului de Bărci și merg mai departe, și după Colina Adăpostului ajung la Promontoriu, unde zăresc, legată aici, în fiordul Hardanger, frumoasa barcă a celor care locuiesc la Ferma Promontoriului, și mai sus, în casa aceea de piatră, acolo locuiește Bård, își amintește Asle, și de acolo, de la Promontoriu, se vede Lăptăria în depărtare, la capătul celălalt al Fiordului, sub Brutărie, dar înainte de Cooperativă, pe care n-o pot vedea, fiindcă Lăptăria e fix în fața ei și o ascunde privirii, și lângă Lăptărie se află casa mare și galbenă unde stă Spânul, dar nici pe aia nu o pot zări de unde sunt acum, își zice Asle și Sora zice că e, totuși, mult de mers până la Lăptărie și Asle zice că da, pare departe, dar că nu e așa de mult de mers precum pare, zice

E mult mai puțin de mers decât pare, zice el

Ba da, e mult de mers, zice ea

și Asle o apucă mai tare de mână și privește înspre curtea Fermei Promontoriului și îl zărește pe Bård în fața casei, stând și uitându-se după ei, dar nu are chef să stea la povești cu Bård, e mereu așa țăran, mereu zice că gospodăria lor e mai mare, că barca lor e mai frumoasă, că tatăl lui e mai puternic decât tatăl lui Asle, tot felul de prostii din astea, își zice Asle și continuă să meargă spre Lăptărie

Sigur vine de la vreun tractor, zice Asle

Dar s-a auzit foarte tare, ca și cum ar veni de undeva de lângă noi, din apropiere de noi, zice Sora

Da, zice Asle

Și doar tractoarele nu fac așa, nu? zice ea

Nu scrâșnesc în halul ăsta, nu? zice

Ba da, cum să nu, mai ales dacă sunt vechi, zice Asle

și înaintează fără să zică nimic, dar e ca și cum o îndoială s-a așternut peste ei și își dau seama, fără să pună în cuvinte, că n-ar fi trebuit să facă asta, că fac ceva ce n-au voie să facă, ceva ce Mama le-a zis iar și iar că n-au voie să facă, ceva total interzis, poate de-asta au auzit sunetul ăla, scrâșnetul ăla? poate nu era de la niciun tractor, ci s-a auzit pur și simplu pentru că au făcut ceva rău? de acolo sunetul ăsta strident? își zice Asle, fiindcă un tractor, oricât de vechi, nu scoate asemenea sunete, nu-i place deloc sunetul ăsta, își zice și merg mai departe și la un moment dat se opresc și Asle se întoarce și zice că Bård se află acum în barca lor, aia pe lângă care au trecut, stă pe scândură, zice și Sora se întoarce și ea să se uite

E periculos, zice ea

O face numai pentru că ne-a văzut trecând pe aici, numai de-aia, zice Asle

Face pe grozavul, zice el

și zice apoi că Bård ăsta e un papă-lapte și că se pișă pe el de frică stând așa pe scândură și că o face numai ca să se dea grozav fiindcă i-a văzut trecând, nu de altceva, de aceea ar trebui să-l ignore și să meargă mai departe, zice Asle și atât el, cât și Sora se întorc și merg încet mai departe și Asle zice că, după ce trec de curba pe care o face Plaja în față, Bård n-o să-i mai poată vedea deloc, și foarte bine așa, zice și merg mai departe ținându-se de mână și trec de locul unde Plaja face o curbă și nu mai văd Promontoriul și continuă spre Lăptărie și Asle îi dă drumul la mână și arată cu degetul

Uite, e o vâslă acolo, zice el

și Asle aleargă spre un loc între plajă și pantă și Sora se oprește și Asle ridică vâsla deasupra capului

Uite! strigă el

Ce-i aia? zice Sora

E o vâslă, zice Asle

Da? zice Sora

Am găsit o vâslă, zice Asle

E întreagă, încă se poate folosi, zice el

și o ridică și face vânt cu ea în aer și zice că poate mai este una mai încolo de Plajă, mai aproape de Lăptărie, doar vâslele vin mereu în perechi, zice și Sora zice că ea vrea acasă

Nu-mi place sunetul ăla, zice ea

Nu, zice Asle

Dar hai să mergem până la Lăptărie, zice

Nu-mi place sunetul ăla, zice Sora

Dar nu mergem decât până la Lăptărie și după aia ne întoarcem acasă, zice Asle

Bine, atunci, hai, zice Sora

și rămân pe loc și Asle pune vâsla înapoi pe jos și o îmbrățișează pe Soră din senin și îi propune să meargă la Lăptărie, apoi să meargă să vadă sticlele din fața Brutăriei, și poate apoi să meargă până la Cooperativă, sunt o mulțime de lucruri de văzut în vitrină, zice Asle și Sora zice că nu, n-au voie să facă asta, fiindcă Mama le-a zis că n-au voie să meargă nici măcar până la drum, că-i periculos, e atât de îngust drumul, că oamenii abia au loc pe el dacă trec și mașini, așa că nu trebuie să meargă niciodată la drum singuri, doar împreună cu adulți, doar

împreună cu Mama sau Tata, așa a zis, zice Sora și Asle nu răspunde și înaintează încet de-a lungul Plajei și Sora zice că ea a obosit deja și Asle zice că se pot așeza, atunci, să se odihnească puțin, se așază apoi fiecare pe câte o piatră mai rotundă și șed fără să zică nimic și Asle se gândește cât de plictisitor e să șadă așa, pur și simplu, fără să facă nimic, și i se pare că stau acolo așezați de atât de multă vreme deja

Nu mergem mai departe? zice el

Ba da, zice Sora

Nu mai ești așa obosită, zice el

Nu, nu mă mai dor picioarele așa, zice Sora

și se ridică și Sora îl ia pe Asle de mână și merg mai departe și în față zăresc Brutăria și mai încolo Lăptăria, își zice Asle, ca să ajungi la Cooperativă trebuie să urmezi cărarea care duce spre Brutărie, pe lângă grămada de sticle, pe lângă maldăr, maldărul ăla de sticle, și să ajungi la drum, de unde se vede Cooperativa, nici nu e atât de mult de mers de la Brutărie la Cooperativă, de fapt

Nu ne întoarcem acasă? zice Sora

Nu, zice Asle

Mi-e frică, zice ea

N-are de ce să-ți fie frică, zice Asle

Ba da, zice Sora

De ce anume? zice el

Ca să ajungem la Cooperativă, trebuie să trecem pe lângă casa mare și galbenă, cea de lângă Lăptărie, zice Sora

Și acolo, în casa aia galbenă, acolo stă Spânul, cel care n-are niciun fir de păr în cap, zice ea

Și care arată înfricoșător, zice ea

Da, zice Asle

Și de care copiii trebuie să se păzească, chiar tu ai zis, zice Sora

Da, zice Asle

și merg mai departe încet, pas cu pas, pe cărarea care urcă spre Brutărie

Nu se mai aude sunetul ăla urât, gata, zice Asle

și Sora dă din cap

Da, zice Sora

apoi zice că nu prea ai la ce să te uiți, o grămadă de sticle goale, zice și Asle zice că da, poate nu e cine știe ce, dar sunt sticle goale de tărie, zice, atât Brutarul cât și Brutăreasa trag la măsea și, când beau, beau întruna și atunci iese și pâinea strâmbă, pentru că fac pâine și dacă au băut tărie și-s beți, dacă bei tărie te îmbeți și uneori nu mai poți merge drept pe picioare și cazi, iar pâinile pe care le fac Brutarul și Brutăreasa ies mereu anapoda, în vreme ce atunci când nu beau ies întotdeauna frumoase, rotunde și rumene, zice și Sora dă din cap și zice că vrea acasă, aproape au ajuns deja la drum, unde Mama le-a zis de atât de multe ori că n-au voie să meargă singuri, și panta e atât de abruptă, a obosit, zice și se așază pe iarbă și Asle se așază lângă ea și stau unul lângă altul fără să zică nimic și Sora zice că aude voci și Asle zice că el nu aude nimic și Sora zice că bine, atunci, și Asle își zice c-ar trebui să plece mai departe, e așa plicticos să stea fără să facă nimic, își zice și se ridică și îi întinde mâna Surorii și ea i-o apucă și el aproape o trage în sus cu totul și ea se ridică și zice că aude voci, dar departe de tot, iar Asle zice că el nu aude nimic și aproape o trage după el pe Soră spre Brutărie și apoi mai departe spre drum și Sora zice că n-au voie să intre pe drum, așa a au zis și Mama, și Tata, ba chiar de multe ori, zice și Asle zice că da, așa e, are dreptate, și atunci cineva din spatele lor zice că iată cine a ieșit la plimbare și ei se întorc

Voi erați, deci, zice Brutarul

V-a trimis cumva mămica să cumpărați pâine? zice

Ați crescut mari și vă poate trimite mama voastră după pâine? zice

Ce copii cuminți, zice

și ei doar stau acolo, fără să răspundă

Sau ați plecat numai într-o plimbare? zice

și ușa Brutăriei se deschide și Brutăreasa iese în prag

Ia te uită cine a ieșit la plimbare, zice ea

Au ieșit pesemne la o plimbare, zice Brutarul

Și n-au avut voie de la mămica lor, zice Brutăreasa

Nu, nu, zice Brutarul

Sigur nu, zice

și merge la ei și pun o mână pe umărul lui Asle și o mână pe umărul Surorii și zice că acum trebuie să meargă direct acasă la mama lor, sigur își face griji pentru ei deja, zice Brutarul

Cred și eu, zice Brutăreasa

și le zice apoi să aștepte puțin și intră și aproape imediat iese înapoi și vine spre ei și le întinde o chiflă în fiecare mână

Copiii cuminți merită o chiflă, zice Brutăreasa

Dar numai cu condiția să meargă direct acasă la mama lor, zice

Mulțumesc, mulțumesc frumos, zice Asle

Da, sărut mâna, zice Sora

Pentru nimic, dacă sunteți cuminți, zice Brutăreasa

Copii cuminți, da, zice Brutarul

Dar acum trebuie să vă întoarceți acasă, la mama voastră, bine? zice Brutăreasa

Sigur își face griji pentru voi, zice ea

Poate a plecat deja să vă caute, zice

Sunt sigură că nu v-a dat voie să ieșiți singuri pe drum, zice Brutăreasa

Am coborât până la Plajă, zice Sora

Și sigur nu aveați voie să faceți asta, zice Brutăreasa

Să coborâți la apă, zice

Chiar deloc, zice

și atât Asle, cât și Sora au început să mănânce din chiflele primite și trebuie să fi fost flămânzi, fiindcă molfăie întruna și Brutăreasa îi întreabă dacă le place și Asle și Sora răspund simultan și cu gura plină că da și Brutarul zice că se bucură mult că le place și Asle se gândește că nu pot să meargă la Cooperativă câtă vreme Brutarul și Brutăreasa stau acolo cu ei, fiindcă atât Brutarul, cât și Brutăreasa le-au zis să meargă înapoi acasă, la Mama, că sigur își face deja griji pentru ei și sigur nu le-a dat voie să plece așa, de capul lor, și e adevărat, sigur, dar n-au făcut nimic rău, totuși, numai Mama se gândește mereu că ar putea să se întâmple ceva rău, dar asta e doar pentru că se teme atât de mult pentru ei, se teme de absolut orice, n-au voie să facă nimic, nici să meargă la drum, nici la Adăpostul pentru Bărci sau la Plajă, nimic, n-au voie să facă nimic și să meargă nicăieri, doar să stea acasă, în casă sau pe lângă casă, în curte, nicăieri altundeva, își zice Asle, doar pentru că Mama se teme de orice lucru, își zice, și o și aude pe Mamă întrebându-l pe Tată, nu-i așa? și el răspunzând că ba da, așa e, n-au voie să meargă la drum sau să coboare până la apă, zice și Mama întreabă ați auzit? și Tatăl vostru zice la fel, așa zice Mama, își amintește Asle și acolo, de departe, nu o vede oare alergând pe

Mama înspre ei, nu se poate, nu, a venit să-i ia acasă, și când ajung acasă o să-i certe, ba chiar el o să fie cel certat, nu Sora, și Mama se apropie alergând spre ei și pare atât de speriată și arată de parcă a plâns și vine spre ei și Asle nu mai înțelege nimic, dacă chiar s-a speriat așa tare din cauza lor, își zice, n-ar fi trebuit niciodată să plece așa de capul lor, își zice, iar Mama se repede și îi ia în brațe pe amândoi, pe el și pe Soră, și îi strânge tare, tare și zice apoi cu respirația tăiată către Brutar și Brutăreasă, ați, ați a... ați auzit? ați auzit că s-a înecat? că băiatul celor de la Ferma Promontoriului, Bård, de-o vârstă cu Asle, a fost găsit înecat chiar acum, nici de cinci minute, a coborât pe Plajă că nu-i găsea nici pe Asle, nici pe Soră și s-a temut c-ar fi putut coborî la apă și a mers pe Plajă să-i caute, dar nu i-a văzut nicăieri, așa că a mers de-a lungul Plajei, mai departe, și când a trecut de Colina Adăpostului și a ajuns la Promontoriu a zărit o mulțime de oameni adunați pe Plajă mai jos de fermă și a văzut mașina Doctorului oprită în curte și a mers spre mulțime și l-a văzut pe Bård zăcând pe plajă, nu, nu vrea să-și amintească, zice Mama lăsându-i pe Asle și pe Soră din brațe și punându-și mâinile la ochi și apoi strângându-i iarăși în brațe, apoi zice că asta, asta i-a fost dat să vadă, o femeie, nu-și amintește pe moment numele ei și nici nu contează, o femeie i-a spus că pe când trecea pe lângă Fermă, chiar pe drum, pe acolo, zice Mama și arată cu degetul, și-a aruncat privirea scurt spre Fiord și a văzut ceva plutind în apă lângă barca oamenilor de la Ferma Promontoriului, ceva care părea să fie un corp, dar mai mic, așa că a alergat direct la ușă și-a bătut și mama era acasă și s-au grăbit amândouă jos la plajă și, când au ajuns, mama și-a dat seama că fiul ei, Bård, plutea nemișcat la suprafața apei

E Bård, a spus ea

așa că mama lui Bård a sărit în apa rece și-a început să înoate până a ajuns la Bård și-a reușit cumva să-l tragă până la mal și să-l ridice și să-l strângă la piept și să-l tragă pe uscat, dar nu respira și nu dădea semne de viață și cealaltă, cea care-l văzuse plutind pe băiatul mort, s-a gândit să sune la Doctor și a alergat direct până în sufrageria Fermei și a format numărul Doctorului și-a vorbit cu el, iar el a spus că vine imediat și că trebuie să-i facă urgent respirație artificială, lipește-ți gura de gura lui și suflă aer în el, și când el expiră, tu inspiri și sufli aerul înapoi în el, așa îi zisese Doctorului, ceva de genul ăsta, și ea fugise înapoi pe plajă și trăsese aer în piept și-l suflase în gura lui Bård iar și iar, femeia asta, al cărei nume nu și-l

amintea, îi făcuse respirație artificială până a venit Doctorul, care i-a făcut și el respirație artificială și l-a apăsat cu putere atât pe burtă, cât și pe inimă, încercând multă vreme să-l resusciteze, dar Bård zăcea acolo mort și până la urmă Doctorul a ridicat privirea spre cer și a spus că Bård e mort, se înecase, gata, asta îi povestise femeia aceea și Mama l-a văzut pe Bård mort, întins pe pământ, și nu vrea nicicum să revadă imaginea, nu suportă să-și amintească, zice ea și strânge tare din ochi și zice că atunci a început să se gândească la cei doi ai ei, unde erau? dacă și ei s-au înecat? îi avusese sub ochi nu cu mult timp înainte și a fugit înapoi acasă și a ieșit pe Debarcader, dar nu era nimeni acolo, a scrutat apoi apa din jurul Bărcii, dar nimeni nu era nici în apă, a coborât în fugă înapoi pe Plajă și după aceea a urcat alergând spre drum, nu crezuse niciodată că poate alerga așa repede, zice Mama, și a venit apoi alergând încoace și iată-i, aici erau, Asle și sora Alida, amândoi întregi, în viață, și era incredibil, amândoi vii, vii, zice Mama și începe iar să plângă și-i strânge iar pe Asle și pe Soră la piept, atât de tare că pe Asle îl doare, încearcă să se elibereze, dar Mama îl strânge și mai tare, îi îmbrățișează așa tare, așa strâns că el abia mai poate respira, își zice Asle în timp ce o aude pe Brutăreasă zicând că nu-i vine să creadă, era atât de mic, nu avea mai mult de șase ani și uite, s-a înecat, nici măcar nu începuse școala și s-a înecat, ce întâmplare oribilă, zice Brutăreasa și Asle vede cum Brutarul stă prosternat, privind întruna în gol, prosternat și tăcut

Micuțul Bård de la Ferma Promontoriului s-a înecat, zice el într-un sfârșit

Nu-mi vine să cred, zice

Nu te poți gândi la așa ceva, zice Mama

Voia să urce în barcă, probabil, zice Brutarul

și Mama zice că trăsese barca și urcase în ea și împinsese barca înapoi în apă și apoi reușise cumva să cadă în apă, nu se știe cum, dar căzuse în apa rece și nu știa să înoate, deci n-a reușit să urce înapoi în barcă, așa trebuie să fi fost, zice Mama și continuă apoi că, pe când era ea mică, același lucru s-a întâmplat cu un coleg de clasă, ieșise la pescuit și a căzut pur și simplu în apă și l-au găsit după aceea înecat, dar zăcuse mult în apă înainte să-l găsească, zice Mama și Brutarul zice că e groaznic că se poate întâmpla așa ceva

Nu-mi vine să cred, zice Brutăreasa

N-am cuvinte, zice Brutarul

Nu, zice Mama

Nu, nu, nu, zice

și îi strânge pe Asle și pe Soră la piept și zice că, atunci când nu i-a putut găsi nici pe Asle, nici pe Soră, s-a temut cum nu s-a temut în viața ei, fiindcă era convinsă că fuseseră împreună cu Bård la Ferma Promontoriului în barcă și că și ei căzuseră în apă împreună cu el și că zăceau acum unde e apa mai adâncă în fiord, zice Mama și Asle și Sora stau nemișcați în fața Brutăriei, vii amândoi, și niciodată, dar absolut niciodată în viața ei n-a văzut ceva mai frumos decât pe cei doi copii ai ei, vii și nevătămați, molfăind chifle, zice Mama în timp ce lacrimile i se scurg întruna pe obraji și le dă drumul din brațe și își șterge ochii și obrajii cu dosul palmelor

Da, le-am dat la fiecare câte o chiflă, zice Brutăreasa

Și le-am zis să meargă acasă, fiindcă sigur nu primiseră voie să plece așa, de capul lor, zice

și Mama zice că nu, dimpotrivă

Copii neascultători, zice ea

și râde apoi printre lacrimi de fericire și zice că sigur Asle a venit cu ideea asta, dar că acum, acum e atât de fericită, atât de ușurată, că nu se poate supăra pe ei, dar acum, acum nu vrea decât să se întoarcă acasă, să-i vadă acasă, zice și Brutăreasa zice să stea să-i dea niște chifle, să ia cu ei, și intră în Brutărie

Să nu-ți vină să crezi așa ceva, zice Brutarul

Da, zice Mama

E îngrozitor, zice Brutarul

Da, zice Mama

și stau fără să zică nimic și Brutăreasa iese cu o plasă maro

Luați câteva chifle, zice ea

și întinde plasa spre Mama

Mulțumim frumos, zice ea

și Mama ia plasa maro și Asle își zice că iată încă o nuanță de maro și Mama îl ia pe Asle de o mână, cu mâna în care are plasa cu chifle, și cu cealaltă mână o ia pe Soră și zice că acum vor merge în sfârșit acasă, în siguranță, și rămân toți trei pe loc

Groaznic, zice Brutăreasa

E incredibil, nu-mi vine să cred că s-a întâmplat așa ceva, zice Brutarul

Nu înțeleg, zice el

Nici eu, zice Brutăreasa

Cum poate Dumnezeu să lase așa ceva să se petreacă? zice Brutarul

Cum poate un Dumnezeu bun să lase așa ceva să se petreacă? zice el

Nu există niciun Dumnezeu, zice Brutăreasa

Și sigur niciun Dumnezeu bun, zice ea

Nu un Dumnezeu atotputernic, în orice caz, zice Bru-tarul

Eu cred că micuțul e la Domnul acum, se odihnește în Domnul, zice Mama

Da, sigur că da, zice Brutarul

Da, băiatul e la Domnul acum, zice el

Micuțul Bård, da, zice Brutăreasa

și stau pe loc și Asle simte cum Mama îl strânge atât de tare de mână, că-l doare și o scutură puțin și Mama își slăbește strânsoarea

Trebuie să credem că odihnește în Domnul, zice Mama

și se întoarce brusc și încep să meargă toți trei pe lângă drum și când ajung la punctul de unde drumul începe să coboare pot deja să-și vadă casa și Asle se gândește că Bård, băiatul de la Fermă, s-a înecat, a murit, a dispărut pentru totdeauna, niciodată n-o să mai vorbească cu el și nu poate înțelege cum, doar bătrânii mor și dispar, nu copiii, nu e posibil să moară copiii, se gândește Asle, nu credea că este posibil, iar moartea, adică să dispari pentru totdeauna, e ceva ce se află atât de departe în viitor încât nici nu se zărește, își zice Asle și o aude pe Mama zicând că niciodată n-a fost atât de fericită ca acum, când i-a văzut în fața Brutăriei, niciodată n-a cunoscut o asemenea bucurie, o asemenea fericire, zice ea

M-am bucurat așa tare c-aș fi putut țopăi de pură fericire, zice Mama

și sare o dată, scurt, și începe să râdă

Când ajungem acasă, o să vă fac cacao cu lapte și-o să mâncăm chifle și-o să bem cacao, zice

și Asle se gândește că sigur că da, poate să mănânce chifle și să bea cacao cu lapte, chiar dacă nu i se par foarte gustoase, dar nu poate zice așa ceva, firește că nu, nu putea să-i spună așa ceva Brutăresei când ea nu voia decât să fie drăguță și să le dea fiecăruia dintre ei câte o chiflă, a trebuit să o primească și să mănânce și să spună că-i bună, și la fel și acum, când vor ajunge acasă, chiar dacă Mama știe

foarte bine că nu-i place cacao cu lapte și nici chiflele, dar firește că nu-și amintește asta acum, își zice, fiindcă ei îi plac chiflele cu cacao, își zice Asle și eu stau în mașină privind în față, am intrat în Instefjord și conduc de-a lungul fiordului Sygne și merg încet și mă gândesc că n-am vrut, de fapt, niciodată să-mi iau carnetul și să-mi cumpăr mașină, dar acum îmi place să conduc, îmi zic, așa a fost și Tata, nu voia să aibă mașină, dar Mama i-a vorbit despre asta iar și iar, i-a descris cât de bine ar fi să aibă o mașină și Tata a zis într-un final că da și Mama a zis că în curând vor face pasul și-și vor lua o mașină și Tata a dat din cap

Nu vrei să-ți iei carnetul? zice Mama

și Tata zice că ba da, ar putea, dar că nu știe dacă va reuși să învețe să conducă, abia se descurcă din cultivarea fructelor și construirea de bărci în Șopron, e și scump să-ți iei carnetul, ba chiar și mai scump să-ți cumperi mașină, și, oricât de bună ar fi recolta de fructe, nu ies atât de mulți bani din asta, și, oricât de frumoase și de bune sau oricât de multe bărci ar construi, nici din asta nu ies foarte multe coroane, a zis, sigur că se descurcă cu banii, sigur că da, dar își permit, oare, să facă datorii doar ca să-și cumpere o mașină, zău că nu știe, a zis Tata și Mama a zis că sigur vor putea să facă și ei un efort, ca toți ceilalți, nu sunt mai amărâți ca alții, a zis ea și Tata a zis că nu e sigur dacă va reuși să învețe să conducă, chiar deloc, și Mama a zis că sigur că va fi în stare și Tata a zis că bine, atunci trebuie doar să-și găsească timp pentru asta, de vreme ce e mereu așa ocupat, are multe de făcut, ca să se descurce va trebui să construiască bărci peste iarnă, iar vara pomii trebuie îngrijiți și tăiați, trebuie să le pună gunoi și să-i stropească, vara e și anotimpul când bărcile se vând cel mai bine, fiindcă toți cei care au o cabană prin locurile astea au nevoie de barcă, apoi va veni toamna, când va trebui să culeagă toate fructele, să le aleagă, să le împacheteze și să le vândă, zice Tata și nu-și mai vede capul de treabă, zice el și Mama zice că da, înțelege că muncește întruna, dar ar fi grozav să aibă mașină, din ce în ce mai mulți din Barmen își iau mașină, aproape tot a doua familie din Barmen are mașină la vârsta lor, zice ea

Curând o să meargă mai mulți cu mașina la Cooperativă după cumpărături decât pe jos, zice Tata

Da, exact, zice Mama

Și dacă am avea mașină am putea merge în excursii, zice ea

Am putea să mergem la Haugland și pe Hisøy, la Vika, să-i vedem pe ai mei, zice ea

Și pe frații și surorile mele, și pe nepoți, zice ea

Da, zice Tata

apoi tace

O mașină e scumpă, zice el într-un final

Tot muncești și muncești întruna, trebuie să câștigi și tu ceva, iar dacă toți ceilalți își permit să-și cumpere mașină, sigur ne permitem și noi, zice ea

Dar prețul bărcilor a început să scadă, mulți încep să prefere bărcile de plastic în ultima vreme, e mai puțină bătaie de cap cu o barcă de plastic, așa că e din ce în ce mai greu să vinzi bărci de lemn, în orice caz la un preț convenabil, și nici fructele nu mai aduc atâția bani, în special după ce din ce în ce mai multe au început să fie importate, zice Tata

Dar muncești atât de mult, tot timpul îți găsești ceva de lucru, zice Mama

și zice apoi că mulți oameni, mulți din cei care lucrează mult mai puțin decât el, au atât mașină, cât și permis de conducere, zice ea

Nici carnetul nu-i gratis, să știi, zice Tata

și tac amândoi

Dar, da, mai devreme sau mai târziu o să ne luăm și noi mașină, zice Tata

Abia aștept, zice Mama

Ar fi frumos, da, zice Tata

și deja am trecut de curtea lui Åsleik și drumul e deja curățat, ca întotdeauna, că nici nu dă bine zăpada și Åsleik e deja pe drum cu tractorul, îmi zic și ce bine e să ajungi acasă și să intri în casă, îmi zic și virez din drum și urc pe aleea care duce la casă, Åsleik a curățat și la mine, îmi zic, nici nu dă bine zăpada, că Åsleik iese și curăță totul cu vechiul lui tractor, îmi zic și opresc în curte și rămân în mașină și expir prelung și mă gândesc ce bine e să te întorci acasă, înapoi acasă la Dylgja, înapoi la buna, vechea mea casă, îmi zic și ies din mașină și deschid portiera din spate și îl iau pe Brage în brațe și îl așez pe jos în zăpadă și el se zbenguie prin zăpadă și țopăie de colo-colo și ridică apoi un picior și trimite un jet galben care face instant în zăpada albă o gaură neagră, și când termină începe să alerge iar de colo până colo prin zăpada afânată și îl strig și se oprește uitându-se obraznic la mine și îmi zic că, iată, în sfârșit mi-am luat câine, îmi zic și îl chem la mine și el

vine încet, ezitând, către mine și mă urmează înăuntru, în casă, merg apoi în camera mare și apoi la bucătărie, cu Brage care încă mă urmează, torn apă într-un bol pe care îl așez în colțul din spatele ușii din hol și Brage se duce imediat și bea însetat, iar apoi un alt bol, în care rup o felie de pâine în bucăți mici și îl pun lângă celălalt bol și Brage se repede la el și mănâncă, deci îi era și foame, și sete, îmi zic și mă uit la bolul cu apă și constat că Brage a băut-o pe toată și umplu iar bolul cu apă și-l pun la locul lui și văd că și bolul cu mâncare e gol și mai tai o felie de pâine și-o rup și pe asta în bucăți și-o pun în bol, dar Brage nu face decât să miroasă puțin pâinea și de apă nu se atinge deloc, intru în camera mare urmat de Brage și mă postez în fața tabloului cu cele două linii care se intersectează, și chiar și acum, în plină zi, e abia pe jumătate lumină sau pe jumătate întuneric sau cum s-o fi zicând, îmi zic și văd cum tabloul emană lumină, da, chiar și în semiobscuritatea asta pare că întregul tablou emană lumină, e incredibil, și înțeleg acum, în momentul ăsta, că am reușit să fac ceva deosebit cu cele două linii, am reușit să pictez un tablou bun în felul său, în felul său propriu și specific, și știu că nu voi mai modifica nimic la tablou, și cred că voi și reuși să-l vând, dar la un preț mic, la un preț mult, mult prea mic, deși s-ar putea ca acesta să fie unul dintre cele mai bune tablouri pe care le-am făcut, îmi zic, unul dintre tablourile cu cea mai multă lumină în el, îmi zic și mă gândesc c-ar fi mai bine să păstrez tabloul ăsta pentru mine, fiindcă dacă-l vând va ajunge cine știe unde și va dispărea, va fi vândut mai departe, poate, sau dăruit, și știu că nu voi primi mult pentru el, un astfel de tablou nu se vinde pentru foarte mult, nu dacă e pictat de mine, în orice caz, știu bine, deci voi păstra tabloul ăsta pentru mine, pentru că, de fapt, chiar dacă tabloul poate fi socotit de unii nereușit, ar putea să fie chiar un tablou prost, ce știu eu, e totuși un tablou despre care pot să zic cu certitudine că a scos la suprafață ceea ce încerc să arăt în toate tablourile mele, îmi zic, acest ceva, ceva-ul ăsta care nu se poate exprima în cuvinte, care se poate vedea sau care aproape se poate vedea, acest ceva care, dacă poate fi exprimat în vreun fel, mai degrabă se poate vedea decât spune în cuvinte, dar nu numai în pictură, fiindcă se poate vedea la fel de bine în poezie, în literatură, îmi zic, și tabloul ăsta nu seamănă cu celelalte tablouri ale mele, și asta se vede chiar și din pânză, fiindcă de obicei pictez toată pânza cu alb înainte să mă apuc de tablou, în loc să las pânza să se vadă, de aceea folosesc atât de multă vopsea albă, îmi zic și îmi dau seama că sunt

atât de obosit, că singurul lucru pe care ar trebui să-l fac, singurul lucru pe care vreau să-l fac e să dorm puțin, îmi zic și agăț geanta de piele maro în cuierul dintre ușa camerei și ușa holului și mă duc în hol și-mi agăț paltonul în cuier și-mi dau jos ghetele și mă întorc în sufragerie și mă dezbrac de jacheta de catifea neagră și o pun pe spătarul scaunului din stânga măsuței de cafea și merg și mă așez pe băncuța pe care o am într-un colț al camerei și tot e frig în cameră, cu toate că am lăsat caloriferul electric pornit la maximum cât timp am fost plecat, și chiar ar trebui să fac focul în sobă, mă întind în schimb pe bancă și trag pătura gri peste mine, aceeași pătură cu care se încălzea Buna când zăcea bolnavă acasă, în Casa Veche, și pe care mi-a dat-o mie când au venit și-au luat-o la Azil și pe care am luat-o cu mine când m-am mutat de acasă ca să merg la Liceu și care m-a urmat mereu de atunci, indiferent pe unde am locuit, mereu am avut pătura asta cu mine, îmi zic și îl văd pe Brage tropăind pe podea și sărind pe bancă și întinzându-se lângă mine și trag colțul păturii și peste el și-l mângâi pe blană în sus și în jos și Brage se trage mai aproape de mine și mă încălzește și îmi zic că, iată, mi-am făcut rost de un câine, ce bine că Åsleik a curățat zăpada de pe drum, atât drumul cât și aleea care urcă spre casă, cum m-aș fi descurcat fără el? fără el și vechiul lui tractor? cine mi-ar fi curățat zăpada de pe drum, dacă nu el? ar fi trebuit să fac ca înainte, ca înainte de a construi aleea care urcă din drum până la casă, să-mi las mașina jos, lângă drum, și să urc pe jos până la casă, dar e destul de abrupt și destul de lung, mai ales când trebuie să car câte ceva, deci ar fi fost o corvoadă să trebuiască să car totul până sus, chiar era o corvoadă, îmi amintesc, dar mergea, cât de cât, mergea chiar bine și înainte să fac aleea asta, îmi zic, dar dacă se pune un strat de zăpadă cât de subțire Åsleik e deja afară cu tractorul, și e tot timpul acasă, cu excepția celor două zile când își vizitează Sora la Øygna, în Instefjord, de Crăciun, îmi zic și strâng pătura mai tare în jurul meu și închid ochii, cum stau întins pe bancă cu Brage lipit strâns de mine și mă trezesc la loc din senin, pentru că încep să aud, limpede de tot, un sunet strident, subțire, același sunet, îmi zic, și pare că ar veni dintr-un loc de lângă mine, de foarte aproape, un sunet ascuțit, un scârțâit strident, și sunetul trebuie că-i făcut de un tractor vechi, îmi zic și îmi dau seama că nu mă mai simt așa obosit, probabil am ațipit o secundă, îmi zic, iar acum trebuie să mă trezesc, să-mi găsesc ceva de făcut, îmi zic, iar sunetul strident se simte din ce în ce mai aproape și parcă se apropie, îmi zic și mă scol și Brage se

ridică și el și stă pe bancă uitându-se după mine, asta este, am un câine acum, îmi zic, de atâtea ori m-am gândit la asta, să-mi iau un câine, dar nu s-a nimerit niciodată, îmi zic și privesc scaunul pe care stau de obicei, cel din stânga de la masă, și merg și mă așez pe el și Brage vine și sare și mi se așază în poală și îmi aranjez linia de ochire, iau în cătare vârful pinilor din fața casei, care trebuie să fie exact la mijlocul geamului din mijloc al părții din dreapta a ferestrei, și iau în linia de ochire un punct din mijlocul Mării Sygne, la care privesc mereu, și urmăresc valurile, mă liniștește într-un mod ciudat să privesc mereu în același punct, să ochesc mereu același punct în mare, aceleași valuri, mă cuprinde încet un soi de picoteală care seamănă cu somnul, dar nu e somn, poate, îmi zic și îmi dau seama că e frig în sufragerie, imediat trebuie să fac focul în sobă, dar e mereu o pacoste și adesea amân să fac focul până când se face așa frig că pur și simplu sunt nevoit s-o fac, să nu înghețț, îmi zic, iar acum s-a făcut așa de frig că pur și simplu trebuie să fac focul, îmi zic în timp ce îl mângâi întruna pe Brage și mă gândesc să mă ridic odată și să fac foc în sobă, îmi zic, și mai e și sunetul ăsta, sunetul ăsta strident, scârțâitul acela, îmi zic, dar cât de puturos să fii să nu te încumeți să faci foc în sobă, deși e atât de frig aici, îmi zic și încerc să urmăresc sunetul ăsta ascuțit, subțire, care se tot apropie, e aproape de tot, și n-am cum să dau greș, zgomotul ăsta strident trebuie să fie de la vechiul tractor al lui Åsleik, îmi zic, imediat o să apară și Åsleik și-o să bată la ușă, îmi zic, înseamnă că a mai nins, îmi zic și privesc valurile și îi văd pe Asle și pe Soră cum se îndreaptă spre Lăptărie ținându-se de mână, au început să se grăbească, vor să ajungă repede până la Lăptărie și apoi să se întoarcă, îmi zic și acum chiar trebuie să mă ridic să fac foc în sobă, îmi zic și se lasă liniștea, înseamnă că Åsleik e deja în curte, îmi zic și o aud pe Soră zicând că gata, a încetat scrâșnetul strident de dinainte și Asle zice da și Sora zice că era un sunet groaznic și aud cum cineva bate la ușă și mă ridic și am uitat complet că îl am pe Brage în poală și el cade direct pe podea când mă ridic și începe să schelălăie groaznic

Liniștește-te, zic eu

și Brage continuă să schelălăie

Fii cuminte, zic

dar acum o zic puțin mai tare și mai ferm și îl ridic pe Brage și îl țin în brațe și Brage se oprește și mă gândesc că sigur o fi fost Åsleik, vecinul și prietenul meu

Åsleik, îmi zic și ies pe hol și deschid ușa de la intrare și văd că a nins zdravăn de când m-am întors acasă și îl văd pe Åsleik în curte în combinezonul lui de iarnă și cu căciula lui rusească de piele coborându-i peste urechi și până în barba lungă și cărunt

Ți-ai luat câine? zice Åsleik

Nu mă așteptam la asta, zice

E pui? zice

și eu zic că nu e al meu, ci doar am grijă de el pentru o cunoștință din Bjørgvin, și că nu e pui, e doar de talie mică, zic și Åsleik întreabă dacă e câinele Tizului meu și eu zic că da și Åsleik zice că de multe ori i-am tot zis că vreau să-mi iau câine, așa că a crezut că m-am dus și mi-am luat în sfârșit

Nu, zic eu

și îl așez pe Brage pe jos și el latră de câteva ori spre Åsleik, care îi întinde mâna, pe care câinele i-o miroase și se liniștește

Îl cheamă Brage, zic eu

Nu-i un nume rău pentru un câine, zice Åsleik

și văd cum Brage saltă afară în zăpadă și ridică un picior și se pișă

Ți-am curățat aleea azi, mai înainte, zice Åsleik

Dar nu de multă vreme a început să ningă iar, zice

Rar ninge atât de mult la Dylgja, zic eu

Da, sunt mulți ani între ninsori de-astea, zice el

și stăm în picioare și mă simt obosit, dar îmi dau seama că Åsleik are chef de vorbă și nu am de ales decât să-l invit în casă

Haide, intră, zic

Nu e niciun deranj? zice el

Nu, firește că nu, zic eu

A durat ceva până să mă chemi înăuntru, zice el

Haide, fii binevenit, zic eu

Așa, zice el

Se face frig dacă stăm așa, în pragul ușii, zic

Da, zice Åsleik

apoi zice că are ceva pentru mine și merge la tractor și scoate două plase din cabină și se întoarce și întinde cele două plase spre mine

Ți-am adus ceva, zice el

Dacă poți să ghicești ce e, zice

și-mi întinde plasele și deja simt mirosul puternic al celor mai bune costițe de oaie afumate din lume și văd că prima plasă e aproape plină de costițe tăiate și că în cealaltă sunt niște fileuri de *lutefisk* uscat, bine împachetate individual în câte o pungă de plastic

Mulțumesc frumos, zic eu

Așa se cade, da, zice Åsleik

Să fie primit, zice el

Mulțumesc mult, zic

și stau cu cele două plase în mână, și fiecare dintre ele atârnă greu de brațe, deci bunul Åsleik le-a umplut generos, îmi zic

Ți-am adus mai mult anul ăsta, zice Åsleik

N-ai observat? zice el

Ți-am adus mai mult ca de obicei, zice el

Da, zic eu, am observat

Și asta cu un motiv întemeiat, zice Åsleik

Da? zic eu

și el tace

Și asta, zice Åsleik

Da? zic eu

Și asta pentru că anul ăsta aș vrea un tablou mai mare de la tine, să i-l fac cadou Surorii, zice el

Are destule din cele mici, zice el

Și mereu mi-ai dat din cele mai mici tablouri ale tale, zice el

Aproape mi s-a năzărit că ai pictat o serie de tablouri mici doar ca să-mi dai din ele pentru Soră de Crăciun, zice Åsleik

și aud ce zice și, dacă mă gândesc mai bine, oare chiar am făcut asta? deși în ultima vreme aproape n-am mai pictat tablouri mici deloc, deci nu mai am multe de dat, poate patru sau cinci, deci e în regulă ca Åsleik să primească unul dintre tablourile mari, dar pe cel mai nou, pe cel cu Crucea Sfântului Andrei, nu, pe ăla nu i-l dau, asta e clar, mai bine își ia înapoi costițele și peștele, dar și asta ar fi păcat, fiindcă Åsleik face niște costițe de miel excepționale și peștele lui în

saramură iese și el excepțional în fiecare an, fără excepție, să nu zic de pastrama pe care o face, dar tot va trebui să cădem la o înțelegere cu privire la care tablou i-l voi da, singura problemă e că Åsleik chiar are ochi exersat și își dă seama imediat care tablou e bun și care e prost și mereu l-a ales pe cel mai bun dintre tablourile mici dintre care a avut de ales până acum, îmi zic, și Åsleik zice că Sora are tablourile mele peste tot, în hol, în sufragerie, pe peretele de lângă scări, nici nu știe pe unde nu sunt tablouri pictate de mine, chiar și deasupra canapelei are trei tablouri mici de-ale mele, dar chiar i-ar plăcea un tablou mai mare, zice el, deci anul ăsta ar vrea să-și aleagă unul dintre tablourile mari, și eu zic că, da, e în regulă, nicio problemă, fiindcă are dreptate, mereu a primit unul dintre cele mai mici tablouri, dar nu m-am gândit la asta până acum, chiar dacă are perfectă dreptate, așa a fost mereu, zic eu

Da, sigur, îți poți alege unul dintre tablourile mari anul ăsta, zic eu

și Åsleik zice că nu vrea să insiste și să fie nepoliticos, dar mi-ar fi recunoscător dacă și-ar putea alege tabloul chiar astăzi, fiindcă se apropie Crăciunul și va trebui să împacheteze tabloul în hârtie decorativă, din aceea cu zâne și îngeri și tot felul, și să lege pachetul cu cea mai frumoasă panglică roșie și un bilețel legat de panglică pe care să scrie pentru draga mea soră Guro, zice, și, da, știe că a întrebat în fiecare an de câțiva ani încoace, dar ar fi frumos dacă ar vrea să-l însoțesc anul ăsta, să sărbătorim Crăciunul toți trei, sunt numai ei doi și chiar s-ar bucura să mă aibă și pe mine acolo, și bineînțeles că mereu e mai plăcut și mai sigur să fie doi într-o barcă decât el singur, zice, deci pentru el ar fi o mare bucurie și un mare câștig dacă aș accepta să merg să petrec Crăciunul cu ei, acolo, adânc în interiorul fiordului, în Sygnefjord, îți ia o zi să mergi până la Øygna cu Barca, zice, dar a parcurs drumul ăsta în fiecare an, înainte și înapoi, de mai mulți ani, zice el

Îi spui mereu doar Sora? întreb

și mă întreb de ce întreb așa ceva

Sigur că da, zice Åsleik

Da, o numesc mereu doar Sora, nu altcumva, zice Åsleik

Da, zic eu

Dar o cheamă Guro, de fapt, zice Åsleik

Da, zic eu

și tăcem amândoi

Dar hai înăuntru, zic eu

și Åsleik mulțumește și intră în hol și eu îl strig pe Brage, care vine alergând până în hol și se așază pe podea și se scutură și împrăștie zăpadă peste tot și eu închid ușa la loc și Åsleik zice că nu poate intra în sufragerie, sau atelier, cum îi zic eu, sau ce Dumnezeu o fi, cu cizmele pline de zăpadă, deci ar fi grozav dacă și-ar putea da cizmele jos încă din hol și dacă ar putea apoi să-și aleagă un tablou chiar astăzi și eu zic că da, să treacă înăuntru, e mereu binevenit, zic eu și Åsleik zice că atunci și-ar putea da jos și combinezonul ăsta gros de iarnă, chiar dacă e puțin greu să se dezbrace, zice și își dă jos cizmele și căciula de piele și desface apoi fermoarul combinezonului și începe să îl scuture jos de pe el și zice că e multă bătaie de cap cu haina asta, dar încălzește al naibii de bine, zice el

Pe Sora mea o cheamă Guro, da, zice Åsleik

Da, zic eu

și mă gândesc cât e de ciudat, fiindcă și femeia aceea din Bjørgvin la care l-am lăsat pe Brage peste noapte se numea tot Guro, nu e un nume atât de obișnuit, dar poate a fost pe vremuri un nume comun la țară, cine știe, îmi zic

Și pe câine îl cheamă Brage, zic eu

Tare zurbagiu, la cât e de mic, zice Åsleik

și întinde mâna spre Brage, care se apropie de el și îi linge palma de câteva ori și Åsleik îl freacă puțin pe blană și gata, s-au împrietenit, îmi zic

Bun băiat, Brage, zice Åsleik

și zice că, dacă am nevoie de cineva să aibă grijă de câine cât sunt plecat, să vorbesc cu el, zice și îmi dau seama cât de ciudat e că în toți anii ăștia Åsleik a vorbit mereu despre Sora, dar niciodată nu i-a spus Guro, îmi zic și intrăm în sufragerie și Åsleik observă ce frig s-a făcut acolo și zice c-ar trebui să fugă înapoi să-și tragă la loc combinezonul, zice, nu fac focul în sobă? am o grămadă de lemne în Șopron, vara trecută mi-a adus o grămadă de lemne de foc și le-am descărcat și le-am stivuit împreună în Șopron, lemn bun și uscat de mesteacăn și o grămadă de vreascuri și surcele pentru aprins, zice, și cu toate astea nu fac foc în sobă, și nu numai că am o grămadă de lemne în Șopron, dar și aici, în ladă, sunt o grămadă de lemne, bagă de seamă, și vreascuri și surcele, atât de rău am ajuns că mai degrabă stau și îngheț în loc să fac un foc zdravăn în sobă, nu poate înțelege, zice Åsleik și eu nu știu ce să-i răspund, trebuie să mă apar într-un fel, dar cum? și de ce nu am

făcut foc în sobă, de fapt? păi, pentru că eram prea obosit, îmi zic și chiar asta ar trebui să-i răspund

Am fost atât de obosit când am venit, că m-am întins imediat, zic

Da, pot să înțeleg, zice Åsleik

Întruna de la Bjørgvin și înapoi, același drum de trei ori în aceeași zi și apoi drumul înapoi spre casă ziua următoare, sigur că ești obosit, zice el

Da, zic eu

M-am întins pe bancă imediat ce am ajuns acasă și mi-am tras pătura peste mine și câinele s-a lipit de mine să nu înghețe de frig, zic eu

Dacă te înfofolești bine într-o pătură, nu mai îngheți așa, zice Åsleik

și continuă zicând că pătura oricum păstrează căldura corpului, așa se ține căldura mai mult, dar, de vreme ce sunt așa obosit, o să facă el focul în sobă pentru mine, că doar merge repede, zice și îl urmăresc pe Åsleik cum deschide ușița de la sobă și începe să o umple cu lemne și ies în bucătărie și pe masă mă întâmpină cele șase plase cu cumpărături pe care le-am făcut ieri, da, fiindcă m-am pornit înapoi spre Bjørgvin fără măcar să scot cumpărăturile, îmi zic și mă gândesc că trebuie să le pun la locul lor, sunt așa multe plase pe masă că trebuie imediat să pun costițele și peștele pe care mi le-a adus Åsleik în cămara de sub scara spre pod, cum obișnuiesc, dar asta poate aștepta, fiindcă atât costițele, cât și peștele sărat se păstrează la fel de bine și în frigul din bucătărie, îmi zic și așez cele două plase aduse de Åsleik alături de celelalte plase de pe masă și acum sunt pe masă nu mai puțin de opt plase, îmi zic și intru din nou în sufragerie și văd ușița de la sobă deschisă și pe Åsleik uitându-se la lemnele dinăuntru

Imediat le ia focul, zice Åsleik

Și începe să se încălzească, zice

și întinde mâinile spre sobă și zice că deja emană ceva căldură

Sigur ți-a intrat frigu-n oase, treci încoace și încălzește-te, zice el

și, ce-i drept, mi-e puțin frig și mă apropii de Åsleik și mă opresc în fața sobei și îmi țin mâinile deasupra sobei și simt cum o căldură plăcută îmi acoperă mâinile, care erau înghețate sloi, acum îmi dau seama

Imediat se dezmorțește aici în sufragerie, zice Åsleik

și Brage se strecoară încet printre noi și se întinde în fața sobei și stă la căldură, fără să facă niciun zgomot

Deci pot să mă uit printre tablouri, să-mi aleg unul pentru Sora? zice Åsleik

Da, zic eu

și Åsleik se întoarce și zice că stiva de tablouri de dimensiuni mai mari și care sunt deja gata a crescut destul de mult, zice, dar cea cu tablouri mici nu mai e așa mare, zice, deci n-am mai pictat așa multe tablouri de mici dimensiuni ca de obicei, zice și eu zic că așa e, da, nici nu știu de ce, pur și simplu așa s-a nimerit, zic eu și Åsleik zice că da, așa e, lucrurile se nimeresc cum se nimeresc și asta e, zice și stăm în fața sobei fără să vorbim și simt căldura răspândindu-mi-se în corp și e atât de plăcut și Åsleik repetă că anul ăsta și-ar dori un tablou de dimensiuni mari, dintr-un motiv sau altul mereu i-am dat tablouri mici în anii precedenți, și pe bună dreptate că trebuie să fiu econom ca să mă descurc, de vreme de nici tuburile de vopsea, nici pânza nu sunt gratis, firește că nu, și bineînțeles că cele de dimensiuni mari se vând pe mai mulți bani decât cele de dimensiuni mici, înțelege toate astea, dar de mulți ani se gândește că i-ar face plăcere să îi dăruiască Surorii unul dintre tablourile mari, dar întotdeauna l-am adus la stiva cu tablouri mici, arătându-i-le doar pe acelea, lăsându-l să se uite la toate și lăsându-l să-și aleagă unul dintre cele mici și, dacă nu a reușit să-și aleagă singur unul, mereu am ales eu câteva, pe care le-am pus pe masa din sufragerie să-și ia de acolo, dar tot timpul din cele mici, atât cât să încapă pe masă, de fapt, despre ce fel de masă e vorba, de mulți ani nu mai poți s-o numești masă de sufragerie, o masă la care poți să stai și să mănânci, de vreme ce pe masă se află tuburi cu vopsea în ulei, pensule, un ciocan și cuie și un fierăstrău și lavete și cârpe și tot felul de alte gunoaie și nu poate să-și explice cum pot găsi orice în toată dezordinea aia, dar mai am și blatul din bucătărie, lung și bun, care e aici de ani de zile, care a fost aici cu mult înainte ca eu și Ales să ne mutăm, era aici încă de pe vremea când bătrâna Alise trăia aici, zice Åsleik, dar și masa din sufragerie la fel, zice, ba chiar cam toată mobila, deci nu am făcut prea multe modificări, de vreme ce măsuța rotundă cu două scaune se află în continuare în fața ferestrei, în același loc ca pe când bătrâna Alise locuia aici, și băncuța e aceeași și se află în același colț ca pe vremuri, zice Åsleik și apoi tace

Da, tu și Ales, zice el

Ales și Asle, da, da, zice

Da, zic eu

Groaznic că s-a îmbolnăvit și s-a dus așa de tânără, așa de devreme, mult prea devreme, și atât de brusc, zice Åsleik

și stăm fără să zicem nimic, doar stăm nemișcați fără să zicem nimic și mi-o amintesc pe Ales prima oară când am intrat în bucătărie și cum a zis că dintotdeauna i-au plăcut masa asta veche și scaunele astea vechi ale bătrânei Alise, a zis, și când am intrat în sufragerie a zis același lucru despre mobila de acolo, și în special i-a plăcut măsuța rotundă cu cele două scaune îndreptate spre fereastră, astfel că dacă stai acolo ai o priveliște asupra Mării Sygne, exact asta îi plăcuse atât de mult, zicea și se așeza pe scaunul din dreapta și eu mă așezam pe scaunul din stânga și așa stăteam mereu, eu pe scaunul din stânga, unde șed în continuare, și Ales pe scaunul din dreapta, îmi zic și întorc capul și o văd pe Ales șezând pe scaunul din dreapta și privind Marea Sygne pe fereastră, stă nemișcată privind pe fereastră și părul ei negru și lung îi cade desfăcut pe spate, și nu vreau s-o văd și nu vreau să mă gândesc la ea, fiindcă doare atât de tare, dorul devine prea mare, deci nu vreau, îmi zic și Åsleik își cere scuze, n-ar fi trebuit s-o pomenească pe Ales și eu nu zic nimic și continuăm să stăm nemișcați în fața sobei și Åsleik zice că ar fi bine, totuși, să-și aleagă un tablou încă de astăzi sau, în orice caz, să se uite printre tablouri astăzi ca să se poată hotărî, ca să poată decide ce tablou i-ar plăcea Surorii cel mai mult, dacă nu poate să-și dea seama imediat, zice și eu zic că da, sigur că poate să se uite la tablouri astăzi și, dacă stau să mă gândesc, nu e nimeni în afară de Åsleik căruia să-i pot arăta tablourile mele înainte ca ele să fie expuse la Galeria Beyer din Bjørgvin, nici nu mai e așa mult până la următoarea mea expoziție, dar am destule tablouri de expus, deci acum nu trebuie decât să le duc cu mașina până la Bjørgvin, și asta cât mai repede, am treisprezece tablouri de expus, adică vor fi treisprezece după ce Åsleik își va lua tabloul lui, nici mai multe, nici mai puține, dar sunt mai puține decât de obicei, fiindcă de obicei expun treisprezece tablouri de dimensiuni mari și șase de dimensiuni mai mici, adică nouăsprezece în total, am mare încredere în cifra nouă și vreau să fie inclusă în număr sau să fie un număr ale cărui cifre, adunate, să dea ceva cu nouă la coadă, îmi zic, dar cea care probabil se numește Guro mi-a zis că numărul care o să-mi poarte noroc, numărul meu norocos e opt, sau de patru ori doi, cum a și zis, fiindcă ăsta e numărul la care a ajuns adunând cifrele din data mea de naștere, a zis, dar eu țin în continuare la cifra nouă, și la trei, mă gândesc, și încă nu sunt sigur cu privire la treisprezece,

fiindcă sunt de părere că poate fi atât o cifră norocoasă, cât și una rea, și același lucru se poate spune și despre opt, îmi zic, ba nu, optul e norocos, mă gândesc, dar, în sfârșit, de obicei am nouăsprezece tablouri, majoritatea de dimensiuni mici, fiindcă Galeria Beyer nu e atât de mare și fiindcă Beyer însuși mi-a spus să nu aduc vreodată mai multe, deci niciodată n-au fost mai mult de nouăsprezece, dar odată am adus la expoziție doar nouă și atunci mi-a spus că i se par prea puține totuși sau că merge, dar la limită, și că mai puține de atât nu merge să expunem, a zis, contează, bineînțeles, și cât de mari sunt tablourile, dar ale mele nu sunt niciodată mari, sunt doar puțin mai mari sau puțin mai mici, și se întâmplă uneori ca un tablou să fie îngust și prelung, cum e cel cu cele două linii care se intersectează, cel care se va numi *Crucea Sfântului Andrei*, evident, nici nu s-ar potrivi altceva, voi picta titlul chiar astăzi cu vopsea groasă și neagră, sus de tot, în spate, pe interiorul ramei, apoi mă voi semna cu un A mare în colțul din dreapta al tabloului, cum obișnuiesc, și dacă nu aveam musafiri aș fi făcut-o deja, dar îndată ce pleacă Åsleik chiar asta voi face, voi semna tabloul, îmi zic, și va trebui să transport tablourile la Bjørgvin cu prima ocazie, să scap și de asta, îmi zic, dar iată că am mers deja de două ori la Bjørgvin fără să iau tablourile cu mine și motivul pentru care nu le-am luat deja e ca Åsleik să-și poată alege un tablou, nici nu mă gândisem la asta, îmi zic, deci, după ce Åsleik își va fi ales un tablou, le voi duce pe toate la Bjørgvin, fiindcă Beyer insistă să instaleze el însuși tablourile și să le pună pe pereții galeriei, zicând că e foarte important cum atârnă tablourile, pentru că toată expoziția trebuie privită ca tablou în sine, zice el, și acest tablou e opera lui, el e cel care-l pictează sau compune sau cum să se exprime, zice Beyer și eu nu am niciun cuvânt de spus despre felul cum vor fi așezate tablourile, în ce ordine trebuie să stea și lucruri de genul ăsta, iar înainte ca Beyer să le vadă și după moartea lui Ales, Åsleik e singurul care vede tablourile înainte de expoziții și are un ochi extraordinar pentru pictură, cel mai adesea vede lucrurile pe care le văd și eu și are aproape mereu aceleași păreri ca mine despre un tablou, așa că aproape întotdeauna își alege unul dintre tablourile pe care eu însumi le-aș fi ales dacă aș fi avut de ales unul, astfel că Sora, pe care o cheamă Guro, are poate cea mai bună colecție cu tablourile mele pe care o are cineva, chiar dacă e alcătuită din tablouri mici, dar adevărul e că în cele de dimensiuni mari exprim cu totul alte lucruri, iar ea a primit mereu numai din cele mici, așa e

Și îți alegi ce tablou vrei din cele mari, bineînțeles, zic eu

Sigur că da, zic

N-ar fi trebuit să pomenesc că mereu îmi dai numai din cele mici, zice Åsleik

și mă gândesc că are dreptate, mereu i-am oferit unul din tablourile mici, dar nu am făcut-o niciodată intenționat și mi-e rușine puțin, nu că nu i-aș fi considerat, pe el sau pe Sora, demni de a primi un tablou mai mare, dar dintr-un motiv sau altul mi-am închipuit că Åsleik ar fi vrut să dăruiască un tablou mic și că Sora, la rândul ei, și-ar fi dorit un tablou mic, ba chiar că ar fi intruziv dacă i-aș da unul din cele mari, de vreme ce Sora a adunat cu timpul atâtea tablouri de-ale mele, câte unul în fiecare an, m-am gândit că ar fi prea mult să-i dau unul mare, doar trebuie să aibă loc pe pereți pentru toate tablourile

Tablourile tale sunt împrăștiate prin toată casa, zice Åsleik

Și asta e foarte bine, nu-i așa? zice

și Åsleik zice că Sora se bucură la fel de mult și e la fel de recunoscătoare în fiecare an pentru tabloul pe care-l primește, zice și se îndreaptă spre stiva cu tablourile mari și văd cum începe să le încline pe fiecare în parte, privindu-le pe rând cu atenție și eu stau în fața sobei și mă uit la foc și îmi amintesc că într-o cameră din pod am păstrate câteva tablouri pe care nu vreau să le vând, două dintre ele sunt printre primele pe care le-am pictat când am început să pictez cum mi-am dorit eu însumi și nu numai să reproduc diverse case și curți după fotografii, și cele două tablouri sunt în continuare printre cele mai bune tablouri pe care le-am pictat vreodată, sunt tablouri în care chiar cred că am reușit să creez ceva, mai mult decât ceea ce creez în mod normal în tablouri, și în care cred că am surprins mai mult din ceea ce e mai mare decât viața, dacă pot zice așa, chiar dacă sună exagerat de solemn, dar da, în unele tablouri reușesc să creez ceea ce vreau să creez și văd asta, știu asta, și bineînțeles că ceea ce exprimă tabloul nu se poate exprima într-un alt fel decât exact în felul în care o face tabloul, și aceste tablouri, cele mai bune tablouri ale mele, nu sunt de vânzare, fiindcă știu că probabil nimeni din toată lumea asta n-ar putea să vadă ceea ce e în tablourile astea, nimeni nu le-ar vedea valoarea, nu le-ar aprecia adevărata valoare, și din cauza asta nu aș lua prea mulți bani pe ele, valoarea și prețul nu s-ar suprapune niciodată și de aceea nu dau tablourile astea spre vânzare, dar unul dintre aceste tablouri e aproape întotdeauna expus într-una din încăperile din pod, cea pe care nu o

folosesc pentru depozitare, și multă vreme tabloul ăsta a fost portretul pe care i l-am făcut lui Ales, îmi amintesc, sunt două camere în pod, și două cămări, folosesc una dintre camere pentru depozitare și țin acolo multe șipci, din care fac cadre pentru tablouri, multă pânză și la fel de multe tuburi de vopsea și o grămadă de terebentină, dar în cealaltă cameră, cea din stânga, acolo nu am decât un scaun în mijloc, așezat între două ferestruici înguste plasate sus, în creasta acoperișului, și sprijinit de spătarul scaunului se află mereu unul dintre tablourile pe care nu vreau să le vând, pentru că dacă le vând nu vor face decât să dispară pentru totdeauna, să se piardă, cum o să dispară și cele două stive care se sprijină acum de peretele de lângă ușa bucătăriei, căci, deși Beyer notează cu atenție numele și adresa cumpărătorilor pentru fiecare tablou în parte, chiar de la prima mea expoziție a fotografiat fiecare tablou și a numerotat tablourile și a notat numele fiecărui cumpărător, chiar și așa, nu poate nimeni să știe ce se întâmplă mai departe cu tabloul, dacă cumpărătorul îl dăruiește sau îl vinde mai departe, tabloul dispare pur și simplu în necunoscut și n-ai cum să-l regăsești, există tablouri pe care le-am vândut și apoi am regretat că le-am vândut, în special din cele pe care le pictam pe când mergeam la Școala de Artă, înainte să-mi dau seama că anumite tablouri pur și simplu n-aș fi vrut să le vând, și tablourile astea se află sus, în pod, în cămara încăperii din stânga păstrez tablourile pe care nu vreau să le vând și din când în când schimb tabloul care stă sprijinit de spătarul scaunului, și uneori se întâmplă, în special în momentele în care nu-mi mai vine să pictez deloc, când cheful de a picta se epuizează complet, mi se întâmplă să urc până în pod ca să mă uit la tabloul care stă sprijinit de spătarul scaunului, sau scot unul dintre celelalte tablouri din cămară și îl sprijin de spătarul scaunului și îmi aduc un alt scaun, pe care-l așez la câțiva metri depărtare de scaunul pe care stă sprijinit tabloul și mă așez pe el și stau și mă uit întruna la tablou, pot să stau multă vreme așa, nu știu cât, încercând să-mi dau seama de ce m-am făcut pictor, de ce pictez, și șed multă vreme și mă afund din ce în ce mai adânc în ceea ce văd, în ceea ce e mai mare decât viața, poate, dar poate nu e cel mai nimerit fel de-a o spune, e de fapt un soi de lumină, un fel de întuneric luminos, o lumină invizibilă în aceste tablouri care vorbesc într-o limbă mută și care spun numai adevărul, și atunci, după ce am intrat cu totul în viziunea asta, în modul ăsta de-a vedea, nu mai sunt eu cel care privește, ci există ceva care privește lumea prin mine, cumva, și atunci găsesc

întotdeauna forța de a continua tabloul la care lucrez, și același lucru se petrece și cu tablouri pictate de alți pictori care-mi plac, e cumva ca și cum nu pictorul e cel care vede, ci există ceva care privește prin intermediul pictorului, prin ochii lui, și acest ceva ajunge și în tablou și vorbește tăcut din interiorul lui, și se prea poate ca o singură tușă trasă cu pensula să facă tabloul așa expresiv, e de neînțeles, îmi zic, și, mă gândesc, același lucru se întâmplă și în literatura care îmi place, care nu e genul de literatură care îți zice de la început, direct și fără ocolișuri, ce e important, ci e cu totul altceva, ceva care se transmite pe tăcute în și printre propoziții, dar, și așa s-a nimerit, am reușit să adun în pod doar câteva dintre tablourile mai mari, fiindcă pe cele cu adevărat bune dintre cele de dimensiuni mai mici și le-a ales deja Åsleik să i le ducă Surorii, e aproape ridicol, dar trebuie că el vede exact ceea ce văd și eu sau, în orice caz, ceva asemănător, oricum sunt mai multe tablouri pe care aș fi preferat să le păstrez în colecția mea de acolo, din pod, dar pe care Åsleik și le-a ales și le-a dus la Sora, n-aș fi renunțat de bunăvoie la toate tablourile pe care le-a cumpărat de la mine de-a lungul timpului, sau, în fine, luat în schimbul cărnii, peștelui, lemnului de foc, curățatului zăpezii sau ce-a mai fost, nu sunt nici multe pe care aș fi vrut să le păstrez, dar toate acele tablouri mici pe care aș fi vrut să le am în colecția mea din pod, tocmai pe alea le-a luat Åsleik să i le dea Surorii de Crăciun, nici nu-mi vine să cred, dar chiar așa e, colecția ei din tablourile mele mici e o colecție cu cele mai bune tablouri mici pe care le-am pictat vreodată, ba chiar cele mai bune tablouri de orice dimensiune pe care le-am pictat vreodată, cu excepția tablourilor din pod, și acolo, pe spătarul scaunului, țin de multă vreme sprijinit, nici nu mai țin minte de când, portretul pe care i l-am făcut lui Ales, și nu mă pot convinge să-l iau de acolo, să-l schimb cu alt tablou din cămară, îmi zic, și uneori ar fi plăcut să revăd toate micile tablouri pe care le-am pictat, și e bine măcar că știu unde sunt adunate, fiindcă nu contează așa mult că nu le am adunate în casă dacă știu măcar unde le pot vedea, mă gândesc, dar niciodată nu l-am însoțit pe Åsleik la Soră acasă, și adevărul e că n-am întâlnit-o niciodată, deși trec pe lângă casa ei de fiecare dată când merg la Bjørgvin și de fiecare dată când mă întorc, stă într-o casă mică, frumoasă și veche, cu tencuiala ușor scorojită, o casă gri, ușor neglijată, ce-i drept, și bineînțeles că m-aș putea oricând opri să îi bat la ușă femeii ăsteia pe care o cheamă Guro și s-o rog să-mi arate tablourile, dar da, e puțin ciudat că n-am întâlnit-o niciodată pe Sora

lui Åsleik, fiindcă s-a mai întâmplat să treacă pe la Åsleik, să-și viziteze casa copilăriei, adică, cum zice el, dar niciodată nu înnoptează acolo, mi-a zis Åsleik, ci ia autobuzul înapoi în aceeași zi, e o cursă pe zi între Dylgja și Bjørgvin, vine la Dylgja dimineața și pleacă după-amiaza, e un autobuz mic, fiindcă niciodată nu călătorește multă lume, mă gândesc, și cel mai adesea nimeni nu pleacă din Dylgja, dar autobuzul mai ia pe câte cineva de la Bjørgvin sau spre Bjørgvin, îmi zic și mi-l amintesc pe Åsleik zicând că Sora nu vrea să înnopteze în casa copilăriei, zice el, și că nu înțelege de ce refuză, dar, de vreme ce atât de multe dintre tablourile mele sunt agățate pe pereții casei ei, e poate vremea să facem cunoștință, îmi zic, deci poate n-ar fi o idee așa rea să merg cu Åsleik la ea de Crăciun? în fiecare an mă întreabă dacă nu vreau să vin cu el să petrecem Crăciunul împreună toți trei și mă întreabă mereu de ce nu vreau, sigur mi-ar prinde mult mai bine decât să-mi petrec Crăciunul singur la Dylgja? întreabă și eu îl refuz întotdeauna și-i zic că prefer să fiu singur, îi zic, dar acum, anul ăsta, poate anul ăsta voi merge cu Åsleik să petrecem Crăciunul cu Sora lui? așa aș reuși să revăd și toate tablourile reușite de dimensiuni mici pe care le-am pictat de-a lungul timpului și ar fi mai ușor și pentru el, pentru Åsleik, adică, dacă l-aș însoți, fiindcă atunci n-ar mai trebui să vâslească singur cu Barca până la Øygna, mereu e mai plăcut când sunt doi într-o barcă, dar el e tot timpul singur, zice Åsleik și văd că a scos un tablou din stivă și stă și îl privește îndelung fără să zică nimic

Poate vin cu tine la Soră anul ăsta, să sărbătorim Crăciunul împreună, zic eu

și mă uit la Åsleik și se lasă tăcerea o vreme

Ai vrea, deci, să-ți petreci Crăciunul cu mine la Sora? zice Åsleik

și nu-și poate crede urechilor

Da, poate, zic eu

Nu mă așteptam la asta, zice Åsleik

Sora ta are multe tablouri de la mine pe care aș vrea să le revăd, zic eu

Asta așa e, sunt multe, zice Åsleik

și pentru un răstimp se lasă tăcerea

O să am o nouă expoziție la Galeria Beyer în curând, zic

Da, zice Åsleik

Dar am destule tablouri, mai mult decât suficiente, chiar și din cele mari, deci ia-ți astăzi unul pe care vrei să i-l dăruiești Surorii, zic eu

Fiindcă trebuie să transport toate tablourile la Bjørgvin cât de repede, zic eu

Din cauza asta nu le-ai luat cu tine la Bjørgvin când ai fost în oraș, ca să-mi pot eu alege unul? întreabă Åsleik

și eu zic că da, poate, poate și din cauza asta, dar în primul rând pentru că am pierdut noțiunea timpului și abia acum mi-am dat seama că nu mai e mult până la deschiderea expoziției

Deci ar fi bine să-ți alegi un tablou azi, zic eu

Îți mulțumesc, zice Åsleik

Am și uitat, zic eu

Ce vrei să spui? zice Åsleik

Că o să am expoziție în curând, zic eu

Deci că trebuie să transport tablourile la Bjørgvin chiar zilele astea, zic eu

și mă gândesc că atunci voi putea să trec și pe la Asle la Spital, astăzi n-am putut să-l vizitez, dar poate mă vor lăsa să-i fac o vizită mâine? sau poimâine? mă gândesc și decid că da, ar trebui să rezolv totul mâine, sau poate poimâine, să merg la Bjørgvin cu tablourile, chiar dacă va fi mult de condus, nu cred că am mai mers la Bjørgvin cu mașina atât de des și în așa scurt timp vreodată, zic

Ai fi putut să transporți tablourile chiar azi, zice Åsleik

Da, zic eu

Dar nu ți-ai amintit? întreabă el

Nu, sincer să fiu, zic eu

și tăcem amândoi

Fiindcă mi-aș fi putut alege tabloul ieri sau acum câteva zile, zice Åsleik

Da, zic eu

Niciodată nu s-a mai întâmplat să conduci hăt până în Bjørgvin de două ori în aceeași zi, zice el

Nu, zic eu

și tăcem amândoi

De obicei te duci numai o dată pe lună la Bjørgvin pentru cumpărături, nu-i așa? întreabă el

și eu zic că așa e, ceva de genul ăsta, nu mai des de o dată pe lună, zic

Și, papistaș cum ești, mergi aproape în fiecare duminică la slujbă în Biserica Sfântul Paul, zice el

și eu încuviințez din cap și mă întreb când se va plictisi odată să folosească cuvântul ăsta, e aproape ca Crucea Sfântului Andrei, e cumva mândru să-l folosească, e mândru că poate spune papistaș și că înțelege ce înseamnă, mă gândesc

Toată duminica numai asta faci, zice el

Da, chiar fac asta, da, zic eu

Da, nu te prea înțeleg, zice Åsleik

Și mai ești și comunist, așa, zice el

Da, chiar nu te pot înțelege, zice

Catolic și comunist, zice

și Åsleik dă din cap și stăm fără să zicem nimic și apoi eu remarc că se apropie Crăciunul și că anul acesta, ca în fiecare an, trebuie să transport tablourile la Bjørgvin, fiindcă în fiecare an înainte de Crăciun îmi expun tablourile în Galeria Beyer, doar știe și el deja, zic eu

Da, în timpul Adventului, zice el

Dar mai întâi să-ți alegi un tablou, zic eu

și adaug că e în regulă dacă își alege azi

Îmi aleg un tablou azi și-l iau cu mine, zice Åsleik

și-mi dau seama că mi-e puțin foame, n-am mai mâncat nimic de la micul dejun de azi-dimineață, de la Heimen, când abia am putut să înghit ceva, îmi amintesc, dar nici n-am vreo tragere să-mi gătesc ceva ca lumea la cină, sunt prea obosit pentru asta, dar pot oricând să-mi prăjesc niște ochiuri cu ceapă și șuncă, am niște pâine proaspătă, bună, și ceapă și șuncă de prăjit am cumpărat ieri din oraș și îl întreb pe Åsleik dacă n-are poftă de niște ochiuri cu ceapă și șuncă și el zice că nu poate refuza așa ceva, zice și îl văd cum se apleacă și se uită cu atenție la unul dintre tablourile mai mari și zice apoi că el se mai uită prin tablouri și că stă să-și aleagă unul în timp ce eu pun la prăjit ochiuri cu ceapă și șuncă și eu zic că bine, în regulă și văd că în sobă focul deja arde zdravăn de tot și mai pun un buștean înăuntru și închid ușița și merg în bucătărie și mă întâmpină toate plasele de cumpărături de pe masă, nici măcar n-am scos cumpărăturile pe care le-am făcut înainte să mă întorc la Bjørgvin ieri, îmi zic, și ăsta e primul lucru pe care trebuie să-l fac, să scot cumpărăturile și să le pun la locul lor, fiindcă într-una din plase sunt ceapă, pâine și șuncă, am cumpărat multă șuncă și mai multe pâini, și toate

trebuie împachetate în pungi de plastic și depozitate în congelatorul din hol, casa are două sufragerii, în cea de lângă bucătărie pictez și citesc, aici stau majoritatea timpului, și mai este o încăpere mică lângă sufrageria asta, unde se află un pat dublu, în care dorm, aici e locul unde eu și Ales dormeam în anii care ne-au fost dați împreună, în anii care ne-au fost hărăziți, și mai e holul, și dincolo de el mai e o cameră, Camera Mare, cum îi zicea bătrâna Alise și cum a ajuns și Ales s-o numească, Camera Mare, care avea pe pereți cel mai urât tapet pe care l-am văzut în viața mea, ceva cu trandafiri albi și roșii împletiți unii în alții de sus până jos, bătrâna Alise era atât de mândră de camera asta că nu era niciodată folosită, și primul lucru pe care l-am făcut cu Ales când ne-am mutat aici a fost să vopsim peste tapetul ăla, am vopsit totul în alb, dar în rest n-am făcut prea multe modificări, dacă stau să mă gândesc, am lăsat totul cum era, căni și oale, cuțite și furculițe, îmi amintesc, dar în Camera Mare am dat cu alb peste tapetul ăla cu trandafiri și, după un timp, Ales a început să-și picteze tablourile acolo, și țin minte că chiar pe atunci, pe când vopseam în Camera Mare, m-am lăsat de fumat, Ales era de părere c-ar fi nimerit să mă las de fumat când ne mutăm la Dylgja, la fel cum mă lăsasem de băut când ne-am mutat în casa maro, a zis, și exact asta am făcut, m-am lăsat de fumat și-am început să prizez tutun și, chiar dacă nu-i prea plăcea că prizam tutun, Ales s-a obișnuit treptat cu ideea, mai ales că înainte le sudam, în timp ce fumam o țigară o rulam și imediat o aprindeam pe următoarea, m-am lăsat, deci, de fumat, dar numai apucându-mă de prizat, și de ce mă gândesc la asta tocmai acum? îmi zic și mă gândesc că, imediat după ce Ales a murit, după ce și-a găsit pacea în Domnul, am lăsat totul neatins, dar era mult, mult prea trist să las camera așa cum a părăsit-o, așa că treptat am început să iau tuburi de vopsea și pensule și alte lucruri de genul ăsta din Camera Mare, am luat în folosință toate lucrurile pe care le folosise ca să picteze, cu excepția lucrurilor pe care le folosea la pictatul icoanelor, fiindcă în ultimii ani nu picta decât icoane, deci tot ce are de-a face cu pictatul de icoane se află în continuare acolo, neatins, de când a murit, și în biblioteca mare pe care am făcut-o singur și care acoperă întreg peretele, acolo se află toate cărțile ei, dar și ale mele, iar celor pe care le-am cumpărat mai târziu, după ce a murit, le-am găsit loc tot în biblioteca asta din Camera Mare și s-a adunat o întreagă colecție de cărți, multe dintre ele sunt cărțile lui Ales despre icoane, iconografie și pictatul de icoane, și, după ce a murit, i-am agățat în

Camera Mare toate icoanele, chiar și pe cele care nu erau pe de-a-ntregul finalizate, precum și cele câteva tablouri pe care le-a lăsat în urma ei, majoritatea tablourilor ei erau doar fundaluri pictate în alb și multe dintre cele mai bune tablouri pe care le-am pictat au pornit de la o pânză acoperită de Ales cu vopsea albă în ulei, îmi zic și mă gândesc că nu pot să stau doar așa fără să m-apuc de nimic, așa că merg la masa din bucătărie și încep să scot cumpărăturile dintr-una dintre plase și să le așez pe masă, apoi scot cumpărăturile pe rând din toate plasele și în final masa se umple cu tot felul de lucruri, carne și șuncă și pește, cartofi și legume, unt și margarină, făină și săpun și șampon și câte și mai câte, și mai sunt și cele două plase de la Åsleik, una cu costițe de oaie și una cu *lutefisk* uscat, și mă gândesc ca pe astea două să le duc imediat în cămara de sub scările care dau în pod, iau plasele și ies și le așez în cămară și mă gândesc că acum trebuie să duc tot ce trebuie congelat în hol și să pun în congelator, fiindcă am un congelator mare în hol, modelul pe care l-am cumpărat și pe care mi l-au livrat e atât de mare că abia a intrat pe ușă când l-au adus, căci am vrut să am un congelator mare, având în vedere că poate să treacă atât de mult timp până merg la cumpărături în oraș, de aceea și cumpăr atât de multe lucruri când merg la cumpărături în Bjørgvin, nici nu-mi place să arunc banii pe fereastră, îmi zic și mă gândesc că e bine că am un congelator încăpător, fiindcă din când în când primesc de la Åsleik o cantitate mare de pește, că nu primesc numai *lutefisk* sărat și costițe de la el, îmi mai aduce și pește uscat și hering afumat și hering sărat și cod proaspăt și mai știu eu ce, îmi zic, dar acum chiar trebuie să pun toate cumpărăturile la locul lor, îmi zic, și apoi voi putea să-mi prăjesc niște ouă cu ceapă și șuncă, mă gândesc și intru în bucătărie și pun pâinile și caserolele cu mușchi de porc și carne tocată de vită și cârnații și legumele congelate în două plase, produsele congelate s-au dezgheț at de ieri, dar sigur sunt încă bune chiar dacă s-au dezgheț at, sigur că ar fi trebuit să le pun la congelator ieri, și nu-mi vine să cred că am fost așa delăsător sau uituc să n-o fac, îmi zic și ies pe hol și-l aud pe Åsleik strigând după mine că unde mă duc și eu îi răspund că nu mă duc decât pe hol, să pun mâncarea în congelator, și-l aud răspunzând că da, da, era și timpul, trebuie să fi plecat în grabă înapoi la Bjørgvin dacă nici n-am apucat să pun la locul ei mâncarea congelată, chiar ești o figură, îl aud pe Åsleik zicând și pun cele două plase în congelator și mă gândesc c-ar fi trebuit să pun fiecare lucru separat, fiindcă obișnuiesc să țin ordine în congelator,

e foarte important să fie ordine, în congelator ca și în orice alt lucru, și ceea ce lui Åsleik i se pare debandadă pe masa din sufragerie pentru mine e ordine, mă gândesc, dar o să fac ordine în congelator cândva mai încolo, pentru că acum mi-e groaznic de foame, îmi zic și mă întorc în bucătărie și acolo stă Åsleik

Văd că ai făcut cumpărături, zice el

Da, zic eu

și știu că Åsleik se întreabă dacă i-am cumpărat și lui ceva, fiindcă obișnuiesc să fac și pentru el ceva cumpărături, de vreme ce e mai ieftin să faci cumpărături în Bjørgvin decât la Magazinul din Vik, totul e mai scump acolo, cum e de așteptat, Vânzătorul n-ar avea niciun câștig dacă nu ar vinde totul la preț mai mare, și sunt și mai puține produse dintre care să alegi, de vreme ce sunt atât de puțini clienți în Vik și în Dylgja, așa că obișnuiesc să cumpăr ceva și pentru Åsleik când merg la cumpărături în Bjørgvin, îmi zic, și nici nu accept ca Åsleik să-mi plătească, de vreme ce are atât de puțini bani că abia se descurcă și așa, și când vreau să-i dau cumpărăturile refuză mereu mai întâi, fiindcă zice că se descurcă, nu are nevoie de ajutor de la nimeni, n-are nevoie de nimic de la oraș și nici nu-i trebuie acte de caritate, categoric nu, ceva de genul ăsta obișnuiește să zică mereu și eu zic mereu că da, da, dar că asta e în schimbul a tot ceea ce îmi dă el și într-un final acceptă plasa cu cumpărături cumva ca și cum nici nu și-ar da seama, dar bani refuză mereu, categoric, chiar dacă se întâmplă uneori să-i strecor câteva coroane când văd că nu-i merge tocmai bine, și atunci ne prefacem amândoi că nu se întâmplă absolut nimic, cumva

Ai reușit să-ți alegi un tablou? întreb

Mda, zice Åsleik

și se întoarce în sufragerie și eu încep să umplu încă o plasă cu tot felul de cumpărături și ies cu ea în hol și o așez sub cuierul unde îmi țin toate fularele și asta e plasa pentru Åsleik, îmi zic și intru din nou în bucătărie și încep să pun legume proaspete și alte produse în frigider, fiindcă am și un frigider mare pe deasupra, căci și pe el l-am cumpărat cât mai mare cu putință, l-am cumpărat când am cumpărat și congelatorul, și atât congelatorul, cât și frigiderul au fost cumpărate pe vremea când Ales încă trăia, îmi amintesc, dar acum nu trebuie să mă gândesc iar la Ales, îmi zic și încep să pun mâncarea neperisabilă în dulapuri și pun la loc conservele și supa la plic și pungile de făină și zahăr și sare și mai multe

pungi de piper și ce mai este prin plase și iau una dintre bucățile de șuncă, pe celelalte le-am pus în congelator și două le-am pus în plasa pentru Åsleik, și un cofraj de ouă și o ceapă și o pâine și le pun pe blatul din bucătărie și chiar atunci intră Åsleik în bucătărie

Dar chiar ai făcut cumpărături serioase, zice el

Nu-mi place așa mult să fac cumpărături, doar știi și tu, de aceea cumpăr mult când mă duc, zic eu

Da, știu, zice Åsleik

și mă uit după tigaia care stă pe aragaz, ca de obicei, și aragazul e vechi, era deja aici când ne-am mutat, am moștenit atât tigaia, cât și aragazul de la bătrâna Alise, dar toate ochiurile aragazului încă funcționează, la fel și cuptorul, deci cred că aragazul ăsta îmi va supraviețui, mă gândesc și aprind ochiul cel mai mare al aragazului, deasupra căruia se află tigaia, la foc maxim, și tai șunca în felii groase cât să umple întreaga tigaie și le așez în ea, unde încep imediat să sfârâie și dau focul mai mic și tai felii de pâine, două pentru Åsleik și două pentru mine

Dar tu chiar știi să gătești, măi Asle, zice Åsleik

Eh, nu știu chiar așa bine, zic eu

și un miros îmbietor de șuncă prăjită începe să se răspândească în bucătărie și întorc feliile de șuncă, care s-au făcut aurii pe-o parte, și scot din dulap două farfurii și cuțite și furculițe și Åsleik observă cât de vechi sunt farfuriile astea, își amintește de ele din copilărie, de pe vremea bătrânei Alise, zice

Miroase minunat, zice Åsleik

și stau în fața aragazului și mă uit cum sfârâie șunca în tigaia cea veche și tigaia e atât de grea că Ales zicea că e mult prea grea pentru ea, se plângea întruna de cât de grea e tigaia și că face prea mult fum în bucătărie și de aceea am cumpărat o altă tigaie, pe care Ales o folosea mereu, în vreme ce eu mereu am folosit tigaia veche de fontă, și cea pe care o folosea Ales se află în dulapul cu ustensile de gătit de lângă aragaz și aproape mă ia plânsul numai când mă gândesc la cealaltă tigaie, pe care am băgat-o atât de adânc în dulap încât să n-o văd când îl deschid, fiindcă tigaia aia îmi aduce mereu aminte de Ales și mă doare mereu atât de tare să revăd tigaia, mi se umezesc ochii, drept să spun, dar nu vreau să mă gândesc la asta, la momentul când eu și Ales am cumpărat o tigaie nouă, nu vreau să trebuiască să mă gândesc și la asta, îmi zic, dar îmi amintesc de parcă a fost ieri și pot să mi-o

amintesc oricând, eu, care am de obicei o memorie atât de proastă, cu excepția acelei colecții de imagini care mi s-au fixat în memorie pentru totdeauna, pe care le voi ține minte mereu, dar lucrurile de genul ăsta, ca atunci când eu și Ales am cumpărat tigaia cea nouă, asta nu voi putea uita niciodată

Să nu uiți s-o iei de pe foc, zice Åsleik

și eu tresar și-mi dau seama că a început să miroasă puțin a ars și trag imediat tigaia de pe aragaz și sting focul și întorc șunca, s-a ars puțin, deși miroase atât de tare a ars în bucătărie încât îți vine să crezi că mâncarea e carbonizată, nu e, de fapt, e doar făcută puțin mai bine pe o parte, poți să zici

Veneam des pe la bătrâna Alisa, zice Åsleik

Și mă invita adesea la masă, zice el

și-mi zice că are impresia că bătrâna Alise era de părere că sunt săraci lipiți pământului și continuă că da, sigur că nu erau foarte înstăriți pe când era mic, dar nu erau decât el și Sora, nu o puzderie de guri care să ceară de mâncare, cum adesea era cazul pe vremea aia, dintr-un motiv sau altul nu erau decât el și Sora, da, dar după ce tatăl lor a dispărut pe mare, da, zice Åsleik și se întrerupe brusc, în vreme ce eu împart feliile de șuncă pe cele două farfurii, cele mai puțin arse le pun în farfuria pe care o va primi Åsleik, îmi zic și pun apoi cele patru felii de pâine în tigaie, să se prăjească puțin în grăsimea scursă înainte să le pun și pe ele pe farfurii, apoi iau ceapa și o decojesc și o tai felii și o mărunțesc și o pun pe toată în tigaie și o las să se călească și tot amestec în ea până devine aurie, fiindcă îmi place ceapa doar puțin călită, când se înmoaie puțin și e deja gătită, apoi scot patru ouă și le sparg de marginea tigăii și le întind în tigaie peste ceapă și mă uit fix la tigaie și nu mă gândesc la nimic și Åsleik nu spune nimic

Imediat e gata masa, zic eu după un timp

și o zic doar ca să rup tăcerea, cumva, îmi dau seama că e ceva ce nu fac de obicei

Sunt rupt de foame, zice Åsleik

Și ceapa chiar dă gust bun, zice el

Ceapa îi schimbă cu totul gustul, zice

și Åsleik zice că șunca prăjită cu ochiuri e mereu bună, dar cu atât mai bună dacă adaugi ceapă, zice

și eu mă gândesc ce bine va fi să mâncăm în sfârșit, s-a făcut deja seară și n-am mâncat aproape nimic toată ziua, îmi zic, îmi chiorăie mațele, abia aștept să mănânc, îmi zic și Åsleik zice că ăsta e ospăț curat, zice, și repetă cuvântul ospăț, un ospăț, da, zice, și din nou pare că Åsleik e mândru că știe cuvântul ăsta, fiindcă așa e el, simte nevoia să accentueze anumite cuvinte, să le pronunțe mai clar, și poate merge cu ceva gen Crucea Sfântului Andrei, fiindcă nu foarte multă lume știe ce înseamnă, dar ospăț, un cuvânt atât de banal, un arhaism, aproape, ce e atât de deosebit să-l știi? îmi zic și zic că ochiurile sunt gata și împart ouă și ceapă în farfurii, apoi iau una dintre farfurii, cea cu șuncă mai puțin arsă, și o așez în fața lui Åsleik și iau un cuțit și o furculiță și i le dau

Arată bine, zice Åsleik

și merg și iau cealaltă farfurie și un cuțit și o furculiță și le pun în capătul mesei, acolo unde am stat dintotdeauna, la capătul mesei, acolo am stat mereu, cu Ales în stânga mea, pe partea stângă sunt dispuse două scaune și, când Åsleik venea să mănânce la noi, ședea mereu pe partea dreaptă, pe o bancă dispusă pe toată lungimea mesei și lipită de perete, astfel că-ți poți sprijini spatele de perete, și acolo stă Åsleik și acum, unde a șezut dintotdeauna, îmi zic și mă așez la masă și zic Doamne-ajută și începem să mâncăm, mâncăm fără să vorbim și e atât de bună mâncarea, e incredibil cum o masă atât de simplă poate fi atât de bună, fiindcă ouăle sunt doar ouă și ceapa e doar ceapă, iar pâinea o cumpăr la întâmplare, și mereu din cele mai ieftine, așa că pâinea are mereu cam același gust, dar și puțin diferit din când în când, dar în ceea ce privește șunca diferențele pot fi destul de mari, uneori se strânge în tigaie până nu mai rămâne aproape nimic și alteori feliile prăjite rămân la fel de mari ca atunci când le-ai tăiat, iar gustul e diferit și el, da, îmi zic, dar azi, azi totul e incredibil de gustos, și poate e și pentru că mi-e îngrozitor de foame, mă gândesc și Åsleik zice că-i foarte bun, mereu îmi ies foarte bune ochiurile cu ceapă și șuncă prăjită, dar astăzi sunt mai bune decât de obicei, zice și vreau să-l contrazic, dar și mie mi se pare că au ieșit incredibil de bune, așa că nu zic nimic și Åsleik își așază cuțitul și furculița pe farfurie și zice mulțumesc pentru masă, a fost foarte bun, termin și eu de mâncat și-mi așez și eu cuțitul și furculița pe farfurie și Åsleik mulțumește frumos pentru masă, dar ar trebui să se întoarcă acasă acum, sigur sunt obosit după atâta condus, după două călătorii consecutive până la Bjørgvin, zice și eu zic că da, te ia somnul după masă,

iar Åsleik zice că s-a uitat la tablouri, dar că nu e absolut sigur pe care îl vrea, deci ar putea, oare, să treacă mâine pe la mine să-și aleagă? întreabă

Sau, dacă chiar ai de gând să pleci cu tablourile spre Bjørgvin chiar mâine, ar fi, poate, mai bine să-mi aleg un tablou chiar acum, zice el

Bineînțeles, cum vrei, zic eu

Dar sigur o să trebuiască să trec pe aici și mâine oricum, fiindcă sigur o să ningă atât de mult la noapte că o să trebuiască să-ți curăț zăpada de pe alee și mâine, zice

și Åsleik zice că trece și mâine, dis-de-dimineață, că amândoi ne trezim destul de devreme, și o să vină să-și aleagă un tablou pentru Sora mâine, are de ales între câteva tablouri, dar noaptea e sfetnic bun, zice, deci dacă e în regulă și pentru mine o să treacă mâine dimineață pe la mine să mă ajute să pun în mașină tablourile pe care trebuie să le duc la Galeria Beyer, zice

Da, m-ai mai ajutat cu asta, zic eu

Da, e de lucru și cu asta, zice Åsleik

Da, zic eu

Că trebuie să fii foarte atent cu tablourile, zice el

Și fiecare trebuie învelit într-o pătură, zice el

Da, zic eu

Așa obișnuiesc să fac, da, zic eu

Pentru tablourile mari folosesc o pătură întreagă, pentru cele de dimensiuni mici, doar jumătate de pătură, doar știi și tu, zic eu

Da, așa e, zice Åsleik

M-am întrebat adesea de unde ai făcut rost de atâtea pături, sincer, zice el

știam că va zice asta, fiindcă o spune mereu, și mi-am jurat să nu-i spun niciodată, fiindcă trebuie să păstrez câte ceva și pentru mine, așa cred, chiar dacă nu e mare lucru de spus, e chiar neimportant, de vreme ce răspunsul e foarte banal, și anume că le-am cumpărat de la Second-Handul din Bjørgvin, mai exact din Skutevika, din nordul orașului, acolo e și blocul în care locuiește Asle, și bineînțeles că nu le-am cumpărat pe toate odată, dar am trecut des pe la Secondul ăsta și mereu erau câte o pătură sau două de vânzare și le-am cumpărat, așa am ajuns la o întreagă colecție de pături

Atunci vorbim mâine dimineață, zice Åsleik

Așa facem, zic eu

și Åsleik se ridică de la masă, luând farfuria cu furculița și cuțitul, și Brage e deja postat lângă masă și dă din coadă și Åsleik așază farfuria pe podea și Brage o linge și Åsleik pune farfuria și tacâmurile în chiuvetă și pun și eu farfuria pe podea și Brage vine imediat să lingă resturile și trag apoi resturile din tigaie pe farfurie și Brage le linge și pe alea și observ că nu mai are multă apă în bol și pun tacâmurile în chiuvetă și umplu bolul cu apă și îl așez la locul lui în colțul din spatele ușii spre hol și Brage se repede la bol și începe să lipăie, ridic apoi farfuria de pe podea și-o așez în chiuvetă și-l văd pe Åsleik în pragul ușii spre hol și zice că da, și Brage trebuie să-și primească porția, cum să nu, zice și zice că ne vedem mâine, atunci, și mâine își alege și un tablou pentru Soră și zice că să mă mai gândesc dacă vreau cu adevărat să vin anul ăsta cu el în Øygna de Crăciun, dacă tot am zis c-aș vrea să-mi petrec Crăciunul cu ei anul ăsta, n-am putea merge cu mașina? zice, dacă tot am carnet și mașină? dar nu, mai bine nu, de vreme ce a mers atâția ani până la Øygna cu Barca de Crăciun, e un debarcader numai bun acolo într-un golfuleț, deci așa o să meargă și anul ăsta, zice el, dar nu întinerește, deci dacă vreau să încep să vin cu el de Crăciun la Soră, la Guro, putem cândva, într-unul din anii viitori, când va deveni prea dificil să vâslească, să mergem cu mașina mea la Øygna? zice, să mă gândesc la asta, dacă vreau, zice, că doar Sora nu e vreo pocitanie, poate chiar o să-mi facă plăcere s-o cunosc, să stau la povești cu ea, și-așa nu vorbesc cu foarte multă lume de-a lungul anului, n-am cum să vorbesc cu foarte mulți, în afară de el, de Åsleik, de Beyer, șeful galeriei, și mai vorbesc din când în când cu Tizul meu, cu Asle, dar cam atât, zice Åsleik

Dar vreau să te întreb o chestie, zice Åsleik

și mă uit fix la el, cum stă în cadrul ușii

Da, zic eu

M-am gândit adesea să te întreb asta, dar nu s-a nimerit niciodată, zice el

Dar acum, acum, c-ai zis că poate ai vrea să vii cu mine la Soră de Crăciun, acum, că s-ar putea să vii pentru prima oară, îndrăznesc să te întreb, totuși, zice el

Întreabă liniștit, zic eu

De ce porți părul atât de lung? întreabă Åsleik

și-mi dau seama că sunt pe punctul de a izbucni în râs, dar mă abțin la timp

Zău că nu știu, zic eu

Nu, zice Åsleik

Am avut părul lung încă de când eram copil, zic eu

Da, zice Åsleik

și zic că odată, când eram mic, mi-am dorit să am părul lung și mi l-am lăsat să crească, iar mai târziu Mama m-a luat cu ea la o frizeriță, fiindcă chiar și în Barmen, unde am crescut eu, erau frizeri, și, când s-a văzut cu claia mea de păr în față, chiar și-a făcut de cap, mi l-a ciopârțit complet și m-a lăsat aproape chel, și după episodul ăsta n-am mai lăsat nicio frizeriță și niciun frizer să se-atingă de părul meu, și maică-mea nu trebuia decât să-mi pomenească de tuns că-mi venea aproape s-o lovesc, zic, chiar dacă nu sunt violent de felul meu, și n-am lovit pe nimeni în viața mea, dar Mama și-a dat seama într-un final că n-are rost să mai insiste cu tunsul și astfel mi-am lăsat părul să crească, și când creștea prea mult îl tăiam singur, cum fac și acum, și n-am nevoie decât de două oglinzi și de o foarfecă, zic eu

Dar chiar și acum, când ai încărunțit de tot? zice Åsleik

Și s-a și rărit foarte mult, zice el

Nu contează așa mult, zic eu

Și mai ai și chelie în vârf, ba chiar destul de mare, zice el

și tăcem amândoi

Când a început să se rărească, am început să-l leg la spate cu un elastic negru, zic eu

Într-o coadă de cal, zice Åsleik

Da, numele e foarte sugestiv, coadă de cal, zice

și eu zic că nu știu de câți ani fac asta, de câți ani îmi prind părul într-o coadă de cal, dar cu siguranță de mulți ani, fiindcă părul a început să-mi încărunțească destul de devreme, zic și mă gândesc c-ar fi trebuit să-l întreb și eu pe Åsleik de ce poartă barba așa de lungă și de ce i-a încărunțit toată, dar cred că știu ce mi-ar răspunde, așa că nici nu-l mai întreb

Deci îți ții părul lung pentru că maică-ta te-a obligat să te tunzi și frizerița ți-a ciopârțit părul când erai mic? întreabă Åsleik

Sau cum să zic, zice el

Da, puțin și din cauza asta, zic eu

Și, oricum, îmi place să am părul lung, am impresia că mă ajută într-un fel și că-mi oferă un soi de protecție, zic eu

Protecție? întreabă Åsleik

Te ajută? cum? întreabă el

Da, cred că mă ajută să pictez mai bine, cumva, zic eu

și Åsleik zice că nu poate pricepe așa ceva și zice că arăt foarte obosit și eu zic că da, sunt obosit

Ar trebui să mă culc, zic eu

Dacă ești obosit, da, mai bine te culci, zice Åsleik

Chiar dacă e destul de devreme, zice el

Da, zic eu

Deci ar fi timpul să plec, zice el

și Åsleik iese pe hol și eu îl urmez cu Brage după mine și deschid ușa de la casă și Brage iese și-l urmăresc pe Åsleik cum își îmbracă la loc combinezonul de iarnă maro

Ce-a zbughit-o, zice Åsleik

și-l urmăresc cum se încalță cu cizmele și cum își pune pe cap căciula rusească de piele peste urechi

Îi trebuie afară la plimbare, zic eu

Da, trebuie să iasă puțin înainte să doarmă, zice Åsleik

Nu-i mare diferență între oameni și câini în privința asta, zic eu

Ai dreptate, zice Åsleik

și iese, iar eu mă gândesc că acum o să înceapă să-mi povestească de ce el nu ține câine și sigur că pot să-l ascult, doar l-am ascultat vorbind despre asta de atâtea ori, dar acum sunt obosit și îi urez o seară bună și el zice că vorbim mâine, când o să vină să-și aleagă un tablou pentru Sora, înainte să transport toate tablourile la Bjørgvin pentru expoziție, da, bineînțeles, zice el și îmi zic că a mai zis asta deja și zic că da, sigur, vorbim mâine și îl chem pe Brage înapoi în casă și el vine alergând înapoi și intră în hol plin de zăpadă și se scutură de zăpadă în hol și-l văd pe Åsleik intrând în cabina tractorului și îmi aduc brusc aminte de plasa de cumpărături pe care le-am făcut pentru el în Bjørgvin, care se află încă sub cuierul cu fulare din hol și iau plasa și îmi bag repede picioarele în cizme și mă grăbesc afară la tractor cu Brage după mine

Așteaptă puțin, strig

Ce mai e acum? întreabă Åsleik

și știu bine că știe de ce i-am zis să stea

Așteaptă doar, zic eu

Da, bine, aștept, zice Åsleik

și îl aud pornind motorul tractorului, cu zgomotul lui ascuțit și strident, și ridic plasa cu cumpărături spre cabină

Ia, zic eu

Știi că n-am nevoie de nimic, zice Åsleik

N-am nevoie de acte de caritate, zice el

Nu e caritate, e plata pentru curățatul zăpezii, zic eu

N-am nevoie de plată, zice el

și pun plasa pe podeaua cabinei la picioarele lui și îl aud mulțumind cu jumătate de gură și pornește încet în față cu tractorul și eu mă întorc spre ușa casei cu Brage după mine și îl văd făcând un salt în hol și intru și închid ușa în urma mea și merg să verific că ochiurile aragazului sunt oprite și sting lumina la bucătărie și intru în sufragerie și mă opresc în mijlocul camerei și mă gândesc ca, înainte să mă culc, să mă uit puțin la tabloul la care lucrez momentan, la cel cu cele două linii care se intersectează, și mă gândesc să trag draperiile, cum mi-e obiceiul, dar e atât de întuneric deja, încât pot la fel de bine să mă uit la tablou pe întuneric fără să trag draperiile, cum mi-e obiceiul, poate e un obicei ciudat să-mi privesc mereu tablourile pe întuneric, nu pe lumină, ba chiar uneori mai și pictez pe întuneric, fiindcă pe întuneric tablourile se schimbă, pe de-o parte, culorile dispar, dar, pe de altă parte, devin mai distincte, pe întuneric se vede și acel întuneric luminos pe care încerc mereu să-l surprind în picturile mele, cu cât e mai întuneric, cu atât mai puternică e lumina care răzbate, insesizabilă, dintr-un tablou, lumina poate emana din atât de multe culori și nuanțe, dar cel mai adesea apare din cele închise, cel mai des din negru, îmi zic și îmi amintesc că, pe când mergeam la Școala de Artă, ne ziceau să nu pictăm niciodată cu negru, fiindcă e o non-culoare, așa ne ziceau, dar cum aș fi putut vreodată să pictez fără să folosesc negru? nu înțeleg cum, fiindcă Dumnezeu trăiește în întuneric, Dumnezeu însuși este întuneric și acest întuneric, întunericul lui Dumnezeu, acest nimic, tocmai acest nimic luminează, lumina izvorăște tocmai din întunericul lui Dumnezeu, lumina asta insesizabilă, invizibilă, îmi zic și mă gândesc că, sigur, toate ideile astea sunt o închipuire de-a mea, bineînțeles, îmi zic și mă gândesc că lumina asta

e ca o ceață, de vreme ce și ceața poate străluci, dacă e un tablou reușit atunci există ceva ca un întuneric luminos sau o ceață luminoasă, fie în tablou, fie emanând dinspre tablou, da, așa e, îmi zic, și în absența acestei lumini tabloul e pur și simplu ratat, dar lumina asta nu se poate vedea, de fapt, cu ochiul liber, poate, sau poate doar eu o văd, nu și alții? sau poate că și alți câțiva o văd? dar majoritatea nu o văd, chiar dacă o văd, de fapt, fără să știe c-o văd, sunt absolut sigur de asta, că văd lumina, doar că nu știu că ceea ce văd este, de fapt, un întuneric luminos și atribuie lumina unor cu totul alte lucruri, așa se întâmplă și, chiar dacă nu înțeleg de ce, Dumnezeu se arată doar noaptea, doar în întuneric, poate nici nu e atât de ciudat, nu și dacă te gândești la asta, dar există și oameni care îl văd pe Dumnezeu la lumina zilei, în copaci și în flori, în nori, în ploaie și în bătaia vântului, în animale, în păsări, în insecte, în furnici, în șoricei, în șobolani, în tot ce-i sub soare, în tot ce există, e puțin din Dumnezeu în toate, așa se gândesc, ba chiar motivul pentru care există toate este Dumnezeu, și așa e, e adevărat, există porțiuni de cer atât de frumoase, încât niciun pictor n-ar putea să le redea, și norii în mișcările lor nesfârșite, mereu la fel și mereu schimbători, și cerul și luna și stelele, dar și moartea, putreziciunea, duhoarea, degradarea, și toate lucrurile vizibile sunt doar vizibile, indiferent dacă sunt bune sau rele, frumoase sau urâte, dar lucrurile valoroase, lucrurile care emană lumină, dar mai ales care emană lumină în întuneric, ele reprezintă ceea ce este invizibil în lumea vizibilă, indiferent dacă se află în cei mai frumoși nori de pe cer sau în ceva care moare, care putrezește, fiindcă în ceea ce moare există un rest invizibil care nu moare, iar în ceea ce putrezește există un rest invizibil care nu putrezește, lumea largă e atât bună, cât și rea, frumoasă și urâtă, dar în toate, chiar și în răutatea pură, se află și opusul lor, bunătatea, iubirea, chiar și Dumnezeu se află, invizibil, acolo, fiindcă Dumnezeu nu există, el pur și simplu este, și străbate tot ce există, dar nu ca ceva care există la rândul său, ci ca ceva care are ființă, cum s-ar zice, mă gândesc, deci dincolo de bine și de rău, frumosul și urâtul sunt în conflict, binele e întotdeauna prezent, în timp ce răul doar încearcă întruna să-și facă simțită prezența, cumva, îmi zic și pierd șirul gândurilor și îmi dau seama că înțeleg foarte puțin și gândurile astea ale mele nu duc nicăieri, îmi zic și mă uit către Brage și văd viața luminând în ochii lui și mă gândesc că înțeleg, totuși, atât de puțin, în timp ce ochii cei mici de câine care mă privesc acum înțeleg, într-un fel, totul, dar și ei vor

putrezi, vor dispărea precum ochii oamenilor, la rândul lor, vor putrezi și vor dispărea, sau vor fi arși în foc, într-un rug ca pe vremuri, în natură, dar acum într-un cuptor, o oră sau două sau cât o dura într-un cuptor, și toată ființa umană vizibilă, tot trupul neînsuflețit dispare cu totul, dar ființa invizibilă continuă să existe, de vreme ce nu s-a născut niciodată, nu poate nici muri vreodată, îmi zic, ochii invizibili rămân și după dispariția celor vizibili, celor palpabili, pentru că ceea ce se află în interiorul ochilor, în interiorul oamenilor nu dispare niciodată, ce e adânc în interiorul oamenilor e Dumnezeu, e Împărăția lui Dumnezeu, cum spun Scripturile, și da, chiar așa e, ceea ce se află adânc de tot în oameni va dispărea și va deveni una cu ceea ce este invizibil în toate lucrurile și se contopește cu lumea vizibilă fără să fie vizibil, ceea ce este invizibil în vizibil și face posibilă existența vizibilă, dar numai în oameni, dintre toate lucrurile care există, ceea ce e invizibil în lumea vizibilă e înrudit cu ceea ce este vizibil în mod invizibil în restul lucrurilor, și totuși diferit de ceea ce există, dar invizibilul e comun tuturor lucrurilor care există fără să existe în sine, nu există în spațiu, nici în timp, nu e niciun lucru, e nimic, un nimic, îmi zic și mă gândesc că acest lucru invizibil ia ființă numai cât omul există în spațiu, cât există în timp, iar după aceea iese din fibra timpului, iese din spațiul vizibil, contopindu-se cu ceea ce eu numesc Dumnezeu, și acest lucru invizibil care trăiește în vizibil, care lucrează în vizibil, ba chiar care îl susține se materializează în spațiu și timp ca întuneric luminos, cred eu, tocmai asta și nimic altceva m-am chinuit dintotdeauna să aduc la suprafață în tablourile mele, iar când ochii mei s-au obișnuit cu întunericul într-atât cât să pot vedea puțin, atunci încerc să disting dacă există ceva din acest întuneric luminos în tablou și, dacă nu îl văd, obișnuiesc să dau un strat subțire de alb sau negru, să trag câteva tușe subțiri de alb sau negru într-un loc sau altul, glasez, cum se zice, și continui așa, uneori doar cu alb, uneori doar cu negru, dar mereu cu vopsea subțire în ulei, continui așa până când pictura luminează întunecat, pictez cu alb sau negru în întuneric, iar întunericul începe să lumineze întotdeauna, la un moment dat întunericul începe să emane lumină, îmi zic, dar sunt atât de obosit acum că nu vreau decât să merg să mă culc, îmi zic, dar trebuie mai întâi să mă uit la tabloul cu cele două linii care se intersectează la mijloc în întuneric, poate tabloul conține întuneric luminos sau poate că nu, trebuie să verific înainte să mă culc, îmi zic și sting lumina și nu mai văd nimic în cameră și

aștept puțin să mă obișnuiesc cu întunericul, să pot vedea cât de cât, pentru că trebuie să pot vedea chiar și când pictez pe întuneric, bineînțeles, și nu durează mult până ochii se obișnuiesc cu întunericul și pot distinge câte ceva și merg și mă postez la câțiva metri în fața șevaletului și privesc tabloul, mă apropii, apoi mă depărtez puțin și observ că întunericul negru luminează din tablou, aproape toată pictura e luminată de întunericul negru, nu cred că am mai văzut întunericul luminând așa în vreo altă pictură, îmi zic și rămân pe loc și privesc tabloul și îmi zic că e gata, la tabloul ăsta n-o să mai adaug absolut nimic și nici n-o să-l vând, ci o să-l duc în pod, împreună cu celelalte tablouri pe care nu vreau să le vând, ci să le păstrez pentru mine, tablourile la care vin să mă uit uneori, când seacă inspirația, când nu-mi mai vine nicicum să pictez, cele mai bune tablouri ale mele, cele în care cred că nimeni n-ar vedea mare lucru și pentru care cred că nimeni n-ar plăti foarte mult, ca tabloul ăsta cu cele două linii care se intersectează, stau și îl privesc, merg puțin mai în lateral, mă uit la el dintr-o parte, apoi din cealaltă, de jos și de sus, și văd același lucru de oriunde îl observ, tabloul are întunecimea lui luminoasă și plănuiesc ca primul lucru pe care o să-l fac mâine, după ce mă scol, e să duc tabloul sus în pod și să-l așez în stivă împreună cu celelalte tablouri pe care nu vreau să le vând, fiindcă tabloul ăsta, așa cum e el acum, e finalizat și nimeni n-ar vrea să-l cumpere, dar dacă ar vrea cineva să-l cumpere, totuși, abia mi-aș scoate banii băgați în rame, pânză și vopsele după ce Beyer își ia partea lui, fiindcă el primește jumătate din prețul fiecărui tablou, îmi zic și îmi dau seama că sunt atât, atât de obosit, trebuie să mă culc, dar mai întâi de toate trebuie să semnez tabloul, așa că aprind lumina și iau un tub de vopsea neagră și o pensulă și pictez *Crucea Sfântului Andrei* în colțul din dreapta jos al ramei și apoi pictez un A mare pe pânză și șterg pensula cu terebentină și o pun la locul ei și deschid ușa camerei unde dorm și frigul mă lovește în față, mereu am dormit în camere friguroase, dar acum, că ușa e deschisă, se infiltrează puțină căldură și în dormitor, și chiar e nevoie, îmi zic și intru în cameră și aprind lumina și intru înapoi în sufragerie și sting lumina acolo și intru din nou în dormitor și mă dezbrac și-mi așez toate hainele pe un scaun și rămân dezbrăcat în picioare și tremur tot de frig și sting lumina și mă întind pe pat și trag plapuma strâns în jurul meu și sunt prea obosit să mă mai ridic să mă spăl pe dinți și îl strig pe Brage, care vine imediat și sare în pat și se bagă sub plapumă și trag plapuma strâns în jurul amândurora și Brage se

întinde lângă mine, bine învelit în plapumă, și eu trag plapuma mai aproape de corp și mă simt atât, atât de obosit și o simt pe Ales întinsă aici lângă mine pe pat și ne ținem strâns în brațe și ne dăm reciproc căldură și nu, nu trebuie să mă gândesc la Ales, nu acum, și zic cu voce tare că sunt atât de groaznic de obosit și că vreau să dorm și îi urez noapte bună, nu mai e mult până ne vom revedea, mă gândesc și simt cât de aproape e Ales, fiindcă, chiar dacă a murit de mai mulți ani, încă stă întinsă pe pat lângă mine și zic cu voce tare că nu vreau, nu sunt în stare să-ți vorbesc în seara asta, Ales, zic, fiindcă mi se face atât de dor de tine, atât de groaznic de dor de tine, zic și o strâng pe Ales în brațe și ea mă strânge în brațe și zic cu voce tare că nu mai e mult până ne revedem, ea și cu mine, și de fapt suntem împreună tot timpul, chiar și acum, îmi zic, dar vreau să dorm, s-au petrecut atât de multe lucruri azi și ieri, zic și Ales mă mângâie pe păr și eu apuc crucea rozariului maro pe care îl port la gât, pe care l-am primit cândva de la Ales, și o așez pe abdomen și stau doar așa, întins, și-mi dau seama că sunt atât, atât de obosit și mă gândesc să zic măcar un Tatăl Nostru înainte de culcare și îmi fac semnul crucii și apuc crucea între degetul mare și arătător și zic în gând Pater noster Qui es in cælis și mă opresc la cuvintele astea și deja simt cum alunec încet în somn și zic Sanctificetur nomen tuum Adveniat regnum tuum și mă gândesc mai departe că sfințească-se numele tău, vie împărăția ta, da, vie împărăția lui Dumnezeu, vie împărăția ta, mă gândesc și trag adânc aer în piept și zic în gând Kyrie și expir încet și zic eleison și trag adânc aer în piept și zic în gând Christe și expir încet și zic în gând eleison și mai trag adânc aer în piept o dată și expir încet aerul afară și îl văd pe Asle stând la marginea drumului, cărând o găleată de tablă cu lapte și urmărind o mașină albă cum se apropie, e mașina albă a Spânului, bărbatul care locuiește în casa mare și galbenă, în partea de jos a drumului, lângă Lăptărie, e o mașină mare, lată, care umple tot drumul cu lățimea ei, și de aceea Asle s-a tras de pe drum și stă acolo cu găleata lui de lapte, pentru că Mama l-a rugat să meargă la cumpărături în locul ei, așa că a pornit până la Brutărie să ia pâine și până la Lăptărie să cumpere lapte, apoi va merge la Cooperativă să cumpere ceea ce Mama i-a scris pe lista de cumpărături, și vânzătorul de la Cooperativă își va nota în carnețelul lui cât costă, Asle s-a gândit să meargă mai întâi la Cooperativă, de vreme ce se află cel mai departe, apoi la Lăptărie, apoi, la final, să urce spre Brutărie, și după să se întoarcă acasă la Mama cu cumpărăturile,

așa a plănuit și vede cum mașina cea albă se oprește și Spânul coboară geamul șoferului și-l întreabă dacă are chef să vină cu el la o plimbare cu mașina și de ce n-ar merge, până la urmă, își zice, chiar dacă atât Mama, cât și Tata i-au spus că nici el, nici Sora n-au voie să urce în mașina Spânului și sub absolut nicio formă n-au voie să meargă cu el acasă dacă îi invită, își amintește Asle, dar n-a înțeles niciodată de ce e atât de periculos să urci în mașina Spânului, i-ar plăcea să dea o tură cu mașina, își zice Asle și Spânul îl privește așteptând un răspuns, i-ar plăcea să dea o tură cu mașina, își zice Asle, stând la marginea drumului cu găleata de lapte în mână, și-l întreabă pe Spân încotro o s-o ia și Spânul răspunde că trebuie să meargă până la Innstranda la cineva să vorbească despre ceva și Asle își zice că da, de ce să nu dea o tură cu mașina cu Spânul, atâta timp cât părinții nu află, sigur, doar nu e chiar așa urgent, Mama n-are nevoie urgentă de cumpărăturile astea, și oricum se gândea să meargă mai întâi la Cooperativă, deci Spânul l-ar putea lăsa la Cooperativă când se întorc, își zice

Fac cumpărăturile pentru mama, zice el

La Cooperativă? întreabă Spânul

Da, zice Asle

Și apoi la Lăptărie și la Brutărie, zice el

și Asle îi arată găleata de tablă și Spânul zice că da, vede că Asle poartă cu el o găleată de lapte și își închipuie că mama lui l-a trimis să-i facă niște cumpărături și Asle zice că da, așa e și Spânul zice că poate să urce în mașină dacă are chef să dea o tură, vor da o tură până la Innstranda, că are ceva de vorbit cu un bărbat acolo, zice Spânul și îl invită pe Asle să urce în mașină și ridică geamul la loc și deschide portiera pasagerului și Asle urcă în mașină, punându-și găleata între picioare și trântind portiera, Spânul pune mașina în mișcare și nu zice nimic, doar se ține cu ambele mâini de volan și privește drept în față și Asle stă pe scaunul din față și trec de Brutărie și trec de Lăptărie și de casa mare și galbenă unde locuiește Spânul și trec de Cooperativă și trec de curbă, și după curbă li se deschide o priveliște largă asupra Fiordului, asupra Fiordului Hardanger, pot vedea până în capătul Fiordului, până în Fundul Fiordului pot să vadă acum și conduc mai departe de-a lungul malului spre Innstranda și Spânul îi zice că are ceva de vorbit cu un bărbat din Innstranda și Asle își dă seama că vocea Spânului se frânge puțin și se gândește că trebuie să fie tare trist să locuiești singur într-o casă așa mare ca a Spânului, și

Spânul îi pune apoi o mână pe picior și Asle îi dă mâna la o parte și se întreabă de ce a făcut Spânul asta și merg mai departe și niciunul din ei nu zice nimic și Spânul îi mai pune o dată mâna pe picior și și-o plimbă în sus și în jos pe piciorul lui Asle, care i-o dă la o parte și-l întreabă pe Spân de ce face asta, dar el nu răspunde

Să nu spui asta la nimeni, zice Spânul

și îi tremură vocea și privește drept în față și conduce în continuare

Cel mai bine e să nu spui la nimeni nici că ai venit cu mine cu mașina, zice Spânul

Și în niciun caz să nu le spui părinților, zice

și Spânul zice că dacă Asle vine cu el acasă o să primească suc și ciocolată, dacă nu astăzi, atunci în altă zi, zice și Asle nu zice nimic și Spânul virează de pe drum și urcă într-o curte și oprește mașina și oprește motorul și coboară și bate la o ușă, de unde iese un bărbat și încep să vorbească în fața casei, el și Spânul, și bărbatul îl vede pe Asle stând în mașină și Spânul vorbește cu el și el se uită la Asle, dar de ce și-a pus Spânul mâna pe piciorul lui? se întreabă Asle, iar Spânul se întoarce și urcă înapoi în mașină și o pornește și-și ține mâna stângă pe volan în timp ce coboară înapoi spre drum din curte și Asle se uită puțin pe geam și Spânul își pune din nou mâna pe piciorul lui și o pune apoi pe șlițul pantalonilor și îi deschide șlițul și îi ia puța în mână și o mângâie și o mângâie întruna și îl gâdilă, iar Asle îi dă mâna la o parte și aude cum Spânul respiră greu, parcă abia își trage răsuflarea, și Asle privește înapoi spre Spân și vede cum el își trage mâna în sus și în jos peste puță, dar puța lui e mare și lungă ca un băț și Asle privește drept în față și îl aude pe Spân gemând, apoi Spânul apucă volanul și cu mâna dreaptă și privește înainte, și Spânul repetă că Asle n-are voie să zică la nimeni că a fost cu el în mașină, zice, și Asle stă acolo cu găleata de lapte între picioare și zice că nu, n-o să zică la nimeni și își zice în gând că nu, nu va spune asta nimănui niciodată, niciodată, fiindcă știe că e genul de lucru despre care nu vorbești niciodată, și nu va fi bine pentru nimeni dacă spune cuiva asta, și cel mai puțin pentru Mama și pentru Tata, își zice Asle și Spânul îl întreabă dacă nu cumva trebuia să meargă la Cooperativă să facă cumpărături și Asle răspunde că ba da, iar Spânul îi zice că-i va da câteva coroane să-și cumpere ceva bun și că poate să treacă pe la el pe-acasă cândva, să-i dea înghețată și ciocolată, zice, dar cel mai bine ar fi să-l lase pe Asle

puțin înainte de Cooperativă, zice și Asle zice că e în regulă și astfel înaintează de-a lungul malului Fiordului Hardanger fără să zică nimic

Să nu zici asta la nimeni, zice Spânul

Îți dau câteva coroane dacă promiți că nu zici la nimeni, zice el

și Asle răspunde că nu va zice la nimeni și Spânul trage pe dreapta și oprește mașina la marginea drumului și-și scoate portmoneul și scoate din el trei coroane și i le dă lui Asle, care și le pune în buzunarul pantalonilor și se încheie la șliț și Spânul îi zice că-i mai bine dacă se dă jos aici, nu mai e mult de mers până la Cooperativă, zice și Asle zice că bine și bagă mâna în buzunar și simte cele trei coroane primite, acum are bani pentru trei înghețate, calculează și Spânul se apleacă peste Asle și burta lui îl acoperă pentru o secundă cu totul și Spânul deschide ușa din dreapta și Asle iese din mașină și rămâne pe marginea drumului cu găleata de tablă în mână privind cum Spânul conduce mai departe și Asle se îndreaptă spre Cooperativă și eu stau întins pe pat, am ațipit cumva? sau eram treaz? eu, Asle, mă gândesc și-mi dau seama că sunt mult prea obosit ca să adorm, epuizat, cum se zice, îl mângâi pe Brage, care stă întins lângă mine, pe blană, un câine chiar dă căldură, îmi zic și încerc să nu mă gândesc cum l-am găsit pe Asle întins în zăpadă, aproape acoperit de zăpadă, fiindcă atunci chiar n-o să reușesc să dorm deloc noaptea asta, și sunt atât, dar atât de obosit și mi-l amintesc pe Asle întins pe patul de spital, tremurând și scuturându-se tot, și Doctorul stă în dreptul patului și-l privește și zice că e grav de tot, țin între arătător și degetul mare crucea de lemn maro a rozariului pe care l-am primit cândva de la Ales și zic în gând Pater noster Qui es in cælis Sanctificetur nomen tuum Adveniat regnum tuum Fiat voluntas tua sicut in cælo et in terra Panem nostrum quotidianum da nobis hodie et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris Et ne nos inducas in tentationem sed libera nos a malo și-mi trec degetul mare și arătătorul peste prima mărgea și zic în gând Tatăl Nostru Care ești în ceruri sfințească-se numele Tău vie împărăția Ta facă-se voia Ta precum în cer așa și pe pământ pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi și ne iartă nouă greșelile noastre precum și noi iertăm greșiților noștri și nu ne duce pe noi în ispită ci ne izbăvește de cel rău și mă gândesc să zic și Bucură-te, Regină, dar încă n-am reușit să ajung la o variantă în norvegiană care să mă satisfacă, așa că nu știu textul decât în latină, îmi zic și apuc crucea din nou cu degetul mare și arătătorul

și zic în gând Salve Regina Mater misericordiæ Vita dulcedo et spes nostra salve Ad te clamamus Exsules filii Hevæ Ad te suspiramus Gementes et flentes In hac lacrimarum valle Eia ergo Advocata nostra Illos tuos misericordes oculos ad nos converte Et Iesum benedictum fructum ventris tui Nobis post hoc exsilium ostende O clemens O pia O dulcis Virgo Maria și țin crucea de lemn maro între arătător și degetul mare și zic în gând, din nou și din nou, în timp ce trag aer adânc în piept, Doamne, iar apoi, expirând încet, Isuse, și trag aer adânc în piept, Cristoase, iar apoi expir încet și zic miluiește-mă și trag aer adânc în piept și zic pe mine, păcătosul

---

16. În original, *fangband* (*fang*, poală + *band*, panglică), panglici decorative care se leagă de curelele costumelor populare feminine și care atârnă în fața șorțurilor, adunându-se în poală, de unde numele.

17. *Brunost*, specialitate norvegiană de brânză dulce, fermentată din lapte de capră.

18. *Drivgods*, literal, „obiecte aduse de apă“.